

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Feyzullah ARSLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK – 2010**

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

DANIŞMAN: Prof. Dr. Ahmet EYİCİL

Feyzullah ARSLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK – 2010**

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Feyzullah ARSLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No:

**Bu tez 15/ 01/ 2010 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği/Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.**

**Prof. Dr. Ahmet EYİCİL
BAŞKAN**

**Doç. Dr. İlyas GÖKHAN
ÜYE**

**Yrd. Doç. Dr. Hasan ALTINZENCİR
ÜYE**

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

**Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN
Enstitü Müdür Vekili**

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Feyzullah ARSLAN

Danışman : Prof. Dr. Ahmet EYİCİL

Yıl : 2010, Sayfa: 102 + 8

Jüri : Prof. Dr. Ahmet EYİCİL (Başkan)
: Doç. Dr. İlyas GÖKHAN (Üye)
: Yrd. Doç. Dr. Hasan ALTINZENCİR (Üye)

Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren adaleti kendisine ilke edinmiş ve adaletin uygulanma yeri olan mahkemelere büyük bir önem vermiştir. Şer'i hükümlerin uygulandığı şer'ie mahkemeleri ve kadılar adalet sisteminin temelini teşkil etmişlerdir. Kadılar sadece kadılık görevi yapmamışlar buldukları yerde devletle her türlü yazışmayı yapmışlardır. Kadılar görevleri icabı yaptıkları yazışmaları kayda geçirmişlerdir ki bu kayıtlara şer'ie sicilleri adı verilmektedir. Şer'ie sicilleri ait oldukları bölgenin idarî-siyasî durumu, o bölgede yaşayan insanların geçim tarzları, kullandıkları eşyaları, birbirleriyle olan ilişkileri, ekonomik durumları vb. konular hakkında bilgiler veren önemli kaynaklardır. Kadılar şer'ie ve hükmi muamelatta, kendilerine verilen beratta gösterilen vazifeleri görüp, Hanefi mezhebi üzerine karar verirlerdi. Araştırmamızın konusu olan Mar'aş'ın 229 No'lu Şer'ie Sicili, 1886-1887 senesini kapsamaktadır. Bu tarihte Mar'aş, Halep Vilayeti'ne bağlı bir sancaktır. 229 No'lu Mar'aş Şer'ie Sicili'nin 390-463. sayfeleri arasındaki kısım araştırma konumuzdur. 1886-1887'deki Mar'aş şehir tarihinin dini, hukuki, idari ve demografik yapısı hakkında ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır. Belgelerde dikkat çeken bir husus gayrimüslim halk ile Müslüman teb'a ilişkilerinin iç içe geçmiş olduğudur. Bu durum Osmanlı Devleti'nin dinî yapısındaki farklı kesimlere adaletle hükmeden ve hoş gören tutumunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Ayrıca demografik açıdan gayrimüslim kitlenin azımsanmayacak yoğunlukta olduğunu da ifade etmek gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mar'aş Sancağı, Şer'ie Sicilleri, Kadı, İ'lâm, Tereke, Hücet, Nikâh Akdi.

**DEPARTMENT OF HISTORY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÛTÇÜ İMAM UNIVERSITY**

ABSTRACT

MA THESIS

**TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF 229
NUMBERED
MARAŞ (KAHRAMANMARAS) KADHI REGISTER**

Feyzullah ARSLAN

Supervisor : Prof. Dr. Ahmet EYİCİL

Year : 2010, Pages: 102 + 8

**Jury : Prof. Dr. Ahmet EYİCİL (Chairperson)
: Assc. Prof. Dr. İlyas GÖKHAN (Member)
: Asst. Prof. Dr. Hasan ALTINZENCİR (Member)**

The justice was the first principle for the Ottoman State since it was established and the courts, where the justice put into practice, were very important for the Ottoman State. The Shari'a Courts, where Shari'a decisions were given by the Kadhi, similar to a judge, were the foundation of the justice system. The Kadhi's mission was not only being a judge but also being the officials to make all the correspondence where they were. The all correspondence were registered by the Kadhi's and these registrations were called Shari'a Registers. The Shari'a Register, which were important sources, belongs to area's subjects such as managerial-social situations, living standard for the area's people, their goods, their social relation, economical situation i.e. could and can give detailed information. Marash's Islamic court records numbered 229 covers to year of 1886-1887. In that time Marash was a district of Halep province. The pages from 1- 73 is the main subject of this thesis. In these pages, detailed information relating to religious, judicial, administrative and demographic structures of the city of Marash could be found. The point which takes attention in the documents is that non-Muslim and Muslim citizens were living together in peace. This situation exhibits that the Ottoman collectivity on governed ethnic groups with justice and tolerance. Besides, it is necessary to express that the non-Muslim people was not a minority in demographic structure.

Keywords: Maraş (Kahramanmaras) Province, Shari'a Court and Register, Kadhi, Decision, Heritage, Evidence, Marriage Contract.

ÖN SÖZ

Kültür, toplumların tarihlerinden devraldıkları maddî ve manevî mirasların toplamı olarak tarif edilebilir. Bu tarifteki maddi mirasla kastedilen mimari yapılar, ilim ve bilgi toplamı teknik yöntemler ve aletler, idari mekanizma, yapı ve manevi mirasla kastedilen ise fikir ve düşünce sistemleri inançlar; örf ve adetler, değer hükümleri, teşkilatlanma usulleridir. Bu teşkilatlanma usullerinden en büyüğü devlettir. Devletler, öncelikli olarak hukuk sistemiyle teşkilatlanır.

Hukuk, iktidarı teşkilatlandırırken aynı zamanda onu müesseseleştirir. Şer'î hukuku ve örfî hukuku devletin temeli olarak kabul eden Osmanlı Devleti yöneticileri, hukuku geliştirmiş ve yeni kanunlar koymuşlardır. Bu hukukun uygulanması için Osmanlı ülkesi, adlî bir birim olan ve kaza denen kadılıklara ayrılmıştı. Her kazanın başında bir kadı bulunmaktadır. Bu kadıların görüşülen davaları kaydettikleri defterlere şer'îye sicilleri denilmektedir.

Şer'îye Sicilleri zengin içeriği ile Türk tarihinin en önemli kaynaklarından biridir. Kadılar ve onların yerine görevlendirdikleri naipin kararları devlet merkezinden gönderilen emir ve fermanlar, dönemin iktisadi, idari, hukuki ve sosyal yönlerini aydınlatacak belgeler, şer'îye sicillerinde bulunmaktadır.

Şer'îye Sicilleri, Osmanlı sınırları içerisindeki şehirlerin o tarihteki sosyal, idari ve hukuki yapılarını ortaya koymaktadır. Bu nedenle şehir tarihimiz açısından şer'îye sicilleri dönemine ışık tutmaktadır. Ferdi ve toplumsal birçok gerçeğin, döneminin Osmanlı realitesi içinde doğru değerlendirilmesi ve günümüz sosyal yaşamına geleneğin tecrübesi olarak aktarılması açısından şer'îye sicilleri kapsamlı bir muhtevayı içinde barındırmaktadır. Bu zengin muhteva içerisinde 229 No'lu Maraş şer'îye sicili araştırma konusu olarak seçilmiştir.

229 No'lu Maraş şer'îye sicili 19. yüzyılda Maraş'ın hukuki, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında birinci elden resmi bilgiler vermektedir. 229 No'lu Maraş şer'îye sicili 73 sayfadan ibaret olmakla birlikte sicilin 390–463. sayfaları arasındaki kısmı tarafımdan çalışılmıştır. Bu kısımda; ilam ile ilgili 16, vasî hüccetiyle ilgili 2, vekâlet hüccetiyle ilgili 21, alacak verecek ve çeşitli konularla ilgili hüccetlerle ilgili 11, nikâh akdi (evlilik sözleşmesi) ile ilgili 29, terekelerle ilgili 2, vakfiye ile ilgili 2 belge olmak üzere toplam 83 belgenin transkribi ve değerlendirmesi bulunmaktadır. H. 10 Rebi'ü'l-Evvel 1304–1 Cemaziye'l-Evvel 1304 / M. 1886–1887 tarihlerindeki Maraş'ın idari, ekonomik ve sosyal durumunu belgelerde geçen şekliyle ortaya koymaya çalıştık ve belgelerdeki konularla ilgili ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır.

Bu çalışmamı yaptığım esnada bana her türlü desteği vererek motive eden, transkripsiyonu gözden geçiren, Osmanlıca belgelerin okunmasında yardımcı olan çok değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Ahmet Eyicil'e sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Feyzullah ARSLAN
Ocak – 2010

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR LİSTESİ	VI
EKLER LİSTESİ.....	VII
229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN KONULARA GÖRE TASNİFİ	VIII
1. GİRİŞ	1
2. OSMANLI ŞER'İYE MAHKEMELERİ	2
2.1. Şer'iyeye Mahkemeleri ve İşleyişi	2
2.1.1. Şer'iyeye Mahkemeleri	2
2.2. Şer'iyeye Mahkemesi Görevlileri	4
2.2.1. Kadı	4
2.2.2. Nâib	6
2.2.3. Şühûd-ül-hâl	6
2.2.4. Kassâm	7
2.2.5. Muhzır	7
2.2.6. Çavuş	7
2.2.7. Subaşı	7
2.2.8. Mübâşir	7
2.2.9. Müşavir	7
2.2.10. Kâtib ve Hademeler	8
2.3. Maraş Şer'iyeye Sicilleri.....	8
2.3.1. 229 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicilinin İçindeki Belgelerin Konulara Göre Tasnifi	9
2.3.1.1. Hüccet	9
2.3.1.2. İ'lâmlar	9
2.3.1.3. Ma'ruzlar	9
2.4. 229 No'lu Maraş Şer'iyeye Sicilinde Geçen Bazı Hukuki Konular	10
2.4.1. Mehr	10
2.4.2. Talâk	10
2.4.3. Nafaka	10
2.4.4. Tereke	11
2.4.5. Vesâyet (Hukuki Temsil)	11
2.4.6. Vekâlet	11
2.4.7. Kefalet	12
2.4.8. Yemin	12
2.4.9. Şahitlik	12
2.4.10. Şahitlerin Tezkiyesi	12
2.4.11. Tenbih	13
2.5. 229 No'lu Maraş Şer'iyeye Sicilindeki Belgelerin Sınıflandırılması	13
2.6. 229 No'lu Maraş Şer'iyeye Sicilinde Geçen O Dönemdeki Kaza, Nahiye ve Köylerin İsimleri	13
2.7. 229 No'lu Maraş Şer'iyeye Sicilinde Geçen Maraş'taki Mahalleler	14
3. MARAŞ'IN TARİHİ	15
4. 229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN ÖZETLERİ	

VE DEĞERLENDİRİLMESİ	19
5. 229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU	29
6. SONUÇ	88
KAYNAKLAR	90
DİZİN	92
SÖZLÜK	94
ÖZ GEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

Bas.	:	Basımevi, Baskı, Basım
bkz.	:	bakınız
B.nu.	:	Belge no
C.	:	Cilt
DİA	:	Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Ed.	:	Editör
Gzt.	:	Gazetesi
İA	:	İslâm Ansiklopedisi
KB	:	Kültür Bakanlığı
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
OSAV	:	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
S.	:	Sayı
s.	:	sayfa
ss.	:	sayfa sayısı
TBMM	:	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
TDAV	:	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDV	:	Türkiye Diyanet Vakfı
vs.	:	vesaire
Yay.	:	Yayınevi, Yayınları, Yayıncılık
yy.	:	yüzyıl
229 No'lu	:	229 Numaralı

EKLER LİSTESİ

EK 1: Sahife: 390, Numero: 1 (İ'lam)

EK 2: Sahife: 394, Numero: 1093 (İ'lam)

EK 3: Sahife: 399, Numero: 1097 (Vasî Hücçeti)

EK 4: Sahife: 400, Numero: 1098 (Vekâlet Hücçeti)

EK 5: Sahife: 419, Numero: 1124 (Vekâlet Hücçeti)

EK 6: Sahife: 419, Numero: 1125 (Nikâh Akdi)

229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN KONULARA GÖRE TASNİFİ

Toplam 83 belgenin bulunduğu 229 No'lu Maraş Şer'İye Sicilindeki belgelerin 83 belgesi tez konusu olarak çalışılmıştır. Bu 83 belgenin türü ve belge numaraları aşağıda yazılmıştır.

Hüccet	: 1091, 1099, 1114, 1141, 1142, 1150, 1153, 1163, 1165, 1166, 1167.
İ'lâmlar	: 1, 1093, 1094, 1095, 1096, 1108, 1111, 1120, 1128, 1129, 1130, 1143, 1148, 1152, 1162, 1170.
Nikâh Akdi	: 1090, 1104, 1105, 1106-A, 1109, 1110, 1112, 1115, 1116, 1117, 1118, 1121, 1122, 1125, 1133, 1138, 1139, 1140, 1144, 1145, 1146, 1147, 1151, 1155, 1159, 1161, 1164, 1168, 1169.
Terekeler	: 119,1127.
Vasî Hüccetleri	: 1097, 1156
Vekâlet Hüccetleri	: 192, 1097, 1098, 1100, 1101, 1102, 1103, 1106-B, 1107, 1113, 1123, 1124, 1126, 1132, 1134, 1135, 1136, 1137, 1149, 1154, 1156, 1158.
Vakıflarla ilgili İ'lâmlar	: 157,160.

1. GİRİŞ

Mahkeme kayıtları olarak kabul edilen Şer'îye Sicilleri, XIX. y.y. sonlarına kadar gelen dört asırlık Türk Tarihi'nin içtimai hayatını, Türk iktisat ve siyasi hayatını kapsamış olması itibariyle Türk Tarihinin ana kaynaklarından. Tarihimiz için ana kaynaklar arasında bulunan mahkeme kayıtlarında kadıların yetki sahası genişledikçe sicillerin önemi daha da artmıştır. İslam hukukunu benimsemiş olan Osmanlı Devleti'nin en önemli yargı organı olan Şer'î Mahkemeler, hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseler hakkında bize değerli belgeler ve bilgiler bırakmıştır.

229 No'lu Maraş Şer'îye Sicilinin 390–463 sayfelerini kapsayan çalışmamız 1303–1304 yılında meydana gelen gelişmeleri aktarması açısından dikkate değerdir. Bu şer'îye sicili; Osmanlı Devleti'nde şahıs hukuku, aile hukuku, borçlar, eşya ve ticaret hukuku ile alakalı özel hukukun bütün dalları ile ceza hukuku, mali hukuk, idari hukuk hakkında bilgiler vermektedir.

229 No'lu Maraş Şer'îye Sicili 19. yüzyılda Maraş'ın hukuki, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında birinci elden resmi belge ve bilgiler bulunmaktadır.

229 No'lu Maraş Şer'îye Sicili 390–463 sayfelerini kapsayan çalışmamızda belgelerin tasnifi şöylece yapılmıştır. İ'lam ile ilgili 16, vâsi hüccetiyle ilgili 2, vekâlet hüccetiyle ilgili 21, alacak verecek ve çeşitli konularla ilgili hüccetlerle ilgili 11, nikâh akdi (evlilik sözleşmesi) ile ilgili 29, tereke-i veraset ile ilgili 2, vakfiye ile ilgili 2 belge olmak üzere toplam 83 belgenin transkribi ve değerlendirmesi bulunmaktadır.

H.10 Rebi'ü'l-Evvel 1304-1 Cemaziye'l-Evvel 1304/M.1886–1887 tarihlerindeki Maraş'ın idari, ekonomik ve sosyal durumunu belgelerde geçen şekliyle ortaya koymaya çalıştık ve belgelerdeki konularla ilgili ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır.

Araştırmamızın ikinci bölümünde İslam hukukunu benimsemiş olan Osmanlı Devleti'nin Hukuk sisteminde önemli yere sahip olan Şer'îye Sicilleri'nin Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki şehirlerin o tarihteki sosyal, idari ve hukuki yapılarını ortaya koyduğu belirtilmiştir. Şehir tarihimiz açısından Şer'îye Sicilleri, dönemine ışık tuttuğu için araştırma konusu olarak incelenmiştir. Ferdi ve toplumsal birçok gerçeğin, döneminin Osmanlı Devleti realitesi içinde doğru değerlendirilmesi ve günümüz sosyal yaşamına geleneğin ve geçmişin tecrübesi olarak aktarılması açısından Şer'îye Sicilleri kapsamlı bir muhtevayı içinde barındırdığı belirtilmiştir. Bu zengin muhteva içerisinde 229 No'lu Maraş şer'îye sicili araştırma konusu olarak seçilmiştir. Osmanlı Şer'îye Mahkemeleri ve bu mahkemede görev alanlar hakkında ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır.

Üçüncü bölümde 229 No'lu Şer'îye Sicilinin tutulduğu Maraş'ın tarihin ilk dönemlerinden beri önemli bir yerleşim yeri olduğu, sürekli istila edildiği, savaşların yapıldığı belirtilmiştir. Burada sırasıyla Asurlular, Hititler, Romalılar, Araplar ve Türkler hâkimiyet kurmuşlardır. 637 tarihinde Halid b. Velid tarafından İslam topraklarına katılmış, sonra tekrar Bizans'ın eline geçmiş yine Müslüman Türklerin eline geçerek sürekli el değiştirdiğini Selçuklulardan sonra bu bölgede Memlüklerin hakim olduğu belirtilmiştir. Dülkadiroğulları döneminde ise beyliğin başkent olduğu, 1514 tarihinden itibaren Osmanlı Devleti'nin hakimiyetine girdiği belirtilmiştir. Kurtuluş Savaşında Maraş'ın Fransız ve Ermeni intikam alaylarının işgaline karşı mücadelesi belirtilmiştir. Maraş Halkı'nın şanlı direnişi verilmiştir.

Dördüncü bölümde belgelerin hangi tür konuların yer aldığına dair genel anlamda günümüz Türkçesi ile özetleri ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Beşinci bölümde belgelerin günümüz Türkçesi ile transkripsiyonu bulunmaktadır.

Sonuç bölümünde ise Maraş ili ilgili geçmişten günümüze kadar genel bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca eserimizin kalan kısmına da İndeks ve Ekler kısımları eklenerek eserimiz tamamlanmıştır.

2. OSMANLI ŞER'İYE MAHKEMELERİ

2.1. Şer'İye Mahkemeleri ve İşleyişi

2.1.1. Şer'İye Mahkemeleri

Osmanlı hukukunun işleyişinin temel taşı olan kadılık mesleği günümüz yargı sisteminde hâkimlerin fonksiyonunu da içeren bir özelliğe sahipti. Osmanlı'da farklı statülerde birden çok mahkemeler bulunmakla birlikte en yaygın olan Şer'İye mahkemeleriydi. "Meclis-i Şer'i" adı verilen bu mahkemeler devletin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadar alanlarıyla en geniş yetkiler, sonrasında ise daha daraltılmış alanlarla Osmanlı Devletinin sonuna kadar varlıklarını sürdürdüler. Tek hâkimli ve basit yargılama usulüne sahip olan bu mahkemeler, kadıların ilmi görüşlerinden istifade ettikleri müftüler ve mahkemelerde yargı sırasında bir çeşit müşahit gözüyle yargılamayı izleyen şühud ve Şühûdü'l-hâl adlı görevlilerle kendisine has bir zenginliğe sahiptir (Aydın, 1996: 85; İhsanoğlu, 1999: 391-392).

Devletin ilk kuruluş yıllarından itibaren varlığını bildiğimiz kadılık müessesesi Osmanlı'nın selefi İslâm devletlerinden beri devam eden bir süreçtir. İlk zamanlar devlet, kurumsallaşmasını daha tamamlamadığı için kadıların yetiştiği medrese kurumları da yaygın değildi. Bu sebeple ilk kadılar genelde Anadolu, Suriye, Mısır gibi merkezlerde yetişmiş olup, sonradan Osmanlı Devleti'nin hizmetine girmekle bu meslek icrâ edilmekteydi. Zamanla medreselerin yaygınlaşması ve kadıların yetişmesiyle Osmanlı Devleti bu konuda kendine yeter bir duruma gelmiştir.

Kadıların ve mevalilerin (İstanbul, Bursa, Mekke gibi yüksek payeli kadılıklar) bulunduğu kaza ve şehirlerde şer'î mahkemeler vardır. Bu şer'î mahkemeler tek kadının görev yaptığı adalet müesseseleriydi. Kadılar şer'î muamelâtta kendilerine verilen berâtlarda gösterilen vazifeleri görüp Hanefî Mezhebi üzerine hüküm verirlerdi. Irak, Mısır, Hicaz ve Yemen gibi bölgelerde başka mezheplere mensup Müslüman halklar da vardır. Başka mezheplere mensup Müslümanlar arasında meydana gelen ve kendi mezhepleri çerçevesinde halledilmesi uygun görülen dava ve meselelerde, eğer o mahalde kendi mezhebinden bir kadı yoksa bunlar mensup oldukları mezhep âlimlerinden bir âlimi hakem ta'yîn ederler. Bu âlim bunların mensup olduğu mezhebe göre karar verir. Sonra Hanefî kadı onu tasdik eder ve infaz eyer. Eğer kendi mezhebinde kadı varsa ona müracaat eder. Ayrıca padişah ilgili meselede diğer mezheplerin görüşüne göre de hüküm verilmesini isterse hüküm ilgili mezheplere göre de verilir. İstisnai durumlar olarak görülen bu meseleler dışında genel olarak hem hukuk birlikteliğini sağlamak, hem de istikrârlı bir yapı arz etmek için Hanefî mezhebine göre hükmetme esası kabul edilmiştir (Bayındır, 1986: 37-41; Akgündüz ve Öztürk, 1999: 369-370). Mahkemelerde Hanefî mezhebinin görüşlerinin mu'teber kabul edilmesinin ana sebeplerinden birisi de devletin kuruluşundan kurumsallaşmasını büyük oranda tamamladığı Yavuz Sultan Selim zamanına kadar (13.yy. sonu-16.yy. başı) Osmanlı'nın hâkimiyet sahasının Tuna ile Fırat Nehri arasındaki Türk topraklarını kapsaması ve Türklerin de Hanefî mezhebi mensubu olmalarıdır. Ayrıca başta hanedân olmak üzere yönetici kesimin Hanefî olması sebeplerin en başında gelenidir. Nikâh, izdivaç, miras taksimi, yetim malı, vasî ta'yîni ve azli, vasîyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilmesi, cürüm ve cinayet v.s. bütün davalar ve bütün hukuki muamelât, günümüz noterliğinin yaptığı gibi benzeri onaylama işlemleri kadılar tarafından görülürdü (Uzunçarşılı, 1988: 109; Aydın, 1996: 87).

Bazı kadılıklar ise belli hususlarda ihtisaslaşmış kadılıklar görünümündeydi. Mesela Eyüp Kadılığı "su işleri" ile ilgili meselelere bakmaktaydı. Bunun yanı sıra kadılıklar bazı tür ceza ve hukuk davalarına da bakmamaktaydı. Bunlara verilecek örneklerde; gayrimüslim din adamlarının ceza davalarının Divan-ı Hümayunun ve kapitülasyonlar sebebiyle yabancıların kendi aralarındaki davaların konsolosluk mahkemelerinin yetkisinde olması gibi (Aydın, 1996: 88). Kadılar da buldukları kaza, nahiye ve şehirlerde devlet otoritesini temsil ederlerdi. Hükümet merkezinden gelen fermanları cevaplar, gereken işlemleri yaparlardı. Zahire ve amele tedariki, hayvan

sevki, menzil emirleri, asker toplanması, iktisadi işler yürütürlerdi. Yani askeri inzibattan başka bütün resmi işlemlerin yapılmasından kadı sorumluydu.

Kadınların ve Mevâlînin derecelerine ve şer'î hasılatlarına göre belli sayıda maiyetleri vardı. Kadı bizzat davayı dinler yanında muâvin olarak kethüdası, davayı temsil eden, sicile geçen kâtibler bulunurdu. Muhzır adı verilen mübâşirler de mahkeme görevlilerindendir. "Mevâlî" denilen büyük kadılar genelde ta'yîn olundukları vilâyete gitmeyerek yerlerine "nâib" adlı vekillerini gönderirlerdi (Uzunçarşılı, 1988: 109).

Duruşmaların halka açık olması kanun emri idi. Mahkemeye gelen halk kadının dürüstlüğünü kontrol eder, gerekirse şikâyet ederdi. Kararlarda ilgili kanun hükmü yoksa örfe göre hüküm verilirdi. Gerekli görülmesi durumunda kadı, müftüden ilgili konuyla alakalı fetvâ alırdı (Sevinç, 1978: 53). Kadının verdiği hüküm bizzat vali ve iki mutemet tarafından incelenir, tasdik edilirse infaz olunurdu. Eğer tasdik edilmezse evrak başkente kazaskere yollanırdı. Kazasker de davayı inceler, kararı doğru bulursa onaylar, bulmazsa bozarak yeniden hüküm verir ve o hüküm geçerli olurdu (Uzunçarşılı, 1988: 110). Hukuki davalarda mahkum, ceza davalarında müttehimin akrabası verilen hükmü haksız bulursa direk kazasker veya şeyhülislama itiraz hakkı vardı. Mahkemelerinin temyîz makamı Divan-ı Hümayun idi. Eğer kazasker ve şeyhülislam kadı hükmünü hatalı bulursa bu kadının yetersizliğine veya tarafgirliğine işaret sayılacağından kadının kendi sicili için olumsuz bir durum oluştururdu. Bu nedenle kadılar hükümlerinde adalet ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalmaya çalışırlardı. (Uzunçarşılı, 1988: 109).

Şer'îye mahkemelerinin sabit bir yeri yoktu. Bununla birlikte kadınların yargı işlerini yürütecekleri ve ilgililerin kendisini her an bulabilecekleri belirli bir yerleri vardı. Bu; kadının evi, camisi, mescid veya medrese olabilirdi (Akgündüz, 1988: 77). Hatta o kadar ilginçtir ki modern hukuk uygulaması içerisinde varlığına rastlanmayan bir durum olarak karşılaşılan bir usul de; yolda giderken kadıya rastlanılmasıyla konunun arz edilmesi ve bazen ayaküstü davanın görülüp, karar verilmesine ilişkin bilgilerdir. Osmanlı adli sisteminin pratikliğine ilginç bir örnek teşkil etmesi bakımından mühimdir (Ekinci, 2002: 771). İncelenen belgelerde mahkeme heyetinin yerinde tespit yapmak için mahkemeye konu olan meselenin mevkiine gittiği ve hükmünü orada verdiği de görülmektedir. 19. yy. Osmanlı Devleti her alanda önemli değişimlerin yaşandığı bir ülkedir. Özellikle II. Mahmud'un (1808–1839) 1826 yılında Yeniçeri Ocağını kaldırmasından sonra başlayan bu değişim rüzgârı uzun süre devam etmiştir. II. Mahmud döneminin reformlar açısından bir devamı sayılabilecek Tanzimat süreci ile birlikte Osmanlı hukuku ve işleyişindeki esaslı değişim Şer'îye mahkemelerinin ve dolayısıyla kadınların yetki alanlarını da daraltmıştır. Bu dönemde Ticaret ve Nizamiye mahkemeleri kurulmuş, evlenme boşanma, miras, tapu anlaşmazlıkları dışındaki davalar bu yeni mahkemelere devredilmiştir (Karataş, 1996: 1).

Yargı gücünü büyük oranda tek başına kullanan Şer'îye mahkemelerinin yetkileri, II. Mahmut'tan itibaren azaltılmaya ve yargılama alanında yeni düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. İstanbul Kadılığı 1837'de resmi bir binaya taşınmış, 1838'de kadınların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek için "Tarîki âmm İlmîyeye Dair Ceza Kanunnâme-i Hümayunu" çıkartılmıştır. Asırlardır sadrazama bağlı olan kazaskerler, Tanzimat'ın başında şeyhülislâmlığa bağlanmış şeyhülislâm da Meclis-i Vükelaya dahil edilmiştir. 1837 yılında kazaskerlikler birer mahkeme haline getirilmiş ve kadınların idari yetkileri kaldırılmıştır (Bozkurt, 1996: 46).

1855 tarihli bir nizamnâme ile kadınların ta'yîn esasları belirlenmiştir. Kadınların belirli süreler için atanıp bu süre sonunda kazasker tarafından uygun görülürse yeniden atanmaları usulü, kısmen değiştirilerek, ehil olduğu sürece görev yapmaları esası benimsenmiştir. Kadınların görev bölgeleri ise eski usule uygun olarak derecelerine göre beş sınıfa ayrılmıştır. Birinci sınıf; büyük Mevleviyet Kadınları ile kibar-ı müderrisin olanlar, vilâyetlere ve büyük sancaklara, ikinci sınıf; devriye mevâlîleri, müderrisler ve eşrefü'l-kuzat olanlar kaymakamlık bulunan kazalara, üçüncü sınıf; önceden kadılık yapmamış mevâlîler müderrisler ve imtihanla eşrefü'l-kuzat olduğunu ispat edenler kaymakamlık bulunmayan büyük veya bulunan küçük kazalara, dördüncü sınıf; daha aşağı rütbeliler küçük kazalara ve beşinci sınıf; yeni göreve başlayanlar kalan kazalara

ta'yîn edilmiştir. Kadıları yetiştirmek için de Abdülmecid tarafından 1854 yılında "Muallim hane-i Nüvvab" adıyla bir medrese kurulmuştur (Uzunçarşılı, 1988: 267). 1859 yılında çıkarılan bir nizamnâmeyle bütün Şer'îye mahkemeleri yeni bir yapıya kavuşturuldu. Evkaf, kassâm ve kazasker mahkemeleriyle özellikle İstanbul'daki mahkemelerin görev ve yetkileri ayrı ayrı tespit edilerek bir ölçüde sınırlandırıldı. 1867 tarihinde Şer'îye mahkemeleri dışında bir takım idari ve adli mahkemeler kuruldu.

1867 tarihli Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Nizamnâmesi ile aile, miras, vakıf konuları ile şahsa karşı işlenen suçlara ilişkin yargılamalar dışındaki konular Şer'îye mahkemelerinin yetki alanından çıkarıldı ve aynı tarihli Şûrayı Devlet Nizamnâmesi ile de idari yargı yetkileri tamamen ellerinden alındı. Divan-ı Ahkâm-ı Adliye aynı zamanda ilk Osmanlı temyîz mahkemesi olma özelliğine sahipti. 1870 tarihli nizamnâmelerle de kurulan Havale ve İcrâ Cemiyetleri ile de bu alanlardaki yetkiler Şer'îye mahkemelerinin elinden alınmıştır. 1871 yılında Nizamiye mahkemeleri kurulunca Osmanlı yargılama sisteminde bir ikili yapı oluşarak iki adli mahkeme ayrı ayrı sahalarda yargı görevini yürütmekle görevlendirildi. Ayrıca Nizamiye mahkemeleri yurt çapında teşkilatlandırılarak "şer'îyye" denilen konular dışındaki bütün yargı yetkileri bunlara devredilmiş ve hatta taşrada vazifesiz kalmış olan kadılar Nizamiye mahkemeleri reisliğine atanmaya başlanmıştır (Cin ve Akgündüz, 1990: 284-285; İhsanoğlu, 1999: 431).

Bütün bu düzenlemelerden sonra Şer'îye mahkemeleri sadece, vakıf mallarının aslına, vasîyete, vâsi ta'yîn ve azline, yetim mallarına, vakıfların borç ilişkilerine, miras hukukuna ve diğer şer'î haklara ilişkin davalara bakabildiler. Diğer davalarda Nizamiye mahkemeleri yetkili kılınmıştır. (Akgündüz ve Öztürk, 1999: 411).

1873 yılında Şer'îye mahkemelerinin bir üst mahkemesi (temyîz) mahiyetinde bulunan ve yüksek bir şer'î mahkeme olan "Meclis-i Tedkikat-ı Şer'îyye" kuruldu. Bu meclis; fetvâ-hânedan kendisine havale edilecek olan dava ve meseleleri bir temyîz mahkemesi olarak inceleyecekti. Şer'î mahkeme kararlarının şer'î hükümlere aykırılığı söz konusu ise, durumu gerekçeleriyle beraber şeyhülislâma arz edecekti. Bu arada bu meclisin bir altında ve Şer'îye Mahkemelerinin üstünde bulunan Fetvâ-hâne-i Ali'de, Şer'îye Mahkemelerinin kararları hususunda temyîz ve istinâf yetkilerine sahip yüksek bir mahkeme olarak 1875 tarihinde kuruldu.

1913 tarihli Kanun-u Muvakkat ile Şer'îye Mahkemelerinin teşkilat ve görevleri yeniden düzenlendi. Bu düzenlemeye göre; mülâzemet usûlü ve sınırlı sürekli kadılık düzeni tamamen kaldırıldı. Kadılık için en az yirmi beş yaşını doldurma şartı getirildi. 1885'de "Mekteb-i Nüvvab", 1908'de "Mekteb-i Kuzat" ve 1909'da "Medresetü'l-Kuzat" adını alan Hukuk Fakültesinden me'zûn olmayanların hâkim olamayacağı, hükme bağlandı. 1916 tarihinde Kazaskerlik ve Evkaf Mahkemeleri de dahil olmak üzere bütün Şer'îye Mahkemeleri, Adliye Nezaretine bağlandı ve Temyîz Mahkemesinde "Şer'îyye" adıyla yeni bir daire teşkil edildi. (Cin, 1992: 24-25; Akgündüz ve Öztürk, 1999: 409; İhsanoğlu, 1999: 434).

1919 tarihli Kararnâme ile tekrar şeyhülislâmlığa bağlanan Şer'îye mahkemeleri, 1917 de "Usûl-ı Muhakeme-i Şer'îye Kararnâmesi" ile sıhhatli bir yapıya kavuşturuldu. TBMM'nin açılmasından sonra dört sene daha aynı kararnâme uygulandı ise de, 8 Nisan 1924'de "Mehâkim-i Şer'îyyenin İlgasına ve Mehâkimin Teşkilâtına Ait Ahkâmı Muadil Kanun" ile bu mahkemelere son verildi (Cin ve Akgündüz, 1990: 286).

2.2. Şer'îye Mahkemesi Görevlileri

2.2.1. Kadı

Osmanlı devlet düzeni içerisinde oldukça önemli bir mevki ve vazifesi olan ve ulema sınıfının içerisinde yer alan kadılar imparatorluğun vilâyet ve kazalarında eksiksiz olarak bulunmakta, mahkemelerde yargı görevini yerine getirmekte, idari ve hukuki büyük görevler üstlenmektedirler. Osmanlı tarihinde bilinen ilk kadı Osman Gazî'nin Bilecik'i fethinden sonra Karacahisar'a kadı ve fakih olarak ta'yîn ettiği Dursun Fakih'dir. Daha sonra Çandarlı Kara Halil (geleceğin ilk Osmanlı veziriazamı Çandarlı Kara Halil Hayreddin Paşası) Bilecik, İznik ve Bursa kadılıklarına getirilmiştir

(Halaçoğlu, 1998: 110). Osmanlı hukukçuları kadıyı; dava ve anlaşmazlıkları şer'î hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icrâ makamı (kazaskerlik) tarafından ta'yîn edilmiş şahıs şeklinde tanımlarlar. Osmanlıda nahiye ve köyler dışındaki bütün merkezler idari yargı merkezi idi. Hatta konar-göçer durumlardaki aşiretlerin kaza statüsünde olanlarına kadı olarak ta'yîn edilenlerin onlarla birlikte konup göçmesi kanundu. Bu itibarla bu birimlerin adli teşkilatının temel unsuru olan kadılar hem hâkim, hem belediye başkanı, hem emniyet amiri hem de sosyal güvenlik makamı durumundaydı (Akgündüz, 1990: 228).

“Hâkim hâkimü's-şer” de denilen kadılar (Akgündüz ve Öztürk, 1999: 407) 14.yy.dan 16.yy. ortalarına kadar kazaskerler tarafından atanmıştır. 16.yy.ın ikinci yarısından sonra mevleviyet kadılarını ta'yîn yetkisi şeyhülislâmlara devredilmiştir. Diğer kadıları yine kazaskerler ta'yîn ediyordu. Kaza Kadılarının görev süreleri iki sene idi (sonradan 20 ay). Mevleviyet Kadılarının görev süresi ise bir sene idi. Görev süresini dolduran kadı İstanbul'a gelir ve eğer kaza kadısı ise her Çarşamba günü kazaskerin makamına devam ederlerdi. Kadıların her görev yerindeki görev sürelerinin sınırlı olmasının sebepleri çeşitlidir. Bunlar;

1-Belli bir yerde uzun süre göre yapmasıyla, yöre insanıyla zaman içinde yakın temas kurarak yargılama sırasında tarafsızlık ilkesinin zarar görebilecek olması,

2-Kadıların uzun süre hâkimlik yapmaları zaman içinde tedrisat faaliyetlerinden uzak kalmalarına yol açacağından ilmi yönden gerileyebilecek olmaları,

3-Medreseden me'zûn olan hukukçulara yeterli sayıda kadılık kadrosunun bulunmayışı. 17.yy.ın başlarında bir kadının görev süresinin dolmasını bekleyen 10 kadar kadı adayının varlığı, kadro sıkıntısını ortaya koyması açısından oldukça ilginçtir.

Tanzimat'tan sonra bu usul değiştirilmiştir. “Mülâzemet” adı verilen bu usûlün amacı, kadıların mazul oldukları zaman içinde kendilerini mesleki açıdan yetiştirmeleridir. 1598 yılında mülâzemet usulünün bozulmasıyla birlikte suistimaller başladı (Cin ve Akgündüz, 1990: 278; Aydın, 1996: 85; İhsanoğlu, 1999: 392; Uzunçarşılı, 1988: 83).

Şer'î hükümleri icrâ, kararların yazımı, velisi veya vasîsi olmayan küçükleri evlendirme, yetim ve gariplerin mallarını muhafaza, vasî veya vekil ta'yîni ve azli, vakıf nizamnamesinin uygulanması, görevlilerinin atanması, mali kayıtlarının kontrol edilmesi, nikâh, talâk, tereke, vasiyyetlerin icrâsı gibi çeşitli hukuki işlem ve i'lâmlar kadıların mahkemeye ilişkin görevlerindedir. Devletin askeri ve siyasi işlemleri kadıların alanının dışındadır. Ayrıca kadıların görev yeri ve süresi dışında verdikleri hükümler de hukuken geçerli değildir (Uzunçarşılı, 1988: 33; İhsanoğlu, 1999: 394).

Kadılar medresede ilmiye tahsilini bitirdikten sonra direkt kadılığa başlamazlardı. Kadı adayları “mülâzım” adıyla günümüz staj uygulamasının bir benzeri olarak kazasker divanında belli bir süre görev yaparlardı. Mahkemelerin işleyişi, hükümlerin verilmesi gibi kadılık mesleğinin gereğini öğrendikten sonra ilk defa kaza kadılığına atanırlardı. Bunun dışında medreseden icazet aldıktan sonra bir müddet müderrislik yapanlar direkt bir kazaya kadı ta'yîn edilirdilerdi. Kadılık da derece derecedi. Kaza kadılığı, sancak kadılığı, büyük kadılıklardan olan mevleviyet kadılığı, (Mekke, İstanbul, Edirne, Bursa, Şam) gibi büyük kadılıklardan sonra kadıların yükseleceği makam kazaskerliktir. Divan üyesi olan kazaskerler yükselirse şeyhülislâmlık makamına çıkarlardı (Baltacı, 1976: 55). Hukuk tarihinde yönetimden ayrı ve bağımsız şekillenen yargı daha sonrada bu özelliğini korumuştur. Bu sebeple kadılar yargılamalarında her hangi bir siyasi etkinin altına girmeden vazife yapmışlar ve sancak beyi, beylerbeyi gibi idarecilerle bir ilişkileri olmamıştır. Bu sebeple kadı merkezle yazışmak istediğinde ismi geçen idareciler aracılığı ile değil, doğrudan yazılabilmektedir (İhsanoğlu, 1999: 394).

Kadıların ta'yîn edilmelerinde aranan şartlar şu şekilde tespit edilmektedir:

a. Tam ehliyetli olmalı, yani akıl bâliğ ve hür olmak. Körlük, sağırılık ve dilsizlik gibi fiziki arızalardan uzak olmak,

b. Müslüman olmak,

c. Erkek olmak,

d. Anlayışı kuvvetli, dürüst, güvenilir, iradesi kuvvetli, adil, hukuka ve hukuk uygulamalarına vakıf olmak (Akgündüz, 1990: 231).

Kadının yüklendiği hassas vazifenin şuru içerisinde tavır ve karakterinde olması gereken temel davranış kurallarını ise; vakar, edep, ağır başlılık ve şakacılıktan uzaklık, yalan söylememe, mahkemede alış veriştikten uzak olma, taraflardan hediye kabul etmeme, tarafların evlerine ziyafet veya başka sebeple gitmeme, taraflara eşit davranma veya taraflardan birine karşı özel bir yakınlık göstermeme şeklinde ifade edilebilir (Bayındır, 1986: 83–85).

Kadınların yargılama dışında birçok idari görevleri de mevcuttu. Bunlar; yürütmeye ilgili birçok idari görevin yanı sıra çarşı pazarı, satılan malları denetleme, fiyatlarını koyma ve kontrol etme gibi bugün belediyelerin yetki ve sorumluluğunda olan mahalli görevleri de yerine getirirlerdi. Bu konuda en önemli yardımcıları “İhtisab Ağası” veya “Muhtesib” adı verilen görevlilerdi. Kadınların diğer görevleri arasında mahallindeki vakıfların şartlarına uygun yönetilmesini, vergilerin kanun hükümlerine uygun toplanmasını denetleme, imam, hatip, vaiz gibi görevlilerin ta'yinini yapma, para ayarlarının kalpazanlar tarafından bozulmaması için tedbirler alma, has ve tımar arazilerinin teftişi, sefer sırasında ordunun ihtiyaç duyduğu lojistik malzemenin bölgesiyle alakalı olanının temini gibi çeşitli kazai, idari, mülki, askeri vazifeleri de sayılabilir (Aydın, 1996: 90).

2.2.2. Nâib

Lügat anlamıyla kadı vekili (Yeğin, 1992: 526) anlamına gelen nâibler kadınların yargı görevini ifâ ederken yardımına başvurdukları görevlilerin başında gelirlerdi. Kadınların kendi yerlerine davalara bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslardır. Bunlar belirli bir süre veya belirli bir iş için ta'yin edilirlerdi. Onlarda kadınların verdikleri yetki çerçevesinde görevlerini yaparlardı. Belirli bir iş için ta'yin edilenler keşif göreviyle veya bir başka görevle belirli bir süre için ta'yin edilenler ise kadının görevi başında olmadığı zamanlarda onun vazifesine vekâleten bakanlardır. Zaman içinde bu uygulama kadılık mesleğinde yozlaşmalara da sebep olmuş, hem zaman zaman ehil olmayan kimselerin kadılık yapmalarına, hem de nâiblerin gelirlerinden asıl kadıya pay vermek durumunda olmaları onların gelirlerini artırmak için çeşitli suistimallere yönelmelerine yol açmıştır (Aydın, 1996: 92).

Ancak kadınların çoğu zaman kendisine nâibler atamasının bazı zorunluluklara dayandığı göz önünde tutulmalıdır. Çünkü atandığı kaza birimine bağlı yerleşim yerlerinin sayısının 40'tan 300'e kadar çıktığı da görülmektedir. Böyle bir genişliğe tek kadının tamamen ulaşması da zamanın şartları içerisinde mümkün görülmemektedir (Abacı, 2001: 59).

Bazen kadılara “nâib” denirdi. Çünkü onlar da sultanın vekili olarak görevlerini ifâ ederlerdi. Kadınlar ta'yin edildikleri yere bizzat gitmeyerek nâib gönderebilecekleri gibi, kaza merkezlerine tabi nahiyelere de nâib ta'yin edebilirlerdi. Nahiyelere ta'yin edilen nâiblere “Kaza Nâibleri” denirdi. Ayrıca mevleviyet kadınlarının ta'yin ettikleri nâiblere “mevâlî nâibleri” denirdi (Öztürk, 1995: 65).

Nâibler yaptıkları işlere göre farklı isimler almaktadırlar. Bâb Nâibi, Ayak Nâibi, Toprak Nâibi gibi. Hatta İstanbul Bâb Mahkemesi Nâibliği bu isim ve iş altında uzmanlaşmıştır. Bâb Nâibliği daha çok evlenme, Ayak Nâibliği gezici kadılık, Toprak Nâibliği ise daha ziyade toprak meselelerinde uzmanlaşmıştır (Abacı, 2001: 59–60).

2.2.3. Şühûd-ül-hâl

Mahkemede yargılamaya bir anlamda müşahit sıfatıyla katılan şühûd-ül-hâl aslında yargılamanın seyrine etki eden şahitler olmayıp, mahkemedeki yargılamanın bir nevi gözlemcisi durumundaydılar. “Udûl-ıl Müslimin” de denilen ve yargı merkezinin ileri gelenlerinden 5–6 kişinin veya daha fazlasının katıldığı bu görevliler, kadıya müdahale etmemekle birlikte mahkeme alanındaki varlıklarıyla kadının adalet ilkesi içerisinde hüküm vermesine dolaylı bir etki yaparlardı. Diğer İslâm devletlerinde de rastladığımız bu görevlendirme içinde bazı zamanlar ileri gelen hukukçular da yer almışlardır. Kadı sicili defterlerindeki kararların altında bu şahısların isimleri ve

imzaları da bulunmaktadır. Şühûd-ülhâlolarak kazanın önde gelenleri olduğu gibi eski kadı ve kazaskerler de bulunurdu (Aydın, 1996: 92–93).

2.2.4. Kassâm

Lügattaki anlamı taksim eden olan kassâm kelimesi hukuki terim olarak vefat eden şahısların terekelerini (mirasını) taksim eden şer'î memur anlamına gelir. Kassâmlar bu görevi kadı adına yaparlardı. Osmanlı adliye teşkilatında iki çeşit kassâm vardı. Birincisi; askeri sınıfın (kamu görevlilerinin) terekelerini taksim eden kazasker kassâmlardı. İkinci ise, Şer'î mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki beledi kassâmlardı. Her kadılıkta hususi bir kassâm defteri bulunurdu. Kassâmlar taksim ettikleri terekelerden “resm-i kısmet” adıyla bir harç alırlardı. Bu harç binde belirli bir oran olmakla birlikte kadı ve kazaskerlerin gelirlerinde önemli bir yer tutardı (Uzunçarşılı, 1988: 117; Aydın, 1996: 93).

2.2.5. Muhzır

Lügattaki anlamı “huzura getiren” demek olan muhzır; davacı ve davalıları mahkemeye celb eden ve savcının bazı görevlerini îfâ eden bir memurdu. Küçük kaza merkezlerinde; mahkeme mübaşirliği, mahkeme kâtipliği, emniyet görevlisi ve savcının görevlerini îfâ etmekteydi. Bu hizmetleri karşılığında “ihzariye” denilen ve taraflarca karşılanan bir ücret alırdı. Muhzırların ta'yîni bir seneliğine kurumun işleyişinden sorumlu olan muhzırbaşı tarafından yapılırdı (Abacı, 2001: 62–63).

2.2.6. Çavuş

Mahkeme i'lâmlarının icrâ'cısını, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesini, icab ederse mahkeme kararıyla borçlunun hapisle cezalandırılmasını sağlardı. Ayrıca hukuken kesinleşen bedeni ve nakdi cezaların infazından da çavuşlar sorumluydu. Günümüzdeki icrâ' memurları ve kısmen de savcılarının ve emniyet görevlilerinin vazifelerini îfâ ederdi.

2.2.7. Subaşı

Hükümet merkezindeki çavuş teşkilâtının görevlerini, sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı yürütürdü. Sancaklarda; sancak beyinin ücretli adamı ve emniyet amiri, kaza ve daha küçük merkezlerde ise, idare amiri olan subaşılardı, Şer'îye Mahkemelerinde de icrâ' ve infaz memuru olarak görev yaparlardı. Suçluların yakalanması da en önemli vazifelerindendi (Abacı, 2001: 64–65).

2.2.8. Mübâşir

Lügattaki manası bir işe başlayan demektir (Pakalın, 1993a: 592). Adli memur olarak iki manası vardır. Biri celb ve tebliğ işlerinde kullanılan memur anlamıdır. Diğeri ise; Tanzimat'tan önce devletçe gördürülmesi veya soruşturulması lazım gelen bir iş için görevlendirilen memur demektir. Bu görevi karşılığı “mübâşiriyye” denen bir ücret alır.

2.2.9. Müşavir

Lügattaki manası kendisine danışılan, istişare edilen demektir. Kadılar ihtiyaç duyulan hallerde müftülerden ve İslâm hukukunu iyi bilen şahıslardan fetvâ isteyebilirler. İş çok olan mahkemelerde ihtiyaca göre bir veya iki müşavir bulunur. Müşavirler; kadılık yapabilecek şahıslar arasında seçildiği için bazı kadılıkların müşavirleri tek başına hüküm verme yetkisine sahiptir (Devellioğlu, 1998: 754).

2.2.10 Kâtib ve Hademeler

Şer'îye mahkemelerinde önemli bir görev olan katipliğe; güvenilir, sağlam, davaları tutanağa geçirmede ve i'lâmları tanzim usulünde mahir olan şahısların getirilmesi gerekir. Kâtibin en önemli görevi, tarafların iddia ve savunmalarını, şahitlerin beyânlarını doğru olarak zabta geçmektir. Hediye almak gibi adi suçları irtikap etmemeleri için her zaman kadının nezaretinde görev yapmışlardır. 1331(1913) tarihli Hükâm-ı şer' ve Mahkeme-i Şer'îye kanunu, her mahkemede bir başkâtib ve yeteri kadar kâtibin bulundurulmasını hükme bağlamıştır. Kadı ve müşavir bulunmadığı zaman mahkeme baş Kâtibi kadıya vekâlet eder. Zaman zaman mahkeme dışındaki keşif olayları ile de görevlendirilen kâtibler çoğunlukla yöresel aydınlardan oluşmakta, şairliği ile tanınan pek çok kişi geçimini mahkeme kâtibliği yaparak sağlamaktaydı. Hademeler ise, mahkeme işlerinde evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması vb. ayak işleriyle meşgul olurlardı. (Akgündüz, 1988: 72-75; Abacı, 2001: 62)

2.3. Maraş Şer'îye Sicilleri

1. Terekelerde yapılan inceleme sonunda ölen kişilerin mallarından çıkarılacak olan meblağların hesaplanması sırasında hataların yapıldığına rastlanılmıştır. Bu meblağlar ölen kişilerin mallarından çıkarıldıktan sonra geriye kalan miras varislere intikal etmiştir. Bu durumda da varisler kendilerine intikal eden malları hakkıyla alamamıştır.

2. Maraş şer'îye sicillerinin No: tarih ve kaç sayfa oldukları aşağıda belirtilmiştir.

No:	Tarih	Sayfa No'ları
1- 229 No'lu	1304	390-463
2- 230 No'lu	1320-1336	9-97
3- 231 No'lu	1311-1313	1-224
4- 229 No'lu	1295-1295	1-150
5- 233 No'lu	1292-1295	1-137
6- 234 No'lu	1322-1325	1-554
7- 235 No'lu	1319-1320	1-121
8.229 No'lu	1296	1-75

229 No'lu Maraş Şer'îye sicilinin (1304) 390-463 sayfaları arası K.S.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Feyzullah ARSLAN tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak yapılmıştır.

230 No'lu Maraş Şer'îye Sicili'nin (1320-1336) 9-97 sayfaları arası Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arş. Gör. Mehmet Kabacık tarafından Yüksek Lisans tezi yapılmıştır.

231 No'lu Maraş Şer'îye Sicili'nin (1311-1313) 1-110 sayfaları arasını K.S.Ü Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğr. Gör. Resul Kesenceli, 340-509 sayfaları arası ise K.S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Arş. Gör. Lütfiye Küçükönder tarafından Yüksek Lisans tezi yapılmıştır.

232 No'lu Maraş Şer'îye sicilinin (1296) 1-75 sayfaları arası K.S.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Bahriye Yıldız tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak yapılmıştır.

233 No'lu Maraş Şer'îye Sicili (1292-1295) Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Ramazan Hurç tarafından doktora tezi olarak yapılmıştır.

234 No'lu Maraş Şer'îye Sicili (1322-1325) 1-100 sayfaları arası K.S.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Şevki Karabekiroğlu, 100-200 sayfaları arası K.S.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Hasan Karakurt, 200-300 sayfaları arası K.S.Ü Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Ana Bilim Dalı Arş. Gör. Mehmet Karataş, 300-400 sayfaları arası K.S.Ü Fen-Edebiyat Bölümü Tarih Bölümü Öğr. Gör. Adil Akben, 400-514 sayfaları arası K.S.Ü Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğr. Gör. Ökkeş Ramazanoğlu tarafından Yüksek Lisans tezi olarak yapılmıştır.

2.3.1. 229 No'lu Maraş Şer'İye Sicilinin İçindeki Belgelerin Konulara Göre Tasnifi

Bu şeriye sicili 10 Rebi'ü'l-Evvel 1304–1 Cemazie'l-Evvel 1304 tarihleri arasında kapsamaktadır. Belgelerde rik'a yazı çeşidi kullanılmıştır.

Ayrıca ilk belge ilam niteliği taşımada ancak kâtip numaralandırma yapmamış. Belge no olarak 1 rakamını verdim.

Belgelerin bazılarında yazı okunamayacak derece de karmaşıktır. Bu durum belgenin aslından kaynaklanmaktadır. Bu şekilde olan yerler okunamamıştır. Okunamayan yerlerde nokta(...) işareti ile belirtilmiştir. Bazı kelimelerin okunuşlarının farklı olabileceği göz önünde bulundurularak bu türdeki kelimelerin önüne soru işareti (?) konulmuştur.

Sicil kelimesi sözlük itibarıyla; okumak, karar vermek, kaydetmek, kayda geçirmektir. Teknik bir terim olarak anlamı; hukuki olayları, kadıların karar suretlerini, hüccetler ve çeşitli yargılama kayıtlarını içeren defterler için kadı sicilleri denilmektedir. Mahkemede alınan karar suretleri birebir şekilde bu defterlere kaydedilmektedir. Sicil defterlerinin boyutları da standart olmamaktadır. Kullanılan yazı rik'a, rik'a kırmızı ve ta'lik hattı olmaktadır (Akgündüz, 2002; 57).

Kadı sicillerindeki belgeler iki ana kısma ayrılır. Birincisi; Kadılar tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlar olup, bunlar hüccetler, vakfiyeler, i'lâmlar, ma'ruzlar, müraselelerdir. Bunlar sicillerdeki belgelerin yaklaşık %90'ını teşkil etmektedir. İkincisi ise; Kadılara hitaben gönderilen ve bundan dolayı sicile kaydedilen berâtlar, buyruklar ve diğer hükümlerdir (Akgündüz, 1988; 20–21).

2.3.1.1. Hüccet

Kadı huzurunda düzenlenen vesikaya denir. Sözlük anlamı, bir şeyin sabitliğini ispatlayan belgedir. Bu vesikada kadının hükmü yoktur. Üst tarafında kadının mühür ve imzasını taşır. Hüccetle bir tarafın ikrârı ve diğer tarafın da bu ikrârı tasdîki kayıt altına alınmış olmaktadır. Bir kimseye hüccet verip sicile kaydedilmesi o konuda bir daha hukuki itirazın ve çekişmenin olmayacağı, olursa hüccet sahibinin lehine hüküm verileceği anlamındadır. Sonraları “sened” kavramı ile de ifade edilen hüccetler konularına göre; nafaka, velayet, vasî ta'yîni, nikâh akdi, talâk, mehr, satım akdi, ferâğ, izin ve yetki belgesi, bağışlama, rehin, borç senedi, istihkak, ikrâr, havale, şahadet, kefalet, şirket, kısas, diyet, sulh ve iflas gibi hüccetlerdir (Uzunçarşılı, 1988: 108; Bayındır, 1986: 12–14).

2.3.1.2. İ'lâmlar

Sözlük anlamı; bildirmek, anlatmak, belli etmek olan İ'lâm kısaca; mahkeme hükmünü bildiren resmi karar yazısı olarak tanımlanır (Yeğin, 1992: 265). Kadının bir davada verdiği şer'i hükmüdür. Altında karar veren kadının mührü bulunur. Bu itibarla kadının hüküm verdiği her belge i'lâmdır. Ancak i'lâmları konularına göre sınıflamak mümkündür. İ'lâmın içeriğinde davacının, davalının, şahitlerin, varsa vekillerin isimleri, dava konusu, davacının isteği, davalının savunması, şahitlerin ifadeleri ve delilleri ve kadının verdiği hükmü ve gerekçesi yer alır. İ'lâmlar konularına göre sınıflandırılacak olursa şu şekilde tanımlanabilir: borç ikrârı, alacak ispatı, vakıf, kira, nikâh akdi, talâk, yemin teklifi, kefalet, vekâlet, tereke, vesâyet, vasî ta'yîni, hakkın sahibine iadesi, iftira, içki ve zina cezaları, çeşitli tazirler, Ramazan ayının ilânı, bayram ilânı, dinden çıkma, Müslüman olma, alım-satım, hırsızlık gibi (Akgündüz, 1988: 32).

2.3.1.3. Ma'ruzlar

Sözlük anlamı; bir şeyin tesirine uğramak ve uğratmak, arz olunmuş, arz olunanlar, serilmiş, yayılmış, sunulmuş, verilmiş, küçükten büyüğe bildirilenlerdir (Yeğin, 1992: 384). Bu belgeler kadı tarafından kaleme alındığı takdirde karar içermeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı bir delil

kabul edilmeyen icrâ makamına yazılan ihtiyaç veya şikâyet dilekçeleridir. Bu sebeple asttan üste yazılan bir belgedir (Akgündüz, 1988: 37).

2.4. 229 No’lu Maraş Şer‘iye Sicilinde Geçen Bazı Hukuki Konular

2.4.1. Mehr

Mehr, evlenecek erkek tarafından kadına verilen veya verilmesi taahhüt edilen mal veya paraya denir. Mehr kadın için nikâhın bir sigorta garantisi, bir ekonomik güvence durumundadır. İslâm fihhına göre mehr olmadan nikâh geçerli olmamaktadır. Mehr; kadının malı olup, dilediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir. 1874 tarihinde çıkarılan bir fermanla ülkenin iktisadi durumu göz önünde tutularak belli bir üst sınırlamanın getirildiği görülmüştür (Aydın, 1996: 318–319; Erten, 2001: 51-52).

Mehr, ödeme zamanına göre iki kısma ayrılır. Evlilik akdi sırasında peşin ödenen mihre “Mehr-i muaccel”, ödemesi sonraya bırakılana ise “Mehr-i müeccel” adı verilirdi. Kadının mihre hak kazanması için nikâhtan sonra ya zifaf veya kimsenin olmadığı bir alanda erkekle baş başa kalmış olmalı veya bundan önce taraflardan biri vefat etmelidir (Aydın, 1996: 319-320). Mehr bir noktada boşanmadan caydırıcı bir özellik taşıdığı gibi, kadının dul kaldıktan sonra yeniden evlenecek sürenin dolmasına kadar yaşamını sürdürmesini sağlayacak maddi imkânı da temin etmektedir (Erten, 2001: 52). Kadı sicili kayıtlarındaki tereke belgelerinde kadınların ölen kocalarına ait terekelerdeki mehr alacaklarına sıkça rastlanması, evlilik süresince mehr ödemesinin yapılmadığını, bundan dolayı da bu konuların eşlerin ölümünden sonra bu konuların mahkemede ortaya çıktığını ve terekeye sarktığını göstermektedir. Yine belgelerde kadı huzurundaki mehr alacağı davalarının büyük oranda kadın lehine sonuçlandığı görülmektedir (Koca, 1998: 30–32).

2.4.2. Talâk

Kısaca boşama-boşanma anlamını veren talâk; hem kocanın tek taraflı boşama beyânını, hem karşılıklı rıza ile boşanmayı, hem de mahkemenin eşleri birbirinden ayırma kararını içerir. Bununla birlikte İslâm hukukçuları talâk kavramını genelde tek taraflı irade beyânıyla yapılan boşama olarak görmektedirler.

Talâkta belirgin olan bu hakkın kocaya ait olmasıdır. Ancak gerek evlenirken, gerekse sonra koca bu konuda karısını da yetkili kılabilir. Koca talâk için sebep göstermek zorunda olmamakla birlikte, sebep gösterilmeden yapılan talâklar hoş karşılanmamaktadır. Boşanmanın kolay olması yanında İslâm dininin zaruret olmadıkça boşanmayı hoş görmemesi, toplumda boşanma vakalarının yaygın olmamasına da sebep olmuştur (Aydın, 1996: 321–322).

Kocanın kadını boşaması ile kadına karşı sorumlulukları son bulmamaktadır. Kadının mihri ile birlikte, barınma ve geçim masraflarını da karşılamak durumundadır. Ayrıca iki tarafın yeniden evlenebilmek için ayrıldıklarını mahkemeye tescil ettirmek zorundadırlar (Erten, 2001: 112). Aile kurumunun sona ermesi olan boşanma sicillerde talâk, talâk-ı selâse, talâk-ı bain, talâk-ı ric‘i, hul, muhalaa, fesh-i nikâh şeklinde isimlendirilmektedir. Hepsi boşanma bildirmekle birlikte nitelik bakımından farklılıklar arz etmektedir (Abacı, 2001: 150).

2.4.3. Nafaka

Kadının ve çocuklarının geçimi için gerekli erzak, eşya ve paradır. Belgelerde “nafaka ve kisve baha” şeklinde geçen nafaka kadının mahkemeye başvurması sonucu ta‘yîn edilmektedir. Nafakayı ödemekle yükümlü olan erkektir. Bu yükümlülük evlilik ile başlar, boşandıktan sonra iddet bitimine kadar devam eder. Nafaka erkeğin ödeyebileceği miktar olup, eğer erkek mahkemenin ta‘yîn ettiği nafaka miktarını fazla bulup, ödeyemeyeceğini düşünürse nafakanın düşürülmesi için itirazda bulunabilirdi. Bunun yanında belgelerde çocukların vasîliğini üstlenen kadının nafaka miktarını düşük

bularak, ihtiyaç bildirip yükseltilmesi için mahkemeye müracaat ettikleri de görülmektedir (Abacı, 2001: 168–169).

Nafaka kocanın bir müddet ailesinden uzak bir yere gitmesinde de ailesinin geçimini sağlaması bakımından şarttır. Sicillerde kadınların kocalarının uzakta olması sebebiyle maddeten zor durumda olmaları sebebiyle kocalarından nafaka talebiyle mahkemeye müracaat ettikleri görülmektedir. Nafaka muhtaç anne-babaya da bağlanmaktadır (Koca, 1998: 34–35).

Evliliğin sona ermesinden sonra mahkemece bağlanan nafaka kadının iddet müddetinin sona ermesine kadardır. Bu andan itibaren kocanın yükümlülüğü sadece çocuklarının nafakasını karşılamasıdır (Erten, 2001: 126).

2.4.4. Tereke

Kadının miras dağıtımını yapması işlemine tereke denilmektedir. Kassâm, metrukat diye de anılır. Bunlar ya ayrı defterlere kaydedilir ve “tereke defteri” diye anılır, ya da normal siciller içerisinde dağınık bir halde bulunur. Tereke ölen şahsın bıraktığı her türlü mal, eşya, para, borç, alacak, vasiyet, hibe gibi tasarruflarda meydana gelen hakların ayrıntılı bir envanteri durumundadır. Bu sebeple en ayrıntılı mahkeme kayıtları olan terekeler Osmanlı sosyo-ekonomik yaşamının zengin bir araştırma kaynağıdır (Abacı, 2001: 170–171.)

Terekelerde ölenin kimliği açıkça tespit edildikten sonra varisler, varislerin her birinin alacağı hisse adedi, varsa küçüklerin vasîleri, mirasın değerleri ile ayrıntılı bir envanteri, öleninin “techîz” ve “tefkîn” adlı defin giderleri, tereke paylaşımı sonucu alınan resmi harçlar (vesâyet, kaydiye, pul esmanı vs.) bulunmaktadır

2.4.5. Vesâyet (Hukuki Temsil)

Eksik ehliyetli ve ehliyetsiz kimselerin gerek şahıslarının bakım, terbiye ve gözetilmesi, şahıs varlığı ile ilgili hukuki işlemlerin yapılması, gerekse mallarının korunup idare edilmesi hukuki temsil adı verilen kurumun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Eksik ehliyetli veya ehliyetsiz kişilerin velisi tabii olarak babasıdır. Babanın olmadığı durumda vasî ta'yîninin takdiri babaya (ölmeden önce) ve hâkime bırakılmıştır. Babanın bulunmadığı bu durumlarda kadı vasîliği çoğunlukla anneye vermiştir (Aydın, 1996: 251–252).

Belgelerde karşılaşılan vesâyet, yani vasî ta'yîni iki çeşit olmaktadır. Birincisi bir şahsın ölümünden sonra yapılmasını istediği işler, harcamalar ve mallarının kullanımını için vasî ta'yîni, ikincisi ise yaşları küçük çocukların anne babalarının ölümü veya boşanması sonucu mallarının veya işlerinin idaresine mahkemece vasî ta'yînidir. Bu uygulamada genelde ebeveynlerden sağ olan bu işi üstlenmekle birlikte, zaman zaman büyük Ağabeyin, anneannenin, veya kan bağı olmayan bir başkasının vasî ta'yîni edildiği görülmektedir. Özellikle kadın vasîler için işlerin idaresine bakmakla yükümlü bir erkek nazır atandığı da olmaktadır. Belgelerde vasîlere küçüklerin bağlanmış nafakalarının yetmemesi sonucu onların mallarından satarak çocuklara kullanma hakkı veren mahkeme kararlarına da rastlanmaktadır.

2.4.6. Vekâlet

Çeşitli nedenlerle mahkemeye gelmeyen ya da gelemeyenlerin yerlerine resmi vekilleri gelmektedir. Ya da mahkeme harici bir alım-satım, borç-alacak veya bir başka muamele için vekiller ta'yîn edilmektedir. Kişilerin mahkemede vekilleri vasıtasıyla temsilinde her hangi bir kısıtlamaya rastlanmamaktadır. Vekâletnâmeler tek bir konuyu içerdiği gibi, genel vekâletnâme halinde de olmaktadır. Vekâletnâmelerin ilk kısmında vekâletnâme sahibi ortaya konurken, ikinci kısım vekilin kimliğini belirtmekte ve ardından da vekâlet konusunu ifade etmektedir. Yine vekâleti veren bir kadınsa bu vekâletnâmeyi onaylayan kişilerin kadını tanıdıklarını ortaya koymaları gerekmektedir. Bunda da esas her hangi bir hak ihlalinin önüne geçilme arzusu olmalıdır. Kadınların vekilleri genellikle en yakınlarından başlamak üzere erkeklerdir. Mahkeme vekilin

vazifesini yerine getirmekte ve müvekkilinin mallarını korumakta yetersiz olduğuna karar verirse vekâletnâmeyi iptal edebilirdi. Mahkeme kayıtlarında kadınların vekillerinin işlerini takip ettikleri görülmektedir. Kadınların vekil ta'yîni genellikle miras, mehr, nafaka alacakları, alım-satım, boşanma hususlarında olmakta ve çoğunlukla babalarını, yoksa erkek kardeşlerini vekil ta'yîni şeklinde olmaktadır (Koca, 1998: 19–21).

2.4.7. Kefalet

Kefillik kelime anlamı olarak; bir kimse kendine ait bir işi yapamadığı veya borcunu ödeyemediği zaman yerine onun işini göreceğine veya borcunu ödeyeceğine dair resmi hukuki taahhüde denilmektedir (Yeğin, 1992: 328). İki çeşit kefillik olup, birincisi borcu ödemeyi gerektiğinde üstlenme şeklindedir. İkinci şekil ise borçlanma nedeni ile hapis edilen kişiyi hapisten çıkarmayı içermektedir. Bunda kefil olan şahıs gerektiğinde borcu ödemeyi veya borçlu şahsı mahkemeye getirmeyi üstlenmektedir (Abacı, 2001: 125–126).

2.4.8. Yemin

Kelime anlamı sözü Allah'ı zikrederek kuvvetlendirme, kasem, ahitleşme olan yemin (Yeğin, 1992: 772), istılahta ise; bir hakkın varlığını veya yokluğunu, hâkim huzurunda, Allah'ı şahit tutarak haber vermektir. Yemin, hâkimin davacıyı, davalıya karşı hakkını talep etmeye devam etmekten men için, davacının iddiasını ispat edemediği durumlarda kullanılabilir bir delildir. Hukukta ispat yükü davacıya ve yemin yükü de davalıya yüklenmiştir. İddiasını ispat edemeyen davacının talebi reddedilmeden önce, davalıya yemin tevcih edilmekte, yemin ederse, davacının talebi kesin olarak reddedilmektedir. Taraflardan birine yemin teklif edilme işlemine tahlif adı verilir. Davalının bilerek yalan yere yemin etmesine yemin-i gamus denir (Cin ve Akgündüz, 1990: 412–413).

2.4.9. Şahitlik

Sözlükte kesin haber demek olan şahadet, hukuk terminolojisinde, bir şahsın bir diğer şahıstaki hakkını ispat için hâkim huzurunda ve tarafların yanında “şahadet” sözüyle bildiği şeyi ifade etmesidir. Şahitler, usulüne uygun bir şekilde şahadet beyânında bulununca, hâkimin gerekli soruşturmayı (ta'dil ve tezkiye) yaptıktan sonra, yapılan şahitliğe göre hüküm vermesi mecburidir. İddiası reddedilen davacı, iddiasını ispat için şahit dinletmesi gerekir; şahitleri yoksa, karşı tarafa yemin teklif edebilir.

Hâkimin kararına doğrudan ve kesin olarak esas teşkil eden şahitlik beyânları üzerinde, eski hukukumuzda titizlikle durulmuş ve şahitlerde belli şartların bulunması istenerek yalancı şahitliğin önüne geçilmeye çalışılmıştır (Cin ve Akgündüz, 1990: 407). Bir davada şahitlikte bulunana şahit, lehinde şahadet edilene meşhudu'n-leh ve aleyhine şahadet edilene meşhudu'n-bih denir (Atar, 1999: 195).

Mahkeme kayıtlarında şahitlerin genellikle iddia sahibinin veya savunmanın ifadelerini tekrarladıkları görülmekle birlikte, zaman zaman şahit gösterilenler meseleyle ilgili bilgilerinin olmadıklarını söyleyerek davanın gidişatına etki yapmamışlardır. Tarafların birinin gösterdiği şahitlere karşı tarafın itiraz ettiği de görülmektedir.

2.4.10. Şahitlerin Tezkiyesi

Davalının, şahitler hakkında yaptığı suçlamaya cerh ve şahitlerin dürüstlüğüne tespit için mahkemece yürütülen muamelelere de tezkiye yahut ta'dil denilir. Şahitlerin, dürüst, güvenilir ve şahsiyetli kişiler olup olmadıklarını tespiti, eski hukukumuzda büyük önem verilmiştir. Hâkimin şahitlerin durumunu davalıya mutlaka sorması gerekir. Davalı, şahitleri yalancılıkla veya hata etmekle suçladığı takdirde, tezkiyeye başvurulmalıdır. Tezkiye işlemleri, şahidin bulunduğu yerde, gizli veya açık şekilde

yapılabilir. Gizli tezkiye işlemleri, mestûre denilen bir belge ile yürütülür. Tezkiye işlemini yapanlara müzekki adı verilir. Açık tezkiye, müzekkilerin hâkim huzurunda yaptıkları tezkiyedir. Gizli tezkiye bir kişi ile de olabilir ise de, en az iki kişinin olması tavsiye edilmektedir.

Tezkiyede bulunacak şahısların, dürüst, güvenilir, şahidin reddini gerektirecek hususlara vakıf ve maddi durumu iyi olmalıdır. Ayrıca şahitler aralarında düşmanlık bulunmamalıdır. Müzekkilerin ayrıca tezkiye edilmesine gerek yoktur (Cin ve Akgündüz, 1990: 411; Atar, 1999: 203).

2.4.11. Tenbih

Mahkemelerde davanın sonucu belgelerin son kısmında kadı tarafından haksız bulunan tarafa yapılan uyarı ve kadı tarafından alınan kararın ifadesidir. Bu belge sanığın yerine getirmekle sorumlu tutulduğu yükümlülüklerin göstergesidir. Bu tür ifadelerle genelde borç-alacak meselelerinde karşılaşmaktadır. Bu tür belgeler borçlu kişinin borcunu ödemesine ilişkin kararı belgelerken, alacaklı şahıs alacağını tahsil için borçluyu mahkeme kararı ile hapsedirebilmektedir. Ancak hapis kararı mahkeme kararına yansıtılmazdı (Abacı, 2001: 128).

2.5. 229 No'lu Maraş Şer'İye Sicilindeki Belgelerin Sınıflandırılması

Toplam 83 belgenin bulunduğu 229 Numaralı Maraş Şer'İye Sicilindeki belgelerin 83 belgesi tez konusu olarak çalışılmıştır. Bu 83 belgenin türü ve belge numaraları aşağıda yazılmıştır.

Hüccet	: 1091, 1099, 1114, 1141, 1142, 1150, 1153, 1163, 1165, 1166, 1167.
İ'lâmlar	: 1, 1093, 1094, 1095, 1096, 1108, 1111, 1120, 1128, 1129, 1130, 1143, 1148, 1152, 1162, 1170.
Nikâh Akdi	: 1090, 1104, 1105, 1106-A, 1109, 1110, 1112, 1115, 1116, 1117, 1118, 1121, 1122, 1125, 1133, 1138, 1139, 1140, 1144, 1145, 1146, 1147, 1151, 1155, 1159, 1161, 1164, 1168, 1169.
Terekeler	: 119,1127.
Vasî Hüccetleri	: 1097, 1156
Vekâlet Hüccetleri	: 192, 1097, 1098, 1100, 1101, 1102, 1103, 1106-B, 1107, 1113, 1123, 1124, 1126, 1132, 1134, 1135, 1136, 1137, 1149, 1154, 1156, 1158.
Vakıflarla ilgili İ'lâmlar	: 157,160.

2.6. 229 No'lu Maraş Şer'İye Sicilinde Geçen O Dönemdeki Kaza, Nahiye ve Köylerin İsimleri

Maraş Merkeze Bağlı Köyler

1. Bulanık Karyesi
2. Elcegi Karyesi
3. İmalı Karyesi
4. Köşürge Karyesi
5. Kozlu Dere Karyesi

6. Köbez Karyesi
7. Kürtler Afşarı Karyesi
8. Önsen Karyesi
9. Sadıklı Karyesi
10. Sarılar Karyesi

Kazalar ve Nahiyelerle birlikte geçen köy adları

1. Bertiz Nahiyesi
2. Camustıl Nahiyesinden Hartlab Köyü
3. Camustıl Nahiyesinden Yeni Yapan Karyesi
4. Yenice Kal'e Nahiyesinden Şuhur Köyü
5. Etraf-ı şehir Nahiyesi kur'asından Ayaklıca Oluk Karyesi
6. Zeytun Kazasından Ericek Karyesi
7. Bab ve Cebel Kazası

Yukarıdaki bazı kazaların günümüzde kaza olmadığı veya bazı köylerin Maraş'a bağlı iken şimdi İlçelerine bağlı olabilmesidir. Bertiz'in günümüzde nahiye olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla şehirleşmede çok hızlı bir değişimin yaşandığını görebilmekteyiz.

2.7. 229 No'lu Maraş Şer'İye Sicilinde Geçen Maraş'taki Mahalleler

1. Acemli Mahallesi
2. Alemlı Mahallesi
3. Bektutiye Mahallesi
4. Boğazkesen Mahallesi
5. Bostancı Mahallesi
6. Cığcığı Mahallesi
7. Çavuşlu Mahallesi
8. Çomaklı Mahallesi
9. Çukuroba Mahallesi
10. Dalkara Mahallesi
11. Deli Alili Mahallesi
12. Devecili Mahallesi
13. Divanlı Mahallesi
14. Duraklı Mahallesi
15. Gargacıyan Mahallesi
16. Etmekciyân Mahallesi
17. Halhaliye Mahallesi
18. Hatuniye Mahallesi
19. Hoca Durdu Mahallesi
20. İsa Divanlı Mahallesi
21. Karamanlı Mahallesi
22. Kumarlı Mahallesi
23. Kayabaşı Mahallesi
24. Kuytul Mahallesi
25. Kuyucak Mahallesi
26. Restabaiye Mahallesi
27. Seksenlar Mahallesi
28. Şekerli Mahallesi
29. Şeyh Mahallesi
30. Şaziye Mahallesi
31. Zumbatanlı Mahallesi

3. MARAŞ'IN TARİHİ

Maraş'ın adı ilk defa Asur kaynaklarında Markasi olarak ifade edilmektedir. Bilindiği gibi Maraş bölgesi Hititlerin hâkimiyeti altında kalmıştır. Hititlerin zayıflamasıyla beraber Maraş bölgesinde Hititlere bağlı başkenti Markasi olan Gurgum şehir devleti kurulmuştur. Maraş'da Markasi diye isimlendirilmiş ve zamanla Germanicia, Mer'aş ve Marasaion isimleri bölge için kullanılmıştır. Dulkadirli Beyliği ve Osmanlı dönemlerinde bu bölge Mer'aş ismiyle anılmıştır. Maraş'ın Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı 7 Şubat 1973'te ismi Kahraman Maraş olarak değiştirildiğinden günümüzde bu şekilde kullanılmaktadır.

Anadolu'nun büyük kısmında tarihte ilk siyasi birliği sağlayan Hititlerin hâkimiyetine giren Maraş, Hititlerin yıkılması sonrasında kurulan Geç Hitit devletlerinden Gurgum Geç Hitit devletine Markasi ismiyle başkentlik yapmıştır. Hititlilerden günümüze kalan en önemli kalıntı eser Maraş Aslanı'dır (Gündoğdu, 2001: C. XXIV, 198). Maraş bir müddet Med ve Persler hâkimiyetinde kalmıştır. Maraş bu dönemde Kapadokya Satraplığı'nın önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. Kent daha sonra Anadolu'ya da hâkim olan Büyük İskender'in Makedonya Krallığı ile Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Maraş, Roma hâkimiyetindeyken Kuzey Suriye vilayeti sınırlarına dahil edilmiştir. 632 yılında ise şehir Müslüman Araplar tarafından fethedilmiştir. Maraş, Müslümanların eline geçtikten sonra Müslümanlar tarafından Anadolu'ya yapılacak olan seferler için üs olarak kullanılmaya başlamıştır. Maraş 637–970 yılları arasında güneydeki Müslümanlarla kuzeydeki Bizanslılar arasında el değiştirmiştir.

Anadolu'nun Türkler tarafından fethinden önce Bizans, Türklerle karşı güçlü bir direniş hattı oluşturmak istemiştir. Bu amaçla Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan Ermenileri Anadolu'nun iç ve güney kesimine yerleştirmeye başlamıştır. Bunun sonunda Maraş ve havalisinde yaşayan ermeni nüfusu artmıştır (Gündüz, 2001: C. XXIV, 193). Bu arada I. Haçlı seferi sırasında Maraş bölgesi haçlıların güneye geçiş güzergâhları arasında yer almıştır. Maraş ve çevresi 1103'te I. Kılıç Arslan tarafından fethedilmiştir. Böylece bu bölge Anadolu Selçuklu hâkimiyetine girmiştir. Fakat bir yıl sonra 1104'te Şehir Antakya prinkepleri Bohemund ile Tankred tarafından tekrar ele geçirilmiştir. 1114'e gelindiğinde ise şehir Ermeni hâkimi Gogh Vasil'in dul eşi tarafından Aksungur el- Porsuki'ye teslim edilmiştir. Aynı yıl Maraş büyük bir deprem geçirmiş ve bu depremde birçok kişi hayatını kaybetmiştir. Şehir, Anadolu Selçukluların hâkimiyetindeyken 1156'da Ermeni Prensi II. Thoros'un kardeşi Stefan tarafından talan edilmiştir. Bölge kısa süre sonra tekrar Anadolu Selçuklular hâkimiyetine geçmiştir (Merçil, 1997: 124). II. Kılıç Arslan'ın ülkeyi 11 oğlu arasında pay edince Maraş bölgesi II. Kılıç Arslan'ın oğullarından Mugiseddin Tuğrulşah'ın hâkimiyeti altında kalmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nde kardeşler arası taht kavgasının kızıştığı bir dönemde Maraş bölgesi kısa süreli olarak Kilikya Ermeni Krallığı'nın idaresi altına girmiştir. Kısa bir süre sonra Maraş bölgesi yine Anadolu Selçukluların hâkimiyeti altına girmiştir. Bu tarihten sonra Maraş, Anadolu Selçuklular tarafından Kilikya'daki Ermeniler üzerine yapılacak olan seferlerde üs olarak kullanılmıştır. Maraş birkaç defa daha Danişmend, Bizans ve Anadolu Selçuklu Devletleri ile Haçlı kuvvetleri arasında el değiştirmiştir. Maraş Orta Çağlarda Bizans ile İslam dünyası arasında sınır bölgesi ve yol güzergâhında bulunması nedeniyle sık sık el değiştirmiş, tahribata uğramış ve tekrar imar edilmiştir.

Anadolu Selçukluların ülkedeki siyasi otoritesi zayıflayınca Anadolu, Moğolların hâkimiyetine girmiştir. Bu dönemde Moğollar Anadolu'da aşırı şekilde katliam yapmışlardır. Anadolu Selçuklular Elbistan yakınlarında Moğollar ile Memlûkler arasında meydana gelen Elbistan savaşında Memlûkleri desteklemiştir. Bunun sonunda Moğollar mağlup olmuştur. Bir ara Maraş bölgesi Memlûklere bağlı Haleb valisinin hâkimiyeti altına girmiştir. 1337–1522 yılları arasında Maraş bölgesinde Dulkadir Beyliği hüküm sürmüştür. Dulkadir Beyliği 1450'lerden sonra bazen Osmanlı'nın bazende Memlûklerin hâkimiyetine girmiştir. Örneğin: 1466'da iktidara Şahbudak geçmiştir. Bu tarihten kısa bir süre sonra Şahsuvar Osmanlı'nın desteğini alarak Dulkadirli tahtına çıkmıştır. Bu arada Dulkadirli Beyliği Osmanlıda meydana

gelen şehzadeler arasındaki taht kavgasında Çelebi Mehmed'i desteklemiştir. Yavuz Sultan Selim 1514 yılında İran üzerine Çaldıran seferini düzenlemiştir. Bu sefer sırasında Dulkadirli Beyi Alaaddüdevle Bey, Memlüklerin kışkırtmasıyla Osmanlı'dan yüz çevirmiştir. 1515 tarihine gelindiğinde ise Yavuz Sultan Selim, Hadım Sinan Paşa'yı Alaaddüdevle Bey üzerine göndermiştir. Osmanlıya bağlı Hadım Sinan Paşa kuvvetleri ile Dulkadirli kuvvetleri arasında Turnadağ'da yapılan mücadeleyi Osmanlı kuvvetleri kazanmıştır. Böylece Maraş ve havalisi de Osmanlı hâkimiyetine girmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5661). Bu beyliğin Osmanlı'ya bağlanmasıyla beraber Osmanlı, Anadolu'daki Türk birliğini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Maraş ve havalisi Osmanlı Devletinin eline geçince Maraş Kalesi ciddi biçimde tamirat geçirmiştir. Ayrıca kale içinde mahalle kurularak bir mescid inşa edilmiştir (Gündoğdu, 2001: C. XXIV, 198). 1530'dan sonra Maraş ve yöresi Dulkadir Eyaleti adıyla Osmanlılara bağlı bir eyalet durumuna getirilerek merkezden atanan valilerce yönetilmeye başlanmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Maraş'ta yapılan arazi tahriri sırasında il yazıcıları yolsuzluk yapmıştır. Buda yolsuzluk yapılan alanlarda halk ile bölgede bulunan askerler arasında hoşnutsuzluğa sebep olmuştur. Daha sonra il yazıcısının bölgede vergileri artırması ve Türkmen ileri gelenlerine cezalar vermesi üzerine bölgede isyan başlamıştır. Bu isyan İçel ve Adana'ya kadar yayılmıştır (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5661). Bu isyan bitmeden bölgede Kalender İsyanı baş göstermiştir. Bu isyana Dulkadir Beyliği Osmanlı topraklarına katıldıktan sonra Maraş ve çevresindeki dirliklerini kaybeden tımar sahipleri de katılmışlardır. Osmanlı bu isyanı bastırmak için isyancılar üzerine ordu göndermiştir. Ama Osmanlı'nın gönderdiği bu ordu isyancılar karşısında başarılı olamamıştır. Bunun üzerine Kalender'e destek veren tımarlı sipahilere eski dirlikleri verileceği vaat edilmiştir. Böylece Kalender yalnız bırakılarak yakalanmış böylece isyan sona ermiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5661).

Maraş'ta 1563'te kırk iki mahalle vardı. Mahalle sayısı XVII. yy.ın ikinci yarısında da değişmemiştir. 1848'de şehirdeki mahalle sayısı otuz dokuz'a düşmüş 1904'te ise kırk bir'e yükselmiştir. Mahalle sayılarındaki bu değişiklikler şehrin fiziki yapısından olmayıp mahalle anlayışındaki değişikliklerden kaynaklanmıştır. Evliya Çelebide XVII. yy.da Maraş'a gelmiştir. Evliya Çelebi'ye göre XVII. yy.da Maraş 7000 adım genişliğindeydi. Maraş Kalesi ayakta olup içinde bir mahalle ve 100 kadar ev bulunmaktaydı (Gündüz, 2001: C. XXIV, 194).

XVIII. yy.da tüm Osmanlı'da olduğu gibi Maraş'ta da ayanlar etkili olmaya başlamıştır. Bununla beraber şehirdeki bazı aileler yönetime ortak olmaya başlamışlardır. II. Mahmud döneminde yerel beylere merkezi otoriteyi kabul ettirme yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar Maraş'ta meyvesini vermiş ve Beyazıdoğulları merkezî otoriteyi tanımak zorunda kalmıştır.

XVIII. yy.da Maraş, Anadolu'da bulunan fakir eyaletlerden biriydi. Dolayısıyla da buranın geliri tek başına bir vezire yetecek derecede değildi. Bu yüzden de Maraş çoğunlukla bir mutasarrıf tarafından yönetiliyordu. 1831 tarihinde ise Maraş Mukataat Hazinesine bağlanarak şehrin yöneticileri buradan atanmaya başlanmıştır (Çadircı, 1997: 15). Bu sırada Maraş kadılığı 19. yy.da Mevleviyetlik düzeyine yükselmişti. Bu yüzden de buralara kadılar değil de onların atamış oldukları naipleri (vekilleri) gelirdi.

1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanına ülkenin çeşitli yerlerinde olduğu gibi Maraş'ta da tepkiler verilmiş ve şehirde karışıklık çıkmıştır (Eyicil, Ağustos 1997: S. 09, 15–16). Ayrıca 1860–1890 arasında Maraş'a bağlı Zeytun bölgesinde karışıklıklar çıkmıştır. Bu karışıklıklar sırasında Ermeniler Maraş ve Zeytun'da katliamda bulunmuşlardır. 19 Ekim 1895'te Zeytun'daki Hınçak Ermeni Komitesi tekrar isyan etmiş ve 30 Ekim'de Ermeniler Zeytun kışlasını işgal etmişlerdir. Zeytun'da bu isyan devam ederken bu defa 16 Kasım 1895'te Maraş merkezde ermeni isyanı patlak vermiştir. Bu isyan 2 – 2,5 ay sürmüştür. 24 Aralık 1895'e gelindiğinde ise Zeytun'u kuşatan 5000'e yakın Ermeni kaçmıştır. Böylece Zeytun'daki isyan da son bulmuştur. İsyan son bulmasına rağmen bölgedeki olaylara bu defada yabancı devletler karışmışlardır (Eyicil, 1999: 242). Şehrin 1902'de 60.292 kişi olan nüfusu 1908'de 68.023'e yükselmiştir.

I.Dünya savaşı başlarında ise yarı yarıya azalarak Maraş nüfusu 32.700'e düşmüştür. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra yapılan İlk nüfus sayımında şehrin nüfusu 25.671 kişi olarak tespit edilmiştir. 1914 ile 1927 yılları arasındaki 13 yıllık sürede şehrin nüfusu yaklaşık olarak 7000 kişi azalmıştır. Bunun sebebi; Maraş'ta Fransız ve Ermenilere karşı verilmiş olan Kurtuluş Savaşıdır. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti seferberlik ilan etmiştir. Osmanlı, Ermenilerin de bu çağrıya katılması istemiştir. Ama Zeytun'daki Ermeniler bu çağrıya olumsuz cevap vererek seferberliğe katılmamışlardır. Arkasından da dağlara çıkıp Türk askerlerine saldırmaya başlamışlardır. Bu arada Ermeniler'in bir kısmı Zeytun'daki Saint Mary Manastırına saklanmışlardır. Bu saklananlar ile Osmanlı askeri arasında gece çıkan çatışmada 300 asker şehit olmuştur. Bundan 15 gün sonra Ermenilerin lideri görüşme yapılmak üzere Maraş merkezdeki hükümet konağına çağırılmıştır. Bu görüşmelerden olumlu yönde bir sonuç çıkmayınca 10 Nisan 1915'te Ermenilerin bu bölgeden ayrılmaları istenmiştir. Bunun neticesinde 300 Ermeni ailesi Konya istikametine götürülmüştür. Bu arada Manastır çatışmasının sabahı Manastır ateşe verilmiştir. Buradaki Ermenilerin bir kısmı saklandıkları manastırdan kaçmışlardır. Devlet kaçan Ermenilerin peşine düşmüştür. Kaçan Ermeniler Fındıcak'a gelmişlerdir. Fındıcak'ta Ermeniler'in tehcir'e tabi tutulduğu haberi duyulmuştur. Bunun üzerine Fındıcak'taki Ermeniler ile sonradan gelen Ermeniler birlikte isyan ederek bölgede yaşayan halkın bir çoğunu katletmişlerdir. İsyana devam ederken Adana'dan isyanı bastırmak için takviye kuvvet gelmiştir. Bu sırada Fındıcak'taki Ermeniler kilise içinde toplanarak Osmanlı askeri ile silahlı mücadeleye başlamışlardır. Bu mücadelede Osmanlı askerleri ağır kayıplar vermiştir. Bunun üzerine Fındıcak'a giren askerler kiliseyi ateşe vermişlerdir. Bunun sonunda kilise içinde toplanan Ermeniler yanarak ölmüş, isyanda sona ermiştir(Eyicil, 1999: 347).

I. Cihan Harbi devam ederken Osmanlı'da ittifak devletleri safında savaşa katılmıştı. Bu savaş sonunda ittifak devletleri mağlup olduğundan dolayı Osmanlı'da mağlup sayılmıştır. Dolayısıyla itilaf devletleri mağlup olan bu devletlerle antlaşma imzalamaya başlamıştır. İtilaf devletleri Osmanlı ile diğer devletlerden farklı olarak ilk önce Mondros Ateşkes antlaşmasını imzalamıştır. Bu antlaşmadan sonra ise Anadolu toprakları itilaf devletleri tarafından yer yer işgal edilmeye başlanmıştır. İşgal'e uğrayan yerler arasında Maraş'ta bulunmaktaydı. Maraş, ilk önce İngilizler tarafından işgal edilmiştir. İngilizler, Maraş'ta sömürgelerinden getirdikleri Müslümanları kullandıklarından dolayı şehirde İngilizlerin işgali sırasında pek sorun yaşanmadı. Daha sonra İngilizler ile Fransızlar arasında yapılan Suriye itilafnamesine göre Musul İngilizlerde kalmış; Maraş, Antep ve Urfa Fransızlara verilmiştir. Bu arada şehre Fransızların geleceği haberi yayılınca Ulu Cami'de Doktor Mustafa Bey önderliğinde miting düzenlenmiştir. Bu mitinge çok sayıda kişi katılmıştır. Fransızların şehre gelmeleriyle şehirdeki Ermeniler şımararak yerli halka saldırmaya başlamışlardır (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5669). Bu arada Fransızlar Maraş'a gelirken tehcire tabi olan bazı Ermenileri de yanlarında getirmişlerdir. Şehirdeki Ermenilerin Fransızlarla birlikte yerli Müslüman halka saldırmalarına en güzel örnek; 30 Ekim 1918'de cereyan eden Uzunoluk Olayıdır. Bu olay; Uzunoluk'taki hamamdan çıkan birkaç peçeli kadına Fransız ve Ermenilerin sarkıntılık ve taciz etmesi sonucu meydana gelmiştir. Bu olaya hamamın karşısında bulunan kahvedeki bazı kişiler müdahil olmuşlardır. Ama onlarda Fransız ve Ermeni kurşunlarıyla yaralanmış veya şehit olmuşlardır. Olaya bu defa Sütçü İmam silahıyla müdahale etmiş birkaç Ermeni ile Fransız askerini yaralamış birkaçını da öldürmüştür.

Şehirdeki direnişi örgütlemek amacıyla 29 Kasım 1919'da Maraş Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuştur. Maraşlı Doktor Mustafa Bey ile arkadaşları Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye Teşkilatı kurmak üzere Hey'et-i Temsiliyye başkanı Mustafa Kemal ile irtibat kurmuşlardır. Sivas Kongresi'nde Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye kurulmasına karar verilmiştir. Hey'et-i Temsiliyye bu iş için Yüzbaşı Selim(Kurtoğlu Yörük Selim) ve Üsteğmen Âsaf (Kılıç Ali Bey) görevlendirmiştir (Gündüz, 2001: C. XXIV, 194).

Bundan sonra Fransızlar kaledeki Türk bayrağını indirtmiştir. Maraşlı halk sabah uyandığında kaledeki Türk bayrağını göremeyince şaşırmıştır. Bayrağın indirildiği gecenin sabahı Cuma olduğu için halk yavaş yavaş Ulu Cami'de toplanmaya

başlamıştır. Ulu Cami İmamı Rıdvan Hoca hutbede “Kalesinde Türk bayrağı dalgalanmayan yerde Cuma kılmak farz değildir” demesi üzerine Ulu Cami’de toplanan halk camideki sancağı alarak kaleye hücumla geçmiştir. Kaleyi tekrar ele geçirmiştir. Bu arada şehirde örgütlenme de devam etmektedir. Şehirdeki Fransız ve Ermenilerin yaptıkları zulüm son raddesine gelince Maraşlı silahlı mücadeleye başlamıştır. Bu sırada şehrin dışında Aralık ve Ocak ayında başlayan çatışmalar devam etmektedir (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5670). Bayrak Olayının ardından şehir adım adım savaşa sürüklenir. Aslan bey Başkanlığında kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, her mahallede kurularak faaliyete geçer. Bir taraftan da Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile temasa geçerek direniş hazırlığına başlanır. 21 Ocak 1920 günü şehir harbi başlar. 22 gün ve gece süren bir mücadeleden sonra Maraşlılar 7 den 70’e silaha sarılarak tek yürek tek bilek halinde bütün mevcudiyetini ortaya koyar. Sonunda kendisini yok etmek isteyen düşmanı yerli işbirlikçileri ile birlikte mağlup eder, büyük bir zafere imzasını atar. Bu uğurda pek çok evladını şehit verir. Maraş’ın düşman istilasından kurtulması, Türk Kurtuluş Savaşının da ilk hareketini teşkil eder.

Maraş, Cumhuriyet döneminde il durumuna getirilmiştir. Ayrıca Maraş’a 5 Nisan 1925 tarihinde Kurtuluş Savaşında şehrini 21 günde kurtarmasından dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından “Kırmızı Şeritli İstiklâl Madalyası” verilmiştir. Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı da 7 Şubat 1973’te şehre “Kahramanlık” ünvanı verilmiş ve de şehrin ismi bu tarihten itibaren Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982–1983: C. VIII, 5675).

Maraş 1935–50 arasında pek gelişme ve ilerleme kaydedememiştir. Şehirdeki tek sanayi kuruluşu 1924 yılında açılan çeltik fabrikasıdır. Bu fabrikada Maraş bölgesinde yetiştirilen çeltiğin yanında biber de işlenmiştir. 1950’lerden sonra şehir güney kısmındaki ovaya doğru genişlemeye başlamıştır. Şehrin güney istikametinde genişlemesinde Maraş’a demir yolu bağlantısının yapılması ve 1950’li yıllardan sonra iyileştirilen karayolları etkili olmuştur.

Bu yollar ilk önce Ulu Cami çevresinde son bulmaktaydı. Zamanla şehrin güneye doğru büyüüp genişlemesiyle yollar da uzatılmıştır. 1980’lerden sonra şehir batı istikametinde çok hızlı bir gelişme göstermiştir. Yine 1980’lerden itibaren illere verilmeye başlanan teşvik kredisinden yararlanmıştır. Almış olduğu teşvik kredisini en iyi biçimde değerlendiren Maraşlı müteşebbisler şehirde tekstil üzerine fabrikalar kurmuşlardır. Sanayicilerin Maraş’a yatırımları şehrin hızlı bir şekilde sanayi kenti haline dönüşmesinde büyük rol oynamışlardır.

4. 229 NO'LU MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN ÖZETLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Sahife: 390, Numero: 1 (İ'lam)

Maraş'ın Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Abdullah'ın Alasonya'ya varmadan önce vefat ettiği ve Mehmed, Maraşlı zâde Mehmed, Hüseyin oğlu Osman ve Tâtâr muhâcirlerinden Ömer'in şahitlikleriyle Abdülveli'nin vasî ve vekil tayin edildiğini bildiren İ'lamdır. Mahkeme, Abdülveli'nin otuz guruşdan beş guruşunu cami için Mustafa Ağa'ya vermesi ve geri kalanı içinde hayır yapmasına karar vermiş ve tenbih edildiğine dair İ'lamdır.10 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 390, Numero: 1090 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Karamanlı Mahallesi sakinelerinden Zeyneb ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Karamanlı Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.4 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 391–392–393, Numero: 1091 (Hüccet)

Maraş'ın Çavuşlı Mahallesi sakinelerinden Cennet bint-i İsmail, on yıl önce darulharbte babası İsmail'i kaybetmesiyle kendisine maaş tahsis edildiği ve bunun için kendisine vasî olarak Ahmed'in tayin edilmiştir. Babasından kalan malların kendisine verilmemesi üzerine mahkemeye başvurmuş. Mahkeme şahitler huzurunda Habibe, kızı Cennet'in yaşının küçük olmasından dolayı kendisine maaşı vermediğini ve eşi İsmail'den kalan kıymetli mallarını kızına vermediğini, buna rağmen Cennet'in annesi Habibe'den bir talebinin olmadığına itiraf ettiğine dair hüccettir.12 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 393–394, Numero: 1092 (Vekâlet Hücceti)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi ahalisinden Abdullah'ın talepleri üzerine Kumarlı ahalisinden Dolabcıyan Artin Efendi'nin mahkeme tarafından Artin Efendi vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.13 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 394, Numero: 1093 (İ'lam)

Maraş'ın Şekerli Mahallesi sakinlerinden Fatıma bint-i Mehmed'in Emine'den 20 guruş alacağını olduğunu Divanlı Mahallesi ahalisinden Çamlı oğlu Hüseyin şahitlikleriyle ispatlamış. Mahkeme Emine'nin Fatıma'ya borcunu ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır.15 Rebi'ü'l-Evvel 1304.

Sahife: 395, Numero: 1094 (İ'lam)

Maraş'ın Yenice Kale Nahiyesi Şuğur karyesi ahalisinde Zahide'nin büyük oğlu Mehmed askerdeyken Hacı Mehmed'e borç vermiştir. Askerdeyken ölmesi üzerine annesi Zeyneb mahkeme tarafından varisi olarak belirlemiş ve Hacı Mehmed'in borcunu Zeyneb'e ödemesine karar vermiş ve tenbih edildiğine dair İ'lamdır.14 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 396–397, Numero: 1095 (İ'lam)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'nin ölmesi üzerine birinci eşi Hadice'nin çocukları ve ikinci eşi Fatıma arasında veraset sorunu yaşanmıştır. Fatıma'nın müvekkili Artin Efendi'yi ve Hadice'den olan Halil ve Ahmed'ler ise kendilerine Manuk Efendi'yi vasî eylemişler. Manuk Efendi mahkeme huzurunda Fatıma'dan 400 guruş yigirmi beş pare alacaklarının olduğunu mahkemede dile getirmiş. Mahkeme huzurunda yemin edemediklerinden dolayı mahkeme vekilleri olan Manuk Efendi bu haklarından vazgeçilmesi kararı alınmıştır.15 Recebu'l-Ferd 1303.

Sahife: 398, Numero: 1096 (İ'lam)

Maraş'ın Deli 'Alili Mahallesi ahalisinden Fatıma Kiraz'ın Ahmed Çavuş'tan alacağını olduğunu, Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Deli 'Aişe'nin oğlu Mehmed ve Deli 'Alili Mahallesi ahalisinden Yusuf 'Ali'nin oğlu Mustafa'nın şahitlikleriyle

ispatlamış. Mahkeme Ahmed Çavuş'un Fatıma Kiraz'a borcunu ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 399, Numero: 1097 (Vasî Hüccti)

Maraş'ın Divanlı Mahallesi ikamet eden Fatıma bint-i Hacı 'Ali'nin eşi Na'iband zâde 'Ali Efendiyi vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.5 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 400, Numero: 1098 (Vekâlet Hüccti)

Maraş mahkeme ahalisinden Hacı Veli Efendi haneye gitmiş. Hacı Veli ve Sacaklı zâde 'Osman şahitlikleriyle Artin Efendiyi vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.5 Rebi'ü'l-Ahir 1304

Sahife: 401–402, Numero: 1099 (Hücct)

Maraş'ın 'Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi, Bektutiye Mahallesi ahalisinden Karamanlıyan Mañuk Efendi vekâlet edildiğini söylemiştir. Ancak çocuklarından Halil, Ahmed, Şerife, Âişe, Refike ve eşi Fatıma bu kararı kabul etmezler. Mahkeme tarafından çocuklarının vekâlet olarak devam etmesini ve eşi Fatıma'nın söylediği yalana karşılık yüz iki guruş üç pare bir akçe ödemesi karara bağlandığına dair hüccettir.5 Recebu'l-Ferd 1303.

Sahife: 403, Numero: 1100 (Vekâlet Hüccti)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi ikamet eden Ukkaş ibn-i Ayıntablî Mustafa, Zeliha bint-i Ahmet, 'Âişe bint-i Ayıntablî Mustafa'ların Bektutiye Mahallesi sakinlerinden Kuyumciyan Artin Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğini bildiren vekâlet hüccetidir.4 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 403, Numero: 1101 (Vekâlet Hüccti)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ikamet eden Muhtar oğlu Agob ve Kumarlı Mahallesi sakinlerinden Dolabcıyan Artin Efendi, 'Âişe bint-i Ayıntablî Mustafa'ların Bektutiye Mahallesi sakinlerinden Artin Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.4 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 404, Numero: 1102 (Vekâlet Hüccti)

Maraş'ın Divanlı Mahallesi ka'im Şevkli zâde Hacı Mahmud Ağa kızlarından Nurifer ve Melek'in talepleri üzerine Bektutiye Mahallesi sakinlerinden Kuyumciyan Artin Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.5 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 405, Numero: 1103 (Vekâlet Hüccti)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi sakinlerinden Muhtar oğlu Agob talebi üzerine Kumarlı Mahallesi sakinlerinden Dolabcıyan Artin Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 406, Numero: 1104 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Hatuniye Mahallesi sakinelerinden Hadice ile Mustafa'nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Hatuniye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 406, Numero: 1105 (Nikâh Akdi)

Maraş'a tabi Sarılar Karyesi sakinlerinden Elif ile Ali'nin mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Sarılar Karyesi imamına gönderilen nikâh akdidir.9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 406, Numero: 1106-A (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Fatıma ile Musa'nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 406, Numero: 1106-B (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi Arakyanus ve Armenin ve Artin ve Şoşam kadim olân Ohannes'in David Efendi ve Bektutiye Mahallesi Hasıbsız oğlu Ohannes şahitlikleriyle kardeşlerinin talepleri üzerine büyük biraderleri Agobciyan Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.8 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 408, Numero: 1107 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın Boğazkesan Mahallesi sakinlerinden Yahya Efendi'nin talepleri üzerine kendisine asaleten ve kardeşlerinden Ahmed, Nuri Efendilere vesâyeten ve Hüseyin Efendi'ye asaleten Bektutiye mahallesi sakinlerinden Kuyumciyan Artin Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.8 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 409, Numero: 1108 (İ'lam)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi ahalisinden Hüseyin 'Ali zâde Ahmed'in Şekerli mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed'den alacağı vardır. Mahkemede şahitler huzurunda ispatlamış. Mahkeme Mehmed'in borcunu ödemesine Ahmed'e ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır. 7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 409, Numero: 1109 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Ümmühan ile Ömer'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 410, Numero: 1110 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi sakinelerinden Zeyni ile Halil'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 410-411, Numero: 1111 (İ'lam)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi ahalisinden Musaf Karaoğlan Mehmed ibn-i 'Osman'ın eşi olan Hadice ve çocuklarından Osman ve kızları Emine, Aişe mahkeme huzurunda babaları Osman'ın Abdurrahman'dan alacağına dair mahkemede şahitler huzurunda ispatlamış. Mahkeme Abdurrahman'ın ödemesi gereken borcu Osman'ın vekili olan Ahmed'e ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır.5 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 411, Numero: 1112 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi sakinelerinden Zinet ile Ahmet'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Âlemlî Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 412, Numero: 1113 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın Hoca Durdu Mahallesi sakinlerinden Hafız Ahmed Efendi bin Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin verâsetine çocuklarından olan Bekir'in yaşının küçük olmasından dolayı talepleri üzerine Hoca Durdu Mahallesi sâkinelerinden Şemse'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 413, Numero: 1114 (Hüccet)

Maraş'ın Hoca Durdu Mahallesi sakinlerinden Hafız Ahmed Efendi bin Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin verâsetine çocuklarından olan Bekir'in yaşının küçük olmasından dolayı talepleri üzerine kendisine verilmesi gereken nafaka ve geçim için ne gerekiyorsa Şemseden izin almadan tasarruf edebileceğini dile getiren hüccettir.7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 414, Numero: 1115 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın EtmekciyânMahallesi sakinelerinden Fatıma ile Hüseyin'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair EtmekciyânMahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 414, Numero: 1116 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi sakinelerinden Hadice ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Bektutiye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 414, Numero: 1117 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Restebaiye Mahallesi sakinelerinden Fatıma ile Mustafa'nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Restebaiye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 414, Numero: 1118 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi sakinelerinden Ümmü Gülsüm ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Âlemlî Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 415, Numero: 1119 (Tereke)

Maraş'ın Hoca Durdu Mahallesi ahalisinden Hafız Ahmed Efendi ibn-i Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin verasesi Bekir'in üzerine olduktan sonra eşyayı metrukesinin mahkeme huzurunda tereke defteri suretidir.7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 416–417, Numero: 1120 (İ'lam)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi ahalisinden Kalalı Halil kızı Zeyneb'in varisleri adına vekil olarak Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi belirlenmiştir. Zeyneb Hatunun Hatuniye Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'den alacağı olduğuna dair mahkemede şahitler huzurunda karar alınmış. Mahkeme, Abdurrahman'ın ödemesi gereken borcu varislerinin vekili olan Ahmed'e ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır. 5 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 417, Numero: 1121 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Divanlı Mahallesi sakinelerinden Emine ile Akkaş ibn-i Hasan'ın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Divanlı Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.12 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 418, Numero: 1122 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Şaziye Mahallesi sakinelerinden Fatıma ile Akkaş ibn-i Hüseyin'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Şaziye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.12 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 418, Numero: 1123 (Vekâlet Hücceti)

Maraş'ın Seksenler Mahallesi sakinlerinden 'Âişe Hoca zâde Mehmed ibn-i Hacı Süleyman ibn-i Mehmed'in talepleri üzerine Çomaklı Mahallesi ahalisinden Teciz zâde 'Abdi Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccettir.11 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 419, Numero: 1124 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın Bostancı ve Seksenler Mahallesi sakinlerinden Dönek bint-i Hacı veled-i Atam ile Gir oğlu Menas veled-i Artin veled-i Atam nam kimesnelerin talepleri üzerine Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.11 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 419, Numero: 1125 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Şeyh Mahallesi sakinelerinden Zeliha ile Hüseyin'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Şaziye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304.

Sahife: 419, Numero: 1126 (Vekâlet Hücçet)

Maraş'ın Önsök karyesi sakinlerinden Hacı Mustafa Ağa 'Abdu'l-gaffar Ağa ibn-i Mustafa nam kimesnelerin talepleri üzerine Çomaklı Mahallesi ahalisinden Secîz zâde 'Abdi Efendi mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.13 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 420, Numero: 1127 (Tereke)

Maraş'ın Hoca Durdu Mahallesi ahalisinden Maturehürücü Bey Hacı 'Osman Ağa ibn-i Durdu Mehmed ibn-i 'Abdullah'ın verâsesi çocuklarının huzurunda ve Arton'un talebi üzeribe eşyayı metrukesinin tereke defteri suretidir.7 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 423–424, Numero: 1128 (ilâm)

Maraş'ın Camustil Nahiyesi Hartlab karyesi ahalisinden Hasan ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nam kimesne, Beyrutda askerlik yaparken vefât iden oğlu Mustafa'nın Mehmed Ağa'dan alacağı olduğuna dair mahkemede şahitler huzurunda karar alınmış. Mahkeme Mehmed Ağa'nın ödemesi gereken borcu varislerinden eşi Fatıma'nın vekili olan Hüsne'ye ödemesine karar vermiş ve kararın tenbih edildiğine dair İ'lamdır.9 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 424–425, Numero: 1129 (İ'lam)

Maraş'ın Boğazkesan Mahallesi ahalisinden Nacar bâşı Hacı Hüseyin vefat etmiştir. Eşi Aişe ve çocuklarından Yahya, Hüseyin, Abdullah, Mehmed, Ahmed, Nuri ve Fatıma, Maraş'ın Çukuroba Camisi denen cami şerifin babalarına ait olduğunu mahkemeye talep etmişler. Bu vakıf eserinin aslında Karakız zâde Mehmed Turan Efendi'nin babasına ait olmadığını şahitler huzurunda mahkeme karar almıştır ve iki tarafa tenbih ettiğine dair İ'lamdır.10 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 426–427–428, Numero: 1130 (İ'lam)

Maraş'ın Dalkara Mahallesi ahalisinden Melek bint-i Nuri ile Şekerli Mahallesi ahalisinden Durdu arasında mülk sorunu yaşanmış olup mahkemeye başvurmuşlardır. Melek hanıma vekil olarak Mehmed Ağa belirlenmiş olup ve Melek hanıma da vekil olarak Abdi Efendi belirlenmiştir. Her ikisi mahkeme huzurunda sorunlarını dile getirmiş olup Mahkeme de Durdu ile Melek Hanım arasında barış sağlanması amacıyla şu kararı almıştır. Durdu tarafından Melek hanıma bin guruş verilmesini şahirler huzurunda karar almış ve Melek hanımın başka hak talebinde bulunmamasını dile getirmiş ve kararı her iki tarafa tenbih ettiğine dair İ'lamdır.15 Rebi'ü'l-Evvel 1304

Sahife: 428, Numero: 1131 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Hadice ve Emine hatunların talebi üzerine Çomak zâde Mehmed Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 429, Numero: 1132 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş'ın sakinlerinden Cennet bint-i Cabbar Salih ibn-i 'Abdullah nâm hatun talebi üzerine Durdu Mehmed'in mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hücçetidir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 429, Numero: 1133 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Duraklı Mahallesi sakinelerinden Medine ile Mustafa'nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Şaziye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.17 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 430, Numero: 1134 (Vekâlet Hüccteti)

Maraş'ın Restebaiye Mahallesi ahalisinden Ali Efendi ibn-i el-Kadı Sabit Efendi ibn-i Mehmed Efendi'nin isteği üzerine Abdi Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.17 Rebi'ü'l-Ahir 1304 .

Sahife: 430–431, Numero: 1135 (Vekâlet Hüccteti)

Maraş'ın Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Mustafa ibn-i Behlivan Mehmed ibn-i 'Ali ve Emine bint-i Dabanı Yahya Hafız Ahmed ibn-i Ahmed'in talebi üzerine Şekerli Mahallesi ahalisinden Lelebici zâde Ahmed Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.17 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 431, Numero: 1136 (Vekâlet Hüccteti)

Maraş'ın Kur'asından köylerinden İmâlı köyü ahalisinden Hendek Ali ibn-i Hüseyin ibn-i Mehmed'in talebi üzerine Âlemlî Mahallesi ahalisinden Çomak zâde Halil Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.19 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 432, Numero: 1137 (Vekâlet Hüccteti)

Maraş'ın Restebaiye Mahallesi ahalisinden Bertizli Sa'id'in kızı Melek bint-i mezbûr Seyyid ibn-i Mehmed nam hatunun isteği üzerine Çomaklı Mahallesi ahalisinden Tecîz zâde 'Abdi Efendi'nin mahkeme huzurunda vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.19 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 433, Numero: 1138 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Kozludere köyü sakinelerinden Zehra ile 'Ali'nin mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Kozludere köyü imamına gönderilen nikâh akdidir.20 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 433, Numero: 1139 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Hadice ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.20 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 433, Numero: 1140 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Aişe ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.20 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 433–434–435, Numero: 1141 (Hüccet)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi ahalisinden Aişe hatun ile Köbez Karyesi sakinlerinden İsmail Ağa ve Aişe hatun, Mahkemeye başvurarak Selim Ağadan 25 guruş alacağını olduğunu dile getirmişler. Mahkeme huzurunda vekil olarak Ahmed Efendiyi seçmişlerdir. Selim Ağanın 25 guruşu davacı kişiler adına Şekerli Mahallesi ahalisinden Lelebici zâde Ahmed Efendi'ye verilmesi kararlaştırıldığına dair hüccettir.12 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 435, Numero: 1142 (Hüccet)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi ahalisinden Fatıma küçük olduğunda daha önce vâlidesi 'Aişe bint-i Salih Efendi vasî nasb ve ta'yîn edildiğini ancak zamanla yerine Çukuroba Mahallesi ahalisinden Sadık zâde Mehmed Efendi'nin vasî edildiğini bildiren ve Mehmed Efendi'nin de kabul ettiğini dile getiren hüccettir.10 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 436, Numero: 1143 (İ‘lam)

Maraş’ın Kurtlar Afşarı köyü ahalisinden Kırgıs oğlu Durmuş’un Sadıklı Karyesi ahalisinden Mehmed’den 200 guruş alacağı olduğundan mahkemeye başvurmuş. Mahkemede Mehmed’e sormuş ve daha önce verildiğine kanaat getirmiş ve iki tarafa tenbih ettiğine dair İ‘lamdır.12 Rebi‘ü’l-Ahir 1304.

Sahife: 437, Numero: 1144 (Nikâh Akdi)

Maraş’ın Şekerli Mahallesi sakinelerinden Hadice ile Hacı Hüseyin’in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Şekerli Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.23 Rebi‘ü’l-Ahir sene 1304.

Sahife: 437, Numero: 1145 (Nikâh Akdi)

Maraş’ın Kuyucak Mahallesi sakinelerinden Halime ile ‘Ali’nin mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Kuyucak mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.23 Rebi‘ü’l-Ahir sene 1304.

Sahife: 437, Numero: 1146 (Nikâh Akdi)

Maraş’ın Âlemlî Mahallesi sakinelerinden Emine ile Yunus’un mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Âlemlî Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.23 Rebi‘ü’l-Ahir sene 1304.

Sahife: 437, Numero: 1147 (Nikâh Akdi)

Maraş’ın Bulanık köyü sakinelerinden Fatıma ile Mustafa’nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Bulanık köyü imamına gönderilen nikâh akdidir.23 Rebi‘ü’l-Ahir sene 1304.

Sahife: 438, Numero: 1148 (İ‘lam)

Maraş’ın ‘Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed tarafından iki taraf için sınır oluşturan Sekun Ağacının kesilmesi üzerine Osman’ı şikayet ider. Osman, mahkemeye gider ve açıklama yapar. Şahitler huzurunda iki tarafının dinlendiğine ve Osman’ının haklı olduğuna karar verilmiş ve iki tarafa tenbih ettiğine dair İ‘lamdır.15 Zilhicce 1304.

Sahife: 439–439, Numero: 1149 (Vekâlet Hücçeti)

Maraş’ın Seksenler Mahallesi ahalisinden ‘Âişe Hoca zâde Mehmed kendi talebi üzerine Çomaklı mahallesi ahalisinden Tecîz zâde ‘Abdi Efendiyi daha önce vekil tayin ettiğini ancak mahkeme kararıyla vekaletini alarak mahkemeye yeniden başvurmuş. Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Hasibsiz zâde Hasbi Mehmed Efendi’yi vasî ve vekil tayin edildiğini bildiren ve Artin Efendi’nin de mahkemeye gelerek vekaleti kabul ettiğine dair vekâlet hücçetidir.13 Rebi‘ü’l-Ahir 1304.

Sahife: 440–441–442, Numero: 1150 (Hücçet)

Maraş’ın Acemli Mahallesi sakinlerinden Hüsne ve Fatıma, karyesi sakinlerinden Osman ibn-i Osman’dan alacağı olduğunu getirmişlerdir. Hüsne ve Fatıma’nın vekili olarak Şekerli zâde Ahmed Efendi belirlenmiş ve Osman validesi Döne’nin de vekili olarak Hacı Mehmed belirlenmiş. Mahkeme iki tarafı dinledikten sonra kovuşturmaya gerek duyulmadığına karar verdiğine dair hücçettir.12 Rebi‘ü’l-Ahir 1304.

Sahife: 442, Numero: 1151 (Nikâh Akdi)

Maraş’ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Fatıma ile Mustafa’nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.26 Rebi‘ü’l-Ahir sene 1304.

Sahife: 443–444, Numero: 1152 (İ‘lam)

Maraş’ın Şekerli Mahallesi ahalisinden olan Karalar oğlu Hacı Osman’ın Aramsaz Askeri Jandaromasında askerken vefat etmesi üzerine varis olarak eşi Fatıma

bint-i Süleyman kabul edilmiştir. Divanlı Mahallesi ahalisinden Yusuf Ağa ibn-i Mehmed Osman Ağadan alacağıнын olduğunu dile getirmiş. Alacaklarının tahsili için mahkeme huzurunda varisi olan eşi Fatıma'dan talep etmiş. Mahkemede şahitler huzurunda Osman Ağa'nın eşi olan Fatıma'nın bin dört yüz kırk guruşu Yusuf Ağaya vermesine karar kılmış ve taralara tenbih edildiğine dair İ'lamdır.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 444–445–446, Numero: 1153 (Hüccet)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Belediye Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Mustafa Efendi ile eşi olan Hadice arasında evliliğin bitmesinden sonra sorun yaşanmıştır. Boşandıktan sonra aralarında mülkü paylaşma ve mehirle ilgili sorun yaşanmış olup iddia sahibi Mustafa Ağa mehir olarak 150 guruşu verdiğini şahitler huzurunda ispatlamış ve eşyanın paylaşımında sorun olan malzemelerin Mustafa Ağaya verilmesine dair hüccettir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 446, Numero: 1154 (Vekâlet Hücceti)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Bedros'un talebi üzerine Kumarlı Mahallesi sakinlerinden Artin Efendi'nin mahkeme tarafından vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 447, Numero: 1155 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Bektutiye Mahallesi sakinelerinden Emine ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Bektutiye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.26 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 447, Numero: 1156 (Vasî Hücceti)

Maraş'ın kazalarından Zeytun Kazasından Ericcek Karyesi ahalisinden vefat itmesiyle babasından kalan mallar ve diğer bütün durumlar için mahkemeye başvurması üzerine kendisine bir vasî tayin edilmesini talep etmiş. Mahkeme Annesi Aişe'nin vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 448–449, Numero: 1157 (Vakıf)

Maraş'ın Cığcığı Mahallesi sakinlerinden Şemse hatun ibn-i Molla Mustafa Efendi'nin tüm işlerden sorumlu vekili olan Çomaklı Mahallesi ahalisinden ulemadan Teciz zâde Abdi Efendi'nin Cığcığı Mahallesinde vakfı olan Camii şerifi dâhil tüm vekillik haklarından azledildiğine, görevden alındığına dair vakıf kararıdır.6 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 450, Numero: 1158 (Vekâlet Hücceti)

Maraş'ın Divanlı Mahallesi Divanlı Mahallesi ahalisinden Eşbâb zâde Hüseyin Efendi'nin talebine üzerine Bektutiye Mahallesi sakinlerinden Kuyumciyan Artin Efendi'nin mahkeme tarafından vasî ve vekil tayin edildiğine dair vekâlet hüccetidir.15 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 450, Numero: 1159 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Aişe ile Bekir'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.29 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 450–451–452, Numero: 1160 (Vakıf)

Maraş'ın Cığcığı Mahallesi sakinelerinden Kel Ali Ağa vakf-ı tüm işlerden sorumlu vekili olan Çomaklı Mahallesi ahalisinden ulemadan Teciz zâde Abdi Efendi'nin Cığcığı mahallesinde vakfı olan Camii şerifi dahil tüm vekillik haklarından azledildiğine dair vakıf kararıdır.6 Rebi'ü'l-Ahir 1304.

Sahife: 453, Numero: 1161 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi sakinelerinden Hadice ile İsa'nın mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Çavuşlu Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.29 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 454–455, Numero: 1162 (İ'lam)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'nin ölmesi üzerine birinci eşi Hadice'nin çocuklarından Rukiye ve ikinci eşi Fatıma arasında veraset sorunu yaşanmıştır. Mahkeme, Rukiye'nin vasî ve vekâleti olarak Halil Efendiyi kabul etmiş ve Mehmed Efendi'den kalan malların Rukiye'ye sorunsuz çözülmesi için kâtibini hepsinin durduğu bir meclise göndermiş ve evde alınan karar doğrultusunda 4 kişinin arasında doğru bir şekilde taksimlendirilmesini Fatıma'nın müvekkili Artin Efendi'ye tenbih ettiğine ve Halil Efendi'den böyle bir talebin gelmemesine dair İ'lamdır.9 Recebu'l-Ferd 1303.

Sahife: 455–456, Numero: 1163 (Hüccet)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'nin ölmesi üzerine birinci eşi Hadice'nin çocukları ve ikinci eşi Fatıma arasında veraset sorunu yaşanmıştır. Mahkeme Mehmed Efendi'den kalan malların eşit bir şekilde sorunsuz çözülmesi için mahkeme kâtibinin hepsinin durduğu bir meclise göndermiş ve evde alınan karar doğrultusunda 4 kişinin arasında doğru bir şekilde taksimlendirilmesini Fatıma'nın müvekkili Artin Efendi'ye tenbih edildiğine ve Halil Efendi'den böyle bir talebin gelmemesine dair İ'lamdır.4 Şaban 1304.

Sahife: 456, Numero: 1164 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Restebaiye Mahallesi sakinelerinden İsmiye ile Halil'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Restebaiye Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.30 Rebi'ü'l-Ahir sene 1304.

Sahife: 457–458–459, Numero: 1165 (Hüccet)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'nin ölmesi üzerine birinci eşi Hadice'nin çocukları ve ikinci eşi Fatıma arasında veraset sorunu yaşanmıştır. Mahkeme Mehmed Efendi'den kalan malların eşit bir şekilde sorunsuz çözülmesi için kâtibini hepsinin durduğu bir meclise göndermiş ve evde alınan karar doğrultusunda 4 kişinin arasında doğru bir şekilde taksimlendirilmesini Fatıma'nın müvekkili Artin Efendi'ye tenbih ettiğine dair İ'lamdır.9 Recebu'l-Ferd 1303.

Sahife: 459–460, Numero: 1166 (Hüccet)

Maraş'ın Kuytul Mahallesi Yumn Baba Tekkesi vakfına ait bir dükkanla ilgili sorun dile getirilmiştir. Vakfa ait bir dükkanı Kara Maraşlı oğlu Mehmet dükkanı işletmekteyken işi bıraktığını dile getirmiştir. Vakfa ait olan alacakları tahsil için Abdi Efendi vasî vekil olarak tayin edildiğini ve 10 guruşu alacağını Mehmet'ten alacağını taahhüt ettiğine dair hüccettir.19 Recebu'l-Ferd 1303.

Sahife: 460–461, Numero: 1167 (Hüccet)

Maraş'ın Kuytul Mahallesi Yumn Baba Tekkesi vakfına ait bir dükkanla ilgili sorun dile getirilmiştir. Vakfa ait bir dükkanı Mezman çarşısında Mehmet işletmektedir. Vakfa ait olan alacakların tahsili için Abdi Efendi'nin vasî ve vekil olarak tayin edildiğini ve 10 guruşu Mehmet'ten alacağını taahhüt ettiğine dair hüccettir.19 Rebi'ü'l-Ahir 1303.

Sahife: 461, Numero: 1168 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Mahallesi sakinelerinden Emine ile Halil'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair mezkur mahallenin imamına gönderilen nikâh akdidir.1 Cemaziye'l-Evvel sene 1304.

Sahife: 461, Numero: 1169 (Nikâh Akdi)

Maraş'ın Âlemlî Mahallesi sakinelerinden Fatıma ile Mehmed'in mehirlerinin belirlenerek nikâhlarının yapılmasına dair Âlemlî Mahallesi imamına gönderilen nikâh akdidir.1 Cemaziye'l-Evvel sene 1304.

Sahife: 462, Numero: 1170 (İ'lam)

Maraş'ın Acemli Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi'nin ölmesi üzerine birinci eşi Hadice'nin çocukları ve ikinci eşi Fatıma arasında veraset sorunu yaşanmıştır. Fatıma'nın müvekkili Artin Efendi'yi ve Hadice'den olan Halil ve Ahmed'ler ise kendilerine Kuytul Mahallesinden Manuk Efendiyi vasî eylemişler. Manuk Efendi mahkeme huzurunda Fatıma'dan veraseden bir kısım mal olduğunu dile getirmiş. Mahkeme, kâtibi eve giderek durumu yerinde görerek kararını vermiş ve Fatıma'ya yüz iki guruş üç pare bir akçeyi Fatımaya verilmesine kararı alınmış ve tenbih ettiğine dair İ'lamdır.5 Recebu'l-Ferd 1303.

5. 229 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Sahife: 390, Numero: 1 (İ'lam)

Bâ varaka`i mestûre`i mahfûze`i şer'îye`i serran ve ba`dehu sancağ-ı mezkûr Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Tekerek zâde Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi ibn-i Hacı 'Ali Efendi ve Mer'aşlı zâde Mehmed Efendi ibn-i Mehmed ibn-i Mehmed nâm kimesnelerden müted'ayân-ı merkûmân ve şâhidan-ı mev'ûd bi-zikr-i hümâ hazır oldukları halde huzûr-u şer'ide 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlu's-şehâde iddukları ahbâr olunân maru'z-zikr Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Haşır oğlu 'Osman Efendi ibn-i Ahmed ibn-i 'Osman ve Tâtâr muhâcirlerinden 'Ömer bin 'Arif bin Mehmed nâm müşâhidân-ı ma'delân-ı li-'ecli's-şehâde meclis-i şer'î hazırân olub eserü'l-istishâdu's-şer'î fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûmun 'Abdullah bin Şeyhmuz bin 'Abdullah mevki`i hareket olân Alasonya'ya 'azimet îtmezden evvel hâl-ı hayatında ve kemâl-ı 'akl ve sıhhatinde bin üçyüz bir sene`i Rumiyesi mâh-ı Kanun-i Evveli'nin on birinci gününde vefât itduktan sonra kendi malından bi'l-ikrâr-ı vucûhe bir ve hayrâta sarf olunmak üzere on 'adet 'Osmanlı lirası huzûrumuzda vasîyet idûb ve meblâğ-ı vasîyet-i mezkûrun tenfizine işbû müdde`i 'aleyh mezkûr 'Abdulveliyi vasî muhtâr nasb ve ta'yîn eyledi ve musırren 'ale'l-isâr vefât idûb biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şehâdeti 'arz ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na 'ale'l-infirâd ber tenbih-i şer'î edâ-yı's-şehâdet-i şer'îye itmelerin mücebince ba'de'l-hükm meblağ-ı vasîyet-i mezkûretân bi'l-isbât yigirmi 'Osmanlı lirasına bâliğ olub ve vasîyeti ise yalnız selâseden nâkid olacağından ve mütevaffâ-yı merkûmun terekesi yalnız otuz 'aynı 'Osmanlı lirasından 'ibâret olub sülûsü olân on 'aded 'aynı 'Osmanlı lirası meblağ-ı vasîyet-i merkûmetan ifâ-i irâde halînden mütevaffâ-yı merkûmun terekesi olub müdde`i 'aleyh vasî-i merkûmun taht-ı yedinde mevcûd bulunan otuz 'aynı 'Osmanlı lirasından beş 'adedi câmi`i şerifi mezkûre sarf olunmak üzere müdde`i müteveli merkûm Mustafa Ağaya edâ ve teslime ve beş 'adedi dahî vucûhe bir ve hayrat sarfına müdde`i 'aleyh vasî merkûm 'Abdulveli üzerine kıbeli's-şer'î şerifden tenbîye ve tefhîm olunduğu tescil ve bi'l-iltimâs Mer'aş Sancağ-ı mahkeme`i şer'îyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-âşir min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti 'erba'a ve selâse mi'e ve elf (10 Rebi'ü'l-1304 / 6 Ocak 1887).

Edda`i Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 390, Numero: 1090 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Karamanlı Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Zeyneb bint-i Mehmed nâm bakirin mâni`i şer'îyesi yok ise işbu halî olân Mehmed bin Emin Efendi nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızâları ve mehr-i mü`eccel ve mu'accel nafâkası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.

Fi 4 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (29 Aralık 1886)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 391–392–393, Numero: 1091 (Hüccet)

An asl-ı Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Çavuşlu Mahallesi sâkinelerinden olub el-yevm nefsi Adana Mahallatından Hamam Kurbı Mahallesinde sâkine Cennet bint-i İsmail ibn-i Hasan nâm hatun tarafından işbu bin üçyüz dört senesi şehri Rebi'ü'l-Evveli'nin sekizinci günü târihiyle mü'erreh Adana vilayet-i celilesi Merkez Na'ibi Hüseyin Efendi zâde faziletlu Ahmed Muhtâr Halid Efendi imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtûm ve vilayet-i müşarü'n-ileyhâ İstin`af Mahkemesi'nin Hukuk Dairesinde musaddık ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'imizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyânda da'vâ ve müdâfa'a ve sulh ve ibrâya vekîl müseccil-i şer'îyesi maru'z-zikr Hamam Kurbı Mahallesi ahalisinden ve Adana Askeri Jandarma Taburu Birinci Bölüğünün Dokuzuncu Takımında birinci neferi sahib-i 'arzuhal Ahmed ibn-i Yasin ibn-i Hasan nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemizde vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Zumbatanlı Mahallesi sâkinelerinden zâtı dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Şeyh Mahallesi ahâlisinde 'Ömer Cend oğlu Bayram 'Ali ibn-i 'Ömer ibn-i 'Abdullah ve Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Cemil Bey

Oğlu Durdu ibn-i Mustafa ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler ta'rifleriyle marifetü'z-zan Habibe bint-i Mustafa ibn-i 'Ali nâm hatun muvâcehesinde hasbu'l-vekâle şöyle da'vâ ve takrîr-i kelim ider ki müvekkilim Cennet'in babası mezkûr İsmâ'il bundan on sene akdem daru'l-harbde şehiden vefât eylediği cihetle sıdk-ı hazret-i şehânedan olarak müvekkilem mezkûre Cennet bin ikiyüz doksân üç sene'i Rumiyesi mâh-ı Teşrinü'l-Evveli'nin beşinci gününden i'tibaren beher sene iki yüz elli sekiz gurus ma'âş tahsîs buyrulmuş olmağla târihi mezkûreden kezerân iden bin üçyüz bir sene'i Rumiyesi şehri Nisan'ın on beşinci gününe kadar müvekkilem mezkûrenin bin dokuz yüz otuz dört gurus yigirmi dokuz pâre sancağ-ı mezkûr malsızlığından maaşı terakim etmiş ancak müvekkilem mezkûre sağîre olduğu halde validesi işbu müdde'i 'aleyha mezkûre Habibe meblağ-ı meterakim-i mestûresi sandık-ı mezkûreden kabz idûb ancak müdde'i 'aleyha mezkûre Habibe meblağ-ı müterâkim mestûreden kızı müvekkilim mezbûre için iştirâ idûb el-haleten hazîhi taht-ı yedinde bulunan beher biri elli gurus kıymetlû sekiz miskâl ve zer'en bir 'aded altun gerdanı ve beher biri yüz gurus kıymetlû üç 'aded mahmudiye ve beher biri altmış iki bucuk gurus kıymetlû sekiz miskâl ve zer'en bir çift altun küpe ve beher biri beş gurus kıymetlû on 'aded gömlek ve beher biri beş gurus kıymetlû beş 'aded don ve yigirmi beş kıymetlû bir 'aded entârî ki cem'ân dokuz yüz yigirmi beş gurusluk eşyayı mezkûre mevcûd ise 'aynen müstemlek ise kıymet-i meşrûhesi olân dokuz yüz yigirmi beş gurus meblağ-ı metârikim-i mestûreden baki kalan bin dokuz gurus yigirmi dokuz pare ile müvekkilim mezkûre Cennet'in pederi mütevaflâ-yı merkûmeden kendisine erasen intikâl idûb el-haleten hazîhi vâlidisi işbu müdde'i 'aleyh mezbûrlerinin taht-ı yedinde bulunan yüz elli gurus kıymetlû bir kat yatak ve elli gurus kıymetlû bir 'aded çul ve yüz gurus kıymetlû on 'aded çuval ve yüz yigirmi gurus kıymetlû dört batman bakır ki cem'ân dört yüz gurusluk eşyayı mezkûre mevcûd ise aynen müstemlek ise kıymet-i meşrûhesi olân dört yüz yigirmi gurusuna cemen ikibin üçyüz elli dört gurus yigirmi dokuza parayı müvekkilim mezkûre Cennete isale itmek üzere bana edâ ve teslimi için müdde'i 'aleyhayı mezkûre Habibe üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunmuş hasbu'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ-yı ve's-su'âl müdde'i 'aleyha mezkûre Habibe dahî cevabında fi'l-hakika işbu müdde'i vekil merkûm kızı mezkûre Cennet'in maru'z-zikr hüccet-i şer'îye mücebince vekil-i şer'îyesi olduğunu müvekkile'i mezkûre sağîre olduğu halde ma'âşından mezkûr bin ikiyüz üç senesi şehri Teşrin-i Evveli'nin beşinci gününde doksân beş senesi mâh-ı Şubat nihayetine kadar kaime akçe olarak ve beher biri on dokuz gurus olduğu ve beherbir mahiyenin ma'âşını iki buçuk gurus akçe ile tahvil eylediği ve iki sene beş aylığı için tahsil iki buçuk gurus baliğ olduğu ve târihi mezkûreden i'tibaren bin üçyüz bir senesi şehri Nisan on dokuzuncu gününe kadar dahî ba'zen sanduka pare ve ba'zen dahî anbardan zâhîre almış isemde kızım müvekîle'i merkûme sağîre olûb hicr da'irede olduğu cihetle kabz eyledim meblağ-ı mestûre nafaka ve kisvesine sarf eyledim ve ber vechle kızım muvekîle'i mezkûre kablimde bir hak ve alakası yoktur vasî kızım müvekkile'i mezkûre reşide ve baliğa olduktan sonra kezerân iden bin üçyüz bir senesi şehri Nisan'ın on dokuzuncu günü târihiyle muverreh ve işbu yedimde muhallad ve meclis-i ser'de müşâhid ve muvekîle'i mezkûrlarının mehriyle memhûr bir kıt'asında şer'î mücebince kızım muvekîle'i merkûme gerek ma'âşına ve gerek eşyayı merkûmeye ve gerek her husûsata muta'allık kafe'i da'vâ-yı muhasemât-ı külliye ve cüz'iyeden zimmetimi mahzuru şuhûdeden ibrâ-yı 'âm sahih-i şer'î ile ibrâ ve iskât hak itmiş ve bir cihetle kablimde bir hak mutalebem yoktur deyû tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf ben dahî ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât ve i'tirâf mezkûresi kabûl eyledim deyû ba'de'd-def müdde'i vekil merkûme lede's-su'âl cevabında müdde'i 'aleyhayı mezkûrenin zikri ber vech-i meşrûh def'ini külliye inkâr idemiyeceğine bina'en 'ale'z-zalik müdde'i 'aleyha mezkûreden def'ine mutabık beyyine taleb ve kibelî'l-ısbât isimlerinin beyânı teklif olundukda sancağ-ı mezkûr mahallatından Gargacıyan Mahallesi ahalisinden Ahmed ve Turan Efendiler ibn-i Hacı 'Ali Efendi Karga zâde Mehmed Efendi'nin mahdûmu 'Abdullah Efendi ve mahalle-i mezbûre ahalisinden 'Anadik oğlu Hacı Ağa ibn-i 'Abdullah ve Mü'ezzinoğlu Durdu ibn-i 'Abdullah ve Kahveci Mehmed'in oğlu Zabita Ahmed Ağa ve Çûkadâr zâde Turan Ağa ibn-i Mustafa Ağa ibn-i 'Ali nâm kimesneler şahidlerim ve bunlardan başka şahidim yoktur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itdükden sonra evvelen 'adl-ı ahrâr-ı ricâl-ı müsliminden

maru'l-beyân Gargacıyan Mahallesi ahalisinden Cıgıcı esnâfindan Mustafa Ağa ibn-i Emin ibn-i 'Abdullah Şaki ibn-i Hacı Bayrakdâr ibn-i 'Abdullah nâm kimesnelerden usul-u mevzuasına tevfikeyen bâ varaka`i mestûre`i memhûre`i serran mahfuze`i şer'îye serran ve ba`dehu sancağ-ı mezkûr mahallatından Hatuniye Mahallesi ahalisinden Hacı Ahmed Ağa İbn-i 'Ali Kavâsı ibn-i Ahmed ve maru'z-zikr Çavuşlu Mahallesi ahalisinden 'Ayıntab oğlu Mehmed Ağa ibn-i ibn-i Hacı 'Ali ibn-i 'Ömer nâm kimesne (lerden olûb mevzû'usuna tevfikeyen bâ varaka`i mestûre`i memhûre`i serran mahfuze`i şer'îye serran ve ba`dehu sancağ-ı mezkûr mahallatından-parantez içerisinde yazılı cümlelerin üzeri çizilmiş) lerden ted'âyan-ı mezkûrân ve şahidan-ı mev'ûd bi-zikr-i hümâ hazır oldukları halde huzûr-u şer`de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukları ahbâr olunan ve müdde`i vekîl merkûmun müvekkillesi mezkûre Cennet ve müdde`i aleyha mezbûre Habibe nâm Hatunların zâtlarını 'ârifân olân müdde`i aleyha mezkûre ber vech-i meşrûh beyân ve sarf eylediği şâhidune merkûmenin Ahmed ve Turan Efendiler nâm şâhidan-ı ma'dulân-ı li-ecli's-şehâde's-şer'î fi'l-hakika kezerân iden bin üçyüz bir senesi şehr-i Nisan'ın on dokuzuncu günü târihiyle mü'erreh ve işbu müdde`i aleyha mezkûre Habibe yedinde muhalled ve meclis-i şer'imizde müşâhid ve işbu müdde`i vekîl merkûme müvekkillesi mezbûre Cennet bint-i İsmâ'il ibn-i Hasan'ın mehriyle memhûr bir kıt'asında şer'î mücebince müvekkile-i merkûme Cennet reşide ve baliğa olduğu halde gerek ma'âşına ve gerek her husûsane muta'allık kafe`i da'vâ-yı muhasemat-ı külliye ve cüz'iyeden vâlidesi işbu müdde`i 'aleyha mezbûre Habibe'nin zimmeti ibrâ-yı 'âm sahih-i şer'î ile huzurumuzda ibrâ ve iskât itmişdir ve ber minvâlle vâlidesi işbu müdde`i 'aleyha merkûmenin Habibe hatun kabinden bir hak ve mutalebem yokdur deyû huzurumuzda tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmiş ve vâlidesi işbu müdde`i 'aleyha mezkûre Habibe dahî ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât ve i'tirâf mezkûresi kabûl eyledi biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvâcehe 'ale'l-infirad ber tenbih-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye isimleriyle kibel-i men' müdde`i vekîl merkûm Ahmed müdde`i 'aleyha mezkûre Habibe'nin ber vech-i meşrûh def'ine bi't-tav' ve'l-ihtiyâr huzûr-u şer`de tasdik ve ber vech-i meşrûh ve da'vâdan ve husûsa muta'allık kafe`i da'âvâyı ve muhâsematdan müdde`i 'aleyha mezkûre Habibe'nin zimmetini ibrâ-yı 'âm sahih-i şer' ile hasbu'l-vekâle ibrâ itdim deyû ba'de'l-i'tirâf müdde`i 'aleyha merkûm dahî ber vech-i lafzu'z-zikr ibrâ-yı merkûmu kabûl itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağ-ı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' ve'l-işrin min şehr-i Rebi'ü'l-Ahirü'l-Enver li seneti erbe' ve selâse mi'e ve elf (12 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 8 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yayha Efendi
 Refikî Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyid zâde Nu'man Efendi
 Hasıbsız zâde Hacı Mehmed Ağa
 Lelebici zâde Ahmed Efendi
 Muhzırbâşı Mehmed Ağa
 Muhzır Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 393–394, Numero: 1092 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Âlemlî Mahallesi ahalisinden 'Abdullah ibn-i Hamza ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ma'kûd-u meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Kumarlı Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Ermeni milletinden Dolabcıyan Artin Efendi veled-i Goralis veled-i Yanoş mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihtiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhinde vuku' bulacak kafe`i da'âvama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ve mahkeme`i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'ireleriyle herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâyı muhâkeme ve müdâfâ'ya ve ikâme`i şuhûd istima'âne ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâfe ve temyîz ve i'âde-i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına

ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve bey' ve şerâye ve ahz ve i'tâya ve icâr ve isticâre ve ferâyih ve tefriğine ve lede'l-icâb sulh ve ibrâ ve bi'l-iktiza aherî tevkiline me'zûn ve her vechle mufevvez ve Murahhasıolarak huzûr-u merkûm Artin Efendisi vekâlet 'âme'i mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukte olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmegin mâ vakı'a bi't-taleb ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-salis min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (13 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 9 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Hacı Yayha Efendi
Refikî Hafız 'Osman Efendi
Mukayyîd zâde Mehmed Nu'man Efendi
Hasıbsız zâde Hacı Mehmed Ağa
Muhzırbâşı Mehmed Ağa
Muhzır Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 394, Numero: 1093 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Şekerli Mahallesi sakinlerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûrun Divanlı Mahallesi ahalisinden Sama Çamlı oğlu Hüseyin Ağa ibn-i İbrahim ibn-i 'Abdullah ve Cemil Hasan oğlu Halil ibn-i Ahmed ibn-i Hasan nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifeti'z-zân sahib-i 'arzuhal bâ'isu'l-i'lâm Fatıma bint-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'î şerif vacibu'ş-şerifde maru'l-beyân Şekerli Mahallesi sakinlerinden zatı dahî mahalle'î merkûme ahalisinden Bekli İsmâ'îl zâde 'Osman Efendi ibn-i İsmâ'îl ibn-i Veli ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Şeyh Mahallesi ahalisinden 'Ali ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifeti'z-zân Emine bint-i Kara Hasan zâde Hasan ibn-i Hüseyin Efendi nâm hatun muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki işbu târihten beş sene mukaddem deyn-i şer'î tarikle kendi malımdan ve yedimde ahz ve kabz ve kendi umuruna taraf ile istimlak eylediği iki yüz guruş müdde'î 'aleyha mezbûre Emine zimmetinde alacak mukim olmağla meblağ-ı mestûr iki yüz guruşu bana edâ ve teslim müdde'î 'aleyha merk'um üzerine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyha mezkûre dahî cevabında fi'l-hakika müdde'îye'î mezbûre Fatıma'dan meblağ-ı merkûm iki yüz guruş kabz ve teslim eylemiş ise de ancak mutallakam muhacirlerden Emirzâ ibn-i 'Abdullah ibn-i 'Abdullah tarafından vekâlet-i ahz ve kabz eyledim deyû ba'de'd-def' müdde'îye'î mezkûreden lede's-su'âl ba'de's-sual müdde'î 'aleyha merkûmenin ber vech-i meşrûh vekâlet-i müdde'î sını külliyyen inkâr idemiyeğine bina'en 'ale'z-zalik müdde'î 'aleyha mezbûre Emine'den ber minvâl-ı meşrûh def'ine mutabık beyyine taleb oldukda gıbbe'l-istihmâl ve'l-ihmâl aslen şâhidim yokdur deyû huzûr-u şer'îden tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmiş beraber müdde'î 'aleyha mezkûre Fatıma'nın tahlifini taleb itmiş üzerine müdde'ine mezkûre Fatıma Hatun yemin-i şer'î ile tahlif olunmağın mücebince ba'de'l-men' meblağ-ı müdde'ayı n-ı mestûr iki yüz guruşa müdde'îye'î mezkûreden Fatıma'ya edâ ve teslim müdde'îye'î 'aleyha merkûm Emine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimâs Maraş sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren Fi'l-yemmu's-sâdis ve'l-'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Evvelü'l-Enver li seneti erba'a ve tis'a ve elf ve mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Evvel 1304 / 12 Aralık 1886).

Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 395, Numero: 1094 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mülhakatından Yenice Kal'e Nahiyesi kur'asından Şuğur karyesi sâkinelerinden zatı dahî karye'î mezkûre ahalisinden 'Ömer ibn-i İbrahim ibn-i Hüseyin ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Hüseyin ibn-i Monla Ya'kub ibn-i Hacı Efendi nâm

kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan ba'isetü'l-i'lâm Zahide bint-i 'Ali ibn-i Ya'kub Nâm Hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma'kud meclisi şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed ibn-i Halil ibn-i Hacı Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takriri kelimeler ider ki Beşinci Kol Ordu-yu Hümayun Seyyar Topçu Alayı efradından iken bundan akdem vefât iden sadr-ı kebîr oğlum Mehmed ibn-i İdris ibn-i Mehmedin işbu müdde'î 'aleyh merkûm Hacı Mehmed zimmetinde deyn-i sahih-i şer'î tarikle yigirmi beş gurusu alacak hak sarihi olub kable'l-ahz ve'l-istifâ vuku'ufâtında verâseti yalnız bana mahzûre olub benden mâ'adâ verâse ve terekesine müstahak aherî olmağın cihetle meblağ-ı deyn-i müdde'âyı mestûr erasen bana intikâl itmiş olduğundan ancak müdde'î 'aleyh merkûm meblağ-ı mestûreyi bana edâ ve teslimiden imtina' itmek yolundugundan meblağ-ı müdde'âyı mestûreyi bana edâ ve teslim müdde'î 'aleyh merkûm Hacı Mehmed üzerine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak hasbu'l-verâse matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyh merkûm dahî cevabında fi'l hakika mütevaffâ-yı merkûmenin kendi zimmetinde deyn-i şer'î tarikle ber vech-i meşrûh yigirmi beş gurusu alacak hak sarihi olub kable'l-ahz ve'l-istifâ fevt olduğu ikrâr ancak müdde'îye'î merkûmeden ber vech-i meşrûh verâseti da'vâsını külliyyen inkâr idemiyeceğın bina'en 'ale'z-zalik müdde'îye'î merkûmeden ber vech-i meşrûh verâseti 'adul-ı ahrar-ı rical-ı müsliminden maru'z-zikri hüma Bektutiye Mahallesi mütecezâtından Hacı Yahya Efendi ibn-i Hacı Ali Araklı Efendi ibn-i Hacı Mehmed Efendi ve Seksenler Mahallesi ahalisinden Kırmacı zâde Hafız 'Osman Efendi ibn-i 'Ali Ağa ibn-i Mehmed Efendi taraflarından usul-u mevzuasına tevfikeyen evvelen bâ varaka'î mestûre'î mahfuze'î şer'îye serran ba'dehu ma'ru'z-zikir Seksenler Mahallesi ahalisinden Mehmed Ağa ibn-i 'Ali Ağa ibn-i Mehmed ve Sancağ-ı mezkûresi Karamanlı Mahallesi ahalisinden Çukadar zâde Turan Ağa ibn-i Mustafa Ağa 'Ali nâm kimesnelerden müted'ayân-ı merkûman ve şâhidan-ı mev'udu bi-zikri hüma hazır oldukları halde huzûr-u şer'de alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddikleri ahbâr olunan ma'rifan-ı merkûmân-ı li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazırân olub eserü'l-iştihâd ve's-şer'î fi'l hakika mütevaffâ-yı merkûma Mehmed ibn-i İdris ibn-i Mehmed'in verâsesi yalnız vâlidesi işbu müdde'îye'î mezbûre Zahide bint-i Ali ibn-i Ya'kub nâm hatun mahzûre olub vâlidesi müdde'îye'î mezbûreden mâ'adâ verâse ve terekesine müstahak aherî yokdur biz bu hususda bu vech üzere şâhidiz ve şehâdat dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvacehe 'ale'l-ınfirad edâ-yı şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mucebince mütevaffâ-yı merkûme verâsesi yalnız vâlidesi müdde'îye'î mezkûre Zahide'ye mahzûreye olduğu sabit ve sübutuna hükm-i şer'î lâ hak olarak meclis'î celile'î Ahkâm-ı Adliye'nin yetmiş dokuzuncu maddesine tevfikeyen ikrâr-ı hasebiyle meblağ-ı müdde'âyı mestûr yigirmi beş gurusu hasbu'l-verâse müdde'âyı merkûme Zahide'ye edâ ve teslim müdde'î 'aleyh merkûm Hacı Mehmed üzerine kıbel-i şer'î şerifden şer'î tenbiye tescil ve iltizâm-ı şer'î olundugu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş Sancağı Mahkeme'i şer'iyesinde işbu 'İlam-ı şer'î ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmu'r-rabi' min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a selâse mi'e ve elf (14 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 10 Ocak 1887). Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 396–397, Numero: 1095 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Acemli Mahallesi ahalisinden olub vilayet-i müşarü'n-ileyhâ kazalarından Bab ve Cebel Kazası niyâbet-i şer'iyesinde müstahdem iken bundan akdem vefât iden Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi ibn-i Hasan Edendi'nin verâset-i zevce'î menkuhe'î metrûke medhûl bahâsı Fatıma bint-i Kalender zâde Veli Efendi nâm hatun ile kendi ferasetinden hasıl ve kendusunden evvel vefât iden zevce'î menkûha'î Hadice bint-i Hacı Musa Efendi ibn-i Mustafa Ağa nâm hatunundan mütevellid sülbiye kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendi'lerinin sülbiye sağır oğlu İbrahim Evliya Efendi sülbiye-i kızları 'Aîşe ve Fatıma ve Şerife ve sağıre Gül'izar ve pederim saniyen mezkûre Fatıma hatundan mütevellid sülbiye sağıre kızı Rukiye mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mütehakkık olduğundan sonra kendi nefisinden asil ibn-i kebîr

mezkûr Halil Efendi ve ibn-i kebîr mezbûr Ahmed ve bint-i kebîre mezbûre Fatıma nâm kimesneler tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin yigirmi üçüncü günü târihiyle mü'erreh ol-tarihde sancağ-ı mezkûr Na'ib-i faziletlu Yusuf Ziyae'd-din Efendi'nin imzasıyla mümzî ve hatmiyle ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husus-ı âti'l-beyânda da'vâ ve müdâfa'ya ve lede'l-iktiza ve sulh ve ibrâya vekâlet 'amme'i mutallaka'î sahihe'î şer'î ile meclis-i şer'ilerin sancağ-ı mezkûr mahallatından Kuyucak Mahallesi sankinlerin ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Karamanliyan Manuk Efendi veled-i Agob veled-i Manuk nâm kimesneler sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde mûmâ-ileyh Kalendar zâde Mehmed Efendi tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin altıncı günü târihiyle muverrih ve na'ib-i mûmâ-ileyhânın imzasıyla mümzî ve hatmiyle mahtûm ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a Vasî Hücceti-i şer'iyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyânda müdâfa'ya ve muhaseme ve red cevaba vekâlet 'amme'i mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl museccil-i şer'îye sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyye'î müşarû'n-ileyhânın millet-i merkûmeden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-asale ve'l-vekâle şöyle da'vâ ve takrir-i kelim iderler ki mütevaffâ-yı merkûmun mülki olûb bi-gayr-i vech şer'î işbu müdde'î aleyh vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkili mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'nin taht-ı yedinde bulunan her biri iki yüz guruş kıymetlû üç 'adet halı ve iki yüz guruş kıymetlû bir 'adet kilim ve her biri elli guruş kıymetlû üç 'adet keçe ki cem'ân dokuz yüz elli guruşluk eşyayı menkule merkûme mevcûd ise 'aynen müstemlek ise kıymet-i meşruhesi olân meblağ-ı mezkûreden müdde'î asil merkûm Halil Efendi'nin hisse'î ersiyesi olan yüz altmış altı guruş on pare ve müvekkili merkûm Ahmed Efendi'nin hisse'î ersiyesi olan kezâ yüz altmış altı guruş on pare ve müvekkile'î merkûme Fatıma'nın hisse'î ersiyesi olân seksan üç guruş beş pare ki cem'ân dört yüz on beş guruş yigirmi beş pare bize edâ ve teslime vekîl-i müdde'î 'aleyh merkûm Artin Efendi huzurunda müvekkil mûmâ-ileyh Mehmed Efendi üzerine kıbel-i şer'î şerifden beyne şer'î olunmak bi'l-asale ve'l-vekâle matlubumuzdur deyû ba'ded-da'vâ-yı ve's-su'âl müdde'î 'aleyh vekîl merkûm Artin Efendi dahî cevabında fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûmun veraseti ber minvâl-ı muharrer verâset'î mezkûresine mahzûre olduğu ve eşya-yı merkûme menkuleden iki 'aded keçe mütevaffâ-yı merkûm Mehmed Efendi'nin mülki oldugu tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf ancak muteveffa-yı merkûm hal-ı hayatın ve kemâl-ı 'akl ve sıhhatinde iki 'aded keçe merkûmtanı müvekkilim mûmâ-ileyh Mehmed Efendiye hibe'î sahihe'î şer'îye ile hibe'î idûb olduğu hibe'î merkûmeyi kabûl eylemişdir deyû ba'ded-def' müdde'ayan-ı merkûmanın ber vech-i meşrûh ziyade da'vâlarını külliyyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik evvela müdde'ayan-ı merkûmândan ber vech-i atiku'z-zikr ziyade da'vâlarına mutabık beyne taleb olundukda gibbe'l-istihmal ve'l-ihmal şahidlerim yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf eylemeleriyle beraber müdde'î 'aleyh vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkili muma-ileyh Mehmed Efendi yemin-i şer'î ile tahlifini taleb eylemelerine bina'en müvekkil muma-ileyh Mehmed Efendi meclis-i şer'î hazır olub yemin-i şer'î ile ba'de't-tahlif müvekkil hazır muma-ileyh Mehmed Efendi'den ber vech-i meşrûh işbu da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda gibbe'l-istihmal ve'l-ihmal şahidim yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber müdde'î asil merkûm Halil Efendi müdde'î vekîl merkûm Manuk Efendi'nin müvekkilleri merkûmân Ahmed Efendi ve Fatıma Hatun yemin-i şer'î ile tahliflerini taleb itmesine bina'en müdde'î asil merkûm Halil Efendi şer'îye evvelan ve saniyen ve salisen lede't-teklif beyne mezkûr ve müdde'î 'aleyh merkûm Manuk Efendi dahî müvekkilleri merkûmân yemin idemeyecekleri huzûr-u şerde i'tirâf itmesine bina'en ba'de'l-hükm müdde'ayan-ı merkûman asaleten ve vekâleten ber vech-i meşrûh da'vâlarıyla müvekkil hazır muma-ileyh Mehmed Efendi'ye mu'ârezeden men' olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'iyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmus-sâdis min şehr-i Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf (15 Recebu'l-Ferd 1303 / 19 Nisan 1886).
Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 398, Numero: 1096 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Deli 'Alili Mahallesi sakinlerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Devecili Mahallesi ahalisinden Mübâşir Ahmed Efendi ibn-i Halil ibn-i İbrahim ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed ibn-i Halil ibn-i Mehmed nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan sahibe`i 'arzuhal ba'isetü'l-i'lâm Fatıma Kiraz bint-i Deli Bekir oğlu Ahmed ibn-i Kara Fakih Ahmed nâm hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Fettahlı 'Ömer oğlu Ahmed Çavuş ibn-i 'Ömer ibn-i Yusuf nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki işbu yedimde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid ve kezerân iden bin üçyüz iki senesi şeri Rebi'ü'l-Ahir'inin yigirminci günü târihiyle mü'erreh bir kıt'a sened-i mücebince işbu müdde`i aleyh merkûm Ahmed Çavuş zimmetinde deyn-i sahih-i şer'i tarikle iki 'aded 'Osmanlı lirası alacak hak sarihim olub ancak müdde`i 'aleyh merkûm meblağ-ı müdde'ayan-ı mestûr bana edâ ve teslimden imtina` itmekde bulundukdan meblağ-ı müdde'ayan-ı mestûr iki 'aded 'aynı 'Osmanlı lirasını bana edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunmak matlubumdur deyû ba'del-da'vâ-yı ve's-su'âl müdde`i 'aleyh merkûm dahî cevabında müdde'ye`i merkûmenin ber vech-i mezkûr da'vâsını külliye inkâr idecek bina`en 'ale'z-zalik müdde'ye`i merkûmeden ber vech-i mesbut da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda adûl-ı ahrâr-ı ricâl-ı müsliminden salifu'z-zikr Deli 'Alili Mahallesi ahalisinden ve Muhtar Ulu 'Osman Efendi ibn-i Kasım ibn-i 'Abdullah ve Mustafa ibn-i Ahmed ibn-i Abdullah ve salifu'z-zikr Etmekciyân Mahallesi imamı 'Ali Efendi ibn-i Lütfullah Efendi ibn-i el-Hacı 'Ali Efendi ve Durmuş Efendi ibn-i Ahmed ibn-i 'Abdullah ve Yusuf ibn-i Ahmed ibn-i Mehmed nâm kimesnelerinin usul-u mevzu'asına tevfikeyen evvelen bâ varaka`i mestûre`i mehmure`i mahfûze`i şer'ie serran ve ba'dehu maru'z-zikr Bektutiye Mahallesi ahalisinden Nacar Hüseyin 'Ali oğlu Ahmed Ağa bin 'Ali ibn-i Mustafa ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Şaziye Mahallesi ahalisinden el-Hacı oğlu Halil ibn-i Mehmed ibn-i Halil nâm kimesnelere müted'ayân-ı mezkûrân ve şahidan-ı mev'ud bi-zikrihüma hazır oldukları halde 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukları ahabâr olunan ve müted'ayân-ı merkûmânın zatlarını 'arifan olân maru'l-beyân Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Deli 'Aîşe'nin oğlu Mehmed ibn-i 'Ali ibn-i Kaşukçı Mehmed'in ve mezkûr Deli 'Alili Mahallesi ahalisinden Ya'kub 'Ali'nin oğlu Mustafa ibn-i 'Ali ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazırân olub eser'l-istishâde's-şer'i fi'l-hakika işbu meclis-i şer'iyemizde müşâhid ve kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Ahir'inin yigirminci günü târihiyle mü'erreh bir kıt'a sened-i mücebince işbu müdde'ye`i mezkûre Fatıma Kiraz işbu müdde`i 'aleyh mezkûr Ahmed Çavuş zimmetinde deyn-i sahih-i şer'i tarikiyle iki 'aded aynı 'Osmanlı lirası alacak hak sarihi olub biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şehâded dahî ideriz deyû her biri muttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvâcehe bir tenbihi-i şer'i 'ale'l-infirad edâ-yı şehâdet-i şer'ie itmegin mücebince ba'de'l-hükm meblağ-ı müdde'ayan-ı mestur iki 'aded 'aynı Osmanlı lirası müdde'ye`i mezkûre Fatıma Kiraz hatuna edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm Ahmed Çavuş üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'iyesinde işbu i'lâm-ı şer'i ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis 'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Evvelü'l-Enver li seneti rabi' ve mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Edda`i Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 399, Numero: 1097 (Vasî Hüceti)

'Arz-ı şer'i tahkikine bina`en ve bi't-taleb ve'l-iltimâs husûs-ı âti'l-beyânın ketb ve tahrîri için kibel-i şer'i şerifden me`zunen ta'yîn ve mersûl Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'ie ketebesinden Hafız 'Osman Efendi emnâ-yı şer'le beraber sancağ-ı mezkûr mahallatından Divanlı Mahallesinde ka'im Na'iband zâde İbrahim Ağa ibn-i Ahmed Ağa ibn-i İbrahim Ağa'nın hanesi dimekle ma'rûf haneye varub cemâ'ati müslümin hazır oldukları halde 'akd-ı meclisi şer'i malı itdükde

mahalle`i mezkûre sâkinelerinden zatı dahî maru`l-beyân Divanlı Mahallesi ahalisinden Dertli zâde Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi ibn-i Hasan ve Na`lband zâde Ahmed Efendi ibn-i Ahmed Ağa ibn-i İbrahim Ağa nâm kimesneler ta`rifleriyle ma`rifetü`z-zan Fatıma bint-i Hacı `Ali Ağa ibn-i `Ali Ağa nâm hatun meclisi ma`kud mezkûrede maru`l-beyân mahalle`i mezkûre ahalisinden zevce`i Na`lband zâde `Ali Efendi ibn-i İbrahim Ağa ibn-i Ahmed Ağa nâm kimesne mahzurunda bi`t-tav`ı ve`l-ihtiyar şöyle i`tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu`teber sahih-i şer`i iderkiler ve `aleyhimizde her kimler tarafından olur ise olsun vuku` bulacak kâfe`i da`vâma kendi imzasıyla istid`â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer`iyesinde ve gerek bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da`ireleriyle her biri muhâkim ve mecâlis resmîyede hasımlarımla icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa`a ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve `adem kabûlüne ve ikâme`i şuhûd ve istimâ`ne ve istinâf ve temyîz ve hicz da`vâlarına ve i`tirâz-ı `ale`l-hükm ve i`âde`i muhâkeme ve ahz ve i`tâyâ ve bey` ve şerâye ve lede`l-icâb sulh ve ibrâya ve bi`l-cümle umurumun küllisine ve `indel-hace tarafından aherî tevkiyle me`zun ve her vechle müfevves ve murahası olarak tarafımdan hazır mûmâ-ileyh zevcem Ali Efendiyi vekâlet `amme`i mutallaka`i sahihe`i şer`iye ile vekîl ve na`ib-i menâb nasb ve ta`yîn eyledim didukde merkûmenin zevci huzûr-u merkûm `Ali Efendi dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta`ahhüd ve iltizâm eylediği me`zun mûmâ-ileyh mahallinde ba`de`t-tahrîr emnâ-yı şer`le beraber mahkeme`i şer`iyeye gelerek hâkim hasm-ı bi`l-ahbâbu`l-mezin be-tevki`i`r-ref` sadr haze`l-kitabü`l-müstehab ref`i kadrehu mevlâhu`l-mülkü`l-vahhab tubi leh hüsne me`ab mevlâna faziletlu efendi hazretlerine `ale vuku`a `arz ve inhâ eylediklerine ba`de`t-tenfîz mâ haze`l-vakı`a bi`t-taleb Mer`aş Sancağı mahkeme`i şer`iyesinde işbu hüccet-i şer`iye ketb ve imla olundu tahrîren fi`l-yevmu`l-hamis min şehr-i Rebi`ü`l-Ahir li seneti erba`a ve selâse mi``e elf (5 Rebi`ü`l-Ahir 1304 / 1 Ocak 1887).

Ma`rufan-ı merkûmân
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır `Ali Ağa
Muhzır Hacı Ağa
Muhzır Selim Ağa
Ve gayrihum mine`l-hazirune`l-mezkûr.

Sahife: 400, Numero: 1098 (Vekâlet Hücceti)

`Arz-ı şer`i tahkikine bina`en ve bi`t-taleb ve`l-iltimâs husûs-ı âti`l-beyânın mahallinde istimanem ve tahrîri için kıbel-i şer`i şerifden me`zune`i mersûl Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer`aş Sancağı mahkeme`i şer`iyesi ketebesinden Hafız `Osman Efendi emnâ-yı şer`le sancağ-ı mezkûr mahallatından Kayabaşı Mahallesinde ka`im Veliyüddin zâde Hacı Veli Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Efendi`nin hane`si demekle ma`ruf heneye varub cema`at-ı müslümin hazır oldukları halde `akd-ı meclis-i şer`i malî iddukde mahalle`i merkûme sakinlerinden zatları dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Çukuroba Mahallesi ahalisinden Hacı Veli Ağa ibn-i Halil ibn-i `Abdullah ve Sacaklı zâde `Osman Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i `Osman Efendi nâm kimesneler ta`rifleriyle ma`rufatü`z-zan mütevaffâ-yı merkûmun zevcesi `Âişe hatun bint-i Hacı Mehmed `Ali Efendi ibn-i Yusuf Efendi ile sadr-ı kebîr oğlu Mustafa Nuri Efendi ve sadriye kebîre kızı Hadice Hatun beni mütevaffâ-yı mezbûr Hacı Veli Efendi meclis-i ma`kud mezkûrede sancağ-ı mezkûrun Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb`a`i Devlet-i `Aliyenin Katolik milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş mahzurunda bi`t-tav`ı ve`l-ihtiyar şöyle i`tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu`teber sahih-i şer`i iderler ki ve `aleyhimizde her kimler tarafından olur ise olsun vuku` bulacak kâfe`i da`vâma kendi imzasıyla istid`â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahalle`i şer`iyesinde ve gerek bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da`ireleriyle her bir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâyı muhâkeme ve müdâfa`ya hasımlarımıza yemin teklifine ve taraflarımıza yemin tevcihi halinde kabûl ve `adem kabûlüne ve ikâme`i şuhûd ve istimâ`ne ve istinâf ve temyîz ve hicz emvâl da`vâlarına ve i`tirâz-ı `ale`l-hükm ve i`âde`i muhâkeme ve ahz ve i`tâyâ ve bey` ve şerâye ve lede`l-icâb sulh ve ibrâya ve bi`l-cümle umurunun küllisine

ve 'indel-hâce tarafından aherî tevkiyle me`zun ve her vechle müfevves ve murahası olarak tarafımızdan huzûr-u merkûm Artin Efendiyi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl ve na`ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim diduklerinde huzûr-u merkûm Artin Efendi dahî ber vech atiku'l-beyân vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbaği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğini me`zun mûmâ-ileyh mahallinde ba'de't-tahrîr emnâ-yı şer'le beraber mahkeme`i şer'îyeye gelerek hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbu'l-mezin be-tevki`i'r-ref` sadr haze'l-kitabü'l-müstehab ref'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me`ab mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a 'arz ve inhâ eylediklerine ba'de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (5 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 1 Ocak 1887).

Ma'rufan-ı merkûmân
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Muhzır Selim Ağa
Muhzır Hacı
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 401–402, Numero: 1099 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli mahallesi ahalisinden olub vilayet-i müşarû'n-ileyh kazalarından Bab ve Çubul kazası niyabet-i şer'îyesinde müstahdem iken Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi bin Hasan Efendi fevt olub verâseti zevce`i menkuhe`i metruke`i medhul bahası Fatıma bint-i Kalender zâde Mehmed Efendi bin Leblebici Veli Efendi ve kendi ferasetinden hasıl ve kendusinden evvel vefât iden zevce`i menkuhesi Hadice bint-i Hacı Musa Efendi bin Mustafa Ağa nâm hatundan mütevellid sülb-i kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendiler ve sülb-i sağır oğlu İbrahim Evliya Efendi ve sülbiye-i kebîre kızları Şerife ve 'Âişe ve Fatıma ve sağıre Gülizar ve kendi ferasetinden hasıl ve zevcesi mezkûre Fatıma'dan mütevellid sülbiye-i sağıre kızı Rukiye mahzûre olduğı bi'l-ahbar 'inde'ş-şer'il-enver zâhîr mütehakkık olduktan sonra kendi nefsinden asil ve la`yun sağıre biraderi mezkûr İbrahim Evliya Efendi üzerine husûs-ı âti'l-beyânda da'vâ-yı ve müda'afa ve muhasemata kibel-i şer'î şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan ibn-i kebîr mezkûr Halil Efendi ile bint-i kebîre mezkûre Fatıma ve ibn-i kebîr mezkûr Ahmed Efendi'nin kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evveli'nin yigirmi üçüncü günü târihiyle mü'erreh ve ol-tarihde sancağ-ı mezkûr na`ib-i faziletlü Yusuf Ziyaeddin Efendi imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtûm ve yedinde muhalled ve meclisi şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyânda müdâfa'a ve red cevaba ve lede'l-iktiza ve sulh ve ibrâya vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl müseccil-i şer'îyesi sancağ-ı mezkûr mahallatından Kuyucak Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Karamanliyan Manuk Efendi veled-i Agob veled-i Manuk nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde mütevaiffâ-yı mezkûrun tereke`i vafiyesine vazı'u'l-yed olân kendi nefsinden asil zevce`i mezkûre Fatıma ile kezerân iden bin üçyüz bir senesi şehr-i Şevvalu'l-Mükerreme'nin yigirmi ikinci günü târihiyle mü'erreh ve na`ibi mûmâ-ileyh imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtum ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyede müşâhid bir kıt'a vesâyet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince sağıre`i merkûme Rukiye üzerine kibel-i şer'î şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan lam cedesi mûmâ-ileyh Kalender zâde Mehmed Efendi tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evveli'nin altıncı günü târihiyle mü'erreh ve na`ib mûmâ-ileyhânın imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtûm ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyânda müdâfa'a red ve cevaba vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl meclis-i şer'iyeleri sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Kuyumcıyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm iderler ki mütevaiffâ-yı merkûmun zevce`i evvelayı

mezkûre Hadice mütevaffâ-yı merkûmun zimmetinde deyn-i şer'î tarikiyle iki bin guruş alacak hak sarihi olub kable'l-ahz ve'l-istifâr vuku' vefâtından verâseti zevci dahili mütevaffâ-yı mezkûr ile vâlidesi Emine Hatun bint-i Mehmed ibn-i Keşkin oğlu ve sadr-ı kebîr oğulları müdde'î asil ve vasî merkûm Halil Efendi ve sadr-ı kebîr oğlu müvekkil merkûm Ahmed Efendi ve sadr-ı sağîr oğulları mezkûr İbrahim Evliya Kalender zâde ve sadriye kebîre kızların mezkûran ibn-i Şerife ve 'Aîşe ve müvekkili merkûme Fatıma ve kendusinden sonra pederi mütevaffâ-yı merkûmeden evvel vefât iden sadriye kebîre kızı Ümmü Gülsüm'e mahzire olduğu cihetle meblağı deyn-i müdde'ayı mestûr verâse'î merkûmun bi'l-ferikatu's-şer'îye intikâl itmiş olmağla meblağ-ı müdde'ayı mestûreden müdde'î asil ve vasî merkûm Halil Efendi'nin hisse'î ersiyesi olân iki yüz otuz üç guruş on üç pare bir akçe ve ibn-i kebîr müvekkili merkûm Ahmed Efendi'nin hisse'î ersiyesi olân kezâ iki yüz otuz üç guruş on üç pare bir akçe ve ibn-i sağîr merkûm İbrahim Evliya Efendi'nin hisse'î ersiyesi olân keza iki yüz otuz üç guruş on üç pare bir akçe ve bint-i kebîre müvekkili merkûme Fatıma'nın hisse'î ersiyesi olân yüz on altı guruş yigirmi altı pare iki akçe ki cem'ân sekiz yüz on altı guruş yigirmi altı pare iki akçe mütevaffâ-yı merkûmun tereke'î vafiyesinden bi'l-ifrâz bize edâ ve teslim vekîlleri müdde'î 'aleyh merkûm Artin Efendi huzurunda müvekkilân-ı mûmâ-ileyh üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak bi'l-asâle ve'l-vesâye ve'l-vekâle matlubumuzdur deyû ba'ded-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyh vekîli merkûm Artin Efendi dahî cevabında fi'l-hakika mütevaffâ-yı mezkûre Hadice'nin ve vuku' vefâtından verâseti vech-i meşrûh zikri murur iden verasesine mahzure olduğu ve mütevaffâ-yı merkûmun vuku' vefâtından verâsesi ber vech-i atiku'l-beyân zikr-i murur iden verâsesine mahzure olduğu ve müvekkili mûmâ-ileyhâ mütevaffâ-yı merkûmenin tereke'î vafiyesine vazî'u'l-yed oldukları huzûr-u şer'de tav'an ve serahaten ikrâr ve i'tirâf ancak müdde'ayanı merkûmânın ber vech-i meşrûh da'vâlarını külliyyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik müdde'ayân-ı merkûmanın ber vech-i meşrûh da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda gıbbe'l-istihmal ve'l-imhal şahidlerim yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serahaten ikrâr ve i'tirâf itmeleriyle beraber müdde'î 'aleyh vekîl merkûmun müvekkilesi zevce'î mezkûre yemin-i şer'î ile tahlifini taleb eylemelerine bina'en müvekkile'î zevce'î mezkûre Fatıma yemin-i şer'î ile tahlif ve husûs-ı ati'l-beyânda hâkim me'zunen ta'yîn ve mersul ve mahkeme'î şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi emna'î şer'le beraber zevce'î müvekkile'î merkûme sâkin olduğu sancağ-ı mezkûr mahallatından Restebaiye Mahallesinde ka'im ve Kalendar zâde hanesi dimekle ma'ruf haneye varub müted'ayân-ı merkûmân ve cema'atı müslimin hazır oldukları halde 'akd-ı meclis şer'î malî itdükde müvekkile'î zevce'î mezkûre Fatıma meclis-i ma' kud mezkûrede hazır olub zatını la'yun kebîr biraderleri Seyyid Mehmed Ni'metullah ve Mustafa Nuri Efendiler tarafından ba'de'ta'rif me'zun mûmâ-ileyh tarafın hazır oldukları halde ber vech-i atiku'z-zikr da'vâ ve cevaba ba'de'l-kırât müvekkile'î huzure'î merkûme yemin-i şer'ile evvelân ve saniyen ve salisen lede't-teklifimizden tekvil eylemesine bina'en me'zun mûmâ-ileyh tarafından ba'del-hükm meblağ-ı müdde'ayanı mestûreden müvekkile'î huzure-i merkûmenin sehemi olân yemine mukabil yüz iki guruş üç pare bir akçe asâleten ve vesâyeten ve vekâleten müdde'ayan-ı merkûmâna edâ ve teslim zevce'î huzure'î merkûme Fatıma üzerine tenbiye ve iltizam-ı şer'î eylediği mahallinde ba'de't-tahrîr emnâ-yı şer'e beraber mahkeme'î şer'îyeye gelerek hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki'ir-ref' sadr-ı haze'l-kitabül-müstehab refî'-i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me'ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a 'arz ve inhâ elyediklerine ba'de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sâdis min şehri Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf (5 Recebu'l-Ferd 1303 / 9 Nisan 1886).

Ma'rufan-ı markuman
 Muhzır başı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Muhzır Mehmed Ağa
 Muhzır Selim Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 403, Numero: 1100 (Vekâlet Hüccti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Âlemlî Mahallesi ahalisinden zatlari dahî sancağ-ı mezkûrun Restebaiye Mahallesi ahalisinden Yusuf ibn-i Karcı Hüseyin ibn-i Mehmed ve Hatuniye Mahallesi ahalisinden Turan ibn-i Ahmed ibn-i Mehmed ta'rifleriyle ma'rifatu'z-zân Ukkaş ibn-i Ayıntablî Mustafa ibn-i Hüseyin ve Zeliha bint-i Ahmet ibn-i Mehmed ve 'Âişe bint-i Ayıntablî Mustafa ibn-i Hüseyin nâm kimesneler sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkiirde sancağ-ı mezkûrun Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin Katolik Milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderler ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe'î da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve mahkeme-i bidâyet-i hukuk ve ceza da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icra-yı muhâkemeye ve müdâfa'a ve istinaf ve teciz ve i'âde'î hükm ve i'tirâz ve ikâme'î şuhûd ve istim'âne ve hasımlarımıza yemin teklifine ve tarafımıza yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune ve ahz ve i'tâ ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve ferâh ve tefrihe ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet itmek ve bi'l-iktiza aherin tevkiyle me'zun ve her vechle mefvuz ve merhusu olarak işbu huzûr-u merkûm Artin Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahih-i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledin diduklerine olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbaği edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'r-rabi' min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (4 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 31 Aralık 1886).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyid zâde Mehmed Nu'man
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır Selim Ağa
 Muhzır Hacı Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 403, Numero: 1101 (Vekâlet Hüccti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devleti 'Aliyenin Ermeni milletinden Agob ve veledinden Hacı veled-i Atam nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkiirde sancağ-ı mezkûrun Kumarlı Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin millet-i merkûmesinden Dolabciyan Artin Efendi veled-i Avadis veled-i Yanoş mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderki ve her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe'î da'avama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'ireleriyle herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'ya ve ikâme'î şuhûd ve istima'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune istinaf ve teciz ve i'âde'î muhâkeme ve i'tirâz-ı 'alel-hüküm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrasına ve ahz ve i'tâ ve bey' ve şerâye ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm Artin Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe-i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbaği edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'r-rabi' min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (4 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 31 Aralık 1886).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi

Mukayyid zâde Megermetlu Mehmed Nu'man Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır Selim Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 404, Numero: 1102 (Vekâlet Hüccti)

'Arz-ı şer'î tahkike bina`en ve bi't-taleb ve'l-iltimâs husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için kibel-i şer'î şerifden me`zunen ta'yîn ve mersul Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'iyesi ketebesinden Hafız 'Osman Efendi emnâ`i şer'le beraber sancağ-ı mezkûr mahallatından Divanlı mahallesinde ka`im Toklu zâde Hacı Mahmud Ağa ibn-i 'Osman Ağa ibn-i 'Abdullah'ın hanesi demekle ma`ruf heneye varub cema`at-ı müslümin hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'î malî îtdukde mahalle`i mezbûre sâkinelerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Kayabaşı Mahallesi ahalisinden 'Abdullah Efendi zâde Mehmed Şevket Efendi ibn-i 'Osman Efendi ibn-i Mehmed ve Şevket Efendi ve Mehmed ibn-i Durmuş Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesneler ta`rifleriyle ma`rifetü'z-zan kendi nefisinden asil ve kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Recebu'l-Ferd'in on üçüncü günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i ma`kud mezkûrede müşâhid bir kıt'a vesâyet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince sadriye sağıre kızları Nüfere ve Melek üzerlerine kibel-i şer'î şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlideleri Fatıma bint-i Hacı Reşid Ağa ibn-i 'Ali Ağa nâm hatun meclis-i ma`kud mezkûrede sancağ-ı mezkûre mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyye'nin Katolik Milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş mahzurunda bi'l-asâle ve'l-vesâye ve bi't-tav'ı ve'l-ihdiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber-ı sahih-i şer'î iderkiler ve 'aleyhimizde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulacak kafê`i da'vâma kendi imzasıyla istid`â ve livayihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ve gerek bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da`irelerinde ve herbir muhâkeme ve mecâlis ve deva`iri resmîyede hasımlarımla icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve ikâme`i şuhûd ve istimâ`ne ve istinâf ve temyîz ve hicz emvâl da'vâlarına ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve i'âde`i muhâkeme ve ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâye ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'l-cümle umurumun küllisine ve 'indel-hâce tarafından aherî tevkiyle me`zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak bi'l-asâlet ve'l-vesâye tarafımdan işbu huzûr-u meskur Artin Efendiye vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl ve na`ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukde huzûr-u merkûm Artin Efendi dahî ber vech-i meşhud vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğini me`zun mûmâ-ileyh mahallinde ba`det-tahrîr emna`i şer'îyle beraber mahkeme`i şer'iyeye gelerek hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki'ir-ref' sadr-ı haze'l-kitabü'l-müstehab refi`-i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me`ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a 'arz ve inhâ elyediklerine ba`de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'iyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (5 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 1 Ocak 1887).

Ma`rufan-ı markuman
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır Selim Ağa
 Muhzır Hacı Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 405, Numero: 1103 (Vekâlet Hüccti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Âlemlî Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devleti 'Aliyenin bir nişan milletinden Muhtar oğlu Agob ve veled-i Hacı veled-i Agob nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ma`kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Kumarlı Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Ermeni Milletinden Dolabcıyan Artin Efendi veled-i Avadis veled-i Yanoş mahzurunda bi't-

tav'ı ve'l-ih̄tiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderkiler ve 'aleyhimizde her kimler tarafından olur ise olsun tarafından vuku' bulacak kafe'i da'avama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde hasımlarımla icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve ikâme'i şuhûd ve istimâ'ne ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlune ve istinâf ve temyîz i'âde'i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emval itmeye ve icrâsına ve ahz ve i'tâ ve bey' ve şerâye ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merkûm Artin Efendiyi vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didukde huzûr-u merkûm Artin Efendi dahî ber vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm ve itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sabi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (7 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 3 Ocak 1887).

Mahkeme'i şer'îye kâtibi Hacı Yayha Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid zâde Mehmed Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 406, Numero: 1104 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Hatuniye Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezbûre sâkinelerinden Hadice bint-i Mustafa nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Mustafa ibn-i Hacı nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakasıyla tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.
Fi 9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (5 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 406, Numero: 1105 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'a tab'i Sarılar Karyesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki karye'i mezkûre sâkinelerinden Elif bint-i Mehmed nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân 'Ali ibn-i Yasin nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.
Fi 9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (5 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 406, Numero: 1106-A (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezbûre sâkinelerinden Fatıma bint-i Musa nâm Yetim'in mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Mülâzım Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesneye veilsisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakasıyla tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.
Fi 9 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (5 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 406, Numero: 1106-B (Vekâlet Hücceti)

'Arz-ı şer'î tahkike bina'en ve bi't-taleb ve'l-iltimâs husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istima' ve tahrîri için kıbel-i şer'î şerifden me'zunen mersûl Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahkeme'i şer'îyesi Başkâtib Mu'avini Hacı Yahya Efendi ibn-i Hacı 'Ali Efendi ibn-i Hacı Yahya Efendi emnâ-yı şer'îye beraber sancağ-ı mezkûrun Boğazkesen Mahallesinde ka'im Teb'a'i Devlet-i 'Aliyenin Ermeni Milletinden Çorabcıyar David Efendi hanesi dimekle meşhur haneye varub 'akd-ı meclis-i şer'î malı itdükde sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'i Devlet-i 'Aliyenin Ermeni Milletinden olûb zatları dahî merkûm David Efendi ve Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'i Devlet-i müşarû'n-ileyhânın milleti merkûmesinden Hasıbsız oğlu Ohannes veled-i Hacı veled-i

Atam tarifleriyle marifune'z-zan Arakyanus ve Armenin ve Artin ve Şoşam kadim olân Ohannes veled-i Agob meclis-i ma' kud mezkûrede ve li ebevin biraderleri Agobciyan mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh müdde'î ve ikrâr-ı mu'teber-i sahîh-i şer'î iderler ki Bazarcık Kazası dâhilinde ka'im pederimizden müntakîl arazilerimizin şeriklerimizle taksim ve ferağ ve nefera'tından başka her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe'î da'vâ-yı muhasemata kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve sa'ir mülhak ve gayri mülhak kazalar herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâ-yı müdâfa'a ve muhakemeye ve ikâme'î şuhûd ve istim'âne ve hasımlarımıza yemin teklifine ve tarafımıza yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune istinâf ve temyîz ve i'âde'î muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve ahz ve i'tâ ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve emvâl ve arazi-i müştereke neferlik ve taksime ve ferağa ve nefera'tına ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifâyı vekâlet itmek ve lede'l-iktiza aheri tevkîyle me'zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm biraderimiz Agobciyan Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik diduklerine olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediği mahallinde ba'de't-tahrîr me'zun mûmâ-ileyh emnâ-yı şer'le bebaber mahkeme'î şer'îye gelerek hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki'ir-ref' sadr-ı haze'l-kitabü'l-müstehab refi'-i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me'ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a 'arz ve inhâ eylediklerine ba'de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (8 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 4 Ocak 1887).

Ma'rufân-ı markumân
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Muhzır Hacı Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 408, Numero: 1107 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Boğazkesen Mahallesi ahalisinden Yahya Efendi ibn-i Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Mehmed Efendi kendi nefsinden asaleten ve bin üçyüz iki senesi şehr-i Zilka'de'sinin onuncu günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vesayet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince li ebevin sağır biraderleri Ahmed ve Nuri Efendilere vesâyeten ve Hüseyin Efendi ibn-i merkûm Hacı Hüseyin Efendi asaleten sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevki'de sancağ-ı mezkûrun Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Ağop veled-i Yanoş mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber-i sahîh-i şer'î iderler ki ve aleyhimizde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulacak kafe'î da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâ-yı müdâfa'a ve muhâkemeye ve ikâme'î şuhûd ve istim'âne ve hasımlarımıza yemin teklifine ve taraflarımıza yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune istinâf ve temyîz ve i'âde'î muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve hicz emvâl ve icra-yı da'vâlarına icâr ve isticâr ve bey' ve eşrâya ve ahz ve i'tâya ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet itmek ve bi'l-iktiza aherin tevkiline me'zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm Artin Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik diduklerine olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegün mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (8 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 4 Ocak 1887).

Mahkeme`i Şer'îye Ketebesinden HacıYahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayıd zâde Numan Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 409, Numero: 1108 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ileridir ki

Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Bektutiye Mahallesi ahalisinden Hüseyin 'Ali zâde Ahmet Ağa ibn-i Hacı 'Ali Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne işbu bin üçyüz dört senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evveli'nin yigirmi altıncı günü târihi ile mü'erreh ve yedinde muhallem ve meclisi şer'iyemizde müşâhid bir kıta şer'îye mücebince husûs-ı âti'l-beyânda da'vâ ve müdâfa'a ve muhasemeye ve ahz ve i'tâyâ ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle me`zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'âme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl müseccil-i şer'îye sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkerde sancağı mezkûr Etrafı şehr Nahiyesi kur'asından Ayaklıca Oluk karyesi ahalisinden zatı dahî maru'l-beyân Bektutiye mahallesi müttehizatından ibn-i Hacı 'Ali 'Alimi Efendi ibn-i Hacı Yahya Efendi ve Etmekciyân mahallesi ahalisinden Hasıbsız zâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Veli ibn-i Hacı Mehmed ma'rifetü'z-zan Daşcı oğlu Mehmed ibn-i Bekir ibn-i 'Abdullah nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki müvekkilim merkûm müdde`i 'aleyh merkûm zimmetinde deyn-i şer'î tarikle bin üçyüz gurusu alacak hak sarihi olup ancak müdde`i 'aleyh merkûm Mehmed meblağ-ı yemin-i mestûr müvekkilim mezkûr Ahmed Ağaya edâsından imtina' itmekde bulunduğundan meblağ-ı müdde'âyı mestûr müvekkilim merkûm Ahmed Ağaya isâle itmek bana edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm Mehmed kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak hasbu'l-vekâle matlubumdur deyû ba'ded-da'vâ ve's-su'âl müdde`i merkûm Mehmed dahî cevabından fi'l-hakika müdde`i vekîl merkûm Ahmed Efendi'nin ber vech-i meşrûh da'vâsını bi gayri ha tav'an ve serâheten huzûr-u şer'de inkar itmegin bina`en 'ale'z-zalik müseccile`i celile`i ahkâm-ı 'adliyesinde yetmiş dokuzuncu maddesine tevfikten ikrârı hasebiyle müvekkili merkûm müdde`i isâl itmek üzere meblağ-ı müdde'âyı mestûr bin üçyüz gurusu müdde`i vekîl merkûm Ahmed Efendiye edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm müdde`i kibel-i şer'î şerifden tenbiye ve iltizâm-ı şer'î bulunduğu tescil ve bi'l-iltimas Maraş sancağı mahkem-i şer'îyesinde işbu İ'lam-ı şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sabi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (7 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 3 Ocak 1887).
 Edda`i Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 409, Numero: 1109 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Ümmühanı bint-i Hasan nâm b bakirin mâni`i şer'îyesi yok ise işbu hali olân 'Ömer ibn-i Yasin nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleseniz ve's-selâm.
 Fi 10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (6 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 410, Numero: 1110 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın 'Alemlî Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Zeynibint-i Veli nâm bakirin mâni`i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Halil ibn-i Veli nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleseniz ve's-selâm.
 Fi 10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (6 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 410–411, Numero: 1111 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ileridir ki

Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Âlemlî Mahallesi ahalisinden iken kezerân iden bin ikiyüz doksan iki senesi şehr-i Zilk'ade-i şerifesinin beşinci gününde vefât iden Musaf Karaoğlan Mehmed ibn-i 'Osman ibn-i 'Abdullahın verâset-i zevce'i menkuhe'i metrûke'i medhûl bahâsı Hadice bint-i Mustafa ibn-i 'Abdullah ile sulb-i sağır oğlu 'Osman ve sulbiye kebîre kızları Emine ve 'Âişeye mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şerü'l-enver zâhîr ve mütehakkık olduktan sonra kendi nefsinden asil ve sadri sağıre oğlu mezkûr 'Osman üzerine bin ikiyüz doksan iki senesi şehr-i Zilk'ade-i şerifesinin beşinci günü târihi ile mü'erreh ve ol-tarihde sancağ-ı mezkûr Na'ibi faziletli Mehmed Şadık Efendi'nin imzasıyla mûmzi ve hatmiyle mahtûm ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a Kassam Defteri mücebince kibel-i şer'i şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi zevce'i mezkûre Hadice tarafından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Ahir'inin yigirminci günü târihi ile mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde meşhud bir kıt'a hüccet-i şer'ie mücebince ve nisbetan-ı kebîrtan-ı mezkûrtân-ı zatları dahî maru'l-beyân 'Âlemlî Mahallesi ahalisinden Çomak zâde Halil Efendi ibn-i Hacı Hüseyin ibn-i Mehmed ve Cığcığı Mahallesi ahalisinden Sarı Hüseyin ibn-i Mehmed ibn-i Hasan nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rufetanü'z-zân Emine ve 'Âişe taraflarının sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iesinde mahfûz ve memhûr vükelân-ı cerire'i mahsusesi mücebince husûs-ı âti'l-beyânda da'va ve müdâfa'a ve ahz ve i'taya ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekîl müseccil-i şer'ilerin sancağ-ı mezkûr mahallatında Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed Ağa ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iesinde ma'kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde maru'z-zıkr 'Âlemlî Mahallesi ahalisinden Sekman 'Ömer oğlu Abdurrahman ibn-i 'Ömer ibn-i 'Osman nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'va ve takrir-i kelâm ider ki müvekkilelerim mezkûrân ile sağır merkûm 'Osman sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân mahallesi müttehizatından Şevket zâde 'Osman Efendi ibn-i Mehmed Şevket Efendi ibn-i Ahmed Efendi zimmetinde deyn-i şer'i tarikle dokuz 'aded Osmanlı lirası alacak hak sarihlerin olûb medyun-ı mûmâ-ileyh 'Osman Efendi işbu bin üçyüz iki sene'i Rumiyesi mâh-ı Teşrin-i saniyenin altıncı gününde meblağ-ı mestûr müvekkilelerim merkûmân asâleten ve vesâyeten işbu müdde'i 'aleyh merkûm 'Abdurrahman üzerine muvâceheten havale'i sahihe'i şer'ie ile havale idûb ben dahî müvekkilelerim merkûmât asafete havale'i merkûmeyi kabûl eyledim bu suretde meblağ-ı mestur dokuz 'aded Osmanlı lirası havale'i sahihe'i şer'ie tarikle işbu müdde'i 'aleyh merkûm Abdurrahman zimmetinde müvekkilelerim merkûmân ile sağır merkûme bi'l-ferikatu's-şer'ie alacak hak sarihleri olmuş ancak ba'dehu müdde'i 'aleyh merkûm Abdurrahman canib-i meblağ havale mezkûreden beş 'aded Osmanlı lirasını bana edâ ve teslim ben dahî hasbu'l-vekâle kabz ve teslim eyledim sahhu'l-baki müvekkilelerim merkûmatla sağır merkûm 'Osman işbu müdde'i 'aleyh merkûm Abdurrahman zimmetinde dörd 'aded Osmanlı lirası alacak hak sarihleri kalmışdır ancak müdde'i 'aleyh merkûm meblağ-ı mütabaka'i müdde'ayan-ı mestûr dörd Osmanlı lirasını müvekkilelerim merkûmâta edâsından imtina' itmekde bulunduğundan meblağ-ı mütabaka'i mezkûr asâleten ve vesâyeten müvekkilelerim merkûmâtu'l-asâle itmek üzere bana edâ ve teslime müdde'i 'aleyh merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunmak hasbu'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'i merkûm Abdurrahman dahî cevabında fi'l-hakika müdde'i vekîl merkûm Ahmed Efendi'nin ber vech-i meşrûh meblağ-ı müdde'ayı mestur dörd 'aded Osmanlı lirası ber vech-i meşrûh havale tarikiyle kendi zimmetinde olduğunu huzûr-u şer'de tav'en ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmeginin bina'en 'ale'z-zalik meclis'i celile'i ahkâm-ı adliyenin yetmiş dokuzuncu maddesine tevfiken ikrâr-ı hasebiyle asâleten ve vesâyeten müvekkilelerim merkûmâtu'l-asâle itmek üzere meblağ-ı mütabaka'i mestûr dörd 'aded Osmanlı lirası müdde'i vekîl merkûm Ahmed Efendiye edâ ve teslime müdde'i 'aleyh merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye ve iltizâm-ı şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş sancağı mahkeme'i şer'iesinden işbu i'lam-ı şer'i ketb ve imla olundu

tahrîren fi'l yevmu'l-hamis min şehr-i Rabi'ü'l-Ahir li seneti erba'a veselâse mi'e elf (5 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 1 Ocak 1887).
Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Mer'aş

Sahife: 411, Numero: 1112 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çukuroba Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sakinlerinden Zinet bint-i Halil nâm bakirin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Ahmed bin 'Ali nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.

Fi 11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (7 Ocak 1887)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 412, Numero: 1113 (Vekâlet Hüceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Hoca Durdu Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât iden Hafız Ahmed Efendi bin Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin verâseti yalnız sadr-ı sağır oğlu(çizilmiş) Bekire mahzure olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şerü'l-enver zâhîr ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i merkûm üzerine gerek babası mütevaflâ-yı merkûm Ahmed Efendi'nin ve gerek kibel-i şer'i şerifden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmuş ve sağır-i mezkûrun babası ve sureti mütevaflâ-yı merkûmeden kendusine intikâl iden hisseyi ersiyesinden hıfz ve serasetine sağire merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden vasî nasb ve ta'yin ehem ve elzem olunduğundan işbu huzure`i bi'l-meclisi's-şer'i maru'z-zikr Hoca Durdu Mahallesi sâkinelerinden ve sağır-i mezkûrun lam-i ciddesi Şemse bint-i Hacı Ahmed ibn-i Molla Mustafa nâm hatun Emine ve müstakime ve dindar muharrebetü'l-etvar ve her vechle vesâye-i mezkûre ehl ve'l-yek olduğunu sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde mahfûz ve memhûr cerire`i mahsûsede mazbût ve muharreru'l-esami ve huzure`i merkûmenin zatını 'arifân sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Kebeli zâde 'Ömer Efendi ibn-i Derviş Mehmed Efendi ibn-i 'Osman ve sülb-i kebîre oğlu 'Osman Efendi ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Cenk oğlu Hacı Mehmed oğlu Hacı Ahmed ibn-i Hacı Mehmed ibn-i Hacı Mehmed nâm Sekat sahihü'l-kelema-ı müsliminin sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinden ma'kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevki'de 'ale tariku's-şehâde vakı' olan ahbârlarının zâhîr ve mütehakkık olmağın mücebince hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki'i'r-ref'i sadr-ı haze'l-kitabü'l-müstehab refi'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me'ab ve mevlâna faziletli efendi hazretleri dahî sağır-i merkûm Bekir'in sadiluğ eşyası rüşdine değin babasından mevrus ve müntakil emvâl ve eşyası hıfz itmek üzere ciddesi sağire hazire merkûme Şemse'yi sağır-i merkûm üzerine vasî nasb ve ta'yin buyurub hazire`i merkûme dahi ber minvâl-ı meşrûh vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini 'ale vechi'd-dayâne ve'l-istikâm edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağı mehkeme-i şer'iyesinden işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l yevmu's-sabi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir erba'a veselâse mi'e elf (7 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 3 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'ie ketebesinden Hacı Yahya Efendi

Refiki Hafız 'Osman Efendi

Mukayyid zâde Nu'man Efendi

Muhzır bâşı Mehmed Ağa

Muhzır 'Ali Ağa

Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 413, Numero: 1114 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Hoca Durdu Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât iden Hafız Ahmed Efendi ibn-i Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin sülb-i sağır oğlu Bekir üzerine işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Rebi'ü'l-Ahir'inin dokuzuncu günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vesâyet-i sahîbe-i şer'iyesi mücebince kibel-i şer'i şerifden vasî nasb ve ta'yin olunan sağır mezkûrun

lam-ı ciddesi mahalle`i mezkûre sâkinelerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Kebeli zâde 'Ömer Efendi ibn-i Derviş Mehmed Efendi ibn-i 'Osman Efendi ve sulb-i kebîr oğlu 'Osman Efendi nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Şemse bint-i Hacı Ahmed ibn-i Molla Mustafa nâm hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde şöyle takrir-i kelâm ider ki işbu yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid maru'l-beyân vesâyet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince ve vasîye`i mutabıkası bulunduğum terevvim sağır`i merkûm Bekir nafaka ve kisveye muhtaç olduğundan sağır-i mezkûrun nafaka ve kisve vesa`ir levazımat zaruriyesi için ve müverrisi mütevaiffâ-yı merkûmenin müevves ve muntakil mallarının nemasından ve kifayet itmedigi halde asıl malından kıbel-i şer'i şerifden bir mikdar kafi nafaka ve vazı ve takdir olunmak hasbu'l-vesâye matlubumdur deyû ba'de't-takrir-i şer'i fi'l-hakika huzure`i merkûmenin ber vech-i meşrûh takrir-i hakikata muvaffak ve nefsi'l-emma mutabık ve sağır-i merkûmun nafaka ve kisve ve sa`ir levazımat-ı zaruriyesi için beher güne kırk pare nafaka kadar ma'ruf iddügü mahkeme`i şer'iyede mahfûz ve memhûr cerire`i mahsusede mazbut ve muharreru'l-esame`i ma'rufan-ı merkûmân ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Cenk oğlu Hacı Mehmed oğlu Hacı Ahmed ibn-i Hacı Mehmed ibn-i Hacı Mehmed nâm nafaka`i sahihü'l-kelema-ı müsliminin 'ale tarikü's-şehâde huzûr-u şer'de vakı'a olân ahabârlarından zâhîr ve mütehakkık olmağına bina`en 'ale'z-zalik hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tekki'i'r-ref'i sadr-ı haze'l-kitabü'l-müstehab refi'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me`ab mevlâna faziletlu efendi hazretlerine dahî sağır-i mezkûrun nafaka ve kisve ve sa`ir levazımat zaruresi için işbu târih-i vesikadan i'tibaren beher gün kırk pare nafaka fark ve takdir buyurub meblağı müfevvez mezkûresi sağır merkûm emvâlinin erbasına ve kifayet itmedigi halde asıl malına 'inde'l-lutf rucu'e vasîye`i mukarrer mezkûre Şemse'ye izni şer'i buyurmayub vasîye`i huzure`i mezkûre`i Şemse dahî ber vech-i meşrûh farz ve takrir ve izn mezkûresi kabûl itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağı mehkeme-i şer'iyesinden işbu hüccet-i şer'iyeye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l yevmu's-sabi' min şehri Rebi'ü'l-Ahîr li seneti erba'a veselâse mi'e elf (7 Rebi'ü'l-Ahîr 1304 / 3 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'iyeye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyîd zâde Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 414, Numero: 1115 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Etmekciyân Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Fatıma bint-i Hacı 'Ali nâm bakirin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i müeccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.
Fi 11 Rebi'ü'l-Ahîr sene 304 (7 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 414, Numero: 1116 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Bektutiye Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle-i mezkûre sâkinelerinden Hadice bint-i Mehmed nâm Tayib'in bakirin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Mehmed ibn-i Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'accel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eyleyesiniz ve's-selâm.
Fi 11 Rebi'ü'l-Ahîr sene 304 (7 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 414, Numero: 1117 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Restebaiye Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Fatıma bint-i Mehmed nâm bakirin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Mustafa ibn-i 'Ali nâm

kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu`accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (7 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 414, Numero: 1118 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın 'Alemlî Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle-i mezkûre sâkinelerinden Ümmü Gülsüm bint-i 'Ali nâm Tayib'in mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Mehmed ibn-i Bekir 'Ali nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu`accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 11 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (7 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 415, Numero: 1119 (Tereke)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Hoca Durdu Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât iden Hafız Ahmed Efendi ibn-i Hafız Mustafa Efendi ibn-i İncirli zâde Süleyman Efendi'nin verâsesi yalnız sulb-i sağır oğlu Bekire mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık olduktan sonra işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Rebi'ü'l-Ahir'inin dokuzuncu günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve müşâhid bir kıt'a vesâyet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince sağır-i merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan lam-ı ciddesi mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Şemse Hatun bint-i Hacı Ahmed ibn-i Molla Mustafa taleb ve ma'rifetiyle Eytam müdir-i vekîli Ahmed Efendi ve cem'at-ı müslimin hazır oldukları halde ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkim olunan mütevaffâ-yı merkûmun eşya-yı metrukesinin defteridir ki ber vech-i zir-i zikr ve beyân olunur tahrîren fi'l-yevmu's-sabî' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (7 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 3 Ocak 1887).

Bakır batman 'adet 10 Guruş 200	Ufak fenar 'adet 1 Guruş 10	Halı Seccade 'adet 1 Guruş 10
Ufak Sandık 'adet 3 Guruş 30	Bağ Çırası 'adet 2 Guruş 10	Yatak Kat 'adet 1 Guruş 50
Çul 'adet 1 Guruş 10	Ufak Hilke 'adet 1 Guruş 2	Sofra 'adet 1 Guruş 5
'Atik Çuval 'adet 6 Guruş 5	Harar 'Atik 'adet 1 Guruş 10	Etmeklik 'adet 1 Guruş 2
Etmek Tahtası 'adet 1 Guruş 3	Kurna 'adet 1 Guruş 4	Peynir Çanağı Guruş 1
Et Keseri 'adet 1 Guruş 3	Bağ Dehresi 'adet 1 Guruş 4	Çam Keseri 'adet 1 Guruş 1
Şama'dan 'adet 2 Guruş 10	Maşa 'adet 1 Guruş 2	Sağ ayağı 'adet 2 Guruş 3

Mahalle`i merkûmede ka`im ma'lûme'l-hudûd
Bir bab hanenin nısf-ı hissesi

Guruş
500

Sancağ-ı mezkûre tabi' Tavşan Tepesinde vakı'
Bir kıta bağ harebesi

Guruş
100

Yekûnu't-tereke

Guruş
1020

Yalnız bin yigirmi guruşdur.

Yekûn

Resm-i Kıymet	Delaliyeti Eşya	Kadime`i defter	ve defter bahası
Guruş pare	Guruş	Guruş	Guruş
25 20	20	1 1	1

Yekûn el-mesarifat

Guruş
49

Yalnız kırk dokuz guruşdur.

Sahhu'l-baki

Guruş
971

Yalnız dokuz yüz yetmiş bir guruşdur.

Mütevaffâ-yı merkûmun terekesini ber vech-i meşrûh tahrîr ve mesarifat-ı meşrûhiyesi ba'de'l-ihrac sahu'l-baki meblağdan ve sağır-i merkûmun hisse'i meşrûhesi li ecli'l-merasime taht-ı yedinde kaldığı gibi sağır-i mezkûrun bundan akdem vefât iden anası 'Âişe bint-i Muttalib ibn-i Sa'id nâm hatundan mustakil mahalle'i mezkûrede ka'im ma'lûme'l-hudûd bir bab hanesinin nisfi hissesi taht-ı yedinde olduğu huzur-u şer'de tav'an ve serâhaten ikrâr ve i'tirâf itmegin işbu meclis-i şer'i virildi tahrîren fi'l-yevmu's-sabi' min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (7 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 3 Ocak 1887).

Sahife: 416–417, Numero: 1120 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Bektutiye Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Kalalı Halil kızı Zeyneb bint-i Halil bin 'Abdullah nâm hatunun verâsesii li'ebeyin Berad zâde Hacı Mehmed ve 'Âişe hatun ve veledat-ı Köse Mehmed bin Halil ve İsmâ'il ve diğer 'Âişe Hatun veledat-ı ibn-i Ahmed bin Köse Ahmed nâm kimesneler mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık oldukdan sonra verâse'i merkûmundan Hacı Mehmed tarafından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Ramazanu'l-Mübareke'nin beşinci günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'de ve meşhud bir kıta vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyanda da'vâ ve müdaafaya tarafından ve i'tâyâ ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'âme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile vekîl ve müseccil-i şer'îye sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi bin Mehmed bin 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Hatuniye Mahallesi ahalisinden Medine'nin oğlu Mehmed bin 'Abdullah bin Hacı Mehmed nâm

kimesne muvâcehesinde hasbu'l-vekâle şöyle da'vâ ve taktır-i kelâm ider ki müvekkili merkûm Hacı Mehmed Efendi müverrisi mütevaffâ-yı merkûme Zeyneb Hatun işbu müdde'î 'aleyh merkûm zimmetinde deyn-i şer'î sahih-i tarikle beş yüz gurusu alacak hak sarîh olub kable'l-ahz ve'l-istifâ vuku' vefatında verâseti ber vech-i meşrûh zikr-i murur iden verâsesine mahzûre olduğu cihetle meblağı müdde'îye mestûr beş yüz gurusu verâse-i merkûmuna bi'l-farikatü's-şer'î erasen intikâl itmiş olmağla ancak müdde'î aleyh medyun merkûm müvekkili merkûm Hacı Mehmed Efendi hisse'î ersiyesi edâsına imtina' itmekde bulunduğundan meblağ-ı deyn-i müdde'îye mestûreden müvekkilim merkûm Hacı Mehmed'in Efendi hisse'î ersiyesi olan yüz altmış altı gurusu yigirmi altı pare iki akçeyi müvekkilim merkûm Hacı Mehmede isâl itmek üzere bana edâ ve teslimi için müdde'î aleyh merkûm Mehmed üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmuş hasbu'l-vekâle matlubumuzdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyh merkûm Mehmed cevabında fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûmenin vuku' vefâtından verâsesi ber minvâl-ı muharrer verâse'î merkûmuna mahzûre olduğu ikrâr itmiş müdde'î vekîl merkûm Ahmed Efendi'nin ber vech-i meşrûh alacak müdde'asını külliyyen inkâr itmegin bina'en 'ale'z-zalik meclis-i celile'î ahkâm-ı 'adliye'nin yetmiş altıncı maddesine tevfikten müdde'î vekîl merkûmeye ber vech-i atiku'z-zikr da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda gıbbe'l-ihmal ve'l-istihmal müvekkili merkûm Hacı Mehmed Efendi şahidlik yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten hasbu'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber müdde'î 'aleyh merkûm Mehmed yemini şer'î ile tahlifini taleb etmesine bina'en müdde'î 'aleyh merkûm yemini şer'îye ile evvelen ve saniyen ve selâsen teklif olundukda yeminden tekvin eylemiş olunduğundan bina'en 'ale'z-zalik ba'de'l-hükm meblağ-ı deyn-i mestûreden müdde'î vekîl mezkûr Ahmed Efendi'nin müvekkili merkûm Mehmed Efendi hisse'î ersiyesi olan yüz altmış altı gurusu yigirmi altı pare iki akçeyi müvekkili merkûm Hacı Mehmede isâl itmek üzere müdde'î vekîl merkûm Ahmed Efendi'ye edâ ve teslimi müdde'î 'aleyh merkûm Mehmed üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş sancağı mahkeme'î şer'îyesinde iş bu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf. (5 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 1 Ocak 1887)
Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

Sahife: 417, Numero: 1121 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Divanlı Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sakinlerinden Emine bint-i Mehmed nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olan 'Akkaş ibn-i Hasan nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 12 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (8 Ocak 1887)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 418, Numero: 1122 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Şaziye Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sakinlerinden Fatıma bint-i 'Ali nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olan Hüseyin ibn-i Murad nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 12 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (8 Ocak 1887)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 418, Numero: 1123 (Vekâlet Hüccti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Seksenler Mahallesi ahalisinden 'Âişe Hoca zâde Mehmed ibn-i Hacı Süleyman ibn-i Mehmed nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Teciz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihdiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderkiler ve 'aleyhlerinde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulacak kafe'î da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i

hukuk ve cezâ da`irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı müdâfa'a ve muhâkemeye ve ikame`i şühûd ve istim'âne ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve iade`i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve deva`iri resmîyeden evrak red ve a'zâ ve hükm gıyab-ı talebine ve i'tâyâ ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve taksim emlak ve arazi ve mübadele ve ferağî ve tefri`ine ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet etmek ve lede'l-iktiza`i aherî tevkiyle me`zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak hazır mûmâ-ileyh 'Abdi Efendi'yi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl ve na`ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hadi 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (11 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 7 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyîd zâde Mehmed Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 419, Numero: 1124 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Bostancı Mahallesi sakinlerinden ve Seksenler Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Katolik Milletinden olub zatlari dahî mezkûr sakinlerinden Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Ermeni milletinden Bogos veled-i Kiforok veled-i Atam ve Kuyucak Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i müşaru'n-ileyhânın merkûm Katolik milletinden Agob veled-i Kirkor veled-i Kirgor nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetu'z-zan Dönek bint-i Hacı veled-i Atam ile Gir oğlu Menas veled-i Artin veled-i Atam nâm kimesneler sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden Lelebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed Ağa 'Abdullah mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihtiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer' iderler ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe`i da'vâma kendi imzasıyla istid'â livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ve mahkeme`i bidâyet-i hukuk ve cezâ da`irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'ya ve ikâme`i şühûd ve istim'âne ve hasımlarımıza yemin teklifine ve tarafımıza yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve i'ade`-i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına hükm gıyab-ı talebine ve ahz ve i'tâyâ ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticar ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet etmek ve lede'l-icâb aherî tevkiyle idilmek üzere me`zun her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm Ahmed Efendi'yi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye vekîl ve na`ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik diduklerinde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hadi 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (11 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 7 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyîd zâde Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 419, Numero: 1125 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Şeyh Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sakinlerinden Zeliha bint-i 'Ali nâm bakirin mâni`i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Hüseyin ibn-i Murad nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 10 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (6 Ocak 1887)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 419, Numero: 1126 (Vekâlet Hücçeti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı kur'asından Önsen Karyesi ahalisinden Hacı Mustafa Ağa 'Abdu'l-gaffar Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkerde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Secîz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihhtiyar şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer' ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe`i da'vama kendi imzasıyla istid'a ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ve mahkeme`i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve müdâfa'ya ve ikame`i şuhûd ve istimâ'ne ve hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve i'ade`i muhâkeme ve i'tiraz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrasına ve hükm gıyab-ı talebine ve ahz ve i'taya ve bey' ve şerâ ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifâyı vekâlet itmek ve bi'l-iktiza aherîn tevkiline me'zûn ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u mûmâ-ileyh 'Abdi Efendi'yi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'ie ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didukde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbaği edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegın mâ vakı'a bi't-taleb Maraş sancağı mahkeme`i şer'iyesinden işbu hücçet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-salis 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (13 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 9 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'ie ketebesinden Hacı Yahya Efendi

Diğeri Hafız 'Osman Efendi

Mukayyid zâde Mehmed Nu'man Efendi

Muhzır bâşı Mehmed Ağa

Muhzır 'Ali Ağa

ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 420, Numero: 1127 (Tereke)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefât iden Manifaturacı Bey Hacı 'Osman Ağa ibn-i Durdu Mehmed ibn-i 'Abdullah'ın verâsesi sulb-i kebîr oğlu 'Ali ve sulbiye kebîre kızları Ümmühan ve Durdu mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mütehakkık oldukdan sonra ve Arton merkûmun talebleriyle ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkim ve eşya-yı menkulatı bi'l-mezayide beyne'l-verâse`i bi'l-ferikatu's-şer'ie tevzi' ve taksim olunân mütevaffâ-yı merkûmun tereke defteridir ber vech-i âti zikr ve beyân olunur tahrîren fi'l-yevmu'l-hadi 'âşer min şehr-i Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf (11 Recebu'l-Ferd 1303 / 15 Nisan 1886).

Teşt 'adet 1 batman 'adet 4

Guruş

121

Def'a teşt 'adet 1 batman 'adet 2 nugi 'adet 9

Guruş

64

Dut kazganı 'adet 1 batman 'adet 3 guni 'adet 9

Guruş
128

Ufak kab batman 'adet 2
Guruş
92

Def'a ufak kab batman 'adet 2
Guruş
61

Def'a ufak kab batman 'adet 2
Guruş
60

Mangal kazganı batman 'adet 2
Guruş
120

Süt kazganı batman 'adet 2
Guruş
120

Mangal me'a şam'adan
Guruş
7

Bukağı me'a frengi
Guruş
10

Çul 'adet 1
Guruş
10

Def'a çul 'adet 1
Guruş
2

Def'a çul 'adet 1
Guruş
21

Def'a çul 'adet 1
Guruş Pare
12 21

Nakışlı kırmızı çuval tek 'adet 1
Guruş Pare
46 20

Büyük şam'adan 'adet 1
Guruş
25

Ma'sere kazganı 'adet 1
Guruş

370

Harar tek 'adet 1

Guruş
20

Kilim müsta'mel 'adet 1

Guruş
20

Sandık 'aded 3 çekmece 'adet 1

Guruş
25

Çıra 'aded 5

Guruş
40

Bağ batman 'aded 22

Guruş
50

Ateş küreği 'aded 1

Guruş
2

Bertiz Nahiyesinde bulunan bakırın nısfı hissesi batman 'aded 8

Guruş
240

Yatak kat 'aded 7

Guruş
300

Ali'nin aldığı yekun kat

Guruş
1983

Büyük tava 'aded 1 tabak 'aded 2 sahan 'aded 1

Legen 'aded 1 batman 'aded 2

Guruş
63

Hamur legeni 'aded 1 hamuriye legeni 'aded 1 batman 'aded tas 'aded 1

Ufak kazganı'aded 1 büyük kayak 'aded 2

Guruş
49

Dut Kazganı 'adet 1 batman 'adet 2 guni 'adet 4

Guruş
80

Ufak kab batman 'adet 2

Guruş
95

Sini 'aded 1 legen 'aded 1 batman 'aded 2

Guruş
67

Orta halı 'aded 2
Guruş
14

Halı yasdık 'aded 1
Guruş
10

Çul 'aded 1
Guruş
23

Def'a çul 'aded 1
Guruş
40

Harar çift 'aded 1
Guruş Pare
12 20

Çul 'aded 1
Guruş
12

Müsta'mel harar tek 'aded 1
Guruş
8

Çuval çift 'aded 1
Guruş
10

Çuval çift 'aded 1
Guruş
15

Cuval 'aded 1 hebke aded 2
me'a gurur devas
Guruş
46

Büyük Şem'adan 'aded 1
Guruş
20

Nahiyesinde bulunan bakırın nısfı hissesi batman 'aded 8
Guruş
140

İştira res 'aded 1
Guruş
1300

Ufak kab batman 'aded 2

Guruş
86

Yekûnu't-tereke

Guruş	Pare
4194	20

Yalnız dörtbin yüz doksan dört guruş yigirmi paredir.

Sarfu'l-ihracat

Verase-i merkumun Rıza Efendi ma'rifetiyle mütevaffâ-yı merkûmun teciz ve telifine sarf olunan

Guruş
700

Mütevaffâ-yı merkûmun fi Cemaziye'l-Ahir sene 303 tarihiyle ba İ'lam-ı şer'i Küçük İmam zâde Mehmed Ağaya zimmeti

Guruş	Pare
1447	30

Yekûnu'l-ihracat

Guruş	Pare
2147	30

Yalnız ikibin yüz kırk yedi guruş otuz paredir.

Sahhu'l-baki

Guruş	Pare
2046	20

Yalnız ikibin kırk altı guruş yigirmi paredir.

Yekûnu'l-mesarifat

Resm-i Kıymet		Delaliyeti Eşya	Kaydiye	ve defter bahası	
Guruş	Pare	Guruş	Guruş	Pare	Guruş
51	6	20	20	10	1

Yekûn el-mesarifat

Guruş	Pare
98	16

Yalnız doksan sekiz guruş ve on altı paredir.

Sahhu'l-baki

Guruş	Pare
1948	14

Yalnız doksan sekiz guruş ve on dört paredir.

Hisse`i bint-i kebire mezbûre Ümmühan

Guruş	Pare
487	32

Hisse`i bint-i kebire mezbûre Ümmühan

Guruş	Pare
487	32

Ber vech-i meşrûh mütevaffâ-yı merkûmun terekesi tahrîr ve ihracat-ı meşrûheyi ba'de't-tenzil sahu'l-baki meblağdan hisse'i ersiyesi meşrûhlarını tamamen ve kamilen merkûm 'aliyyeden nakden ve seneden kabz eylediklerini nişan-ı merkûmetan Ümmühan ve Durdu nâm hatunların kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Ahir'inin on birinci günü tarihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'ie ile vekîl ve müseccil-i şer'iyelerin maru'z-zikr Bektutiye Mahallesi ahalisinden Küçük imam zâde Mehmed Ağa ibn-i Hacı 'Ömer nâm kimesne ibn-i kebîr merkûmun kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Ahir'inin yedinci günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'ie ile vekîl müseccil-i şer'ie mahalle'i merkûmeden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob mahzurunda huzûr-u şer'de ikrâr ve i'tirâf idûb huzûr-u vekîl merkûm dahî ber vech-i meşrûh i'tirâf-ı mezkûru kabûl eylediği gibi hisse'i ersiyeyi meşrûhesi müvekkili merkûm kabûl ve istifa eylediği vekîl-i merkûm i'tirâf idûb mukarrer-i merkûm dahî i'tirâf-ı mezkûresi kabûl itmegin işbu meclis-i şer'i virildi tahrîren fi'l-yevmu's-salis 'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (13 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 9 Ocak 1887).

Sahife: 423–424, Numero: 1128 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mülhakatından Camustil Nahiyesi kur'asından Hartlab karyesi ahalisinden zatı dahî karye'i mezkûre ahalisinden Abdurrahman ibn-i Mehmed ibn-i Abdurrahman ve Mehli ibn-i Halil ibn-i Hasan nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan sahib'i 'arzuhal ba'isu'l-İ'lam Hasan ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Ayıntab oğlu Mehmed Ağa ibn-i Hacı 'Ali ibn-i 'Ömer muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki mezkûr Hartlab karyesi ahalisinden olûb 'Asakir-i Nizamiye Şahane Beşinci Kol Ordu-yu Hümayun Piyade Otuz Üçüncü Alay'ının Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferatından iken bundan akdem Beyrutda vefât iden oğlum Mustafa'nın iş bu müdde'i 'aleyh mezkûr Mehmed Ağa zimmetinde deyn-i sahih-i şer'i tarikle yigirmi beş guruş alacak hak sarihi olub kable'l-ahz ve'l-istifâ fevt olûb verâseti yalnız benimle vâlidesi zevcem gayben 'inde'l-meclisi'ş-şer'i Fatıma bint-i Mehmed ibn-i 'Osman nâm hatun mahzure olûb ve bizlerden mâ'ada verâse ve terekesine müstahak aherî olduğu cihetle meblağ-ı deyn-i müdde'aye mestûr yigirmi beş guruşunu eresen bi's-su'ye bizlere intikâl itmiş olduğundan ancak zevcem mezbûre meblağ-ı müdde'aye mestûreden hisse'i ersiyesi olân on iki guruş yigirmi pare işbu müdde'i 'aleyh merkûmdan bi'l-ahz kendusine isâl ve husûs-ı âti'l-beyanda da'vâ ve müdâfa'a ve muhaseme ve her vechle müfevves ve murahhası olarak beni vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'ie ile tarafından vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledi ben dahî ber vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğimden meblağ-ı deyn-u müdde'aye mestûr yigirmi beş guruş bana edâ ve teslime müdde'i 'aleyh merkûm Mehmed Ağa üzerine kıbel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunmak bi'l-asâle ve'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'i 'aleyh merkûm Mehmed Ağa dahî cevabında fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûm Mustafa'nın kendi zimmetinde ber vech-i meşrûh yigirmi beş guruş alacak hak sarihi olduğunu tav'an ve serâheten huzûr-u şer'de ikrâr ve i'tirâf ancak müdde'i merkûmun ber vech-i meşrûh vekâlet-i ve verâse da'vâlarını külliyyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik müdde'i merkûm hasandan ber vech-i meşrûh vekâlet-i verâse da'vâlarına mutabık beyne taleb olundukda evvelen 'adul-ı ahrar-ı ricalı müsliminden nahiye-i mezkûrenin ve Elcegi karyesi ahalisinden Duman Hoca Mustafa ibn-i Mehmed ibn-i Hüseyin ve mezkûr Hartlab karyesi ahalisinden Hüseyin ibn-i Mustafa ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler tarafından usul-u mevzu'asına tevfikeyen bâ varaka'i mesture'i mahfûze'i şer'ie'i serran ve ba'dehu müted'ayan-ı mezkûrân ve şâhidân-ı mev'ud bi-zikrihüma hazır oldukları halde nahiye-i mezkûrenin Yeni Yapan Karyesi ahalisinden Mehmed ibn-i Ahmed ibn-i Mustafa ve mezkûr Hartlab Karyesi ahalisinden Mehmed ibn-i 'Ali

ibn-i Bekir taraflarından huzûr-u şer' de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukları ahhâr olunan ve müdde'î merkûmun zevcesi mezkûre Fatıma'nın zatını 'arifan olân ma'rifan-ı mezkûran Abdurrahman ve Mehli nâm şâhidan-ı ma'dulan-ı li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazırân olûb eseru'l-istişhâde's-şer'î fi'l-hakika maru'z-zikr Hartlab Karyesi ahâlisinden olûb 'Asakir-i Nizamiye-i Seferan-ı Şahane Beşinci Kol Ordu-yu Hümayun Piyade Otuz Üçüncü Alayının Dördüncü Taburunun Dördüncü Bölüğü neferatından iken bundan akdem Beyrutta vefât iden Mustafa ibn-i Hasan bin Abdullah verâsesi yalnız babası işbu müdde'î 'aleyh merkûm Hasan ile vâlidisi Fatıma bint-i Osman nâm hatun mahzurunda olub ve bunlardan mâ 'ada verâse ve terekesine mustahak aheri yokdur ve müteväffâ-yı merkûmun vâlidisi mezbûre Fatıma işbu müdde'î 'aleyh merkûm Mehmed Ağa'nın zimmetinde olan meblağ-ı mestûr yigirmi beş guruşdan hissesi olan on iki guruşu işbu müdde'î 'aleyh merkûmeden bi'l-ahz kendusine isâle işbu husûsu mezkûrede da'vâ ve müdâfa'a ve muhasemeye ve her vechle müfevves ve murahhası olarak zevce'î işbu müdde'î merkûm Hüsneyi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile huzurumuzda vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledi biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvâcehe 'ale'l-infirad ber tenbihîşer'î edâyî şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mücebince müdde'î merkûm Hüsne'nin ber vech-i meşrûh vekâleti sabit ve sübutuna hükm-i şer'î la hak oldukdan sonra ve müteväffâ-yı merkûm Mustafa'nın ber vech-i meşrûh verâsesi yalnız babası müdde'î merkûm ve anası müvekkile'î merkûme Fatımaya mahzure olduğu sabit ve sübutuna hükm-i şer'î la hak olarak meblağ-ı müdde'aye mestur yigirmi beş guruş asaleten ve vekâleten müdde'î merkûm Hüsne edâ ve teslime müdde'î merkûm Mehmed Ağa üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (9 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 5 Ocak 1887).

Ed-dai Na'ibi mezkûr Livai Mer'aş

Sahife: 424–425, Numero: 1129 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Boğazkesen Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Nacar bâşı Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Emin Efendi'nin vereset-i zevce'î menkuhe'î metruke'î medhul bahası 'Âişe Hatun bint-i İbrahim Efendi ibn-i Mahmud Efendi ibn-i sulb-i kebîr oğulları Yahya ve Hüseyin ve 'Abdullah ve Mehmed Efendiler ve sulb-i sağîr oğulları Ahmed ve Nuri Efendiler ve sulbiye'î kebîre kızı Fatımaya mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahhakkık oldukdan sonra sancağ-ı mezkûr mahallatından Çukuroba Mahallesi ahâlisinden olûb kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehri Şa'banu'l-Mu'azzama'nın selhi târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclisi şer'iyemiz vacibu't-tavkirde meşhud bir kıt'a tevsiye hicz şer'îyesi mücebince Mer'aş'ın Çukuroba Cami'î dimekle meşhur cami'î şer'îfin mütevellisi olûb husûs-ı âti'l-beyanda da'vâ ve müdâfa'ya kibel-i şer'î şerifden me'zun sahib-i 'arzuhal ba'isu'l-i'lâmu's-şer'î Karakız zâde Mehmed Turan Efendi ibn-i Hacı Abdurrahman Ağa ibn-i Mehmed Efendi sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tavkirde müteväffâ-yı merkûmede tereke'î vafiye-i hasbu'l-verâse vazı'u'l-yed olân ibn-i kebîr merkûm Hasan Efendi muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki işbu yedimde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid ve kezerân iden bin ikiyüz doksan dokuz senesi şehri Muharremu'l-Haram'ının guresi târihiyle mü'erreh ve müteväffâ-yı merkûm hatm-ı mu'tadıyla mahtûm bir kıt'asında şer'î mücebince müteväffâ-yı merkûmân zimmetinde deyn-i sahih-i şer'î tarikle üç bin yedi yüz doksan beş guruşu mütevellisi bulunduğum cami'î şerif mezkûre zimmeti olûb kable'l-ahz ve'l-istifâ müteväffâ-yı merkûm fevt olûb meblağ-ı müdde'ayı mestûr üç bin yedi yüz doksan beş guruşu müteväffâ-yı merkûmenin tereke'î vefiyesinden li ecli'l-vakf bana edâ ve teslim için müteväffâ-yı mezkûran tereke'î vafiyesine hasbu'l-verâse vazı'u'l-yed olân ibn-i kebîr merkûm müdde'î 'aleyh merkûm Hüseyin Efendi üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak hesabı't-tevliye matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ

ve's-su`âl müdde'î 'aleyh merkûm Hüseyin Efendi cevabında fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûmenin verâsesi ber vech-i meşrûh verâse'î merkûmesinde mahzûre olûb ve mütevaffâ-yı merkûmenin tereke'î vafiyesine hasbu'l-verâse vazı'u'l-yed olân olduğu bi't-tav'ı ve'l-ihdiyâr huzûr-u şer'e ikrâr ve i'tirâf ancak müdde'î müteveli mûmâ-ileyh Muhammed Turan Efendi'nin ber vech-i meşrûh babası mütevaffâ-yı merkûm Hüseyin Efendi'nin cami'î şerif mezkûre zimmeti olduğu külliye inkâr itmekle bina'en 'ale'z-zalik müdde'î müteveli mûmâ-ileyhiden ber vech-i salifu'l-beyân da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda evvelen adul-u ahrar-ı rical-ı müsliminden sancağ-ı mezkûr mahallatından Seksenler Mahallesi ahalisinden Kırmacı zâde 'Osman Efendi ve Mehmed Ağa ibn-i 'Ali Ağa ibn-i Mehmed tarafından ahval-ı mevzu'asına tevfi ken bâ varaka'î mestûre'î mahfûze'î şer'îye'î serran ve ba'dehu ted'ayan-ı mezkûrân ve şâhidân-ı mev'ud bi-zikrihûma hazır oldukları halde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Tecîz zâde Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi ve Şekerli mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed ibn-i Mehmed Ağa ibn-i 'Abdullah taraflarından 'alenen lede't-tezkiye 'adul ve makbulu'ş-şehâde iddukları ahbâr olunan Mer'aş Hanedanlarından Hacı Yahya Efendi ibn-i Hacı 'Ali ibn-i Leblebici Yahya Efendi ve maru'z-zikr Seksenler Mahallesi ahalisinden Kapanıcı zâde Hacı Eyub Efendi ibn-i Şa'ban Ağa nâm şâhidan ma'dulan-ı li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hazırân olûb eseru'l-istîşadü'ş-şer'î fi'l-hakika işbu meclis-i şer'î 'alide müşâhid ve kezerân iden bin ikiyüz doksan dokuz senesi şehr-i Muharremu'l-Haram'ının guresi târihiyle mü'erreh ve mütevaffâ-yı mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Emin Efendi'nin hatm-ı mu'tadiyla mahtûm bir kıt'asında şer'î mücebince mütevaffâ-yı mezkûre zimmetinde deyn-i sahih-i şer'î tarikle üç bin yedi yüz doksan beş guruşu maru'z-zikr Çukurobaca ta'rif zimmeti olub biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şahedât dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvâcehe 'ale'l-infirad ber tenbih-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mücebince ba'de'l-hükm meblağ-ı müdde'aya mestûr üç bin yedi yüz doksan beş guruş babası ve müverre'î mütevaffâ-yı merkûmun tereke'î vafiyesinden el-aslı'l-vakf müdde'î müteveffa mûmâ-ileyh Mehmed Turan Efendiye edâ ve teslime ve müdde'î 'aleyh-i merkûm Hüseyin Efendi üzerine kibel-i şer'î şerifinden tenbiye-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinden iş bu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-'âşir min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (10 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 6 Ocak 1887).

Ed-dai Na'ibi mezkûr Livai Mer'aş

Sahife: 426–427–428, Numero: 1130 (İ'lam)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Dalkara Mahallesi sakinlerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûrân Seksenler Mahallesi ahalisinden Mehmed Ağa ibn-i 'Ali ibn-i Mehmed Efendi ve sancağ-ı mezkûr Bektutiye mahallesi ahalisinden Hacı ibn-i Mehmed ibn-i Halil ibn-i Mehmed nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Melek bint-i Nuri ibn-i 'Ali nâm hatun tarafından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Evvel'inin on üçüncü günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhallem meclis-i şer'î şerifde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince sağır merkûm husûs-ı âti'l-beyanda da'vâ ve müdâfa'a ve muhaseme ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'î ile vekîl müseccil-i şer'îye sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Hasıbsiz zâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Veli ibn-i Mehmed nâm kimesneler sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclisi şer'î şerif vacibu't-teşrifde salifu'z-zikr Seksenler Mahallesinde ka'im bir taraftan Darendeli oğlu 'Ömer ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah hanesi bir taraftan vârisi ve bir taraftan Kalaycı Serkez veled-i Atam veled-i Atam dükânı ve bir taraftan tarik-i am ile mahdud bir bab hane üzerine olûb vazı'u'l-yed vazı'u yed evvelen 'adul-u ahrar-ı rical-ı müsliminden salifu'l-beyan Şekerli Mahallesi imamı Reşid Efendi ibn-i Süleyman Efendi ibn-i Reşid Efendi ve Muhtar Hacı Veli ibn-i Halil ibn-i Mustafa ve Mustafa ibn-i Durdu ibn-i Mustafa ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli mahallesi imamı Bekir Efendi ibn-i Mustafa ibn-i 'Abdullah ve Mustafa Ağa ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesnelerden usul-u mevzu'asına tevfi ken bâ varaka'î mestûre'î

mehmure`i mahfuze`i şer'îye serran ve ba`dehu sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Mehmed Ağa ibn-i Mehmed Efendi ve 'Ali ibn-i Mehmed ibn-i Mehmed nâm kimesnelerden ted'ayan-ı merkûmân ve şâhidan mev'ud-u bi-zikri hüma hazır oldukları halde huzûr-u şer'de 'alenen lede't-tezkiye 'adul ve makbulu's-şehâde iddukları ahbâr olunan salifu'z-zikr Şekerli Mahallesi ahalisinden Mehmed Ağa ibn-i 'Ali Ağa ibn-i Mehmed Efendi ve salifu'l-beyân Şekerli Mahallesi ahalisinden Lelebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Ağa ibn-i 'Abdullah nâm şâhidan-ı ma'dulan şehâdetleriyle sabit ve sübutuna hüküm-ü şer'î la hak olân maru'z-zikr Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Kirazcı Durdu ibn-i Mustafa ibn-i 'Abdullah tarafından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Evvelinin dokuzuncu günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled meclis-i şer'î şerifde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'îyesi mücebince husûs-ı âti'l-beyanda da'vâ ve müdâfa'a ve muhaseme ve cevaba ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl müseccil-i şer'îye sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Tecîz zâde Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle şöyle da'vâ takrir-i kelâm ider ki işbu hudud-u mestûr ile mahdud hane fi'l-asl maru'z-zikr Seksenler Mahallesi sakinlerinden Boynu Eğri Oğlu kızı Fatıma bint-i 'Abdullah nâm hatun mülkidir ancak malike`i merkûm mülkünü hasebiyle kezerân iden bin ikiyüz seksan beş senesinde hane`i mahdude`i merkûmenin nısf-ı hisse`i şayi'asını iki bin ikiyüz elli guruş taht ile müvekkilim mezbûreye bey'i bat sahih-i şer' ile bey' ve teslim etmiş ve işbu müdde`i 'aleyh vekîl mezkûr Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu mütalikesi müvekkilim merkûm tarafından bi'l-vekâle ber vech-i meşrûh hisse`i şayi'a`i merkûmeyi müvekkilim merkûmeye iştirâ ve teslim eyledikten sonra müvekkilim merkûme hisse`i şayi'a`i mezkûrenin temenni olân iki bin yüz elli guruşu bay'e`i merkûmeye edâ ve teslim eylemiş olduğu tamamen ve kamilen kabz eyledikten sonra bay'i merkûm târih-i merkûmede hane`i mahdude`i merkûmenin diğer nısfı hisse`i şayi'asını iki bin ikiyüz elli guruş taht ile iş bu müdde`i 'aleyh vekîl mezkûr Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu'ya bey'i bat sahih-i şer' ile bey' ve teslim olduğu iştirâ ve teslim itmiş bu suretle hane`i mahdude`i merkûme müvekkilim merkûme Melek ile müdde`i 'aleyh vekîl merkûm Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu beynlerinde menasefeten bi's-su'ye mülkleri olmuş ve ol-târihten bundan on bir mahe değin bi'l-iltizâm ber vech-i meşrûh tasrif etmişlerdir ancak müdde`i 'aleyh vekîl merkûm Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu hane`i mahdude`i merkûm üzerine mustakilen bi gayr-i vech-i şer' vazı'u yed idmiş olduğundan hane`i mahdude`i merkûmenin nısfı hisse`i şayi'asından kefid ve müvekkilim mülki teslim vekîl müdde`i 'aleyh mezkûr Abdi Efendi huzûr-unda müvekkil-i merkûm üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak hasbu'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde`i 'aleyh vekîl mezkûr Abdi Efendi dahî cevabında fi'l-hakika müvekkili merkûm Durdu hane`i mahdude`i merkûme üzerine vazı'u'l-yed olduğu hane`i mahdude`i merkûme fi'l-asl merkûm Fatıma'nın mülki olduğu huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf ancak malike`i merkûme Fatıma mülkini hasebiyle kezerân iden bin ikiyüz seksan üç senesinin hane`i mahdude`i merkûme müstakilen dört bin beş yüz guruş tahsil ile bey' bat sahih-i şer'î ile müvekkilim merkûm Durdu bey' ve teslim olduğu kendi nefsi için iştirâ ve teslim aldıktan sonra taht-ı mesturı bay'e`i merkûme Fatıma'ya tamamen ve kamilen edâ ve teslim olduğu kabz ve istifâ` eylemiş bu suretle hane`i mahdude`i merkûme müstakilen müvekkilim merkûm Durdu'nun mülki olmuş ve mülki hasebiyle ol-târihten bu ana değin da'vâdan mani' olmadığı halde iş bu müdde`i vekîl merkûmun müvekkilesi mezkûrenin müşahedesinde bi'l-tenzih tasrif itmektedir deyû ba'de'd-def` müdde`i vekîl mezkûr Hacı Mehmed Ağanın ber vech-i meşrûh da'vâsını külliye inkâr eyledikten başka müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağa'nın müvekkilesi mezbûre Melek hiçbir vechle müvekkilim merkûm Durdu'nun kablinde ve zimmetinde bir hak ve 'alakası yokdur hatta kezerân iden bin üçyüz bir sene`i Rumiyesi mâh-ı Mart'ının yigirmi beşinci gününde müvekkilim merkûm Durdu ile müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağa'nın müvekkilesi merkûm Melek meyanlarında vuku' bulacak münaza'a üzerine müvekkilim merkûm Durdu kafe`i da'âvadan yalnız bin guruş bedel sulh ile müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağa'nın müvekkilesi mezkûre Melek ile

mesalihe`i sahihe`i şer'ıye ile mesalihe idûb olduğu ber minvâl-ı muharrer sulh eyledikten sonra bedel-i sulh-u mestûr müvekkilim merkûm Durdu'dan tamamen ve kamilen kabz ve istifâ olduğu edâ ve ifa eyledikten sonra müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağanın müvekkilesi mezkûre Melek gerek hukuk-u zevciyye ve gerek husûsat-ı sa`ıreye muta'allık kafe`i da'vâya ve muhasematı külliye ve cüz'iyeden müvekkilim merkûm Durdu'nun zimmeti ibrâ-yı 'amm sahihi şer' ile ibrâ ve iskât hak itmiş müvekkilim merkûm Durdu dahî ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât hakkı kabûl itmişdir deyû ba'de'd-def` müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağadan lede's-su'al müdde`i vekîl merkûm Abdi Efendi'nin ber vech-i atiku'z-zikr def'i külliye inkâr idmiyeceğine bina`en 'ale'z-zalik müdde`i 'aleyh vekîl merkûmeden ber vech-i meşrûh def'ine mutabık beyne taleb olundukda evvelen 'adul-u ahrar-ı ricalı müsliminden sancağ-ı mezkûr mahallatından Kayabâşı Mahallesi ahalisinden İsmâ'il Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Mehmed ve Yusuf ibn-i Hasan ibn-i Mehmed ve Mehmed Durmuş ibn-i Ahmed 'Abdullah nâm kimesneler tarafından kimesneler tarafından usul-u mevzu'asına tevfikeyen bâ varaka`i mestûre`i mehmure`i serran mahfuze`i şer'ıye serran bâ varaka`i mestûre`i mahfûze`i şer'ıye`i serran ve ba'dehu Mer'aş hanedanından Hacı Yahya Efendi ibn-i Hacı Yahya Efendi ve sancağ-ı mezkûr mahallatından 'Âlemli Mahallesi ahalisinden Çomak zâde Halil ibn-i Hacı Hüseyin ibn-i Mahmud taraflarından ted'ayan-ı mezkûrân ve şâhidan-ı mev'ud-u bi-zikri hüma hazır oldukları halde huzûr-u şer'de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukleri ahbâr olunan ve müteda'ayan-ı vekîlân-ı merkûmânın müvekkileleri merkûmân Durdu ve Melek zatlarını 'arifan olân salifu'z-zikr Etmekciyân Mahallesi ahalisinden ve 'ulemadan Tekerek zâde 'Ali Efendi ibn-i Lütfullah Efendi ibn-i Hacı 'Ali Efendi Tekeniş oğlu Kalaycı oğlu Mehmed ibn-i Hacı Mehmed ibn-i 'Ömer nâm şâhidan-ı ma'dulan-ı li ecli's-şehâde meclis-i şer'i şerife hazırân olub eserü's-şehâde's-şer'i fi'l-hakika kezerân iden bin üçyüz bir sene`i Rumiyesi mâh-ı Martın'ın yigirmi beşinci gününde işbu müdde`i 'aleyh vekîl mezkûr Abdi Efendi'nin mü'ekkili merkûm Durdu ibn-i Mustafa ibn-i 'Abdullah ile işbu müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağanın müvekkilesi mezbûre Melek bint-i Nuri ibn-i 'Ali nâm hatun meyanlarında vuku' bulacak münaza'a üzerine işbu müdde`i 'aleyh vekîl merkûm Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu kafe`i da'vâdan bin gurus bedel-i sulh ile müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağanın müvekkilesi Melek ile mesalihe`i sahihe`i şer'ıye ile mesalihe idûb müvekkile`i merkûm Melek hatun dahî ber minvâl-ı muharrer sulh eyledikten sonra bedel-i sulh-u mestûr mü'ekkil merkûm Durdu'dan tamamen ve kamilen kabz ve istifâ olduğu elvefa eylendikten sonra müdde`i vekîl merkûm Hacı Mehmed Ağanın müvekkilesi merkûmuna Melek gerek ve hususu merkume ve gerek husûsatı merkûmeyi müte'allık kafe`i da'vâya muhasemeye ve külliye ve cüz'iyeden müvekkili merkûm Durdu'nun zimmetini ibrâ-yı 'amm sahih-i şer'ıye ile huzurumuzda ibrâ ve iskât hak itmişdir biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na 'ale'l-ıfirad ber tenbih-i şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'ıye itmegin mücebince vekîl müdde`i merkûm Hacı Mehmed Ağa huzurunda müvekkile`i merkûme Melek ber vech-i meşrûh da'vâsıyla işbu müdde`i 'aleyh vekîl mezkûr Abdi Efendi'nin müvekkili merkûm Durdu'ya mu'arezeden ve men' olunduğunu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş sancağ-ı mahkeme`i şer'ıyesinde işbu i'lâm-ı şer'i ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Evvelü'l-Enver li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Evvel 1304 / 12 Aralık 1886).

Ed-dai Na`ibi mezkûr Livai Mer'aş

Sahife: 428, Numero: 1131 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi sakinlerinden zatları dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Divanlı Mahallesi ahalisinden Kurtlu oğlu Mehmed Ağa ibn-i Mustafa ibn-i 'Osman ve Keçe oğlu İbrahim ibn-i Emin 'Abdullah ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Hadice bint-i Molla Ahmed Efendi ibn-i Emin Efendi ve mezkûrun kerimesi Emine bint-i Başu ibn-i Mehmed nâm hatun sancağ-ı mezkûrun mahkeme`i şer'ıyesinde ma' kud meclisi şer'ıyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûrenin 'Âlemli Mahallesi ahalisinden ve Çomak zâde Halil

Efendi ibn-i Hacı Hüseyin Ağa ibn-i Mahmud mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerimize vuku' bulacak kafe'i da'âvama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve ikâme'î şuhûd ve istimâ'ne hasımlarımıza yemin teklifine ve tarafımıza yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve itiraz-ı 'ale'l-hükm ve i'âde'î muhâkeme ve da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm gıyabı talebine ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve lede'l-icâb ve sulh ve ibrâya ve bi'z-zât îfa-yı vekâlet itmek ve lede'l-iktiza aherleri tevkiline me'zûn her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merk'um Halil Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutalike'î sahih-i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik diduklerinde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm ve etmegin mâ vaka'a bi't-taleb Mer'âş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmus-sâdis 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887)

Mahkeme'î şer'îye kâtibi Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyîd zâde Nu'man Efendi
 Muhzır bâşî Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 429, Numero: 1132 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'âş Sancağı mahallatından Çavuşlu Mahallesi sakinlerinden zatı dahî mahalle'î mezkûre ahâlisinden ve 'Asakir-i Nizamiye Otuz Yedinci Alayı'nın Üçüncü Bölüğü efradından Mehmed ibn-i Ahmed ibn-i 'İsa ve mahalle'î mezkûreden ve 'asker jandarma efradından Mustafa ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Cennet bint-i Cabbar Salih ibn-i 'Abdullah nâm hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma' kud meclisi şer'îyemiz vacibu't-tevkirde mahalle'î mezkûre ahâlisinden ve mezkûr İkinci Tabur efradından Durdu Mehmed ibn-i 'Arif nâm kimesne mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe'i da'âvama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ve gerek mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim mecâlis ve deva'ir-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve ikâme'î şuhûd ve istimâ'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve teciz ve i'âde'î muhâkeme ve i'tirâzı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm gıyabı talebine ahz ve 'ahz ve i'tâ ve bey' şerâ ve lede'l-isticâr ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve bi'z-zât îfa-yı vekâlet itmek ve bi'l-iktiza aherleri tevkiline me'zûn her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merkûm Durdu Mehmedî vekâlet 'âme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didukde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm ve ikrâm etmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'âş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sâdis 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyîd zâde Nu'man Efendi
 Muhzır bâşî Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 429, Numero: 1133 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Duraklı Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezkûre sakinlerinden Medine bint-i 'Ali nâm bakirin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Mustafa ibn-i Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 17 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (13 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 430, Numero: 1134 (Vekâlet Hüceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Restebaiye Mahallesi ahalisinden 'Ali Efendi ibn-i el-Kadı Sabit Efendi ibn-i Mehmed Efendi sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Tecîz zâde Abdi ibn-i Halil ibn-i Mustafa Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'i ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerinde vuku' bulacak kafe'i da'avama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ve gerek mahkeme'i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve müdâfa'ya ikâme'i şuhûd ve istimâ'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne temyîz ve istinâf ve i'âde'i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ahz ve 'arz ve bey' şerâ ve icâr ve isticâr ve ferağ ve tefriğine ve hükm gıyabı talebine lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet itmek ve lede'l-iktiza aherleri tevkiline me'zûn her vechle mefruz ve merhusu olarak huzûr-u mûmâ-ileyh Abdi Efendi vekâlet 'amme'i mutalike'i sahih'i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didukde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbaği edâya ta'ahhüd ve iltizâm ve ikrâm etmekle mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'i şer'iyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmus-sabi' 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (17 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 13 Ocak 1887).

Mahkeme'i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi

Diğeri Hafız 'Osman Efendi

Mukayyid zâde Megermetlu Es-Sseyyid Mehmed Nu'man Efendi

Muhzır bâşı Mehmed Ağa

Muhzır 'Ali Ağa

Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 430–431, Numero: 1135 (Vekâlet Hüceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden zatları dahî mezbûre ahalisinden Hasıbsiz zâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Veli ibn-i Mehmed ve Halhaliye Mahallesi ahalisinden Çakır zâde 'Ali Efendi ibn-i 'Ali Efendi ta'rifleriyle ma'rufatü'z-zan Mustafa ibn-i Behlivan Mehmed ibn-i 'Ali ve Emine bint-i Dabanı Yahya Hafız Ahmed ibn-i Ahmed nâm kimesneler sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed 'Abdullah mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'i ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerinde vuku' bulacak kafe'i da'avama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ve mahkeme'i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarımız ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve müdâfa'ya ve ikâme'i şuhûd ve istimâ'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve i'âde'i muhâkeme da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm-i gıyabı talebine ve re'si a'zâdurine ve ahz ve i'arz ve i'tâ ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve taksimi emvâl ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât vekâlet itmek ve lede'l-iktiza aherî tevkiline me'zûn her vechle müfevvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm Ahmed Efendi vekâlet 'âme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile

vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik diduklerinde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm ve ikrâm etmekle mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'iyesinde işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmus-sabi' âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (17 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 13 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'ie ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid zâde Es-Sseyyid Mehmed Nu'man Efendi
Muhzır bâşî Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 431, Numero: 1136 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı Kur'asından İmâlî karyesi Hendek 'Ali ibn-i Hüseyin ibn-i Mehmed nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Âlemlî Mahallesi ahalisinden Çomak zâde Halil Efendi ibn-i Hüseyin ibn-i Mahmud mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerinde vuku' bulacak kafe'î da'âvama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecalis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'ya ve ikâme'î şuhûd ve istimâ'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve i'âde'î muhâkeme da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm-i gıyabî talebine ve ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifâya vekâlet etmek ve lede'l-iktiza aherî tevkiline me'zûn her vechle müfeyvez ve murahhası olarak huzûr-u merkûm Halil Efendi vekâlet vekâlet 'âme'î mutallaka'î sahihe'î şer'ie ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukde olduğu ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmekle mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'iyesinde işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tis'a âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (19 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 15 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'ie ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid zâde Es-Sseyyid Mehmed Nu'man Efendi
Muhzır bâşî Mehmed Ağa
Muhzır Selim Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 432, Numero: 1137 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı Restebaiye Mahallesi sakinlerinden zatı dahî mahalle'î merkûm ahalisinden 'Ali Efendi ibn-i Sabit Efendi ibn-i Mehmed ve Mustafa ibn-i Hacı 'Ömer ibn-i Mehmed 'Ali nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Bertizli Sa'id'in kızı Melek bint-i mezbûr Seyyid ibn-i Mehmed nâm hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Tecîz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil ibn-i Mustafa Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î ider ki her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerinde vuku' bulacak kafe'î da'âvama kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ve mahkeme'î bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecalis-i hasımlarımla ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve müdâfa'a ve ikâme'î şuhûd ve istimâ'ne hasımlarıma yemin teklifine ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm ve i'âde'î muhâkeme da'vâlarına

ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükmi-gıyabı talebine ve ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâre ve lede'l-icâb sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve Murahhası olarak tarafımdan işbu huzuz-u bi'l-meclis mezbûr Abdi Efendi'yi vekâlet 'âme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim deyû huzûr-u şer'de bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf itmekle huzûr-u merkûm Abdi Efendi dahî ber minvâl-ı atiku'z-zikr vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmekle mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmut-tis'a 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (19 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 15 Ocak 1887).

Mahkeme'i şer'îye kâtibi Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid zâde Mehmed Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 433, Numero: 1138 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Kozludere Karyesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki karye-i mezkûre sakinlerinden Zehra bint-i Ahmed nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân 'Ali bin 'Ali nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 20 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (16 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 433, Numero: 1139 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezkûre sakinlerinden Hadice bint-i Mustafa nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Turan ibn-i Yusuf nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 20 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (16 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 433, Numero: 1140 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezkûre sakinlerinden 'Âişe bint-i 'Ali nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Mehmed bin Kesfan nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 20 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (16 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 433–434–435, Numero: 1141 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden Leblebici zâde Ahmed Efendi ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'îyesinden ma'kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından 'İsa Divanlı Mahallesi ahalisinden zenci'l-asl Selim Ağa ibn-i 'Abdullah ibn-i 'Abdullah nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki mezkûr sancağ-ı mezkûr mahallatından 'Âlemlî Mahallesi sakinlerinden 'Âişe Hatun bint-i Muhammed Halil ve sancağ-ı mezkûr kur'asından Köbez Karyesi sakinlerinden İsmail Ağa ve 'Âişe hatun ibn-i Ahmed ibn-i Halil nâm kimesnelerin işbu müdde'i 'aleyh merkûm Selim Ağa zimmetinde deyn-i sahih-i şer'î tarikle yigirmi beş gurusu alacak hak sarihleri olub deyn-i mestûru işbu müdde'i 'aleyh merkûmeden bi'l-ahz kendulerine isâle ve her kimler tarafından olur ise olsunlar ve 'aleyhlerinde vuku' bulacak kafe'i da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'îyesinde ve bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da'ireleriyle herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlerim ile icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'ya ve ikâme'i şuhûd ve istimâ'ne ve hasımlarına yemin

teklifine ve taraflarım yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune ve istinâf ve temyîz ve i'âde'i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm-i gıyabı talebine ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve lede'l-icâb ve sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifâ-yı vekâlet etmek ve lede'l-iktiza aherleri tevkiline me'zûn her vechle müfevvez ve murahhası olarak bundan merkûmun vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile beni vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn idûb ben dahî ber vech-i meşrûh vekâlet-i merkûmeyi kabûl eylediğimden müvekkillerim merkûmunun işbu müdde'i merkûm Selim Ağa zimmetinde alacak hakları olân yigirmi beş guruşu müvekkillerim merkûmuna isâl etmek üzere bana edâ ve teslim müdde'i 'aleyh merkûm Selim Ağa üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmağla matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'i 'aleyh merkûm Selim Ağa cevabında fi'l-hakika mütevaiffâ-yı merkûmeden 'Âişe Hatun ve İsmail Ağa ve diğer 'Âişe hatun nâm kimesneler meblağ-ı müdde'i mestûr yigirmi beş guruşu alacak deyni olduğu tav'an ve serâheten huzûr-u şer'de ikrâr ancak müdde'i merkûmun ber vech-i meşrûh ve vekâlet da'vâsını külliyyen inkâr etmekle meclis-i celile-i ahkâm-ı 'adliyenin yetmiş altıncı maddesine tevfikeyen müdde'i 'aleyh merkûm Ahmed Efendi'nin ber vech-i lafzu'z-zikr vekâlet medasına mutabık beyyine taleb olundukda 'adul-u ahrar-ı rical-ı müsliminden sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Hasıbsız zâde Hacı Mehmed ibn-i Veli ibn-i Mehmed ve 'Acemli Mahallesi ahalisinden Afşar oğlu Hacı Halil ibn-i Hacı 'Ali ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler taraflarından evvelen bâ varaka'i mesture'i mahfûze'i şer'îye'i serran ve ba'dehu sancağ-ı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Cenab Ayıntab oğlu Mehmed ibn-i Hacı 'Ali ibn-i 'Ömer ve Restebaiye Mahallesi ahalisinden mü'ezzin Mustafa Efendi ibn-i Hacı 'Ömer Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesneler tarafından müteda'âyan-ı merkûmân ve şâhidân mev'ud bi-zikr-i hüma hazır oldukları halde huzûr-u şer'de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukları ahbâr olunan ve mezkûreden 'Âişe hatun ve 'Ali Ağa ve diğer 'Âişe hatun zatlarını 'arifan olân sancağ mahallatından Cıgıcı Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed ibn-i Mehmed ibn-i Halil ve maru'z-zikr Köbez karyesi ahalisinden Mustafa ibn-i Mehmed ibn-i İbrahim nâm şâhidan ma'dulan-ı li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazırân olub eseru's-şehâde's-şer'îye işbu müdde'i 'aleyh merkûm Selim Ağa zimmetinde alacakları olân yigirmi beş guruş işbu müdde'i merkûmeden bi'l-ahz kendulerine isâle ve her kimler tarafından olur ise olsunlar ve aleyhlerinde her vuku' bulacak kafe'i da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'îyesinde ve mahkeme'i bidâyet hukuk ve cezâ da'irelerinde herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarıyla müdâfa'a ve muhâkemeye ve ikâme'i şuhûd ve istimâ'ne ve hasımlarına yemin teklifine ve taraflarına yemin tevcîhi halinde kabûl ve 'adem kabûlune ve istinâf ve temyîz ve i'âde'i muhâkeme'i i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm-i gıyabı talebine ve ahz ve i'tâya ve bey' ve şerâ ve icâr ve isticâr ve lede'l-icâb ve sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifâ-yı vekâlet etmek ve lede'l-iktiza aherî tevkiyle me'zûn ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak bundan merkûmun 'Âişe hatun bint-i Mehmed ibn-i Halil ibn-i İsmail Ağa ve diğer 'Âişe hatun ibn-i Ahmed ibn-i Halil nâm kimesneler işbu müdde'i merkûm Ahmed Efendi'yi vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile huzurumuzda vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn idûb müdde'i merkûm Ahmed Efendi dahî ber minvâl muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl eyledi biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri muttefikü'l-lafz ve'l-ma'na 'ale'l-infirâd bi'l-muvâcehe ber tenbih-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylemeleriyle mücebince müdde'i merkûm Ahmed Efendi ber vech-i meşrûh vekâleti sabit ve sübutuna hükm-ü şer'î la hak olarak meclise'i celile'i ahkâm-ı 'adliyenin yetmiş dokuzuncu maddesine tatbiken ikrâr hasebiyle meblağ-ı deyn-i müdde'i mestûr yigirmi beş guruşu müvekkilun merkûmuna isâl etmek üzere merkûm Ahmed Efendi'ye edâ ve teslim müdde'i 'aleyha merkûm Selim Ağa üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olmağıyla mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sani 'âşer min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (12 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 8 Ocak 1887).

Mahkeme'i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Diğeri Hafız 'Osman Efendi

Mukayyid zâde Megermetlu Nu'man Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 435, Numero: 1142 (Hüccet)

'Arz-ı şer'î tahkikine bina`en ve bi't-taleb ve'l-iltimâs husûs-ı âti'l-beyanın mahallinde istima' ve tahrîri için kibel-i şer'î şerifden me`zûnen ta'yîn ve irsâl olunan Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'îye bâş kâtibi mukayyid zâde mekermetlu Es-Seyyid Murad Efendi emnâ-yı şer'le beraber sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesinde ka'im haneye varub cema'atı müslümin hazır oldukları halde 'akd-ı meclisi şer'î malî îtdukde sancağ-ı mezkûr mahallatından Kuytul Mahallesi sakinlerinden zatı dahî maru'z-zikr Bektutiye müttehizatından Şevket Efendi zâde Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Şevket Efendi ibn-i Ahmed Efendi ve Hüsni Efendi ibn-i müfti Efendi Ahmed Efendi ta'rifleriyle ma'rifetüz-zan kendi nefsinden asil ve kezerân iden bin üçyüz üç senesi Rabi'ü'l-Ahir'inin yigirmi ikinci günü târihiyle mü'erreh ol-târihde sancağ-ı mezkûr Na'ib-i Mehmed Es-Seyyid Efendi'nin imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtûm yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemiz ma'kudan müşâhid bir kıt'a vesâyet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince sulbiye`i sağîre kızı Fatıma bint-i Hacı 'Ali Efendi ibn-i Ahmed Efendi'nin sağîre üzerine kibel-i şer'î şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi 'Âişe bint-i Salih Efendi ibn-i 'Ömer Efendi nâm hatun meclis-i ma' kud mezkûrede huzure olub sancağ-ı mezkûr mahallatından Çukuroba Mahallesi ahalisinden Sadık zâde Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Ağa ibn-i Sadık Ağa nâm kimesne mahzurunda bi't-tav' ve'l-ahbâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber-i sahîh-i şer'î ider ki asaleten ve vesâyeten ve 'aleyhimde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulalacak kafe`i da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinde ve bidâyet mahkemesinin hukuk da'iresinde herbir muhâkemedede ve hasımlarımla icrâ-yı muhâkeme ve müdâfa'a ve müdâfa'ya ve temyîz ve istinâf ve hicz emvâl itmeye ve ahz ve kabz ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve 'inde'l-hace tarafından aherî tevkiline me`zûn her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merkûm Mehmed Efendi tarafından vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile tarafından bi'l-asale ve'l-vesâye vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim deyû ba'de'l-i'tirâf huzur-u merkûm Mehmed Efendi'yi ber vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâyenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a mûmâ-ileyh mahallinde ba'de't-tahrîr emnâ-ye şer'le beraber mahkeme`i şer'îyeye gelerek hükm-ü hasım bi'l-ahbabu'l-mezin be-tevki`i refi'i sadr haze'l-kitabü'l-müstehab refi'-i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh hüsne me`ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a arz ve inhâ elyediklerine ba'de't-tenfîz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'iyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (10 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 6 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyid zâde Mehmed Nu'man Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 436, Numero: 1143 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş sancağı kur'asından Kürtler Afşarı Karyesi ahalisinden Kırgıs oğlu Durmuş ibn-i Hacı Bekir ibn-i 'Osman nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr kur'asından Sadıklı Karyesi ahalisinden Mehmed ibn-i Bekir ibn-i Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki iş bu müdde`i 'aleyh merkûm Mehmed zimmetinde deyn-i şer'î tarikle yigirmi 'aded Resmi mecidi alacak hak sarihi olub medyunu merkûm meblağ-ı mestûr iki yüz altmış gurus

bana edâ ve teslim itmiş ben dahî kabz ve istifâ eyledim sahu'l-baki iki yüz guruş işbu müdde'î 'aleyh merkûm zimmetinde alacak hakkım kalmışdır ancak meblağ-ı mestûru bana virmekden imtina' eylediğinden meblağ-ı mütebakayı mestûr iki yüz guruşun bana edâ ve teslim için huzûr-u merkûm üzerine tenbiye-i şer'î olunmak matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-su'âl olduğu cevabında fi'l-hakika müdde'î merkûmun ber vech-i meşrûh da'vâsı boyuna huzûr-u şer'î tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf için meblağ-ı mestûr tamamen işbu müdde'î 'aleyh merkûm Durmuşa tamamen edâ ve teslim eyledim deyû ba'de'd-def müdde'î merkûm lede's-su'âl müdde'î 'aleyh merkûmun ber vech-i meşrûh def'ini külliyyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik müdde'î 'aleyh merkûmdan ber vech-i meşrûh def'ine mutabık beyne taleb olundukda şâhidim yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber müdde'î merkûm beyn-i şer'î ile tahlifi taleb itmesi üzerine müdde'î merkûm yemin-i şer'î ile ba'de't-tahlif meblağ-ı müdde'âyı mütebakayı mestur iki yüz guruş müdde'âyı mestur üzerine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sani ve'l-'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (12 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 8 Ocak 1887).

Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

Sahife: 437, Numero: 1144 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Şekerli Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Hadice bint-i Mehmed nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olân Hacı Hüseyin ibn-i İsmail nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 23 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (19 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 437, Numero: 1145 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Kuyucak Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Halime bint-i 'Osman nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olân 'Ali ibn-i Hafız Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 23 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (19 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 437, Numero: 1146 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın 'Alemlî Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Emine bint-i Hacı 'Ömer nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olân Yunus ibn-i Hacı Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 23 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (19 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 437, Numero: 1147 (Nikâh Akdi)

Mer'aşa tabi' Bulanık karyesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki karye-i mezbûre sâkinelerinden Fatıma bint-i 'Ali nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olân Mustafa ibn-i Ahmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 23 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (19 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 438, Numero: 1148 (İ'lâm)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi ahalisinden sahib-i 'arzuhal Mehmed ibn-i Mahmudca ibn-i Yusuf nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu's-şerifde mahalle'î mezkûre ahalisinden 'Osman ibn-i 'Ali ibn-i 'Abdullah nâm

kimesne muvâcehesinde şöyle şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki doksan altı senesinde mahalle`i mezkûre ahalisinden Hacı Yasin zâde 'Ali Efendi nâm kimesneden taht-ı ma'lum ile mahalle`i merkûmede ka'im ma'lume'l-hudud bir bab hane ile taşra kapusunun kilise tarafında çay kenarından vaki' taht-ı hududdan müstağni bir gül Sekun Ağacı sefike`i vahide ile iştira ve teslim olduğu bey' ve teslim idüb ol-târihten bu ana değin taht-ı tasdikimizdedir ancak işbu müdde`i 'aleyh merkûm benden izni almayarakdan fuzulen Ağac-ı mezkûreyi kat' ve ahz itmiş olduğundan mezkûr sekvan Ağacının kıymeti beş 'ayn Osmanlı lirası ider meblağ-ı mezkûrları tahminen bana edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm 'Ali üzerine kibel-i şer'i şerifden beyn-i şer' olunmak matlubumdur deyû deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-su`âl olduğu cevabında fi'l-hakika müdde`i mezkûre sekvan Ağacı mevcûd ve mefrus olduğu ikrâr ancak müdde'ayı olân mezkûr sekvan Ağacı pederim merkûm on beş sene on guruş itmiş ve bu suretle mülkini hasebiyle pederim kırk guruş taht ile sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesinden Nacâr Mustafa ibn-i 'Ömer ibn-i Mehmed nâm kimesneye bey' ve taht-ı merkûmu nacârdan kabz ve teslim iddukden sonra pederim merkûmun emriyle Ağacı mezkûreyi kat' ve müşteri merkûm Nacâr Mustafaya teslim eyledim olduğu ber vech ahz ve teslim eyledi ve Ağacı mezkûrede bir hak ve 'alakam yokdur deyû ba'de'd-def' müdde`i merkûm lede's-su`âl müdde`i 'aleyh merkûmân ber vech-i muharrer def'ini külliyyen inkâr itmegine bina`en 'ale'z-zalik işbu hadiseyi bi't-tarafaha sancağ-ı mezkûr daru'l-fetevâyü's-şerifesine lede'l-minvâl sancağ-ı mezkûr müftisi Kanadı Kırık zâde faziletli Mustafa Efendi imzasıyla mümzî ve hatmiyle mahtûm olduğu halde cevab varid olub lafzı şöyle ki müdde`i 'aleyh 'Osman'ın müdde'aye olân sekvan Ağacı bundan on beş sene evvel pederim 'ali guruş idüb ma'lume'l-şahıs nacâra bey' eyledikten sonra pederimin emriyle kat' dimesi ücreten mukavele idmeyerek ecir ittihaz olundum demek olur bu suretde gaibin ecri gaibu'l-fasib hükmünde olduğundan mensubu gaibe revine ikâme`i beyne eylediği halde zamandan beray olur ve gaibu'l-gaib beyne eyledi 'ale gaibu'l-evvel eza ve isbat bi's-sene-i fesadâtı ve sekunu ikâme`i beyneden izharı 'acz eylediği halde rızan lazım olur bu suretde merkûm Sekun Ağacının kıymeti beş guruş Osmanlı lirası olduğu müdde'ayı Mehmed'in isbat eylemiş 'acz eylediği halde müdde`i 'aleyh 'Osman'ın kırk kuruşdan ziyade ve gerek olduğu tahlif olunması iktiza iden ka'im 'aczu'l-mülük 'inde ikâme'l-beyne ve taleb beynu'l-gaib tede'l-beyne teşhed bi gayretu'l-minvâl tekebbel 'ale da'vâhu ted'e'l-beyne tenfi'z-ziyade ve ileyne 'ale'n-naksı la tekebbel daru'l-hetar bina`en 'ale'z-zalik müdde`i 'aleyh merkûmun ber vech-i meşrûh def'ine mutabık beyne taleb olundukda evvelen adul-u ahrar-ı rical-ı müsliminden sancağ-ı mezkûr Çavuşlu Mahallesi imamı Mehmed Efendi ibn-i 'Ali ibn-i Mustafa Efendi ibn-i Derviş ibn-i 'Osman ve Muhtar Na'ib-i Veli ibn-i 'Ali ibn-i Hüseyin ve 'Acemli Mahallesi imamı Evliya-zâde Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi ibn-i Ahmed ve Muhtar Veli Celil-zâde Mehmed Efendi ibn-i Yusuf ibn-i 'Abdullah ve Muhtar Na'ib-i 'Abdullah ibn-i Hacı Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler tarafından emvâl-ı mevzu'asına tevfiken bâ varaka`i mestûre`i mehmure`i mahfûze`i şer'îye`i serran ve ba'dehu maru'z-zikr 'Acemli Mahallesi ahalisinden Afşar zâde Hacı Halil ibn-i 'Ali ibn-i 'Abdullah ve salifu'l-beyân Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Ayıntab oğlu Mehmed Ağa ibn-i 'Ali ibn-i 'Ömer nâm kimesneler taraflarından müteda'âyan-ı mezkûrân ve şâhidân-ı mev'udu bi-zikrihüma oldukları hazırân oldukları halde huzûr-u şer'de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbulu's-şehâde iddukleri ahbâr olunan ve maru'z-zikr Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Debbağ oğlu Bekir ibn-i Musa ibn-i Mehmed ve mezkûr 'Acemli Mahallesi ahalisinden Molla Hacı oğlu Abdulkadir ibn-i Musa ibn-i Mehmed nâm şâhidan-ı ma'dulan-ı li ecli's-şehâde meclis-i şer'î hazırân olub eserü'l-istîşâdu's-şer'î fi'l-hakika maru'z-zikr 'Acemli mahalesinde ka'im işbu müdde`i merkûmun pederi hanesinde taşra kapusundan kilise tarafından çay kenarından vaki'a tahrîr hududun müstağni bir gün Sekun Ağacı işbu müdde`i 'aleyh mezkûr 'Osman'ın pederi 'Ali ibn-i 'Abdullah bundan on sene evvel guruş itmiş ve bu suretle mülkünü hasebiyle işbu müdde`i 'aleyh merkûmun pederi merkûm Ağacı mezkûre kırk guruş temin ile maru'z-zikr Şekerli Mahallesi ahalisinden Nacar Mustafa ibn-i 'Ömer ibn-i Mehmed nâm kimesneye bey' ve taht-ı mestûr Nacar merkûmdan kabz ve teslim eyledikten sonra müdde`i 'aleyh merkûmân pederi merkûm Ağacı mezkûreyi kat' ve Nacar merkûm teslim oğlu işbu müdde`i 'aleyh merkûm

'Osman huzurumuzda emretmiş olduğu pederi merkûmun eviyle Ağacı mezkûreyi kat' ve müşteriye merkûmeye teslim eyledi biz bu husûsda bu vech üzere şahidiz ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri muttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-l-muvâcehe 'ale'l-infirad ber tenbih-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'îye itmegin kable'l-ma'na müdde'î merkûm Mehmed şâhidan-ı merkûmânın beyn-i şer'î ile tahliflerine ahrar eylediğine bina`en meclise`i celile`i ahkâm-ı 'adliyenin bin yedi yüz yigirmi birinci maddesine tatbiken şâhidan-ı merkûmânın yemin-i şer'î ile ba'de't-tahlif müdde'î merkûm ber vech-i meşrûh da'vâsıyla müdde'î 'aleyh merkûm 'Osman mu'arezeden men' olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Mer'aş sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sâdis 'aşrîn min şehr-i Zilhicce'tü'l-Haram-ı Hetam li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (15 Zilhicce 1304 / 4 Eylül 1887).
Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

Sahife: 439–439, Numero: 1149 (Vekâlet Hücçeti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Seksenler Mahallesi ahalisinden 'Âişe Hoca zâde Mehmed ibn-i Hacı Süleyman ibn-i Mehmed nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı mahallesi ahalisinden Teciz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi hazır oldukları halde sancağı mezkûr mahallatından Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Hasıbsız zâde Hasbi Mehmed Efendi ibn-i Veli ibn-i Mehmed mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihtiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer' iderki işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Rebi'ü'l-Ahir'inin on birinci günü tarihiyle mü'erreh bir kıt'a vekâlet-i hücçeti şer'îyesi muccebince vekâlet 'âme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile huzûr-u mûmâ-ileyh Abdi Efendiyi vekil itmişdim mezkûre vekâlet-i mezkûreden huzûr-u mûmâ-ileyh Abdi Efendiyi 'azl eyledim ve her kimler tarafından olur ise olsun ve 'aleyhimizde vuku' bulacak kafe`i da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihî takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ve mahkeme`i bidâyet-i hukuk ve cezâ da'irelerinde ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı müdâfa'a ve muhâkemeye ve ka'ime-i şuhûd ve istim'âne ve hasımlarıma yemin teklifi ve tarafıma yemin tevcihi halinde kabûl ve 'adem kabûlüne ve istinâf ve temyîz ve iade`i muhâkeme ve i'tirâz-ı 'ale'l-hükm da'vâlarına ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm gıyab-ı talebine ve ahz ve i'taya ve bey' ve şerâ ve icar ve isticar ve lede'l-icab sulh ve ibrâya ve bi'z-zat vekâlet itmek ve lede'l-iktiza ve aherlerine tevkiline me`zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u mûmâ-ileyh hazır bi'l-meclis-i merkûm Hacı 'Abdi Efendi'yi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekil ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didukde huzûr-u merkûm Hacı Mehmed Efendi dahî ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemayenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmegin mâ vakı'a bi't-taleb Maraş sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hücçet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-salis min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (13 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 9 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyîd zâde Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 440–441–442, Numero: 1150 (Hücçet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi sakinlerinden Hüsne bint-i Halil ibn-i Hacı Mustafa nâm Hatun tarafından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Evvel'in on üçüncü günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled meclis-i şer'de müşâhid bir kıt'a hücçet-i şer'îye muccebince ve maru'z-zikr 'Acemli Mahallesi sakinlerinden zatı dahî mahalle`i merkûm ahalisinden 'Ali ibn-i İsa ibn-i Hacı Mehmed Bektutiye Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed ibn-i Halil Ağa ibn-i Hacı Mehmed ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Fatıma bint-i Koca Mehmed ibn-i Halil nâm hatun tarafından sancağ-ı mezkûr mahkeme`i

şer'iyesinde mahfûz ve memhûr vekâlet-i cerire'î mahsusesinin doksan bir sahifesinde muharrer olduğu vech üzere husûs-ı ati'l-beyânın da'vâ ve müdâfa'a ve muhasemata vele'l-iktiza men' ve ibrâya vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl müseccil-i şer'iyelerin sancağ-ı mezkûr mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden Çelebi zâde Ahmed Efendi ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'iyesinde ma'kud meclisi şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr kur'asından Köşürge Karyesi ahalisinden 'Osman ibn-i 'Osman ibn-i 'Osman ile validesi Döne hatun bint-i Emine ibn-i Halil taraflarından kezerân iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Cemaziye'l-Ahir'in on üçüncü günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled meclis-i şer'de müşâhid bir kıt'a hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı ati'l-beyânın da'vâ ve müdâfa'a ve red cevaba ve ahz ve i'tâyâ ve lede'l-icâb ve sulh ve ibrâya vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl müseccil şer'iyelerin sancağ-ı mezkûr mahallatından ve Etmekciyân Mahallesi ahalisinden Hasıbsız zâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Veli ibn-i Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki mezkûr müvekkillerim merkûmetandan Hüsne hatun bin ikiyüz doksan üç senesi şehr-i Saferu'l-Hayr'ın on üçüncü ve bin ikiyüz doksan bir senesi şehr-i Şubat'ın altıncı günü târihiyle mü'erreh ve kırk, Numero ile merkûm ikrâr üzerine mebni ol-vakt meclisimiz tarafından mu'ti ve meclis-i şer'de müşâhid bir kıt'a hükm mazbatası mücebince beş yüz elli gurusu ve bin ikiyüz doksan üç senesi şehr-i Muharramu'l-Haram'ın gurreti târihiyle mü'erreh ve işbu müdde'î 'aleyh vekîl merkûmun mütevekkili mezkûr 'Osman pederi ve müvekkilesi mezbûre Döne'nin zevci mütevaffâ-yı merkûm 'Osman mehriyle memhur ve meclis-i şer'de müşâhid bir kıt'asında mucibince dörd yüz gurusunu cem'ân dokuz yüz elli gurusu mütevaffâ-yı mezkûr Osman zimmetinde deyn-ı şer'î tarikle alacak hak sarihi olûb kable'l-ahz ve'l-istifâr ve merkûm 'Osman fevt olduğu ve diğer müvekkilim ve mezbûre Fatma hatunun pederi olûb bundan akdem vefât iden merkûm Koca Mehmed hal-ı hayat ve kemâl-ı 'akl sıhhatinde kebîri otuz gurusu kıymetlû iki yüz re's keçi ve beher gurusu kıymetlû ve siyah renkli beşeriyatında altı re's merkeb ve iki yüz gurusu kıymetlû bir kat yatak ki cem'ân altı bin sekiz yüz gurusluk eşyayı merkûme merkûm 'Osmana ve deyn-i tarikle teslim ve olduğu ahz ve teslim îtdikden sonra mevduh-u mezkûr bundan akdem vuku'tafından verâseti celile'î kebîre kızı müvekkile'î mezkûre Fatıma velayet ve li ebevin kebîre hemşiresi müvekkile'î mezbûre Hüsna'ya mezbûre mahzûre olduğu cihetle eşyayı merkûm verâsetan-ı müvekkiletan-ı merkûmtan erasen intikâl itmiş olduğundan mütevaffâ-yı merkûm 'Osman eşyayı merkûm mütevaffâ-yı merkûm Koca Mehmed'in veresesini kable'l-edâ ve teslim ve teslim fevt olûb müvekkilem mezkûre Hüsne hatunun alacağı olân dokuz yüz elli gurusu kendusine isâl itmek ve eşyayı merkûme mevcut ise 'aynen müstemlek ise kıymet-i meşrûhesi olân altı bin sekiz yüz guruslu müvekkilelerim merkûmetan-ı Hüsne ve Fatıma hatunlara isâl itmek üzere mütevaffâ-yı mezkûr 'Osman tereke'î vafiyesinden bana edâ ve teslim mütevaffâ-yı merkûm tereke'î vafiyesine vazı'u'l-yed olân müdde'î 'aleyh vekîl mezkûrân müvekkilleri merkûmân 'Osman ve validesi Döne hatunun vekîlleri müdde'î 'aleyh merkûm huzurunda üzerine kıbel-i şer'î şerifden beyn-i şer'î olunmak hasbu'l-vekâle müvekkilimdir deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyh vekîl merkûm Hacı Mehmed Efendi dahî cevabında fi'l-hakika müvekkilerim merkûmân-ı 'Osman ve vâlidesi Döne hatuna mütevaffâ-yı merkûm 'Osman'ın tereke'î vafiyesine bi'l-verâse vazı'u'l-yed olduklarını ve mütevaffâ-yı ol-merkûm Koca Mehmed'in bundan akdem vuku'fatının verâsesi ber vech-i meşrûh mahzûre olduğunu ve salifu'z-zikr ve mazbata ve senedhavi oldukların mebalîği ikisi bir akçe olûb mecmu'u beş yüz elli gurusu olûb mütevaffâ-yı merkûm 'Osman'ın işbu müdde'î vekîl merkûm Ahmed Efendi'nin müvekkilesi mezbûre Hüsne hatun borcu olduğu mütevaffâ-yı ol merkûm Koca Mehmed hal-ı hayat ve kemâl-i 'akl ve sıhhatinde târihi mezkûrede ve deyn-i tarikle yalnız yedi re's keçi ve beş pare ve yüz gurusu kıymetlû bir re's merkeb ve yüz elli gurusu kıymetlû bir re's İnek mütevaffâ-yı sani merkûm 'Osman teslim olduğu teslim eylediği bi't-tav'ı ve'l-ahbâr huzûr-u şer'de tav'an ve serahete'î bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf ancak müdde'î vekîl merkûmân ber vech-i atiku'z-zikr ziyade da'vâsını külliyyen inkâr itmesiyle beraber müdde'î vekîl merkûmun müvekkileleri merkûmtan Hüsne ve Fatıma hatunlar kezerân iden bin ikiyüz doksan beş senesi mâh-ı Eylûl'ün birinci gününde ber vech-i meşrûh da'vâ-yı merkûmelerinin

müvekkillerim merkûmtân ile mesalihe`i sahihe`i şer'îye ile bin yüz guruş bedel-i sulh üzerine sulh olûb onlar dahî sulh-ı mezkûrî kabûl eylediklerinden sonra bedel-i sulh mestûresi işbu müdde`i vekîl merkûmun müvekkileleri merkûmetan edâ ve teslim itmişler onlar dahî bedel-i sulh mestûresi tamamen ve kamilen kabz ve istinâf itmişlerdir deyû ba'de'd-def` müdde`i vekîl merkûmun lede's-su`âl müdde`i 'aleyh vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendi'nin ber vech-i meşrûh def'ini külliye inkâr idecek bina`en 'ale'z-zalik müdde`i 'aleyh vekîl merkûmdan ber vech-i meşrûh def'ine mutabık beyne taleb oldukda kıbeli'l-isbat-ul beyne mesalihune tavestiyle müdde`i vekîl merkûm Ahmed Efendi bi'l-vekâle ber vech-i meşrûh da'vâ-yı meşrûhelerinin müdde`i 'aleyh vekîl merkûm Hacı Mehmed Efendi ile bin yüz guruş bedel-i sulh üzerine mesalihe`i sahihe`i şer'îye ile sulh olûb müdde`i 'aleyh vekîl merkûm Hacı Mehmed Efendi dahî müvekkilleri merkûmân ihnâfetle ber vech-i meşrûh sulh mezkûresi kabûl eyledikten sonra ber vech-i meşrûh bedel-i sulh mezkûr olân bin yüz guruşdan mâ'dâ gerek husûsu mezkûre ve gerek husûsat-ı sa`ireye mute'allık kafe`i da'vâya ve muhasematı külliye ve cüz'îye müdde`i vekkil mezkûr Ahmed Efendi'nin müvekkileleri merkûmetan Hüsne ve Fatıma hatunların zimmetlerini ibrâ-yı 'amm sahihi şer'î ile müvekkilleri merkûmân ihnâfetle ibrâ ve iskât hak itdim deyû huzûr-u şer'de bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar ve serahete`i ikrâr ve i'tirâf idûb müdde`i vekîl merkûm Ahmed Efendi dahî ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât hak mezkûresi müvekkileleri merkûmtan ihnâfetli kabûl eyledikten sonra gerek bedel-i sulh mestûre ve gerek husûs-ı mezkûre ve gerek husûsatı sa`ireye mute'allık kafe`i da'vâya ve muhasemat-ı külliye ve cüz'iyeden müdde`i 'aleyhe vekîl merkûmun müvekkilleri merkûmtan 'Osman ve Döne'nin zimmetlerini ibrâ-yı 'amm sahihi şer'î ile ibrâ ve iskât hak itdim deyû ve ber vechle müvekkilelerim merkûmtanın müdde`i 'aleyh vekîl merkûmun müvekkilleri merkûmânın zimmetlerinde ve kabillerinde bir hak ve alakam yokdur deyû huzûr-u şer'de bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar ve bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf idûb müdde`i 'aleyh vekîl merkûm dahî müvekkillerin merkûmâne ihnâfetle ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât hak mezkûresi kabûl etmegin mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sani min şehri-Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (12 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 8 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye kâtibi Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyid zâde Mehmed Nu'man Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 442, Numero: 1151 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi
 Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden Emine bint-i Halil nâm bakirin mâni`i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Şa'ban bin Hüseyin nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
 Fi 26 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (22 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 443–444, Numero: 1152 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki
 Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Şekerli Mahallesi ahalisinden olûb sancağ-ı mezkûr Aramsaz 'Asker Jandarma Seferan-ı Şahane Taburu onbaşılardan iken bundan akdem vefât iden Karalar oğlu Hacı 'Osman ibn-i 'Ali ibn-i Hasan'ın verâsesi zevce`i menkuhe`i metruke`i medhul bahası Fatıma bint-i Süleyman ibn-i Ahmed nâm hatun ile kendi ferasetinden hasıl ve kendusinden evvel vefât iden zevce`i menkuhesi Fatıma bint-i Receb ibn-i Mehmed nâm hatundan mütevellid sulb-i sağîre oğlu Malik esirdir ve kendi ferasetinden hasıl ve mutlakası diğer Fatıma bint-i Hacı Mustafa ibn-i Hasan nâm hatundan mütevellid sulb-i sağîr oğlu Halil ve kendi ferasetinden hasıl ve zevcesi mezbûre Fatıma hatundan mütevellid sulb-i sağîre kızı Fatıma ve kendi ferasetinden hasıl ve halen zevcesi mezbûre Fatıma hatunun

batınında zikr olarak mukadder olarak cümle mahzûre olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık oldukdan sonra sancağ-ı mezkûr mahallatından Divanlı Mahallesi ahalisinden ve tabur-u mezkûr mülâzımlarından Yusuf Ağa ibn-i Mehmed ibn-i 'Abdullah nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkirde kendi nefsinden asil ve husûs-ı atî'l-beyânında müdâfa'a ve muhasemata ve red cevabe sefar-ı merkûme üzerine kibel-i şer'î şerifinden vasî nasb ve ta'yîn olunan ve bi'l-verâse ve bi'l-vesâye mütevaffâ-yı merkûmun tereke'î vafiyesine vazî'atu'l-yed olan zatı dahî tabur-u mezkûr efradından Kara Bekir zâde Hilmi ibn-i mezkûr Bekir ibn-i Hüseyin ve Hacı Nabi oğlu 'Ali ibn-i İbrahim ibn-i 'Abdullah nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan zevce-i merkûm Fatıma muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm kelâm ider ki işbu târihten iki buçuk sene mukaddem mülküm olân siyah renkli bir re's dört yüz elli guruşu ve bir re's kır asb bin üçyüz elli guruşunu cem'ân bin sekiz yüz guruş taht ile hal-ı hayatından kemâl-ı 'akl ve sıhhatinde mütevaffâ-yı merkûm Hacı 'Osman'a bey' ve teslim itdim olduğu işira ve teslim itmiş bu suretle taht-ı mestûran mütevaffâ-yı merkûmun zimmetinde alacak hak sarihim olmuşdur ancak mütevaffâ-yı merkûm hal-ı hayatında ve kemâl-ı 'akl ve sıhhatında meblağ-ı mestûreden üçyüz altmış guruşu bana edâ ve teslim ben dahî kabz ve istifâ' itdim sulhu'l-baki bin dört yüz kırk guruşu mütevaffâ-yı merkûmun zimmetinden alacak hak sarihim kalmışdır kable'l-ahz ve'l-istifâ' ve'l-ifa' mütevaffâ-yı merkûm fevt olûb meblağ-ı metebakı mestûr bin dört yüz kırk guruş mütevaffâ-yı merkûmun tereke'î vafiyesinden bana edâ ve teslim müdde'î 'aleyh asliye'î ve vasîye'î mezbûre Fatıma üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye'î şer'î olunmak matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'î 'aleyha asliye ve vasîye'î merkûme Fatıma dahî cevabında fi'l-hakika zevce'î mütevaffâ-yı merkûmun terekesi üzerine verâsete'î vesâyete'î vazî'atu'l-yed olduğunu huzûr-u şer'de tav'an ve serahete'î ikrâr ve i'tirâf ancak müdde'î merkûmun ber vech-i da'vâsını külliyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik müdde'î merkûm Yusuf Ağadan ber vech-i meşrûh müdde'asına mutabık beyne taleb olundukda evvelen a'dul-ı ahrar-ı rical-ı müsliminden ve taburu mezkûr Yüzbâşılardan Hacı Mehmed Efendi ibn-i Hızır ibn-i 'Abdullah ve tabur mezkûr kâtibi imam Hüseyin ibn-i el-Hacı Şerif Ağa ibn-i Yusuf ve taburu mezkûr mülâzımlarından Mehmed Kemâl ibn-i Hüseyin ibn-i Hacı Hüseyin nâm kimesnelere olub mevzu'asına tevfikten bâ varaka'î mesture'î mahfûze'î mehmure'î şer'îye serran ve ba'dehu sancağ-ı mezkûr Restebaiye Mahallesi ahalisinden 'Ali ibn-i Mehmed Sabit Efendi ibn-i Mehmed Ağa Efendi sancağ-ı mezkûr mahallatından Seksenler Mahallesi ahalisinden 'Aîşe Hoca oğlu Mehmed ibn-i Hacı Süleyman ibn-i Mehmed nâm kimesnelere ted'ayan-ı merkûmân ve şâhidan mev'ud-u bi-zikri hum hazır oldukları halde huzûr-u şer'de 'alenen lede't-tezkiye 'adul ve makbulu's-şehâde iddukleri ahbâr olunan ma'rifat-ı merkûmân nâm şâhidan ma'dulan li ecli's-şehâde meclis-i şer'î şerif-i hazırân olûb eserü'l-istişhadu's-şer'î fi'l-hakika işbu müdde'î mezbûr Yusuf Ağa bundan iki buçuk sene mukaddem malik olduğu siyah renkli bir re's ileyhânın dört yüz elli guruşu ve bir re's kır asb bin üçyüz elli guruşunu cem'ân bin sekiz yüz guruş tehmi ile hal-ı hayatında ve kemâl-ı akıl ve sıhhatında ve mütevaffâ-yı merkûm Hacı 'Osman ibn-i 'Ali ibn-i Hasan nâm kimesneye huzurumuzda bey' ve teslim itmiş olduğu işira ve teslim itmişdir biz bu husûsda bu vech üzere şâhidiz ve şahedât dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvâcehe 'ale'l-infirad bir tenbihi şer'î edâyı şehâdet-i şer'îye etmegin mücebince müdde'î merkûm Yusuf Ağa istizhâr-ı şer'î ile müdde'î ba'de't-tahlif ve'l-hükmü's-şer'î meblağ-ı men baki mestûr bin dört yüz kırk guruşu mütevaffâ-yı merkûmun tereke'î vafiyesinden müdde'î merkûm Yusuf Ağaya edâ ve teslim müdde'î 'aleyha asile vasîye'î mezbûre Fatıma üzerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î bulunduğu tescil ve bi'l-iltimas Maraş mahkeme'î şer'îyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sabi' ve'l-'aşrîn min şehri Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (16 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 12 Ocak 1887).

Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

Sahife: 444–445–446, Numero: 1153 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden sancağ-ı mezkûr Belediye Çavuşlarından sahib-i 'arzuhal Harburtlu Mustafa Ağa ibn-i Mehmed ibn-i Hasan nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinden ma' kud meclis-i şer'i şerif lazımı't-teşrifde müşâhid ve mu'ayene olunan üçyüz yetmiş guruş kıymetlû bir 'aded kuş ve yüz doksan guruş kıymetlû bir aded altın küpe ve otuz üç guruş kıymetlû bir 'aded altın yüzüğü ve otuz dört buçuk guruş kıymetlû bir 'aded küpe hema`ili ve kırk guruş kıymetlû bir 'aded küpe bir yerim ve yüz otuz guruş kıymetlû bir 'aded ipekli çarşaf ve yüz on beş guruş kıymetlû kadife cakyet ve seksan guruş kıymetlû hamam takımı ve yüz otuz beş guruş kıymetlû bir 'aded çamaşı kazganı ve altmış guruş kıymetlû bir 'aded sini ve on sekiz guruş kıymetlû bir 'aded corablığını ki cem`ân bin ikiyüz beş guruşluk eşyayı menkulesi üzerine vazı'atu'l-yed olan maru'l-beyân Çavuşlu Mahallesi sakinlerinden zatı dahî mahalle`i mezkûre ahalisinden Mustafa Efendi ibn-i 'Ömer Efendi ibn-i Hüseyin ve Mehmed Ağa ibn-i Hacı 'Ali ibn-i 'Ömer nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Hadice hatun bint-i Zaza ibn-i 'Abdullah nâm hatun muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki işbu müdde`i 'aleyha mezkûre Hadice hatun 'akd-ı nikâh sahih-i şer'i ile zevce`i medhul beham olûb zevciyetimizde ka'im iken işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Muharremu'l-Haram'ın on beşinci gününde talak-ı selâse ile müdde`i 'aleyha mezkûre Hadiceyi tatlik eyledim ancak işbu meslis-i şer'iyemizde müşâhide ve mu'ayene olunan eşyayı merkûme mülküm olûb ancak müdde`i 'aleyha mezkûre eşyayı merkûme üzerinde bi-gayri vech şer'ie vuzu'yed ve bana edâ ve tesliminden imtina' itmekde bulunduğundan eşyayı mezkûreden kefeyyud ve bana edâ ve teslim müdde`i 'aleyha Hadice üzerine kibel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i olunmak matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su`âl müdde`i 'aleyha mezbûre dahî cevabında fi'l-hakika mutallakı müdde`i merkûm Mustafa Ağanın ber vech-i meşrûh da'vâsını bi-gayriha huzûr-u şer'de tav'an ve serahete`i ikrâr ve i'tirâf ancak mutalikingim işbu müdde`i merkûm Mustafa bundan akdem zikr-i murur iden camaşurluğunu ve bir 'aded sini ve çorablığından mâ'adâ ber vech-i meşrûh eşyayı merkûmuna hibe`i sahihe`i şer'ie ile bana hibe ve teslim idûb ben dahî ber minvâl-ı mesbute hibe`i merkûmeyi kabûl ve eşyayı ve eşyayı merkûmeyi teslim itdim deyû ba'de'd-def işbu müdde`i merkûm zimmetinde merkûm ma' kud 'aleyh nisfi mu'accel ve diğeri nisf-ı mu'accel beş yüz guruş mehrim olmayub müdde`i 'aleyh edâsından imtina' itmekde bulunduğundan meblağ-ı mehr-i mestûr olân beş yüz guruş bana edâ ve teslim müdde`i 'aleyh merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden beyn-i şer'i olunmak üzere matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ bina`en 'ale'z-zalik müdde`i merkûm Mustafa Ağadan lede's-su`âl müdde`i 'aleyha merkûmenin ber vech-i atiku'z-zikr mehir da'vâsını bi-gayriha ikrâr ve i'tirâf ancak mehr-i mu'acceli mestûr bundan akdem müdde`i 'aleyha merkûmeye tamamen ve kamilen edâ ve ifâ eyledim ve mehr-i mü'accel mestûre`i kalan iki yüz elli guruşu halen zimmetindedir deyû ba'de'd-def ve'l-beyân müdde`i 'aleyha mezkûrenin ber vech-i meşrûh hibe`i da'vâsını külliye inkâr idecek bina`en 'ale'z-zalik müdde`i 'aleyha merkûmeden lede's-su`âl müdde`i merkûmun ber minvâl-ı meşrûh mehr-i mü'accel-i mestûr kendusine edâ ve teslim eylediği def'ini külliye inkâr idecek evvelamda müdde`i 'aleyha merkûmeden ber vech-i meşrûh hibe`i da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda salifu'l-beyân Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Turan ibn-i Ahmed ibn-i İsa ve sülb-i kebîr oğlu Mustafa nâm kimseneler li `ecli's-şehâde meclis-i şer'i hazırân olûb eserü'l-`istişhade's-şer'i müdde`i 'aleyha mezbûre Hadice'nin ber vech-i meşrûh hibe`i da'vâsına mutabık olarak her biri 'ale'l-`infirad bir tenbihi şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'ie itmegin kibel-i t-tezkiye müdde`i merkûm Mustafa Ağa şahidan-ı merkûmenin ber vech-i meşrûh şedadetlerini tasdik eyledikten sonra müdde`i merkûm Musfata Ağadan ber vech-i meşrûh mehr-i mu'accel-i mestûr müdde`i 'aleyha mezbûreye edâ ve teslim eylediği def'ine mutabık beyne taleb olundukda kabli's-şayanu'l-beyne müdde`i 'aleyha mezbûre müdde`i merkûm Mustafa Ağa'nın ber vech-i meşrûh def'ini tav'an ve serahate`i huzûr-u şer'de tasdik ve i'tirâf itmesiyle beraber mutaliki merkûmun ber vech-i meşrûh gerek mehr-i mü'accel ve gerek ve hukuk zevcesine ve gerek husûsatı sa`ireye muta'allık kafe`i da'vâya külliye ve cüziyeden zimmetini ibrâ-yı 'amm sahih-i şer'i ile ibrâ ve iskât hak itdim deyû huzûr-u şer'de bi't-

tav'ı ve'l-ihitiyâr i'tirâf itmekle müdde'î merkûm Mustafa Ağa dahî ber vech-i atiku'z-zikr ibrâ ve iskât-ı hak mezkûresi kabûl ve maru'z-zikr camaşır kazganı ve sini ve çorablığından mâ'adâ gerek husûsu mezkûre ve gerek hukuku zevcesine ve gerek husûsatı sa'ireye muta'allık kafe'i da'vâ-yı külliye ve cüziyeden zimmetini işbu müdde'î 'aleyha mezbûrenin zimmetini ibrâ-yı 'amm sahih-i şer'î ile ibrâ ve iskât cevab itdim deyû bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr mezkûru's-şer'î ikrâr ve i'tirâf itmekle müdde'î 'aleyha mezbûre dahî ber vech-i meşrûh ibrâ ve iskât hak mezkûreyi kabûl eyledikten sonra ve zikr-i murûr iden camaşır kazganı ve bir 'aded sini ve bir 'aded çorablığını müdde'î merkûm Mustafa Ağa'ya edâ ve teslim eyledigini huzûr-u şer'de tav'an ve serahate'î mezkûre itmekle olduğu ber vech-i meşrûh ta'ahhüd-ü mezkûreyi kabûl itmekle mâ vakı'a bi't-taleb Maraş sancağı mahkeme'î şer'îyesinde işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis 'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid-zâde Nu'man Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 446, Numero: 1154 (Vekâlet Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Çavuşlu Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyye'nin Ermeni milletinden Bedros veled-i Karabet ve Atam nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesinden ma' kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkirde ve sancağ-ı mezkûr mahallatından Kumarlı Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyye'î müşarû'n-ileyhânın millet-i merkûmeden Dolabcıyan Artin Efendi veled-i Avadis veled-i Yanoş nâm kimesne mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihitiyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer'î iderkiler ve 'aleyhimde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulacak kafe'i da'vâma kendi imzasıyla istid'â livayı takdimiyle sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'îyesine ve gerek bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da'ireleriyle ve herbir muhâkim ve mecâlisde hasımlarımla icrâ-yı müdâfa'a ve muhaseme ve müdâfa'a ve temyîz ve istinâf ve hicz emvâl itmeye ve icrâsına ve hükm-i gıyabı talebine ve ahz ve i'taya ve bey' ve şerâye ve icâr ve istincare ve lede'l-icab sulh ve ibrâya ve bi'z-zât ifayı vekâlet itmek ve lede'l-hace aherî tevkiyle me'zun ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merkûm Artin Efendi'yi vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serahate'î i'tirâf itmekle huzûr-u merkûm Artin Efendi'nin dahî ber vech-i meşrûh vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemayenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-taleb Maraş sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu's-sâdis ve'l-'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Mahkeme'î şer'îye ketebesinden Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Muhzır Selim Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 447, Numero: 1155 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Bektutiye Mahallesi imamı Efendi
Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Emine bint-i Halil nâm bakirin mâni'î şer'îyesi yok ise işbu hali olân Mehmed ibn-i Halil nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 26 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (22 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 447, Numero: 1156 (Vasî Hücceti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı kazalarından Zeytun Kazasından Ericcek Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefât iden Danebâş oğlu Durmuş ibn-i Halil ibn-i Durmuş nâm müteveffânın sülb-i sağır oğlu Halil üzerine gerek babası müteveffâ-yı merkûm tarafından ve gerek kibel-i şer'i şerifinden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmadığından babası müteveffâ-yı merkûmeden kendusine intikâl iden emvâl-ı metrukesinin hıfz ve herasetine sağır merkûm üzerine kibel-i şer'i şerifden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem ve işbu hazıra bi'l-meclisi'ş-şer'i sağire'i merkûmenin anası işbu ba'isetu'l-kitabu'ş-şer'i'l-müstehab 'Âişe bint-i baş oğlu Halil nâm hatun Emine ve mustakime ve 'afife ve debindar ve hicriyetu'l-etvar ve her vechle vesâyeti mezkûreye ehl ve'l-yek olduğu sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesine mahfûz ve memhûr-u cerire`iden ve muharreru'l-esami ve huzure'i merkûmenin zatını 'arifan olân karye'i mezbûre ahalisinden olub el-yevm Maraşda Aramsaz 'Asker Nizamiye Seferan-ı Şahane Muvazzaf Otuz Yedinci Alayının İkinci Taburu efradından 'İsa ibn-i Hasan ibn-i 'Abdullah ve Emiş bin Mustafa ibn-i İbrahim nâm sefa'i sahihü'l-kelamat-ı müsliminin huzûr-u şer'de 'ale tarikü'ş-şehâde vakı' olân ahbârlarından zâhîr ve mütehakkık olmağın mücebince hâkim hasm-ı bi'l-ahbabu'l-mezin tevki'i'r-refi'ü's-sadr haze'l-kitabü'l-müstehab refi'i kadrehu mevlâhu'l-meliku'l-vahhab tubi leh hüsne me'ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine dahî babası müteveffâ-yı merkûmeden kendusine intikâl iden hisse'i ve emvâl ve eşyanın sadr-ı bulug ve eşyası rüşdine değin sağır-i merkûm üzerine huzure'i meclisi'ş-şer'i vâlidesi mezbûre 'Âişeyi vasî nasb ve ta'yîn buyurub olduğu vesâyeti mezkûreyi kabûl ve hizmetü'l-lazimesini kemayenbağı 'ale ve hîbe'i'l-fukafa ve'l-istifâr edâya taahhüd ve iltizâm itmegin mâ vakı'a bi't-talep Maraş sancağı mahkeme'i şer'iyesinden işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hadis ve'l-'aşrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (15 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Mahkeme'i şer'ie kâtibi Hafız 'Osman
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Ve diğeri Mehmed Ağa
Ve diğeri 'Ali Ağa
Ve diğeri Hacı Mehmed
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 448–449, Numero: 1157 (Vakıf)

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd-ı cemil mevful ve şükr-i cemil gayrı mahzur evvel vakf-ı hafâyâ-yı zema'ir ve kâşif-i hafâyâ-yı sera'ir olân 'âme'i mahkemetât ve menşe'i kafe'i mevzu'ât-ı te'âla 'inde't-tenbiye ve'l-misli ve tekaddesene zate 'inde'l-'adil hazretlerinde dergah-ı akdes ve bargah-ı mukaddesene seza var ve vacibu'l-iktizardır ki evvahı beni 'adem kudret-i kamile ve hükm-i şer'le biri nişa ve ihtirah idub dünyamız rü'ati aherin ve evvelayı zeri'ei 'akibet eyledi ve salavat-ı tayyibat ve tahiyat halisatı evvel ve salifatı cumhur enbiya'i ve 'ünvanı menşur asfiya mezkûr kabz hakayıkı hıfz esrarı deka'ik imam ka'bei kudsı ve hemam medine'i nisa sadr-ı sefa'i sefa seyyidina ve mevlana Muhammedu'l-Mustafa sellallahu te'ala 'aleyhi vesellem hazretlerinde müşehhid ve ma'hurei merkum münirlerine olsun ki vucud-u şerifi sebab-i icad gün ve mekan ve ba'is-i hilkat nisa ve 'abat oldu ve tahiyateyi gaye ve teslimat-ı hala nihaye al ve evlad-ı kiram ve ashabı zuvı il-ihtiraf olsun ki her biri sırat-ı müstakimde necm hedi ve felek ihtida ve şems zahi oldur rıdvanallahu teala 'aleyhim ecma'in emma ba'd sebab-i tahrir kitab ve mucib-i tastir hafaya oldur ki Haleb vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Cıgıcı Mahallesi sakinlerinden zatı dahî sancağ-ı mezkûr mahallatından Etmekciyan Mahallesi ahalisinden olub Cenk oğlu Sofi Hacı Ahmed ibn-i Hacı Mehmed ibn-i Hacı Mehmed ve maru'l-beyan Cıgıcı Mahallesi ahalisinden Mustafa ibn-i Basmacı oğlu Halil ibn-i 'Abdullah nam kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Şemse hatun ibnetü Molla Mustafa Efendi ibn-i Hacı Ahmed Efendi nam hatun sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma' kud meclisi'ş-şer'i kayyum lazımu't-ta'kimde zikire cami'i vakf li-ecli't-tescil ve'l-'etmam o tekml mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği sancağ-ı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden ve 'ulemadan Teciz zâde

Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tiraf-ı sarîh ve ikrar-ı mu'teber sahîh-i şer'î ider ki vakf-ı atıyü'l-beyanın sudurine degin şera'î mülküm olub mülketim hasebiyle üzerine vazı'atu'l-yed olan bulunduğum ve işbu meclis-i şer'î malı 'akudde he'aye ve müşahide olunan yedi batman bakır ve zimmetinde bir 'aded masede kazganı ve dört batman bakır ve zimmetinde bir 'aded teşt ve bir batman guni bakır ve zimmetinde ve süzek ve bir kubd tas ki cem'an on iki batman bir kötü bakır ve zimmetinde evani nehasiye`i mezkûre fi hasbetallahu'l-'azim ve taleben el-hayatu'l-'azim vakf-ı sahîh-i müeyyid ve haseb-i sarîh muhalled ile vakf ve haseb eyledim ve şöyle şart eyledim ki zikr olunan avaneyi nahasiye`i mezkûre gerek nefis-i Mer'aşda ve gerek sancağ-ı mezkûre tabi' karyelerinin ahalisinden olub erbab-ı ihtiyacdan her kim olur ise olsun intifa' ve def'i ihtiyac eyleye ve bir hayat oldukça vakf mezkûremin kötü ola kendim vuku'fatımdan sonra sulbiye-i kebire kızım Hadice bint-i 'Abdumuttalib ibn-i Sa'id Efendi nam hatun kendi vefatından sonra ekber ve erşad ve ıslah evlad-ı zekurine ve evlad evladına ve evlad evlada evlad-ı zekurine bereketen ba'de bereket ve ba'de'l-inkıra evlad-ı ekber ve erşad ve ıslah evlad anasına ve evlad evlad anasına bereketen ba'de bereket ve ba'de'l-inkıra maru'z-zikr Cığcığı Mahallesinde ka'im Cığcığı Cami'i şerifi dimekle ma'ruf ve meşhud cami'i şerifin imamına ve cami'i şerif mezkûr ve'l-'ayan barekallhu teala harab olubda ta'mir ve erca'ı gayri mahkeme olur ise sancağı mezkûrede bulunan hâkimu'ş-şerifin re'yiyle ıslah ve't-taka ve mu'temed ve dündar ve müstakimu'l-etvar olan bir kimesneyi mütevellî nasb ve ta'yîn eyleye ve vakf-ı mezkûr üzerine her kim mütevellî bulunur ise mevkuf mezkûr evvel mütevellinde zimmetinde hıfz oluna vakf-ı sahihi şer'î şart-ı mu'teber müdde'i ile vakf ve şart eyledim deyu huzur-u şer'de ba'de'l-i'tiraf mevkuf-u mezkûr mütevellî tescil muma-ileyh 'Abdi Efendiye teslim olduğu teslim eyledikten sonra vakfe`i mezkûre Şemse hatun ber vech-i atiku'l-beyan vakf-ı mezkûrede rucu' ve battal ve hayriyye meşrûh idub avaneyi nahasiye`i mezkûreden kefid ve bana teslime mütevellî hazır muma-ileyh Abdi Efendi üzerine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va ve's-su'al mütevellî hazır muma-ileyh Abdi Efendi cevabında fi'l-hakika zikr olunan avaneyi nahasiye`i mezkûre menkul olduğu cami teşkil değildir lakin menkul mete'arifde 'arif dahi 'umum üzerinedir hatta 'inayet bi 'inayet rahmanı imam salis Mehmed ibn-i Hasan eş-Şeyebani 'aleyhi rahmetu'l-bari re'yi münirlerinde menkul mete'arifin teslim ileyhü'l-mütevellî ile vakifeti sahîh-i ve lazım olub bundan ma'ada bir ciheti ihraye vakf olunsa ikisinin mutlakan hayride ittihadına nazaran olunur ba'zen etma`i'l-kiram vakfah`i zuyı'l-ihiram sıhhat ve cevazına zahib olmuşlardır İmam-ı Rabbani Ebu Yusufu'ş-şehid imam sani Rahmetullahi te'ala re'yi hatırlarında vakf-ı müceddid vakfet dimekle vakf-ı sahihi olmağla aslen rucu'a mecali ve istiddade ihtimal yokdur deyu red ve tesliminden imtina' ve hususa mutaallık olunub hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki`i'r-ref'i i'lam haze'l-kitabü'l-müstehab refi`i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab ve vakfa ileyh sebili's-sevab tubi leh ve hüsne me`ab ve mevlena faziletlu efendi hazretleri huzurunda mütadaf'an ve fasl ve hüsni talebat olduklarının hâkim hasm-ı müşarü'n-ileyh cedal hasmına eman-ı nazar ve mubattili hayr olmakdan hazr idub vakf-ı salifu'l-beyan müşarü'n-ileyh imam Mehmed kul menfi üzerine sıhhat ve lezumesine ve vakf-ı mezkûr müşarü'n-ileyh imam sani Ebu Yusuf kul menfi üzerine sıhhat hükm sahîh-i şer'î ve kaza`i sarîhi ve vakfe`i merkûme ber vech-i meşrûh da'vasından men' buyurduktan sonra vakfe`i merkûme mütevellî tescil muma-ileyh 'Abdi Efendiye 'azl ve mevkuf-u mezkûru kendusinden teslim ve üzerine hasbu'l-tevliye vazı'yed olduğu teslim itmegin min ba'de vakf-ı merkûm sahîh-i ve lazım olub nekfi ve nekfine mecal mecal ve teğeyyur tedbirine imkân ve 'aleyhimu'l-ihtimal oldu beddele ba'dema fe inni ismi ale'd-din yubeddilune emnallaha semi`i 'aleyhim ve icra ve el-vakf 'ale cem'i cevadu'l-kerim ceri fi'l-yevmu's-sadis min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e ve elf (6 Rebi'ü'l-Ahir 1304 / 2 Ocak 1887) min hicretu'l-min leh kemalî enveru'ş-şerif sallallahu te'ala 'aleyh ve 'ale ali ashabi ecma'in ve sellim.

Mahkeme`i şer'îye Başkâtibi mukayyid zâde mekermetlu es-Seyyid Mehmed Murad Efendi

Meslis-i bidayet-i hukuk a'zasından mekermetlu Kadı zâde Mustafa Efendi Muhyiddin Efendi zâde Ali başur

Ve Şevket Efendi zâde Ahmed Efendi
 Mahkeme`i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi
 Ve muhzır diğeri Mehmed Ağa
 Ve muhzır 'Ali Ağa
 Ve diğeri Hacı Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 450, Numero: 1158 (Vekâlet Hücçeti)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Divanlı Mahallesi ahalisinden Eşbah zâde Hüseyin Efendi ibn-i Hacı Mustafa ibn-i Hacı 'Ali Efendi nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'îyemiz vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Yanoş nâm kimesne mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihyâr şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrâr-ı mu'teber sahih-i şer' iderkiler ve 'aleyhlerinde her kimler tarafından olur ise olsun vuku' bulacak kafe`i da'vâma kendi imzasıyla istid'â ve livâyihi takdimiyle gerek sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'îyesinde ve gerek bidâyet mahkemesinin hukuk ve cezâ da'ireleriyle ve herbir muhâkim ve mecâlis-i resmîyede hasımlarım ile icrâ-yı müdâfa'a ve muhâkeme müdâfa'a ve temyîz ve istinâf ve hicz emvâl itmeye ve ahz ve kabz ve lede'l-iktiza sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak işbu huzûr-u merkûm Artin Efendi vekâlet 'amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'îye ile vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim deyû huzûr-u şer'de ba'de'l-i'tirâf huzur merkûm Artin Efendi dahî ber vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmetü'l-lazimesi kemayenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmegin mâ va kı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme`i şer'îyesinde işbu hücçet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmul-sâdis ve'l-'aşrîn min şehr-i Rabi'ül ahir li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (15 Rebi'ül-Ahir 1304 / 11 Ocak 1887).

Mahkeme`i şer'îye kâtibi Hacı Yahya Efendi
 Refiki Hafız 'Osman Efendi
 Mukayyid-zâde Mekermetlu es-Seyyid Nu'man Efendi
 Muhzır bâşı Mehmed Ağa
 Muhzır 'Ali Ağa
 Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 450, Numero: 1159 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi
 Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle`i mezkûre sâkinelerinden 'Âişe bint-i 'Ali nâm bakirin mâni`i şer'îyesi yok ise işbu hali olân Bekir ibn-i Veli nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiye 'inde's-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
 Fi 29 Rebi'ül-Ahir sene 304 (25 Ocak 1887) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 450–451–452, Numero: 1160 (Vakıf)

Bismillahirrahmanirrahim
 Ser livah-e`i mekal furuhunda kal ve dibace`i emr-i zebil hasbi mekal nakşı hamd-ı hamid mete'ala ve senayı cemil rabbi rahim zi'l-cude ve'l-efdal ile zeyni tevcih olunur ki fi kainatı nizam bedi' üzere ibra ve 'amme mevzu'atı eslihune men' üzere ihtira buyurub hususen nev'i'n-nisanı ser ifraz ve leged keremna tacıyla muhtaz eyledi 'aleyhu'l-akde ve 'azn esmadde ve hebibe`i selavat ve selam ol hatme`i sureti binun ve hatme`i nusha`i risaleti sahibu'l-Hocatu'l-mubdid ve ileyhe`iu'l-ma' kud İmam sufut-i enbiya`i ve müktedayı sunu esfiya seyyidina ve mevlana Mehmed el-Mustafa aleyhi'z-zekiyat Efendi hazretlerinin ruhune`i rabbin cennet olan meşhud ve mu'azıra risalet-i penahiyelerine isbat ile tenvir ve tenbih olunur ki vucud ve vucudu ba'isi icazını am sebeb-i tekvin livah-ı kalemden terhine ve tekrim ve fırka`i ashab-ı kiram ve eciyetu'l-ihitiram huzuranın murakked aliyelerinine nişan olunur ki her biri necm hedi ve felek ihtida ve şems zahî oldur rıdvanullahu teala 'aleyhim ecma'in emma ba'd sebeb-i hidayetde necm-ı tabdar ve felek sa'adetde beder ali tayyarune rıdvanullahu teala

'aleyhim ecma'in emma ba'd işbu vakifen sahihetu'l-fehavi ve vesika'i şer'iyetu'l-me'aviyenin tahrir ve inşa ve tesbid ve imlasına badiyen oldur ki Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Acemli Mahallesi ahalisinden zatı dahi sancağı mezkûr mahallatından Seksenler Mahallesi ahalisinden Kırmacı zâde Osman Efendi ve Mehmed Ağa ibn-i Ali Ağa bin Mehmed Efendi ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan Debbağ Kili Ali Ağa ibn-i Musa ibn-i Yusuf nam sahibu'l-hayrata bu köşe zeynanın harabını Sebiz zâde'nin mislisi fenayı olmağla eşcarı napayanın ve eşcarı karar olduğu Molla hat kılub sebil-i hayrat dide'i ruhi vakfatından ru'yeti cenata hayrat ve rü'yet-i cenatında eşyayı tutmadan es-sadakatu fe diyetu'l-muvasî yevme yu'ehhizu'l-mucrimune bi'n-nevahi mefhumuna hükm olub eşcarı hayratın semeratı ve ebruharı hasenatın er harı bakiye hulus binti sadıka ve sefa'i tube halise ile sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'i şerifde vacibu't-tevkirde sancağ-ı mezkûr mahallatından Ahmed'i ve mahfili deyn-i hanif Mehmed'i sallallahu te'ala 'ale şar'ihada halen evkaf müdiri Futuveltu Hasan Efendi ibn-i el-hacı Mehmed Ağa ibn-i Ebu Hazreti hazır olduğu halde vakf-ı âti'l-beyana li ecli't-tescil ve'l-etmam ve't-tekmili mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği maru'l-beyan Restebaiye Mahallesi ahalisinden ve 'ulema-yı kiramdan Kalender zâde Mehmed Efendi ibn-i Veliyuddin Efendi ibn-i Mehmed Efendi mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar şöyle i'tiraf-ı sarîh-i müdde'i ve ikrar-ı mu'teber sahih-i ider ki işbu yedimde muhalled ve meclis-i şer'i malı ma'kude müşahid ve kezeran iden bin ikiyüz seksan beş senesi şehr-i Recebu'l-Ferd'inin on beşinci günü tarihiyle mü'erreh ve otuz yedi numero ile merkûm ve ol-tarihde sancağı mezkûr Evkaf müdiri Hüseyin Hüsni Efendi imazsıyla mûmzi ve hatmiyle mahtum bir kıt'a Evkaf koçanı mucebince vakf-ı âti'l-beyanın müdirine değin yedimde ve zir tasdikimde bulunan sancağı mezkûre tabi' Karacı Vakfı terabında Tavşan Tepesi nam mahalde kaime bir taraftan tarik-i 'âm ve bir taraftan boz ve halı mahalli ve bir taraftan Çiftçi Mustafa ibn-i Ali ibn-i Mehmed bağ ve bir taraftan Teb'a'i Devlet-i 'Osmani ibdiyetu'd-devamın Ermeni milletinden 'İsa oğlu Yanoş veled-i Serkis veled-i Nezur bağ ile mahdud bir kıt'a kurum bağ hasbetallahu'l-azim ve taleben el-hitamu'l-azim vakf-ı sahih mü'ebbid ve hasbi sarîh muhalled ile vakf ve hasbi eyledim şöyle şart eyledim ki emirde zikr olunan bağ ve ta'mir olunub menafi'i sematdan her ne kadar hasıl olur ise maru'l-beyan Restebaiye Mahallesinde ka'im Kara Şat nam cami'i şerifi dimekle ve ma'ruf ve meşhud cami'i şerifin mü'ezzini olan sülb-i kebir oğlum Yusuf Efendi'ye virilub ve kendi vefatında ve ıslaha cami'i şerif-i mezkûrun mü'ezzini bulunacak zata bu minval üzere mü'ezzini mü'erreden zata virilub eger ma'azallahu te'ala murur-ı eyyam ve geru da'vama hasbiyle maru'z-zikr Kara Şat cami'i şerifi harab olub iade ve erca'ı gayri mahkeme ve vasîyet-i mezkûrenin cami'i şerifi mezkûrede ifa ve edası müte'azzır olur ise mutallakan maru'l-beyan Restebaiye Mahallesinde fukayı hasimete sarf oluna ve işbu vakf mezkûrumun tevliyeti evvelen oğlum mezkûr Yusuf Efendi ve ba'd vefat iden cami'i şerif mezkûrede mü'ezzin bulunacak zata ba'd vefat kezalik mü'ezzin ba'd mü'ezzin zata cami'i şerif mezkûr harab olub iade ve erca'ı gayri mahkeme ve vasîyet-i mezkûrenin cami'i şerif mezkûrede eda ve ifası müte'azzır olubda vakf mezkûr maru'z-zikr Restebaiye Mahallesinde fukayı hasimeten intikâl iddukce sancağ-ı mezkûrede bulunacak hükm-i şer'i şerifde re'yiyle maru'z-zikr Restebaiye Mahallesinin 'ulemasından bir zat bulunduğu halde Mer'aş ulemasından en ziyade ıslah ve ittefi bir zatı vakf-ı mezkûr üzerine mütevellî nasb ve ta'yîn eyleye vakf-ı sahih-i şer'i ve şurut ve mu'teber ve müdde'i ile vakf ve şart eyledim deyu huzur-u şer'i maliyede tav'an ve serâhaten ikrâr ve i'tirâf vakf-ı mezkûre mevku'f maru'l-beyan nasb ve ta'yîn eylediği tescil muma-ileyh Mehmed Efendi'ye teslim eyledikten sonra fi'l-hakika işbu vakf-ı sudurine değin işbu hududu mezkûre ile mahdud bir kıt'a müstakil bağ mezkûr işbu mukarrer vakf merkûm Kel Ali Ağa'nın taht-ı tasdikinde olduğu mahkeme'i şer'iyede mahfuz ve mehmure cerire'i mahzurede muharrir ve mazbutu'l-esami maru'z-zikr Restebaiye Mahallesi ahalisinden Kalender zâde Seyyid Mehmed Ni'metullah Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Veliyuddin Efendi ve sancağı mezkûr mahallatından sancağı mezkûr mahallatından Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Berber Halil oğlu Arab ibn-i İbrahim ibn-i Halil nam seka'i sahihu'l-kelemat-ı müslimin huzur-u şer' ale't-tariku's-şehade vaki' olan ahbarlarının zahir ve mütehakkık oldukdan sonra

vakf-ı mezkûr Kel Ali Ağa vakf-ı mezkûrede rucu' ve ibtal hayre şer'î idub arazi-i emiriye üzerine 'azl olunan eşcar-ı hükm ve menkulata olub ve menkul ve muhul kısmının vakfi ca'iz olmadığı ketb ve mu'teberan fakirede mestur ve sarîh olmağın bina'en 'aleyh bağ-ı mahdud mezkûreden kefeyyud ve bana teslime mütevellî tescil huzur-u muma-ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında fi'l-hakika zikr olunan eşcar-ı hükm menkulede cay-ı eşkal ve kalenderligin menkul müte'arifde 'arif dahi merkûm üzere deruhtını mezkur i'nayeteyi gayetallah rahmanı Ümmi Ba'is Mehmed ibn-i Hasan eş-Şeybani 'aleyh rahmetu'l-yare hazretleri re'yi münirlerinde menkul müte'arifan teslim ile'l-mütevelli ile vakfi sahih ve lazım olub bundan ma 'ada ber cihet-i ihraya vakf oluna ikisinin mutallakan hayriyede ittihadına nazar olunur ba'de etme'i kiram ve fukaha'i zuyi'l-ihtiram-ı sahih ve cevabında vahib olmuşdur ve İmam Azam Rebbani Ebu Yusufu ş-şehade ve bi'l-imamı's-sani aleyhi ve rahmetu'l-lahu'l-bari hazretlerin sera'i hazırlarının vakf-ı müccerred ve vakfet demekle vakf-ı sahih olmağla aslen rucu'e mahal ve istirdade'i ihtimal yokdur ve tesliminden imtina' ve hususa ferah olunub hâkim hasm-ı bi'l-ahbabu'l-mezin ba tevki'i'r-refi'i sadr haze'l-kitabü'l-müstehab refi'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü faziletlu efendi hazretleri huzurunda müterafi'an ve fasl ve hüsne taleban olundukda el-vahhab tubi leh hüsne me'ab nazar ve mubattal hayr olmakdan hazer idub vakf-ı salifu'l-beyan müşarü'n-ileyh imam hâkim müşarü'n-ileyha veledimizine vakf mezkûr müşarü'n-ileyh imam sani Ebu Yusuf kul muneyyizi üzere sıhhati hükm-i sahihe sahihi müdde'i ile hükm ve vakf-ı mezkûre ber vech-i meşruh da'vasından men' buyurdukdan sonra vakf-ı mezkûr Kel Ali Ağa mütevelli tescil muma-ileyh Mehmed Efendiyi 'azl ve mevkuf mezkuresi kendusinden teslim olunduğu teslim idub vakf-ı mezkûre mevkuf merkum ber vech-i atiku'z-zikr şerası mucebince oğlu merkûm Yusuf Efendi'ye teslim ideceğini huzur-u şer'de bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar ta'ahhud itmekle min ba'd vakf-ı mezkûr sahih ve lazım olub nakfi nakafına mecal-ı mehal ve tagayyur ve tebdiline imkan azimu'l-ihtimal oldu femen beadle ba'dema semi'en fe innema isme ale'd-din yube'd-dilunehu emanu'l-lahu te'ala semi'i 'aleyhim ve icra'l-vakf 'ale'l-lahu'l-kerim cidde zalik ve harir fi'l-yevmu's-sani ve'l-aşrin min şehr-i Rebi'ü'l-Ahir min şuhud seneti erba'a ve selase mi'e ve elf min hicriyet-i min kemalu'l-li'nde ve ş-şerife sulhu'l-lahi teala aleyhi ve ali al ve eshabı vesellim (22 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 / 19 Ocak 1887).

Ketebu'l-fakir Ahmed sadıklı mukayyid zâde es-Seyyid Mehmed Murad Efendi murad el-hususü'l-beyan kâtibi bi'l-muhakemei'ş-şer'î bi-livai Mer'aş Bidayet mahkemesi a'zasından Kadı zâde Refiklu Mustafa Efendi Mahkeme'i şer'îye müttehizat ketebesinden Hacı Yahya Efendi Mahkeme'i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi Mahkeme'i şer'îye ketebesinden Osman Fevzi Efendi Mehmed Nu'man Efendi Leblebici zâde Ahmed Efendi Muhzır Selim Ağa İzinci Muhzır Mehmed Ağa bin Ömer Hasıbsız zâde Hacı Mehmed Efendi Muhzır başı Mehmed Ağa bin Ali Ağa Muhzır Hacı Ağa Muhzır Ali Ağa Mehmed Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 453, Numero: 1161 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Çavuşlu Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'i mezkûre sâkinelerinden Hadice bint-i Ahmed nâm bakirin mâni'i şer'îyesi yok ise işbu hali olân İsa ibn-i Mehmed nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde'ş-şuhûd 'akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 29 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (25 Ocak 1887)

Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 454–455, Numero: 1162 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Acemli Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefât iden Evliya Efendi zâde Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi ibn-i Hasan Efendi'nin verâset-i zevce'i menkuhe'i metruke'i medhul bahası Fatıma hatun bint-i Kalender zâde Mehmed Efendi ibn-i Veli Efendi ile sulb-i kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendiler ve sulb-i sağîr oğlu Evliya Efendi ve sülbiye-i kebîre kızları Şerife ve 'Aîşe ve Fatıma hatunlar ve sülbiye-i sağîre kızları Gülizar ve Rukiye nâm kimesneler mahzûre olduğu bi'l-ihitiyâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık oldukdan sonra kezerân iden bin üçyüz bir senesi şehr-i Şevvalü'l-Mükerreme'nin yigirmi ikinci günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'de müşâhid ve ol-târihde sancağ-ı mezkûr Na'ibi faziletli Yusuf Ziya Efendi imzasıyla mûmzî ve vaziyetle mahtûm bir kıt'a vesâyet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince sağîre'i mezbûre Rukiye üzerine kıbel-i şer'i şerifden vasî ve ta'yin olunan la mı cedi mûmâ-ileyh Kalender zâde Mehmed Efendi ibn-i Veli Efendi ibn-i Mehmed Efendi ile kendi nefsinden asil ve zevce'i mezbûre Fatıma taraflarından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin altıncı günü târihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled meclis-i şer'de müşâhid ve na'ib mûmâ-ileyh imzasıyla mûmzî vaziyetle mahtûm bir kıt'a vekâlet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı ati'l-beyânın da'vâ-yı müdâfa'a ve muhasemeye vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'ie ile vekîl müseccil-i şer'iyelerde sancağ-ı mezkûrân Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'i Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden olûb zatları dahî mezkûr sakinlerinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde muteveffâ-yı merkûme ibn-i kebîr-i mezbûr Halil Efendi muvâcehesinde hasbu'l-vekâle şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm iderler ki mütevaffâ-yı merkûm mûmâ-ileyh Mehmed Efendi hal-ı hayat ve kemâl-ı 'akl sıhhatinde vilayet-i müşarü'n-ileyhâ dâhilinde Bab kazası niyabet-i şer'iyesinde bulunduğu zamanda bundan iki sene sekiz mah mukaddem beheri yüz guruş hasebiyle evvel yedi 'aded lirayı 'Osmani ve yine iki sene on bir mah mukaddem mezkûr Bab Kazasında yedi bin yigirmi üç 'aded lirayı 'Osmani ve iki sene beş mah mukaddem Halebden bosta vasıtasıyla Maraş Bostahanesine ve oradan huzûr-u merkûm otuz 'aded lirayı 'Osmani yekun hattı'l-cumu' yetmiş 'aded lirayı 'Osmaniye İstanbul harçlığı itmek üzere emanet-i tarikle mütevaffâ-yı merkûm kendi malından ber minvâl-ı muharrer oğlu işbu müdde'i 'aleyh merkûm Halil Efendi teslim olduğu kabz ve teslim itmiş meblağı müdde'ayı mestûr yetmiş 'aded Osmanlı lirası müdde'i 'aleyh merkûm zimmetinde iken kıbelü'l-eda ve kıbeli'l-istifâ ve mütevaffâ-yı mûmâ-ileyh vefât iden verâseti ber vech-i meşrûh zikri murur iden verâsesine mahzur olduğu cihetle meblağ-ı mestûreden yetmiş 'aded Osmanlı lirası verâse'i merkûmuna intikâl itmiş olmağla meblağ-ı müdde'ayı mestûreden müvekkilim zevce'i mezbûre Fatıma hatunun hisse'i ersiyesi olân sekiz yüz yetmiş beş guruş ve sağîre'i merkûm Rukiye'nin hisse'i ersiyesi olân beş yüz elli altı guruş otuz iki pare ve altı bucuk mangure bin dört yüz otuz bir guruş otuz iki pare altı bucuk mangurı müvekkilim mûmâ-ileyhâya asâleten ve vicaheten asâleten ve vesâyeten isâl itmek üzere bana edâ ve teslime müdde'i 'aleyh merkûm Halil Efendi üzerine kıbel-i şer'i şerifden tenbiye-i şer'i hasbu'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ-yı ve's-su'âl müdde'i 'aleyh merkûm cevabında fi'l-hakika pederi mütevaffâ-yı mezbûri vuku' vefâtından verâseti ber vech-i meşrûh zikri murur mahzûre olduğunu ikrâr ancak müdde'i vekîl merkûmede ber vech-i muharrer da'vâsını külliye inkâr itmegün bina'en 'ale'z-zalik müdde'i vekîl merkûm Artin Efendi'den ber vech-i meşrûh da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda gıbbe'l-ihmal ve'l-istihmal müvekkilim merkûmânların şâhidleri yokdur deyû huzûr-u şer'de serahaten ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber müdde'i 'aleyh merkûm Halil Efendi'nin ber vech-i muharrer nefsi da'vâsı üzere tahlifi bi'l-vekâle taleb itmesine bina'en müdde'i 'aleyh merkûm Halil Efendi yemin-i şer'i ile ba'de't-tahlifu's-şer'i meclise'i celile'i ahkâm-ı 'adliyenin bin sekiz yüz on dokuzuncu maddesine mücebince müdde'i vekîl mezbûr Artin Efendi ber vech-i meşrûh da'vâ-yı mezkûresiyle müdde'i 'aleyh Halil Efendiye mu'arezeden men' olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Maraş sancağı mahkeme'i şer'iyesinden işbu i'lâm-ı şer'i ketb ve imla olundu tahrîren fi'l- yevmu'r-rabi' 'aşer

min şehr-i Zilka'dei's-Şerife li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (14 Zilkade 1304 / 4 Ağustos 1887).
Edda'i Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

Sahife: 455–456, Numero: 1163 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi ahalisinden olub vilayet-i müşarü'n-ileyhâ kazalarından Bab ve Cebel Kazası niyabet-i şer'iyesinde müstahdem iken bundan akdem vefât iden Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi ibn-i Hüseyin Efendi'nin verâseti zevce'i menkuhe'i metruke'i mezkûre bahası Fatıma hatun bint-i Kal'ander zâde Mehmed Efendi ibn-i Veli Efendi ile kendi ferasetinden hasıl ve kendusinden olub vefât iden zevce'i munkuhesi Hadice bint-i Musa Efendi ibn-i Mustafa Efendi nâm hatundan mütevellid sulb-i kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendiler ve sulb-i sağîr oğlu İbrahim Evliya Efendi sülbiye-i kebîre kızları Şerife ve 'Âişe ve Fatıma ve sülbiye-i sağîre kızı Gülizar ve kendi ferasetinden hasıl ve zevce'i mezkûre Fatımadan mütevellid sülbiye-i sağîre sağîre kızı Rukiye mahzure olduğu bi'l-ahbâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahhakkık oldukdan sonra mütevaffâ-yı merkûmun kebîr oğlu mezkûr Halil Efendi sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyesinden ma'kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde müşâhid ve mu'ayene olunan beheri iki yüz guruş kıymetlû beş miskal ve zimmetinde için üzerine vazı'atu'l-yed olân mütevaffâ-yı merkûmların zevcesi mezkûr Fatıma tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin altıncı günü târihiyle mü'erreh ve ol-târihde sancağ-ı mezkûr na'ibi faziletlu Yusuf Ziya'eddin Efendi'nin imzasıyla mûmzî ve hatmiyle mahtûm yedinde muhalles ve meclis-i şer'iyemizde müşâhid bir kıta vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı ati'l-beyânda müdâfa'a ve red cevaba vekâlet 'amme'i mutallaka'i sahihe'i şer'ie ile vekîl ve müseccil-i şer'ie sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'i Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ta'bir-i 'ani'l-merâm ider ki işbu meclis-i şer'iyemizde müşâhid ve mu'ayene olunan ancak mezkûr pederim müverrisim mütevaffâ-yı mezkûrun mülki olub vuku' vefâtından verâsesi ber vech-i meşrûh zikr-i murad iden verâsesine mahzûre olduğu cihetle için mezkûr verâse-i merkûmuna bi'l-ferikinu's-şer'ie erasen intikâl itmiş olmağla ancak işbu müdde'i 'aleyh vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkilesi mezbûre mesbuhuyu merkûm üzerine müstakilen bi-gayri vech-i şer'i vazı'ı yed iderek hisse'i ersiyemi edâsından imtina' itmekte bunlunduğundan ancak mezkûr pederim müverrisim mütevaffâ-yı mezkûrun terekesine o haliyle hisse'i ersiyesi tasdik ve bana edâ ve teslime vekîl müdde'i 'aleyh mezkûr Artin Efendi huzurunda müvekkile'i merkûme üzerine kibel-i şer'i şerifinden tenbiye-i şer'i olunmak matlubumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'i 'aleyh vekîl-i merkûm Artin Efendi cevabında fi'l-hakika müvekkilesi zevce'i mezkûre ancak mezkûr üzerine vazı'atu'l-yed olduğu huzûru şer'de tav'an ve serahate'i ikrâr ve i'tirâf ancak etmeyi mezkûr müvekkilem mezkûrenin mülkidir deyû ba'de'l-beyân müdde'i merkûm Halil Efendi'den ber vech-i meşrûh da'vâsını külliye inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik müdde'i merkûm Halil Efendi'den ber vech-i meşrûh da'vâsına mutabık beyne taleb olundukda gibbe'l-istihmal ve'l-ihmâl şâhidim yokdur deyû huzûru şer'de tav'an ve serahate'i huzûru ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber müdde'i vekîl merkûmun müvekkilesi mezbûre Fatıma hatun yemin-i şer'i tahlifi taleb ve 'arz-ı şer'i tahkikine bina ve bi't-taleb ve'l-iltimas husûs-ı ati'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri hükm-i me'zune'i kibel-i şer'i şerifden ta'yîn olunan mahkeme'i şer'ie ketebesinden Hafız 'Osman Efendi emnâ-yı şer'le beraber maru'z-zikr Betktutiye Mahallesi ka'im haneye varub cema'atı hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'imâlî itdükde müvekkile'i mezbûre Fatıma hatun bi'z-zât meclis-i ma'kud mezkûrede hazır olub na'ibi li ebeveyn kebîr biraderleri Seyyid Mehmed Ni'metullah bin Mustafa Nuri Efendiler tarafından ba'de't-tarif me'zûn mûmâ-ileyh tarafıyla hazır oldukları halde ber vech-i meşrûh da'vâ ve cevabı ba'de'l-karate müvekkile'i huzure'i merkûm Fatıma hatun yemin-i şer'i ile ba'de't-tahlif müdde'i mezkûr Halil Efendi ber vech-i atiku'l-beyân da'vâsıyla müvekkile'i huzure'i merkûmeye mu'arezeden men' eylediğini mahallinde ve ba'de't-tahrîr me'zûn mûmâ-ileyh emnâ-yı şer'le beraber mahkeme'i şer'ieye geldikleri hâkim hasm-ı bi'l-ihtiyab

tevkî'i'r-refî'i sadr haze'l-kitabü'l-müstehab refî'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh hüsne me`ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine `ale vuku`a arz ve inhâ elyediklerinde ba`de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağ-ı mahkeme`i şer'iyesinden işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'r-rabi' ve'l-`aşrin min şehr-i Şa'banu'l-Mu'azzam'a li seneti erba'a ve selâse mi'e elf (4 Şaban 1304 / 8 Mayıs 1887).

Ma'rufan-ı mezkûrân
Muhzır bâşu Mehmed Ağa
Muhzır `Ali Ağa
Muhzır Hacı
ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 456, Numero: 1164 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Restebaiye Mahallesi imamı Efendi
Ba`de's-selâm inhâ olunur ki mahalle-i merkûme sâkinelerinden İsmiye bint-i Hacı Mehmed nâm bakir bi'l-ganin mâni'i şer'iyesi yok ise işbu hali olân Halil bin Durdu nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü`eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle `inde`ş-şuhûd `akd ve nikâh eylesiniz ve's-selâm.
Fi 30 Rebi'ü'l-Ahir sene 304 (26 Ocak 1887) Na`ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 457–458–459, Numero: 1165 (Hüccet)

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından `Acemli Mahallesi ahalisinden olub vilayet-i müşarü'n-ileyhâ kazalarından Bab ve Cebel Kazası niyabet-i şer'iyesinde müstahdem iken bundan akdem vefât iden Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi bin Hüseyin Efendi'nin verâseti zevce`i menkuhe`i metruke`i mezkûr bahası Fatıma hatun bint-i Kal`endar zâde Mehmed Efendi ibn-i Veli Efendi ile kendi ferasetinden hasıl ve kendusinden olub vefât iden zevce`i munkuhesi Hadice bint-i Musa Efendi bin Mustafa Ağa nâm hatundan mütevellid sulb-i kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendiler ve sulb-i sağîr oğlu İbrahim Evliya Efendi ve sülbiye-i kebîre kızları Şerife ve `Âişe ve Fatıma ve sülbiye-i sağîr kızı Gül`izar ve kendi ferasetinden hasıl ve zevce`i mezkûreye Fatıma hatundan mütevellide sülbiye-i sağîre sağîre kızı Rukiye mahzurunda olduğu bi'l-ihtiyâr `inde`ş-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık oldukdan sonra mütevaffâ-yı merkûmân verâsesinden kendi nefisinden asil ve ve li ebevin sağîr ve sağîre biraderleri İbrahim Evliya Efendi Gül`izar üzerine husûs-ı ati'l-beyânda da`vâ-yı müdâfa'a muhasemata kıbel-i şer'i şerifden vasî nasb ve ta'yîn olunan ibn-i kebîr mezkûr Halil Efendi ile bint-i kebîre`i mezkûre Fatıma ve ibn-i kebîr merkûm Ahmed Efendi taraflarından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin yigirmi ikinci günü târihiyle mü`erreh ve ol-târihde sancağ-ı mezkûr Na`ibi faziletlu Yusuf Ziya`ed-din Efendi'nin imzasıyla mümzî ve hatmiyle mahtûm yedinde muhalled ve meclis-i şer`de müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı ati'l-beyânda müdâfa'a ve red cevaba veledel-iktiza sulh ve ibrâya vekâlet `amme`i mutallaka`i sahihe`i şer'ie ile vekîl ve müseccil-i şer'ie sancağ-ı mezkûr mahallatından Kuyucak Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i `Aliyenin Katolik milletinden Karamanlıyan Manuk Efendi veled-i Agob veled-i Manok ve kendi nefisinden asil ve zatı dahî maru'z-zikr Acemli Mahallesi ahalisinden Mustafa Efendi ibn-i İbrahim Evliya Efendi ibn-i Hasan Efendi ve Zeyneb Hoca zâde ve Bekir Hacı Mustafa Efendi ibn-i Hacı Musa Efendi bin Musa Efendi nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zat bint-i kebîre`i merkûme `Âişe hatun nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme`i şer'iyesinden ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkerde müşâhid ve mu'ayene olunan bir miskâlî seksan gurus kıymetlû on beş bucuk miskâl ve zimmetinde bir çift bilezik üzerine vazı'u'l-yed mütevaffâ-yı merkûmun zevcesi merkûm Fatıma hatun tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin altıncı günü ve na`ibi mûmâ-ileyh imzasıyla mümzî ve hatmiyle mahtûm yedinde muhalled ve meclis-i şer`de müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı ati'l-beyânda müdâfa'a ve red cevaba veledel-iktiza sulh ve ibrâya vekâlet (`amme`i) mutallaka`i sahihe`i şer'ie ile vekîl ve müseccil-i şer'ie sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a`i Devlet-i `Aliyye müşarü'n-

ileyhânın millet-i merkûmesinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş nâm kimesneler muvâcehesinde şöyle da'vâ-yı takrir-i kelâm iderler ki işbu meclis-i şer'iyemizde müşahede ve mu'ayene olunan bir çift altun bilezigi fi'l-asıl mütevaffâ-yı merkûme zevce'i evvelası mezbûre Hadice hatunun mülküdür deyû bundan akdem vuku'fatında verâsesi zevcesi dahil mütevaffâ-yı merkûm ile vâlidesi gayben 'inde'l-meclisi's-şer'i Emine hatun Mehmed bin Köşkün oğlu ve sadr-ı kebîr oğulları müdde'i asıl ve müdde'i merkûm Halil Efendi ve sadr-ı kebîr oğlu müvekkilim merkûm Ahmed Efendi ve sadr-ı sağîr oğlu ibn-i İbrahim Evliya ve sadriyeyi kebîre kızları gayben 'inde'l-meclisi's-şer'i mezkûre Şerife ve müdde'iyeyi merkûme 'Âişe hatunlar müvekkile'i mezbûre Fatıma hatun ve sadr-ıye sağîre kızı Gül'izar ve kendusinden sonra pederi mütevaffâ-yı merkûmeden olub vefât iden sadriye kebîre kızı Ümmü Gülsüm hatun mahzurunda olduğu cihetle bi'z-zât mezkûr mütevaffâ-yı merkûmenin ber vech-i meşrûh zikr verâsesine bi'l-ferikatu's-şer'i erasen itmiş ancak müdde'i vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkilesi mezbûre Fatıma hatun bi'z-zât merkûm üzerine bi-gayri vech-i şer'i vazî' yed itmekde bulunduğundan bila'z-zikri mezbûre ma'rifetü's-şer'le taht-ı mestûr hesabıyla bey' ve furuht olunarak hasıl olacak esmanın üç rabi'i mütevaffâ-yı merkûmenin verâse'i merkûmesi beyninde ve kalan birer ba'dehu esmanı mütevaffâ-yı merkûmede verâse'i merkûmesinde beyninde taksim olunmasına vekîli müdde'i 'aleyh merkûm Artin Efendi huzurunda müvekkile'i zevce'i merkûme üzerine kibel-i şer'i şerifinden tenbiye-i şer'i olunmak hesabı'le-asale ve'l-vesâye ve'l-vekâle matlubumuzdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl müdde'i 'aleyh vekîl merkûm Artin Efendi dahî cevabında fi'l-hakika müvekkilesi zevce'i merkûme Fatıma hatun işbu meclis-i şer'iyemizde mu'ayene ve müşâhide olunan bi'z-zât üzerine vazî'atu'l-yed olduğu bi't-tav'ı ve'l-ihytiâr huzûr-u şer'de bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf ancak bilazikri müşâhid mezkûr müstakilen mütevaffâ-yı merkûm Mehmed Efendi'nin mülkidir mülk'i hasebiyle hal-ı hayat ve kemâl-i 'akl ve sıhhatinde bundan beş sene mukaddem zevcesi müvekkilem mezbûre Fatıma hatun hibe'i sahihe'i şer'iyeye ile hibe ve teslim itmiş olduğu hibe'i merkûmeyi kabûl ve bilazikri mezbûr müvekkilem mezbûre Fatıma hatunun mülki olmayub üzerine hesabı'l-mülkiye vazî' yed itmekdedir deyû ba'de'd-def' med'uyunu merkûme ber vech-i meşrûh da'vâlarını külliyyen inkâr idecek bina'en 'ale'z-zalik med'uyunu merkûmenin lede's-su'âl müdde'i vekîl mezbûr Artin Efendi'nin ber vech-i meşrûh def'ini külliyyen inkâr itmesine bina'en med'uyunu merkûmun ber vech-i meşrûh da'vâlarına mutabık beyne taleb olundukda gibbe'l-istihmal ve'l-ihmal şahidimiz yokdur deyû huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmeleriyle beraber müdde'i vekîl mezbûr Artin Efendi'nin mestûresi zevce'i mezbûre Fatıma Hatun yemin-i şer'i ile tahlifini taleb itmelerine ve 'arz-ı şer'i tahkikine bina'en ve bi't-taleb ve'l-iltimâs husûs-ı ati'l-beyânın mahallinde istima' ve tahrîr ve hükm ve me'zûnen Mer'aş sancağ-ı mezkûr mahkeme'i şer'iyeye ketebesinden Hafız 'Osman Efendi emna'i şer'le beraber maru'z-zikr Bektutiye Mahallesinde ka'im haneye varub cema'atı müslimin hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'imalı itdükde müvekkile zevce'i merkûme Fatıma hatun meclisi meclis-i ma' kud mezkûrede huzure olub zatını medyunu kebîr biraderleri Seyyid Mehmed Ni'metullah ve Mustafa Nuri Efendiler taraflarından ba'de't-ta'rif me'zûne mûmâ-ileyh tarafın hazır oldukları halde ber vech-i meşrûh da'vâ ve cevabı ba'de'l-keraten huzure'i zevce'i mezbûre Fatıma hatun yemin-i şer'i olân evvelen ve saniyen ve selâsen teklif olundukda yeminden tekvil eylediginden meclise'i celile'i ahkâm-ı adliyenin bin sekiz yüz yigirminci maddesinden tevfikeyen tekviliyle ba'de'l-hükm ve'l-men' huzure zevce'i merkûme Fatıma hatundan ber vech-i meşrûh def'ine mutabık beyne taleb olundukda gibbe'l-istihmal ve'l-ihmal şahidimiz yokdur deyû huzûr-u şer'e tav'an ve serâheten ikrâr ve i'tirâf itmesiyle beraber med'ayanı asilân-ı merkûmân-ı Halil Efendi ve 'Âişe hatun ve müvekkilan-ı merkûmân-ı Ahmed Efendi ve Fatıma hatun beyne-i şer'i ile tahliflerini med'a taleb eyledigini me'zûn mûmâ-ileyh mahallinde ba'de't-tahrîr emna'i şer'le beraber mahkeme'i şer'iyeye geldikleri hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbu'l-mezin bâ tevki'i'r-refi'i sadr haze'l-kitabü'l-müstehab refi'i kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me'ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a arz ve inhâ elyediklerine ba'de't-tenfiz med'ayan-ı asılan-ı merkûmân Halil Efendi ve 'Âişe hatun ve müvekkilan-ı merkûmân Ahmed Efendi ve Fatıma hatun nâm kimesneler meclis-i

şer'î hazirune olûb zatlarını ma'rifan-ı merkûmân Mustafa Efendi ve diğêr Hacı Mustafa Efendi tarafından ba'de't-ta'rif müvekkile'i zevce'i mezkûre Fatıma hatunun müvekkili müdde'i 'aleyh mezbûr Artin Efendi hazır oldukları halde merkûm Halil ve Ahmed Efendiler ve 'Aîşe ve Fatıma hatunlar yemin-i şer'î ile ba'de't-tahlifu's-şer'î bila-zıkr merkûm ma'rifet-i şer'le bey' ve furuht ve hasıl olacak esmanın üç rabi'i mütevaffâ-yı merkûme Hadice hatunun verâsesi merkûmun beyninde ve diğêr rabi'i mütevaffâ-yı merkûmun verâsesi mezbûrun beyninde taksim olunmasına vekîl müdde'i 'aleyh merkûm Artin Efendi huzurunda müvekkile'i merkûme Fatıma hatun üzerine kıbel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer'î olunmak mâ vakı' bi't-taleb Mer'aş Sancağ-ı mahkeme'i şer'îyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' min şehr-i Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf hicriyye kayd (9 Receb 1303 / 13 Nisan 1886).

Mahkeme'i şer'îye kâtibi Hacı Yahya Efendi
Mukayyid-zâde Mekermetlu es-Seyyid Mehmed Nu'man Efendi
Lelebici zâde Ahmed Efendi
Hasıbsız zâde Hacı Efendi
Muhzır bâşı Mehmed Ağa
Mehmed Selim Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 459–460, Numero: 1166 (Hüccet)

Haleb vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Kuytul Mahallesi ka'im Yumn Baba Tekkesi dimekle ma'ruf ve meşhud tekye'i şerifinden evkafı üzerine kezeran iden bin üçyüz üç senesi şehr-i Zilhicce'l-Haram'ın on üçüncü günü tarihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşahid bir kıt'a hüccet-i şer'îye mucebince Kol Kaymakamı bulunan meşeyihden 'Abdulgaffar Efendi baba 'Abdulgafur Efendi ibn-i 'Abduşşekur Efendi tarafından sancağı mezkûr mahkeme'i şer'îyesinde mahfuz ve memhur cerire'i vûkalat-ı mahsusesinin yüz kırk dördüncü sahifesinde mukayyid olduğu vech üzere husûs-ı âti'l-beyanda ahz ve kabza ve sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'âme'i mutallaka'i sahihe'i şer'îye ile vekîl ve müseccil-i şer'îye sancağı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Teciz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahkeme'i şer'îyede ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağı mezkûr mahallatından İsa Dıvanlı mahallesi ahalisinden Kara Mer'aşlı oğlu Mehmed ibn-i Mehmed ibn-i Abdullah nâm kimesne mahzurunda bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar şöyle i'tirâf-ı sarih ve ikrar-ı sağır sahih-i şer'î ider ki ve sancağı mezkûrun Mezman carşısında ka'im bir taraftan tarik-i 'amm ve iki taraftan Hacı Mehmed ibn-i Halil ibn-i Abdullah dükânı ve bir taraftan tekye'i meskure ile mahdud işbu huzuru bi'l-meclisi's-şer'î merkûm Mehmed'in mülki olan bir bab dükânın zimmeti tekye'i mezkûrenin evkafından olub işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Şa'banu'l-Mu'azzam'ının nihayetine değın dükânı mahdude'i mezkûrenin zimmeti üzerine merteb olub tekye'i mezkûreye 'â'id olan mektu'u deyn-i metarikim li-ecli'l-vakf işbu huzure'i bi'l-meclisi's-şer'î merkûm Mehmed'den tamamen vekâleten li-ecli'l-vakf hasbu'l-vekâle kabz ve istifâ` eyledim olduğu bana edâ ve teslim itmişdir dükânı mahdune mezkûrenin mektu'u zımmından dolayı tarihi mezkûr nihayetine değın işbu huzûr-u merkûm Mehmed'in zimmetinde canib-i vakf mezkûre bir pare kalmışdır deyû huzûr-u şer'de bi't-tav'ı ve'l-ihtiyar hasbu'l-vekâle i'tirâf itmekle huzûr-u merkûm dahî mukarrer vekîl mûmâ-ileyh 'Abdi Efendi'nin ber vech-i meşrûh i'tirâf-ı mezkûrun kabul ve tasdik eyledikdensonra dükânı mahdude'i mezkûrenin maktu'u zımmeti tavsiyesi olan on gurus işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Ramazanu'l-Mübareke'nin ibtidasından i'tibaren sene başına canib-i vakf-ı mezkûr eda ve teslim ideceğini huzûr-u şer'de tav'an ve serâhетен ta'ahhud itmekle huzûr-u vekîl mûmâ-ileyh Abdi Efendi dahî ber vech-ş meşrûh ta'ahhud-u mezkûru kabul itmegın mâ vakı' bi't-taleb Mer'aş Sancağ-ı mahkeme'i şer'îyesinden işbu hüccet-i şer'îye ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' ve'l-aşrîn min şehr-i Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf hicriyye kayd (19 Recebu'l-Ferd 1303 / 23 Nisan 1886).

Mahkeme'i şer'îye ketebesinden Hacı Yahya Efendi

Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid-zâde Nu'man Efendi
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 460–461, Numero: 1167 (Hüccet)

Haleb vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından Kuvtul Mahallesi ka'im Yumn Baba Tekkesi dimekle ma'ruf ve meşhud tekye'î şerifinden evkafı üzerine kezeran iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Zilhicce'l-Haram'ın on üçüncü günü tarihiyle mü'erreh ve yedinde muhalled ve meclis-i şer'iyemizde müşahid bir kıt'a hüccet-i şer'ie mucebince Kol Kaymakamı bulunan meşayihden 'Abdulgaffar Efendi baba 'Abdulgafur Efendi ibn-i 'Abdulşekur Efendi tarafından sancağı mezkûr mahkeme'î şer'iesinde mahfuz ve memhur cerire'î vükalat-ı mahsusesinin yüz kırk dördüncü sahifesinde mukayyid olduğu vech üzere husûs-ı âti'l-beyanda ahz ve kabza ve sulh ve ibrâya ve her vechle müfevvez ve murahhası olarak vekâlet 'âme'î mutallaka'î sahihe'î ile vekil ve müseccil-i şer'ie sancağı mezkûr mahallatından Çomaklı Mahallesi ahalisinden Teciz zâde 'Abdi Efendi ibn-i Halil Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahkeme'î şer'iyede ma' kud meclis-i şer'iyemiz vacibu't-tevkirde sancağı mezkûr mahallatından Kuyucak Mahallesi Yabucu Büyük oğlu Mustafa ibn-i Mehmed Veli nâm kimesne mahurunda bi't-tav'ı ve'l-ihhtiyar şöyle i'tirâf-ı sarîh ve ikrar-ı sağır sahih-i şer'î ider ki sancağı mezkûr Mezman Çarşısında ka'im bir taraftan tarik-i 'amm ve iki taraftan Hacı Mehmed ibn-i Halil ibn-i Abdullah dükânları ve bir taraftan tekye'î mezkûre ile mahdud işbu huzuru bi'l-meclisi's-şer'î merkûm Mehmed'in mülki olan bir bab dükânın zimmeti maru'z-zikr tekye'î merkûmenin evkafından olub işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Şa'banu'l-Mu'azzam'ının nihayetine değin dükânı mahdude'î mezkûrenin zimmeti üzerine müretteb olub tekye'î mezkûreye 'â'id olan mektu'u zimmeti metrakim işbu huzure merkûm hasbu'l-vekâle kabz ve istifâ' eyledim olduğu bana edâ ve teslim itmişdir dükânı mezkûrenin mektu'u zimmetinden dolayı tarihi mezkûr nihayetine değin işbu huzûr-u mezkûrun zimmetinde canibi vakf-ı mezkûre bir pare kalmışdır deyû huzûr-u şer'de ba'de'l-i'tirâf huzûr-u merkûm Mustafa dahî mukarrer vekil mûmâ-ileyh 'Abdi Efendi'nin ber vech-i atiku'z-ikr i'tirâfı kabul ve tasdik eyledikten sonra dükânı mezkûrun mektu'u zimmeti senulis olan on guruş işbu bin üçyüz dörd senesi şehr-i Ramazanu'l-Mübareke'nin ibtidasından i'tibaren canibi vakf-ı mezkûresine sana edâ ve teslim ideceğini huzûr-u şer'de tav'an ve serâheten ta'ahhud ve i'tirâf itmekle mukarrer vekil mûmâ-ileyh Abdi Efendi dahî ta'ahhud ve i'tirâfı mezkûresi hasbu'l-vekâle kabul itmegin kabul itmegin mâ vakı' bi't-taleb Mer'aş Sancağı-ı mahkeme'î şer'iesinden işbu hüccet-i şer'ie ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu't-tasi' ve'l-aşrîn min şehr-i Recebu'l-Ferd li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf hicriyye kayd (19 Rebi'ü'l-Ahir 1303 / 25 Ocak 1886).

Mahkeme'î şer'ie ketebesinden Hacı Yahya Efendi
Refiki Hafız 'Osman Efendi
Mukayyid-zâde Nu'man Efendi
Muhzır başı Mehmed Ağa
Muhzır 'Ali Ağa
Ve gayrihum mine'l-hazirune'l-mezkûr.

Sahife: 461, Numero: 1168 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Emine bint-i Hacı Mustafa nâm bakirin mâni'î şer'iesi yok ise işbu hali olân Halil ibn-i 'Ali nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eyleseniz ve's-selâm.

Fi 1 Cemaziye'l-Evvel sene 304 (5 Şubat 1886) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 461, Numero: 1169 (Nikâh Akdi)

Mer'aş'ın 'Alemlî Mahallesi imamı Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mahalle'î mezkûre sâkinelerinden Fatıma bint-i Halil nâm bakirin mâni'î şer'iyesi yok ise işbu hali olân Mehmed ibn-i İbrahim nâm kimesneye velisi izni ve tarafeyn rızaları ve mehr-i mü'eccel ve mu'accel nafakası tesmiyesiyle 'inde's-şuhûd 'akd-ı nikâh eylesiniz ve's-selâm.

Fi 1 Cemaziye'l-Evvel sene 304 (5 Şubat 1886) Na'ib-i mezkûr Liva-yı Mer'aş

Sahife: 462, Numero: 1170 (İ'lam)

Ma'ruz-ı da'ilerdir ki

Haleb Vilayet-i celilesi dâhilinde Mer'aş Sancağı mahallatından 'Acemli Mahallesi olub vilayet-i müşarû'n-ileyha kazalarından Bab ve Cebel Kazası niyabet-i şer'iyesinde müstahdem iken bundan akdem vefât iden Evliya Efendi zâde Mehmed Efendi bin İbrahim Evliya Efendi ibn-i Hasan Efendi'nin verâset-i zevce'î menkuhe'î metruke'î medhul bahası Fatıma hatun ibnetü Kalender zâde Mehmed Efendi bin Veli Efendi ile kendi ferasetinden hasıl ve kendusinden olub vefat iden zevce'î menkuhe'î Hadice hatun ibnetü Hacı Musa Efendi bin Mustafa Efendi nâm hatundan mütevellid sulb-i kebîr oğulları Halil ve Ahmed Efendiler ve sulb-i sağır oğlu Evliya Efendi ve sülbiye kebîre kızları Şerife ve 'Aîşe ve Fatıma ve sülbiye-i sağîre kızları Gül'izar ve kendi ferasetinden hasıl ve zevce'î mezbûre Fatıma hatun mütevellid sülbiye-i sağîre kızı Rukiye mahzûre olduğu bi'l-ihitiyâr 'inde's-şer'ü'l-enver zâhîr ve mutahakkık olduktan sonra müteveffâ-yı merkûmun zevcesi mezbûre Fatıma hatun tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin altıncı günü târihiyle mü'erreh ve ol-târihde sancağ-ı mezkûr Na'ibi faziletli Yusuf Ziyaaddin Efendi imzasıyla mûmzî vaziyetle mahtûm ve yedinde muhalled meclis-i şer'imizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı atı'l-beyânda da'vâ-yı müdâfa'a ve muhasemeye ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya vekâlet 'amme'î mutallaka'î sahihe'î şer'îye ile vekîl müseccil-i şer'iyesi sancağ-ı mezkûr mahallatından Bektutiye Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Kuyumciyan Artin Efendi veled-i Agob veled-i Yanoş nâm kimesne sancağ-ı mezkûr mahkeme'î şer'inde vacibu't-tevkirde kendi nefsinden asıl muteveffâ-yı merkûmun kebîr oğlu mezbûr Halil Efendi kendi nefsinden asıl muteveffâ-yı merkûmun kebîr oğlu merkûm Ahmed Efendi ve müteveffâ-yı merkûme kebir kızı zatı dahi maru'z-zikr 'Acemli Mahallesi ahalisinden Mustafa Efendi bin İbrahim Efendi bin Hasan Efendi ve Ziyunhace zâde Hacı Mustafa Efendi bin Musa Efendi bin Mustafa Ağa nâm kimesneler ta'rifleriyle ma'rifetü'z-zan mezbûre Fatıma hatun nam kimesneler tarafından kezerân iden bin üçyüz iki senesi şehr-i Rebi'ü'l-Evvel'inin yigirminci günü târihiyle mü'erreh ve na'ibi muma-ileyh imzasıyla mûmzî vaziyetle mahtûm ve yedinde muhalled meclis-i şer'imizde müşâhid bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyesi mücebince husûs-ı atı'l-beyânda müdâfa'a ve muhasemeye ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya vekâlet 'amme'î mutallaka'î ile vekîl müseccil-i şer'iyesi sancağ-ı mezkûr mahallatından Kuytul Mahallesi sakinlerinden ve Teb'a'î Devlet-i 'Aliyenin Katolik milletinden Karamanlıyan Manuk Efendi veled-i Agob veled-i Manuk nam kimesneler muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrir-i kelâm ider ki müdde'î 'aleyh merkûm Halil Efendi ile müdde'î 'aleyh vekîl merkûm Manuk Efendi'nin müvekkilleri merkûman Ahmed ve Fatıma hatun nam kimesneler müvekkillem merkûme Fatıma hatun mülki olduğu beheri yüz guruş kıymetli otuz dokuz 'aded mahmudiye altun ve üçyüz guruş kıymetlû bir 'aded Karaman altun ve altıyüz guruş kıymetlû bir 'aded elmas yüzüğü ve yüzyigirmi guruş kıymetlû dörd 'aded 'adi altun yüzüğü ve yüz elli guruş kıymetlû bir 'aded Resm-i Cema'il ki beşbin yetmiş guruşluk eşyayı merkûmeyi izni olmayarak müvekkilem zevce'î merkûmenin sandığından alub ve üzerine bi-gayri vech vazı'ı yed itmişlerdir eşyayı merkûme mevcude ise 'aynen müstemlek ise kıymet-i meşrûhesi olan beşbin yetmiş guruş müvekkilem merkûme Fatıma hatuna isâl itmek üzere bana edâ ve teslimi asâlet-i vekâlet-i müdde'î 'aleyhâ asıl ve vekîl merkûm Halil ve Manuk Efendi üzerlerine kibel-i şer'î şerifden tenbiye-i şer' olunmak bi'l-vekâle matlubumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-su'al müdde'î 'aleyha asıl ve vekîl merkûman Halil ve Manuk Efendiler dahi cevablarında fi'l-hakika müdde'î 'aleyh asıl merkûm Halil Efendi ve

müvekkilan-ı merkûman Ahmed Efendi ve Fatıma hatun eşyayı merkûme üzerine vazı'ı'l-yed oldukları huzur-u şer' de bi't-tav'ı ve'l-ihdiyâr ikrâr ve i'tirâf ancak eşyayı merkûm fi'l-asl mütevaffâ-yı merkûm Mehmed Efendi'in mülkidir bundan akdem hal-ı hayat ve kemâl-ı 'akl sıhhatinde mülki hasebiyle eşyayı merkûmeyi 'âdiye tarikiyle zevcesi işbu müdde'î 'aleyh vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkilesi mezbûre Fatıma hatuna teslim idub olduğu ahz ve teslim itmişdir ve eşyayı merkûme mütevaffâ-yı merkûmun mülki iken bundan akdem vuku'fatında veraset-i ber vech-i meşrûh zikr-i murûr iden verasesine mahzure olduğu cihetle eşyayı merkûm verase'î merkûmuta bi'l-ferikatu's-şer'îye erasen intikâl itmişdir deyu ba'de'd-def' müdde'î vekîl merkûm Artin Efendi'nin lede's-su'al müdde'î 'aleyha asıl ve vekîl merkûmat-ı Halil ve Manuk Efendilerin ber vech-i atiku'z-zikr def'ilerini külliyyen idemiyeceğine bina'en 'ale'z-zalik müdde'î 'aleyha asıl ve vekîl merkûman-ı Halil ve Manuk Efendilerden ber vech-i meşrûh def'ilerine mutabık beyne taleb olundukda gıbbe'l-istihmal ve'l-ihmal şahidlerimiz yokdur deyu huzur-u şer' de tav'an ve serâhaten ikrâr ve i'tirâf itmeleriyle beraber müdde'î vekîl merkûm Artin Efendinin müvekkilesi zevce'î mezbûre Fatıma hatun yemin-i şer'î ile tahlifini taleb ve 'arz-ı şer'î tahkikine bina'en ve bi't-taleb ve iltimas husûs-ı âti'l-beyanın mahallinde istima' ve tahrir ve hâkim kıbel-i şer'î şerifden me'zunen ta'yîn ve irsal olunan mahkeme'î şer'îye ketebesinden 'Osman Efendi'nin emnâ-yı şer'le beraber maru'z-zikri Bektutiye Mahallesinde ka'im haneye varub cema'at-ı müsliminden hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'imalı itdukde müdde'î vekîl merkûm Artin Efendi'nin müvekkilesi zevce'î mezbûre'î Fatıma hatun mecsil-i ma'kud mezkûre hazıra oldukları halde ber vech-i meşrûh da'va ve cevabı ba'de'l-kararen huzure'î zevce'î mezkûre Fatıma hatun yemin-i şer'î ile ba'de'l-tahlif ve'l-men'î's-şer'î eşyayı merkûme mevcude ise 'aynen müstemlek ise ber vech-i meşrûh kıymetleri olan beşbin yetmiş guruş hazıre bi'l-meclis zevce'î mezbûre Fatıma hatun eda ve teslime müdde'î 'aleyh asıl-ı merkûm Halil Efendi üzerine ve vekilleri müdde'î 'aleyh merkûm Manuk Efendi huzunda müvekkilat-ı merkumat-ı Ahmed Efendi ve Fatıma hatuna üzerine tenbiye-i şer'î eyledikten sonra müdde'î 'aleyha asıl ve vekîl merkûmat-ı Halil ve Manuk Efendiler eşyayı merkûmeden bir 'aded Karamayn altunu ve bir 'aded elmas yüzüğü ve dörd 'aded 'adi altun yüzüğü ve bir 'aded Resm-i cema'îli ve Mahmudiye mezkûrelerden yigirmi üç 'aded huzure'î zevce'î merkûme Fatıma hatun eda ve teslim olduğu kabul ve teslim eyledikden sonra müdde'î 'aleyha asıl ve vekîl merkûmat-ı Halil ve Manuk Efendiler eşyayı merkûmeden on altı 'aded mahmudiye altunu huzure'î zevce'î mezbûre Fatıma hatun eda ve teslim ideceklerini me'zun muma-ileyh mezkûrede tav'an ve serâhaten asâleten ve vekâleten ikrâr ve i'tirâf eylediklerini me'zun muma-ileyh mahallinde ba'de't-tahrir emnâ-yı şer'le mahkeme'î şer'îyeye geldikleri hâkim hasm-ı bi'l-ahbâbü'l-mezin be-tevki'î'r-ref'î haze'l-i'lâmu's-şer'î ref'î kadrehu mevlâhu'l-mülkü'l-vahhab tubi leh ve hüsne me'ab ve mevlâna faziletlu efendi hazretlerine 'ale vuku'a 'arz ve inhâ elyediklerine ba'de't-tenfiz mâ vakı'a bi't-taleb Mer'aş Sancağı mahkeme'î şer'îyesinden işbu i'lâm-ı şer'î ketb ve imla olundu tahrîren fi'l-yevmu'l-hamis min şehri Şevvalu'l-Mükerrerme li seneti selâse ve selâse mi'e ve elf kayd. (5 Şevval 1304 / 7 Temmuz 1887).
Edda'î Naib-i mezkûr Liva-i Maraş

6. SONUÇ

229 No'lu Maraş Şer'ıye Sicilinin 390–463 sayfaları arasında Hicri 1303–1304 (M.1886–1887) tarihindeki Maraş Şer'ıye mahkemesinde meydana gelen vekâletname, hüccet (delil, senet, vesika), i'lam (mahkeme hükmünü bildiren resmi vesika), tereke (miras), vâsi tayini, nafaka, vesayet (hukuki temsil) v.b. davalar yer almaktadır. Toplam 83 adet belgenin transkripsiyonu, özeti ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Maraş, tarihin ilk dönemlerinden beri önemli bir yerleşim yeridir. Burada sırasıyla Asurlular, Hititler, Romalılar, Araplar ve Türkler hâkimiyet kurmuşlardır. 637 tarihinde Halid b. Velid tarafından İslam topraklarına katılmış, sonra tekrar Bizans'ın eline geçmiş yine Müslüman Türklerin eline geçerek sürekli el değiştirmiştir.

Anadolu Selçukluların ülkedeki siyasi otoritesi zayıflayınca Anadolu, Moğolların hâkimiyetine girmiştir. Bu dönemde Moğollar Anadolu'da aşırı şekilde katliam yapmışlardır. Anadolu Selçuklular Elbistan yakınlarında Moğollar ile Memlûkler arasında meydana gelen Elbistan savaşında Memlûkleri desteklemiştir. Bunun sonunda Moğollar mağlup olmuştur. Bir ara Maraş bölgesi Memlûklere bağlı Haleb valisinin hâkimiyeti altına girmiştir. 1337–1522 yılları arasında Maraş bölgesinde Dulkadir Beyliği hüküm sürmüştür. Dulkadir Beyliği, 1450'lerden sonra bazen Osmanlı'nın bazen de Memlûklerin hâkimiyetine girmiştir.

1514 Çaldıran Savaşından sonra Sinan Paşa kuvvetleri tarafından Osmanlı topraklarına katılmış ve Dulkadir Beyi, Şehsuvaroğlu Ali Bey'in Ferhat Paşa tarafından bir haset sonucu öldürülmesinden sonra tamamen Osmanlı topraklarına dâhil olmuştur. Yavuz döneminde egemenlik altına alınan Maraş'ın Kanuni döneminde de Malatya ve Anteb sancaklarının Maraş'a bağlı olması bu şehrin stratejik önemini ortaya koymaktadır.

1854–1855 tarihlerinde Mutasarrıflık olan Maraş bu tarihten sonra Haleb'e bağlanmıştır. 1914'te ise bağımsız sancak haline getirilmiştir. I.Dünya Savaşı sonrası Maraş'ın önce İngilizler sonra Fransızlar tarafından işgal edilmiş. Maraş halkı Fransız ve Ermeni işgaline karşı topyekün Sütçü İmam'ın kurşunu ile tarihimizde destan sayılabilecek örnek bir direnişe imza atmıştır.

Maraş'ın dönem dönem idari anlamda yapısının değiştiğini görülmüştür. Araştırmamızı kapsayan dönemde ise Maraş'ın Haleb'e bağlı bir mutasarrıflık olduğunu görülmektedir.

Osmanlı Devleti'nin yıkılış döneminde Maraşta Türkler ve Ermeniler arasında toplumsal barış ve hoşgörü anlayışı içerisinde hayat devam etmektedir. Mahkemede adalet bakımından güven sağladığı için dava vekili olarak Gayrimüslimlerin tayin edildiği aynı şekilde Müslümanların da Gayrimüslimler için dava vekili olarak tayin edildiği görülmektedir.

Birçok eşya isminin aynen günümüzde de kullanıldığını ve muhafaza edildiğini belgelerde olduğu şekliyle ifade edilmiştir. Köylerde adı geçen davalılar, aşiret isimleriyle zikredilmiştir. Böylelikle geçmişle ilgili araştırma yapanlara kolaylık sağlanmıştır.

Maraş'ta bir Eytam Sandığı bulunmaktadır. Eytam Sandığı'nda yetimin malı korunduğu gibi, bu mal ataletten kurtarılarak aktif hale getirilmiştir. Bu Eytam sandığı ile araştırma yaptığımızda yetimin sandık güvencesindeki malı esnafa verilerek ticarete kullanılmış ve kârı ana mala eklenmiştir. Böylece hem yetimin malı kullanılmış ve hem de bu malın ticaret yoluyla artması sağlanmıştır. Halkın arasında sosyal dayanışma sağlanmıştır.

Belgelerde Müslüman olan ile olmayanlar için farklı ifadeler kullanılmış, mensub oldukları milletler belirtilmiştir. Ermenilerle Müslüman halkın uyum içinde yaşadığı görülmüştür. Müslüm gayr-i müslüm olsun aralarında sorunlar yaşanmış ve sorunların çözümü için mahkemeler devreye girmiş.

Bu araştırma sonunda döneme ait çeşitli köylerde yapılan cami ve şehir merkezinde vakıflara rastlamaktayız. Cami ve vakıfların günümüzde de önemini koruduğu gibi geçmişte de önemli olduğu görülmektedir. Vakıfların çalışma usülleri ile ilgili bilgiler mevcut olduğu görülmüştür.

Şer'îye Mahkemelerinde görüşülen davaların, sicillerin en alt kısmında da belirtilen şühudü'l-hal (hazirun) adı verilen bir topluluk tarafından izlenmesi ve bu kitlenin bir jüri gibi davanın seyrine dolaylı da olsa tesir etmesi dikkate değerdir. Ayrıca bu topluluk arasında emekli olmuş kadıların ve kazaskerlerinde bulunması verilen kararların isabetli olmasının takibi açısından önemlidir. Mahkemelerde adalet kavramının çok önemli olduğunu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan şu an bu sisteme benzer jüri sisteminin batıdaki mahkemelerde kullanılıyor olması Osmanlı Devleti'nin bazı hususlarda örnek alındığını da göstermiştir.

Araştırmamızda dikkat çeken bir başka husus, toplumsal refah seviyesi açısından dalgalanmalar olduğudur. 229 No'lu Maraş Şer'îye Sicili 1886-1887 Osmanlı ekonomik yapısı hakkında, bu farkı ortaya çıkaran önemli bilgiler vermektedir.

Halkın yaşam tarzı, ekonomik kaynakları, esnafılık yaptığı ve tarımla uğraştığı görülmektedir. Bireysel ve toplumsal birçok gerçeğin, döneminin Osmanlı Devleti realitesi içinde doğru değerlendirilmesi ve günümüz sosyal yaşamına geleneğin ve geçmişin tecrübesi olarak aktarılması açısından Şer'îye Sicilleri kapsamlı bir muhtevayı içinde barındırdığı bu çalışmada görülmüştür.

Okunan terekelerden anlaşıldığına göre, zengin ve fakir gelir düzeyi oldukça farklıdır ve bu miras konusunu önemli kılmaktadır. Ölümünden sonra eşler ve çocukları arasından miras ve vesayet sorunu yaşanmıştır.

Maraş içerisinde çeşitli mahalle adlarının ve köy adlarının günümüzde de devam ettiğini ya da adının değiştiği görülmektedir. Mahalle sayılarında çeşitli dönemlerde değişimler yaşandığı görülmektedir. Mahalle sayılarındaki bu değişikliklerin şehrin fiziki yapısı ile ilgili olmayıp mahalle anlayışındaki değişikliklerden kaynaklandığı görülmüştür.

229 No'lu Maraş Şer'îye Sicili'ne göre toplumsal bir başka gerçek ise olumsuz ekonomik yapıya rağmen çok eşliliğin görülmüş olmasıdır. Çok eşliliğin ise miras konusunda sorun olduğu görülmüştür.

Belgeleri yazan kâtibin belgeleri kronolojik sırayla yazmadığını görmekteyiz. Belgeler, kronolojik bir sıra izlenerek tarafımdan transkribe edilerek değerlendirilmesi yapılmıştır. Transkripsiyon ve değerlendirme sonucunda Maraş tarihi ile ilgili araştırma yapanlara bilgiler sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- ABACI, N., 2001. Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17.yy.), KB Yay., Ankara, XIII, 249s.
- AKGÜNDÜZ, A., 1990. *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, C.1, Fey Vakfı Yay., İstanbul, 710s.
- , 2002. “Şer‘iyye Mahkemeleri ve Şer‘iyye Sicilleri”, *Türkler*, C.10, Yeni Türkiye Yay., Ankara, ss.54-68.
- , 1988. *Şer‘iyye Sicilleri*, C.1, TDAV Yay., İstanbul, 360s. AKGÜNDÜZ, A.-ÖZTÜRK, S., 1999. *Bilinmeyen Osmanlı*, OSAV, İstanbul, 528s.
- ATAR, F., 1999. *İslâm Adliye Teşkilâtı*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara, 252s.
- AYDIN, M. Â., 1996. *Türk Hukuk Tarihi* (Genişletilmiş 2.Baskı), Beta Bas.Yay., İstanbul, XIX, 352s.
- BALTACI, C., 1976. *XV-XVI. Yüzyılda Osmanlı Medreseleri*, İstanbul, 720s.
- BAYINDIR, A., 1986. *İslâm Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı Yay., İstanbul, XVI, 288s.
- BOZKURT, G., 1996. *Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi*, TTK Yay., Ankara, VII, 238s.
- CİN, H., 1992. “Tanzimat Döneminde Osmanlı Hukuku ve Yargılama Usulleri”, *150. Yılında Tanzimat*, Yayına Haz. Hakkı Dursun Yıldız, TTK Yay., Ankara, ss.11-32.
- CİN, H.-AKGÜNDÜZ, A., 1990. *Türk-İslâm Hukuk Tarihi*, C.2, İstanbul, 230s.
- ÇADIRCI, M., 1997. *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri’nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK Basımevi, Ankara, 410s.
- DEVELİOĞLU, F., 1998. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, 15. Bas., Aydın Ktb. Yay., Ankara, XIX, 1195s.
- EKİNCİ, E.B., 2002. “Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri”, *Türkler*, C.13, Yeni Türkiye Yay., Ankara, ss.772-779.
- ERTEN, H., 2001. *Konya Şer‘iyye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. Y.Y. İlk Yarı)*, KB Yay., Ankara, XVIII, 221s.
- EYİCİL, A., 1997. “Maraş’ta 1856 Islahat Fermanına Tepki”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S. 109, ss. 81-110.
- , 1999. *Osmanlı’nın Son Döneminde Maraş’ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri*, Gün Yayıncılık, Ankara, 396s.
- GÜNDOĞDU, H., 2001. “Kahramanmaraş Maddesi”, *DİA*, C. XXIV, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 197-201.
- GÜNDÜZ, T., 2001. “Kahramanmaraş Maddesi”, *DİA*, C. XXIV, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 192-196.
- HALAÇOĞLU, Y., 1998. *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı ve Soysal Yapı*, TTK Yay., Ankara, XII, 222s.
- İHSANOĞLU, E.(Ed.), 1999. *Osmanlı Devleti Tarihi*, C.2, Zaman Gzt., İstanbul, 856s.
- KOCA, K.Y., 1998. *Osmanlı’da Kadın ve İktisat*, Beyân Yay., İstanbul, 160s.
- KARATAŞ, M., 1996. *234 Numaralı Maraş Şer‘iyye Sicil, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş
- MERÇİL, E., 1997. *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara, 411s. 163
- ÖZTÜRK, S., 1995. *Askeri Kassâma Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-ekonomik Tahlil)*, OSAV Yay., İstanbul, 500s.
- PAKALIN, M.Z., 1993a. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.2, MEB Yay., İstanbul, 784s.
- , 1993b. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.3, MEB Yay., İstanbul, 670s.
- SEVİNÇ, N., 1978. *Osmanlılarda Sosyo Ekonomik Yapı-1*, Kutsun Yayınları, İstanbul, 306s.
- ŞEMSEDDİN SÂMÎ, 1996. *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yay., İstanbul, 1574s. TDK, 2000. *İmlâ Kılavuzu*, Ankara, XIV, 481s.

- UNAT, F. R.,1994. *Hicri Tarihleri Miladi Tarihe Çevirme Kulavuzu*, 7.Bas., TTK Yay., Ankara, XVI, 175s.
- UZUNÇARŞILI, İ.H.,1988. *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, 4.Bas., TTK Yay., Ankara, VII, 297s.
- UZUNÇARŞILI, İ.H.,1988. *Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilatı*, 3.Bas., TTK Yay., Ankara, 453s.
- YEĞİN, A.,1992. *Yeni Lügat*, Hizmet Vakfı Yay., İstanbul, XVI, 800s.
- Yurt Ansiklopedisi*, “Kahramanmaraş Maddesi”, 1982–1983. C. VIII, Anadolu Yayıncılık, İstanbul, ss. 5643–5745.

DİZİN

A

Acemli Mahallesi, 33, 37, 39, 60, 65, 67, 68, 69, 77, 79, 81, 82, 86,
Adana, 29
Adana Askeri Jandarma Taburu, 29
Afşar oğlu, 65
Afşar zâde, 68
Ahkâm-ı Adliye, 33, 44, 83
Alasonya, 29
Âlemlî Mahallesi, 31, 39, 40, 43, 44, 47, 60, 63, 64, 67, 68, 85
Aramsaz ‘Asker Jandarma Seferan-ı Şahane Taburu, 71
Aramsaz ‘Asker Nizamiye Seferan-ı Şahane Muvazzaf Otuz Yedinci Alayı, 75
Asakir-i Nizamiye-i Seferan-ı Şahane Beşinci Kol Orduyu Hümayun Piyade Otuz Üçüncü Alayı, 57
Ayaklıca Oluk Karyesi, 43
Ayıntab oğlu, 31, 56, 65, 68

B

Bektutiye Mahallesi, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 41, 42, 43, 46, 48, 51, 56, 58, 66, 69, 74, 77, 80, 81, 82, 83, 86, 87
Başkatib Mu‘avini Hacı Yahya Efendi, 41
Bazarcık Kazası, 42
Bertiz Nahiyesi, 53
Bertizli, 63
Beyrut, 56, 57
Bulanık Karyesi, 67
Boğazkesen, 41, 42, 57
Bostane, 80
Bostancı Mahallesi, 50

C-Ç

Camustil Nahiyesi, 56
Cığcığı Mahallesi, 44, 65, 75, 76
Cığcığı Cami 76
Çomak zâde, 44, 60, 63
Çavuşlu Mahallesi, 29, 31, 32, 41, 45, 46, 56, 58, 61, 64, 65, 68, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79
Çukadar zâde, 33
Çukuroba Cami, 57
Çukuroba Mahallesi, 36, 45, 57, 66
Çomaklı Mahallesi, 49, 51, 58, 59, 62, 63, 69, 75, 84, 85

D

Dalkara Mahallesi, 58
Darendeli oğlu, 58
Debbağ oğlu, 68
Devecili Mahallesi, 35
Divanlı Mahallesi, 32, 35, 36, 40, 49, 60, 64, 71, 77, 84
Duraklı Mahallesi, 61

E-F

Elcegi Karyesi, 56
Ericcek Karyesi, 74
Eşbâh zâde, 77
Etmekciyân Mahallesi, 35, 43, 44, 45, 46, 58, 59, 60, 62, 65, 69, 70, 75
Eytam Müdür Vekîli Ahmed Efendi, 47
Etrafişehr Nahiyesi, 43
Evkaf Koçanı, 78
Evkaf müdiri Hüseyin Hüsni Efendi, 78

G

Gargacıyan Mahallesi, 30, 31

H

Hacı Yasin zâde, 67
Hamam Kurbî Mahallesi, 29
Hatuniye Mahallesi, 31, 39, 41, 48
Hartlab Karyesi, 56, 57
Hasibsiz zâde, 31, 32, 43, 58, 62, 65, 69, 70, 79, 83
Hendek Ali, 63
Hoca Durdu Mahallesi, 45, 47

İ-I-J

İsa Divanlı Mahallesi, 64, 84
İstanbul, 80

K

Kalalı, 48
Kalender zâde, 33, 37, 38, 78, 79, 86
Kanadı Kırık zâde, 68
Karalar oğlu, 71
Karamanlı Mahallesi, 29, 33
İmâlî Karyesi, 63
Kayabaşı Mahallesi, 36, 40
Kozludere Karyesi, 64
Kebeli zâde, 45, 46
Keçe oğlu, 60
Kırgıs oğlu, 66

Kırmacı zâde, 33, 58, 77
 Kirazcı Durdu, 59
 Kol Kaymakamı, 84
 Köbez Karyesi, 64
 Köşürge Köyü, 70
 Kuytul Mahallesi, 66, 84, 85, 86
 Kuyucak Mahallesi, 34, 36, 50, 67, 82, 85
 Kurtlu oğlu, 60

L

Leblebici, 37, 58
 Leblebici zâde, 31, 43, 44, 48, 50, 58, 59, 62, 64, 79, 84

M-N

Manifaturacı, 51
 Mezman Çarşısı, 84, 85
 Muhzır başı Mehmed Ağa, 39, 40
 Maraş Postahanesi, 80
 Merkez Na`ibi Hüseyin Efendi, 29

O-Ö

Önsen Karyesi, 51

P-R

Restebaiye Mahallesi, 38, 39, 46, 62, 63, 65, 72, 78, 82

S-Ş

Sarılar Karyesi, 41
 Sadıklı Karyesi, 66
 Sebiz zâde, 78,
 Seciz zâde, 51
 Seksenler Mahallesi, 33, 49, 50, 55, 59, 69, 72, 77
 Şaziye Mahallesi, 35, 49
 Şekerli Mahallesi, 32, 41, 44, 48, 50, 58, 59, 62, 64, 67, 68, 70, 71
 Şeyh Mahallesi, 29, 32, 50
 Şevket zâde, 44
 Şuğur Karyesi, 32

T

Tavşan Tepesi, 48, 78
 Teciz zâde, 74, 84, 85
 Tâtâr muhâciri, 29

U-Ü-V-Y

Yabucu Büyük oğlu, 85
 Yenice Kal'e Nahiyesi, 32
 Yeni Yapan Karyesi, 56
 Yumn Baba Tekkesi, 84, 85

Z

Zeytun Kazası, 74
 Zumbatanlı Mahallesi, 29

SÖZLÜK

A

adem-i ma'lûmât: Bilgisi olmamak
âheri: Dışarı, gayrı, başka
ahkâm: Hükümler, kanunlar
ahz: Alma, Tutma, Kabul etme.
akdem: Önce
akd-ı meclis-i şer'î: Hukuk meclisi sözleşmesi
alâ vuku'uha: Meydana geldiği üzere
ale-l-iştirâk: Beraber, birlikte olduğu üzere
alenî: Açık olarak, meydanda
âli: Büyük, yüce, aziz olan
âli-şân: Şan ve şerefli, yüce
âmme: Umumi, herkese ait
an-asl: Aslen
ani'l: -den, -dan
aşere: On
âşir: Onuncu
âtî: Önde, aşağıda, sonra, gelecek zaman
atûk: Eski, necip, soyu temiz

B

bâb: Kapı, bölüm
ba'de: Sonra, bundan sonra
ba'de-l-ahz: Aldıktan sonra
ba'de't-tahrir
ba'de-t-tezkiye: Soruşturma sonrası iyi hali meydana çıktıktan sonra, temize çıktıktan sonra
bâis: Gönderen, sebep olan, icap ettiren
bâis-il-küttap: Gönderilen katipler
bakıyye: Kalan, arta kalan
bâkir: Tâze. El sürülmemiş, bozulmamış.
bâlâ: Yüksek, yukarı, yüce kat
bâliğ(a): Yetişmiş, ergenlik yaşına gelmiş
bâr-gîr: Beygir, yük hayvanı
batman: Eski ağılık ölçüsü, 2-8 okka arası olup, genelde 6 okkadır (6 okka=8 kg.)
be: Kelime başına getirilir. Türkçedeki: "de, da, den, dan, ile, için" mânalarında kullanılır
beher: Her, her bir
ber: Üzere, üzerine, yukarı, fayda, yan
ber-minvâl-i muharrer: Yazıldığı şekilde
ber-vehc-i şer'î: Şeriat yolunda olarak
ber-vehc-i âtî: aşağıda olduğu gibi
ber-vehc-i bâlâ: Yukarıda olduğu gibi

berât: Nişan, rütbe, imtiyaz ve taltif için verilen resmi kağıt
bey': Satmak
bey'-i bât: Kat'î satış
beyân: İzah, açıklama, anlatma
beyn: Arası, iki şeyin arası
beyn-el verese: Mirasçılar arasında
beyyine: Açık, açıklanmış, şahit, delil
bi: Olumsuzluk edatı, -sız, -siz
bi-gayr-i hakkın: Haksız yere
bi'l-farizat-îş-şer'îye: Şer'î farzlar üzere
bi'l-isâle: Akıtarak, dökerek
bi'n-niyâbe: Naiblik, vekillik, kadı vekilliği
bi't-taleb: İstekle, istek üzerine
bidâyet: Başlangıç, ilk, evvel
Bidâyet Mahkemesi: Eskiden Asliye Hukuk Mahkemesi
bikr: Bozulmamışlık, bekarlık, el sürülmemişlik
bilâ: -sız, -siz anlamını veren edat
bilâ veled: Çocuksuz
bi'l'âhire: Daha sonra
bin: Oğul, oğlu
binâen aleyh: Bundan dolayı, böylelikle
bint: Kızı
bi't-tav': İstek ile
Bülûg: Ergenlik, ergenliğe ulaşma

C-Ç

cârî: Geçerli ve yürürlükte olan
cedde: babaanne, anneanne, nine
cedîd: Yeni, kullanılmamış
celb: Çekmek, götürmek, çağrı
cem'an: Toplam
cerh: Yaralamak, makbul kabul edilmemek, reddetmek, reddedilmek
cihetle: Yan, yön, taraf, sebebiyle.
çend: Birkaç, üç-beş, kaç tane?

D

da'avi: Dava
dâfi': Men edici, ortadan kaldıran, Cenâb-ı Hak.
dâî': Dua eden, duacı, sebep, davet eden, müezzin
dai dîrîne: Eski duacı
dâine: Ödünç veren alacaklı
debbâğ: Tabak, sepici, deri terbiye eden kimse

def'aten: Hemen, birden bire, bir defada
der-dest: Yakalamak, tutmak, elde etmek
der-i devlet mekine: Yüce devlet makamı
der-kâr: Malum, bilinen, içte bulunan
der-kenâr: Bir sayfanın kenarına yazılan yazı, hat, haşiye
der-miyân: Ortada olan, arada
derûn: İç taraf, dâhil, kalp
devlet-i âliyye: Osmanlı Devleti
deyn: Borç, verilmesi lazım gelen
dirhem: Gümüş, okkanın 1/400 ü
döge: Genç inek, doğurmamış inek
duhân: Tütün, duman, kıtlık
dûn: Gayri, diğer, aşağı, altta
düstûr: Genel kanun, nizam, izin, numune, üslup
düyûn: Borçlar

E

eb: Baba, peder, cet
ebnâ': Oğullar, çocuklar
ecir-i has: Özel ücret
eda: Borç veya borç gibi olan herhangi bir şeyi ödeme.
ehemm: Çok mühim, çok lüzumlu
ehibbâ': Dostlar, sevgililer
eimme: İmamlar
el'ân: Şimdi, hâlâ
el-hâletü hâzihi: Henüz, şimdi, hâlâ, şimdiki zaman, bu halde, bu durumda
el-yevm: İçinde bulunulan gün, halen
elf: Bin, bin sayısı
elzem: Daha lazım, çok lazım
emvâl: Mallar
emnâ-yı şer'i: Hukuki güvenle
enfa': Daha, daha menfaatli
envâ': Neviler, çeşitler, türler
enver: Nurlar, aydınlıklar
erba'a: Dört
erşed: Büyük, daha iyi, daha doğru
esâmî: İsimler, adlar
esb: At, beygir
esbak: Geçen, evvelki, geçmiş
esmân: Bir şeyin pahası, tutarı
esnân-ı askeriyeye: Askerlik yaşı
ester: Katır
eşhâs: Şahıslar, kişiler
evkaf: Vakıflar
evlâd-ı sigar: Küçük çocuklar
eytâm: Yetimler
eyyâm-ı şitâ: Kış günleri

F

fehâmetlü: Derin anlayış ve kavrayış sahibi
fekâhetlü: Müftüler için kullanılan resmi ünvan
ferâğ: Vazgeçme, bırakıp terk etme
feraiz: Farıza
fetvâ: Bir hadise, muamele hakkındaki şer'i hükmü ehil olanın haber vermesi, malumat, bilgi
fevt: Ölüm, kaybetme
fitr: Oruç açmak, iftar, Ramazan Bayramı
fî: Geçmiş tarihi anlatır
fî-mâba'd: Bundan böyle, bir daha
fistan: Entari, uzun üst elbisesi
fürûht: Satım, satış

G-Ğ

gaib: Görünürde olmayan, 3. şahıs
gıbbe'l-istihmal: Havaleden sonra
gıbb-et tasdik-iş-şer'î: Şeriatın (kanunun) tasdikinden sonra
gıbbe-s-sual (Ferit develi oğlundan yazılışına akılacak)
gurre: Ayın 1. günü
güzeşte: Geçen, geçmiş, faiz

H

hâdî: Birinci
hafîd: Evlat, oğul, torun
hafîde: Kız torun
hâk: Toprak, yer, zemin
halac dükkânı: Pamuk atılan dükkân
hâlî: Tenha, boş, terkedilmiş, sahipsiz
hâlî best: Karışık ve belirsiz durum
hâmis: Beşinci
haml: kadının karnındaki doğmamış çocuk, yük
harar: Büyük çuval
hark: Yarma, yırtma, yakma, yangın
haşv(haşiv): Minder ve yastık içine konulan pamuk ve kuru ot
haşyet-ullah: Allah korkusu
hazret: Huzurda, ön, hürmet maksatlı büyüklere verilen ünvan
hemşîre: Kız kardeş
hevâyc(havâyc): İhtiyaçlar, hacetler
hıfz: Saklama, koruma, ezber etme
hınta: Buğday
Hısn-ı Mansûr: Adıyaman
hulûl: Girme, dahil olma, vuku bulmak, zuhur etmek
hüccet: Senet, Vesika, Delil, Belge

hükkâm: Hâkimler
hümâm-ı eham: Himmetli ve anlayışlı
hürrire: Yazma, kayıt altına alma

İ-I

iâne: Yardım etmek, imdat
ibâd-ı müslümîn: Müslüman kullar
ibn: Oğlu, oğul
ibrâ: Sağlamaştırma, temize çıkarmak, borçtan kurtarmak
ibrâz: Göstermek, meydana koymak
icrâ: Bir işi yürütmek, yerine getirmek, mahkeme kararını yerine getirmek
idâne: Borç, ödünç vermek
îfâ: Ödeme, yerine getirme, yapma
ifşâ: Duyurmak, meydana çıkarmak
ihsân: İyilik, lütuf, bağışlamak
ihimâm: Özenmek, fazla dikkat ve gayret etmek
ikrâr: Açıkça söylemek, kabul etmek
iksâ: Kasvet, sıkıntı, giydirmek
iktizâ: Lazım gelmek, işe yaramak
îlâf: Ülfet etmek, alıştırmak
i'lâm: Mahkeme hükmünü bildiren resmi karar yazısı, bildiri
iltizâm: Kendine lazım gelmek, gerekli bulmak
imlâ: Doldurmak, yazmak
imtinâ: Feragat edip geri durmak, çekinmek, istememek, yapmamak
inde'l-iktizâ: Gerektiği şekilde
inde's-şuduh: Şahidler huzurunda
infâk: Nafaka vermek, beslemek, geçindirmek
inhâ: Bir hususu resmen bildirmek, tebliği, bir memurun daha üst bir makamındaki memura bir maddeyi kapsamak üzere yazdığı resmi kâğıt
inkizâ: Sonu gelip bitmek, tamam olmak
irs: Vefat edenin yakını olarak mirasından almak, miras karı kocanın her biri
irsâl: Göndermek, gönderilmek, havale etmek
isâle: Akıtmak, dökmek, cereyan ettirmek
istid'â: Rica ile istemek, resmi daireye istek bildiren yazı, dilekçe
istidâne: Borç alma, alınma
isticar : Kira ile tutma
istifa: Bir işten kendi isteğiyle çekilme
istihkak: Kazanılan şey, hak, hakkını istemek
istihmal: Yükletme, havale etme

istihlâf: Halef bırakmak, birini kendi yerine geçirmek, yerine başkasını tayin etmek
istihlâk: Boş yere harcamak, yiyip bitirmek
istikrâz: Borçlanmak, borç almak
istimâ: Dinlemek, kulak vermek, dinleyip kabul etmek
istînâf: Baştan başlamak, yeniden başlamak, mahkeme hükmünü beğenmeyip bozulmasını daha üst mahkemeden istemek, Dava Mahkemeleri ile Temyiz Mahkemesi arasındaki bir derece yüksek mahkeme
istirbâh: Faize para yatırma
istirdâd: Geri almak, geri almayı istemek
istişhâd: Şahit göstermek, şahitliğini isteme
iş'âr: Yazı ile bildirmek, anlatmak, haber vermek
işcâr: Ağaç yetiştirmek
işfâ: Hastanın şifa bulmasına çalışma, tedavi etme
işhâd: Delil getirmek, şahit göstermek
işrîn, işrûn: Yirmi
iştirâ: Satın almak
i'tâ: Vermek, bahşetmek
ittisâl: Ulaşmak, bitişmek, birbirine dokunmak, yakınlık
ityân: Delil getirmek, gelmek, vermek
iyâl (ıyâl): Kişinin üzerine nafakasını vermek vacip olan kendilerini geçindirdiği kimseler
iyd(id): Bayram
İyd-i saîd-i fitr: Ramazan Bayramının kutlanması
izbâr: Yazma, yazı ile bildirme, yazılıp bildirme
izzet-meâb: İzzet ve şerefın sığınağı, çok izzetli ve şerefli
izzî: Kıymet, değer, güçlülük, azim

K

kabz: Tutma, ele almak, kavramak, teslim almak
kâffe: Hep, bütün, cümle
kaîm: Ayakta duran, mevcut, baki
kâîn: Olan, var olan, bulunan,
kâm-yâb: Talihli, bahtiyar, isteğine kavuşmuş, mutlu
karye: Köy
kassâm: Varisler, mirasçılar arasında miras taksimini yapan ve küçüklerin hakkını koruyan şeriat memuru, kısım kısım ayıran, kısım kısım veren

kayyum: Cami hademesi, müteveli
kebîr: Büyük, âli, yüce
kemâ-hüve (hiye): Onun gibi, nitekim, olduğu gibi
kemâ-yen bâgî: İcap ettiği gibi, uygun olduğu üzere, lâıyğı gibi
kesret: Çokluk, sıklık, bolluk
ketb: Yazma, kayda geçirme
ketebe: Katipler, yazıcılar
keyfe mâ yeşâ': Nasıl isterse, istediğı gibi
kırâat: Okuma, düzgün ve çabuk okuma
kıraa: Okuma
kıt'a: Parça, cüz, bölüm, kısım, taraf
kisve: Elbise, kılık
kur'a: Karyeler, köyler, kasabalar
kurûm bağı: Üzüm bağı
kuyûd: Kayıtlar, resmi işlemlerin veya herhangi bir şeyin kayıtlarının deftere geçirilmesi

L

lahm keseri: Et Keseri
lede: Sırasında, yapıldığında
lede-l-hâce: İhtiyaç görüldüğünde
lede-l-iktizâ: Gerektiğı zaman
lede-s-suâl: Sorgulandığı zaman, sorulduğu zaman, sorulduktâ
lede-t-tahkîk: Gerçek araştırıldığında
lede-t-tezkiye: Temize çıktığı zaman, mahkemede masum olduğu veya hali iyi olduğu anlaşıldığı zaman
lehu: Onun için, ondan yana
leyâli: Geceler
leyl: Gece
li: Lâm harfinin esre ile okunuşu. Bir kelimenin başına geldiğinde, "için, dolayı, ötürü, yüzünden, sebebinden" gibi mânâlara gelir. Kendinden sonraki isimleri cerreder. Yerine göre muhtelif isimler alır. Lâm-üt-tahsis ve temellük gibi.
li-eb: Baba bir kardeşler
li-ebeveyn: ana-baba bir kardeşler
li-`ecli's-şehâde: şahitlerden dolayı
livâ': Kaza, büyük vilâyetten küçük şehir, sancak

M

ma' maa: Beraber ile birlikte
mâ: Biz
mâ-adâ: Başka, fazla, bundan gayrı
maâşât-ı müterâkim: Birikmiş maaş

mâh: Ay, yılın 12 de bir olan her 30 günlük süre, gökteki ay
mahdûm: Oğul, evlat, kendine hizmet olunan
mahdûd: Sınırlandırılmış, çevrilmiş, hudutlandırılmış
mahlûl: Çözölmüş, dağılmış, erimiş, boş sahipsiz mal
mahrec: Çıkacak yer
mahtûm: Hatm olunmuş, mühürlenmiş evrak
mahzûr: Haram, yasak olan şey
mâî müstemil: İçinde suyu bulunan
ma' kud: Akt olunmuş, bağlanmış
ma' rûf: Bilinen, tanınmış, belli, meşhur
ma' rûfe: Bilinen, tanınan kadın
ma' rûzât: Arz olunanlar, arz edilen, küçükten büyüğe bildirilen
ma' rû'z-zikr: Zikri geçen, bahsedilen
masere kazanı: Pekmez kaynatılan büyük bakır kazan
mazbût: Zapt edilmiş, kayıt altına alınmış, ele geçirilmiş
mazmûn: Anlam, mana, nükteli ve sanatlı ince söz, ödenmesi lazım gelen şey
meblağ: Mevcut para, miktar, para
mecc: Büyüklük, azamet, şeref
meclis-i ma' kud-ı mezkûre: Adı geçen meclis
meclis-i şer'i:
medyûn: Borçlu, vereceğı bulunan
mefrûz: Farz olunmuş, çok lüzumlu, varsayılan
mehr: Erkek tarafından kadına verilen nikâh bedeli
mehr-i mu' accel: Nikâh akdi ile hemen verilen bedel
mehr-i mü' eccel: Daha sonra verilecek olan nikâh bedeli
me'hûz: Ahz olunmuş, çıkarılmış, alınmış, ödünç olarak alınmış
mektûm: Gizli, saklı, gizli kalmış
memât: Ölüm, ahrete geçmek
memdûd: Uzatılmış, yayılmış olan, çekilmiş
menkûha: Nikâhlanmış kadın
menkuşe: Nakış yapılmış, işlenmiş
menzil-hâne: Ev
mer'î: Riayet edilen, icra edilen, yürürlükte olan, hükmü geçen, hürmet edilen
merbût: Bağlı, raptedilmiş, mensup
meremmet: Tamir, onarma, üstün körü tamir
merhûn: Rehin verilmiş, ödünç bir şey karşılığı verilen rehin

merkum: Yazılmış, adı geçmiş, rakamla söylenmiş, sayılmış, basit ve adi insan

mersûm: Resmedilmiş, yazılmış, izilmiş, bahsi geçmiş, gelenek

mesfûr: Yazı, geçmiş, adı geçmiş, aşağılık kimseler (düşmanlar için kullanılır)

meskût: Söylenmemiş, sükût edilmiş, hakkında bir şey söylenmemiş

mesned: Dayanacak yer, nokta, mertebe, makam, destek

mestûr: Örtülmüş, gizlenmiş

mestûre: Örtünmüş, gizlenmiş kadın

meşrûh: Anlatılmış, açıklanmış

meşrût: Şartlı, şart ile bağlı

metrûke: Terk edilmiş, boşanmış kadın, ölen bir kimsenin mirası

mev'ûd: Söz verilmiş, vaat edilmiş, vadeli

mevâki': Mevkiler, yerler

mevâlî: Mevleviyet payesine ulaşmış alimler, efendiler, Mekke, İstanbul, Bursa gibi büyük kadılıklar

mevât: Cansız şeyler, sürülmemiş topraklar

mevkuf: Durdurulan, vakfedilen, daimi bir halde bırakılan, tutuklanıp hapsedilen

mevrûs: Vereseyle ait olan, miras edilmiş

mevsûf: Bir sıfatla tavsif edilen, bir şeyin hali, durumu, şekli, rengi gibi vaziyeti bildirmesi hali, vasıflanan

meyan (miyân): Orta, ara, vasat

meyyâl: Çok meyleden, istekli, düşkün

mezbûr: Adı geçen, ismi yukarıda geçen

mezbûre: Adı geçen kadın

mezbûrenân: Adı geçen kadınlar

mezkûr: Zikri geçen

me'zûn: İzinli, izin almış

mie: Yüz (100) sayısı

miete (miât): Yüzler, üçyüz, beşyüz

mikrâs: Makas

min: harfi cer, -den, -dan beri

min cihet-ül âm: Her yönden

min küll-il vücûh: Her yönden, hercihetle

minvâl-i muharrer: Yazıldığı şekilde, kaydedildiği tarzda

mîr: Baş, amir, bey', kumandan, vali

miskal: 24 kırıtlık ağırlık ölçüsü (4,5 gr.)

miyâne: Orta, ara, vasat

muârız: Bir şeyden yan çizen, karşıgelen

muattal: Tatil edilmiş, kullanılmaz olmuş, terkedilmiş, işsiz

muayyen: Görülmüş olan, kati olarak belli olan, kararlaştırılmış

mufassal: İzahlı, geniş, malumatlı

mugayir: Aykırı, uymaz, zıt, başka türlü

muhadderât: Namuslu Müslüman kadınlar, kapalı, örtülü

muharrer: Yazılmış yazılı

muhâsîma: Hasım, düşmanlar

muhavere: Konuşma, görüşerek konuşma

mukabele: karşılık, karşılaşmak, mücadele, karşılaştırmak,

mukabil: Karşılık olan, karşı taraf, bedel

mukadder: Tayin olunmuş, kısmeti kader, miktarı tayin ve takdir edilmiş olan, kaza, beğenilmiş, yazılmış

mukavele-nâme: Anlaşma yazılı olan kağıt, sözleşme

mukayyed: Kayıtlı, serbest olmayan, sınırlı, bağlı, deftere geçirilmiş

mukîm: İkamet eden, ayakta duran, bir memlekette devamlı oturan

mûmâ-ileyh: ima edilenler, adı geçenler, yukarıda anılan

musîbe: İsbet eden, hisseye düşen

mutâbaat: Karşılıklı anlaşma, uyma, tabi olmak

mu'teber: İtibar gören, beğenilen, inanılır, güvenilir, hatırı sayılır, hükmü geçen

mutrib: Çalgı çalan, çalgıcı (sâzende), şarkı söyleyen, şarkıcı (hânende)

muttasıl: Bitişik, aralıksız, fasılasız, hiç durmadan, ulaşan, kavuşan

muvâcehe: Karşı, ön, yüz yüze gelmek, huzurunda olmak, yüzleşmek

muvâfık: Uygun, yerinde, denk

mübâşeret: Bir işe başlamak, karşılaşmak, temas etmek, başlamak ve devam etmek

mübâşir: Müjdeleyen, mahkemede kapıcılık edip, şahit ve zanlıların ismin çağırarak mahkemeye yardım eden, müfettiş

mübeyyen: Açıklayan, meydana koyan

müddeâ: İddia olunan şey, dava olunan şey

müddeî: İddia eden kimse

müderris: Medrese hocası, ders veren, ders okutan, profesör, muallim

müennet: Yaşayacak kadar rızık

müfredât: Bir bütünü meydana getiren şeylerin her biri, bir şeyin içindekiler, ayrıntılar

mükerrem: Hürmet ve tazim edilen, ikram olunmuş, muhterem

mülâbese: Karışma, münasebet, birbirine benzeyen, iki şeyin karıştırılarak birbirine benzetilmesi

mülhak: İlhâk olunmuş, sonradan katılmış, zam ve ilave olunmuş

mülükâne: Padişahlara yakışır bir surette

mümzî : İmza eden, imza sahibi

münasaha: 1-Nasihatte bulunma, nasihat, 2-bir varisin kendine kalan mirası alamadan ölmesi, 3- birçok kimsenin birbirini ortadan kaldırarak yerine geçmek

mündericat: İçindekiler

münfesi: Feshedilmiş, bozulmuş, hükmü kaldırılmış, hükümsüz

münhal: Boş, meşguliyetsiz, işsiz, memuru bulunmayan

münhasır: Yalnız bir kimseye veya bir şeye ait olan, her yanı çevrili

mühedim: Yıkılan, yıkılmış, harap

münkarar: Belirli, belirlenmiş, tespit edilmiş

müselik: Yola giren, bir meslek tutmuş, bir tarikata girmiş

müntehab: Seçilmiş, güzide

münzel: İndirilmiş, yukarıdan aşağıya kısım kısım inmiş olan

mürafaa(Murafaa): Karşılıklı hak iddia ederek konuşmak, bir dava için birisini hâkim huzuruna celp ettirmek, yüzleşerek mahkeme olunmak

mürafık(murafık): Refakat eden, beraber bulunan, yoldaş, arkadaş

mürur: Geçmek, gitmek, bir taraftan girip, öteden çıkmak

mürur-u eyyam: Günlerin geçmesi, zamanın geçmesi

müsadif: Rastlayan, tesadüf eden

müstafi: Bir işten isteği ile çekilen, istifa eden

müstamel: Kullanılmış, eski

müsteban: Açık, aşikar, beyanı açık olarak anlaşılan, açıklanmış

müstefsi: Bir şeyin izahını, geniş anlatımını isteyen

müstefi: İstifta eden, müftüden fetva isteyen, bir müşkülün hallini, çözülmesini isteyen

müstehlik: Satın aldığı bir şeyi bizzat kullanıp sarf eden, harcayan

müstelzim: Lüzumlu, gerektiren, mucip ve sebep

müstentik: İtham ve mahkmeden evvel zanlıyı suale çekip, isnat edilen cürüm ve kabahatin hakikatini meydana çıkarmaya memur olan hâkim

müşârün-ileyh: Kendisine işaret olunan, adı geçen (erkek)

müşârün-ileyhâ: Kendisine işaret olunan, adı geçen (kadın)

müşrif-i harap: Yıkılmaya yüz tutmuş

müştemil: Kavrayan, saran, içine alan, büsbütün örten

mütalaa: Bir işi etraflıca düşünmek, okumak, tetkik etmek

mütebaki: Artan, geri kalan, fazlası

müteferri: Bir kökten ayrılan, dal budak salan, bir kökle ilgili olan

mütehakkık: Doğruluğu meydana çıkan, Tahakkuk eden,

mütehassıl: Hasıl olan, meydana gelen

müterakim: Birikmiş, yığılmış

müteveffa: Ölü, vefat etmiş, ölmüş

müteveffiye: Ölmüş kadın

müteveli: Birinin yerine geçen, bir vakfın idaresine memur edilmiş kimse

mütevellid: Doğan, dünyaya gelen, ileri gelen, çıkan, hasıl olan

müverrih: Tarihçi, tarih yazan, tarihli

müyesser: Kolaylıkla olan, kolay gelen, nasip

müzayede: Artırma, ziyadeleştirme, bir şeyi topluluk içinde satışa çıkarıp fiyatını artırmak

müzekki: Tezkiye edici, ıslah edici

N

na: Arapça'da "biz" edatı, Farsça'da olumsuzluk ön eki

nâib: Vekil, birinin yerine geçen, kadı vekili

nas: İnsanlar

nasb: Bir vazifeye tayin edilme, seçme, dikme

natık: Konuşan, söz söyleyen, beyan eden, idrak eden, bildiren

nef: Fayda, yararlılık, faydacı, çıkar, menfaat

nefean: Faydalı olarak

nefs: Kendi, öz, kişi, can

nefs-ül-emr: İşin hakikati, aslı

nefsi: Kendi ile alakalı, şahsa ait

netaic: Neticeler, sonuçlar

nısf: Yarım, yarı

nisâ: Kadınlar

nisab: kıvam, miktar, derece

niza: Çekişme, kavga
nukat: Noktalar
nümâyân: Görünen, aşikâr, gözükcü olan, parlayan

P

peder: Baba
penah: Sığınma, sığınacak yer, dayandığı nokta

R

Râbi': Dört
râbih: Kârlı, kazançlı, faydalı, alışverişte kazanan
râci: 1-Rica eden, uman, yalvaran, ümitli, geri dönen, ricat eden, 2-dair, alakası olan
râgıb: İsteyen, rağbet eden, istekli
re's: Baş, kafa
re'sen: Kendi başına, bizzat, kimseye danışmadan, doğrudan doğruya
redif: Terhis olup ihtiyata geçen asker
re's-ül mâl: Anapara, kapital
re'y-el-ayn: Gözle görme
rif'at: Yükseklik, yüksek ve büyük rütbe sahibi olmak
rûz-nâme: Vakit cetveli, takvim, günlük hadiselerin yazıldığı defter
rû'yet: Görmek, bakmak, idare etmek, idrâk etmek, tefekkür etmek,
rû'yet-i hayz: Hayız görmek, adet kanaması
rû'yet-i safi: Net olarak, doğru olarak bilmek
rücû': Geri dönme, vazgeçmek, cayma

S

sâbık: Önceki, zaman ve rütbece ileri olan, geçmiş
sâbi': Yedi, yedinci
sâdis: altıncı
sadr-ı küttap: Katiplerin evveli, baş kâtip
sagîr: Küçük, buluğa ermemiş çocuk
sagîre: Buluğa ermemiş kız çocuğu
sâik: Dürten, sevk eden, sebep, sürükleyen
sâkıt: Susan, ses çıkarmayan
sâlis: Üçüncü
sâmi': 1-işiten, duyan, dinleyen, 2-yüksek derece
sâmin: Sekizinci
sânî: İkinci

sânih: Zihin ve fikirde meydana gelip, ortaya çıkan, fikre doğan
sarâhaten: açıkça, açık olarak
savm: Oruç
seb'a: Yedi
sebb: Küfür, küfran, sövmek
sebt: Sükûn ve rahat eylemek, çok zeki, dahi
sedaâ: İstikamet ve kast, akıl, haklı ve doğru şey
sehm: Hisse, nasip, kısım
selâse: Üç
selâsûn (selâsin): Otuz
selh: Her ayın son günü
sem': İşitmek, dinlemek
semen: Baha, kıymet, değer, tutar, satılan şeyin pahası
serir: Yüksekçe yer, taht
seyyibe: Dul, erkek görmüş kadın
sicil: Resmi evrakların kaydedildiği kütük denen büyük defter, dosya
sigar: Küçükler, çocukluk hali
silk (sülük): Bir yolu takip etme, belli bir gruba girme
sinn: Yaş, yaşanmış olan zaman
sirad: Ayakkabıcı bizi
sirkat: Çalma, hırsızlık
sitil: Hamam taşı, atlara su verilen büyük bakır bakraç, kahve mangalı, kazan
siyanet: Koruma, muhafaza, hıfz
Sudûr: Olmak, meydana gelmek
sulb(i): Birinin sulbünden gelmek, kendi evladı, oğlu
suver: Suretler, tarzlar, şekiller
sülüs: Üçte bir

Ş

şâir: Arpa
şakka: Dokuma
şehr: Ay, 30 günlük zaman
şer'iyye: Şeriata uygun olma, kanun ve nizamlara uygun bulunan
şerh: Açmak, genişletmek, açıklama, bir yazı veya konuyu kolay anlaşılması için izâh etmek
şerut: Şartlar
şitâ: Kış
şukka: Parça, kumaş veya kağıt parçası, küçük tezkere, yazı
şühûd: Şahitler, görmek, şahit olmak
şühûdu'l hâl: Şahitlerin hali

T

taahhüd: Bir işin veya şeyin apılmasına söz vermek, üzerine almak

tab'an: Yaratılıştan, huy, tabiat itibarıyla

tahlîf: 1-Birini yerine vekil bırakmak, 2-yemin ettirmek, yemin vermek

tahrîr: Yazmak, yazılmak,

taht-ı temhir: Mühürlemek

taklîl: Azaltma, azaltılma, indirme

takrîr: İyi ifade etmek, bildirmek, ağızdan anlatmak, kararlaştırmak, resmi yazı ile bildirmek

tard: Kovmak, defetmek

tarîk-i amm: Kamuya açık yol, insanların gelip gittiği yol

tasdîk: Doğruluğunu kabul etmek, ygunluğunu onaylamak

tashîh: Daha iyi, ve daha doğru hale getirmek, düzeltmek

tâsi': Dokuzuncu

tasnî': Üstadane, sanatlı, uydurmak, Uydurulmak, sahte olarak yapmak/yapılmak

tatlîk: Boşamak, nikâh terk etmek

tav': İsteyerek uymak

tav'an: İsteyerek, bile bile

tavzîh: çiklamak, açık olarak beyanda bulunmak

ta'yîr: Kabahati yüze vurarak utandırma

te'diye: Eda etmek, ödenmiş para, borcunu ödemek

teâmül: Olagelen iş, yapıla gelen muamele, usul

tebeyyün: Belli olmak, sabit olmak, görülüp anlaşılma

tebzil: Yarma, delme

techîz: Donatmak, tamamlamak, cenazeninin yıkanmasından defnine kadar yapılması lazım gelen şeyler ve bunları tedarik etmek

tedeyyün: Borç etmek, borçlanmak

tehhül: Evlenme, ünsiyet ve yakınlık oluşturmak

tefvîz: Birisine bırakmak, işini Allah'a havale etmek, ihale, sipariş, dağıtım

tefyîz: Feyzlenme, bereketlenme

tehyie: Hazırlama, hazırlık

tekmîl: Bitirmek, tamamlamak, kemâle erdirmek, bütün, tam

temlîk: Mal sahibi etmek, birine mülk kazandırmak

temyîz: Bir şeyi diğerinden seçip tarif etmek, ayırmak, sezmek, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, haklıyı

haksızdan ayırmak, üst mahkeme

tenbiye-i şer'i:

tensîb: Uygun görmek, münasip kılmak

tereke: Ölen bir kimsenin bıraktığı miras

terhîn: Rehin vermek, emanete bırakmak

terkim: Rakamlamak, rakam koymak, nişan eylemek

tesmiye: İsimlendirmek, ad vermek, besmele çekmek

testîr: Örtme, gizleme

tesviye-i umûr: İşlerin düzenlenmesi

tetarruk: Yol bulma, hulûl etme

tevâbi': Bir kimseye tabi olanlar, maiyet, bir merkeze bağlı yerler

tevellüd: Doğmak, doğum

tevfîk: Uygun düşürme, uygun kılmak Allah(c.c.)'in yardımı

tevkîl: Birini kendine vekil tayin etmek

tevkir: Hürmetle anmak, tazim

tevliyet: Bir vakfın işlerine bakma vazifesi, mütevellilik, yüz çevirme, sahip olunan malı peşin para ile başkasına tevcih etme

tezkiye: Birini temize çıkarmak, lehinde şahitlikte bulunmak

tezvîc: Evlendirmek, birbirine eş eylemek, bir kadını birine nikâhlamak

tezvîr: Söze yalan karıştırmak, şahidin şahadetini iptal etmek

tezyîf: Çürütmek, küçük düşürmek, alaya almak

tezyîl: Eklemek, uzatmak, altına ilave etmek, zeyl ilave etmek

tis'a: Dokuz

toklu: bir yaşına girmiş koyun

tûbâ lehû: Ne mutlu ona, devlet ve saadet ona

tubra: Torba

tûrî (doru): Kırmızı ile siyah arası renk. Genellikle atlar için kullanılır

U

ubûdiyyet: Kulluk

ubûr: Geçmek, atlamak, zorlamak

uhde: Bir işi üzerine almak, söz vermek, ahitnâme, mesuliyet hududu

uht: Kız kardeş

uht li-eb: Ölünün baba bir kızkardeşi

uht li-ümm: Ana bir kız kardeş

umûr: Emirler, işler, hususlar, maddeler

umûr-i ahkâm-ı şer'îye: Şer'i işler, şer'i hükümlere dair işler

Ü

ümenâ': Eminler, emniyet sahipleri
ümm: Ana, anne, valide, nine, asıl
üvegi: Üvey

V

vâfi (vâfiye): Tam, elverişli, kafi, yeter, sözünün eri, vadini mutlak yerine getiren Cenâbı Hak
vacibu't-tevkir:
vâki': Olan, düşen, konan, mevcut olan
varaka: Tek yaprak halinde kağıt, sayfa
vasî: Bir yetim veya akılca zayıf olan bir kimsenin malını idare eden kimse
vâzi'-ül-yed: El koyan, eline alan, bir malı ele geçiren
ve'l-ebeveyn: Ana baba bir kardeş, öz kardeşler
vecîh: Güzel, hoş, latif, munasip
verâset: Miras sahibi olma, mirasçılık, mirasta hak sahipliği
vesâye: Vasîler, nasihatler, öğütler
vesâyet: Vasîyetler
vürûd: Geliş, gelmek, yetişmek

Y

yed: El, kuvvet, kudret, yardım, vasıta, mülk

yekûn: Toptan, hepsi, netice, toplam
yevm: Gün, sene, asır, devre, devir

Z

zabt: İdaresi altına alma, sıkıca tutma, kendine mal etmek
zahâir: Zahireler, yiyecek
zâmin: Ödeyen, kefil, tazmine mecbur olan
Zaptiye Nezareti: Emniyet Genel Müdürlüğü'nün eski adı
zâviye: Küçük tekke, köşe
zimâm: Irz, namus, kendi tarafını koruma, gözetme
zer: Sarı, altın, akçe
zer': Ekilmiş, tohum ekme, yetişmiş ekin
zevc: Eş (erkek), koca, çift
zevce: Eş (kadın)
zevcâtan: Eşler
zeyl: Ek, ilave, devam, etek
zeyl-i zabıtnâme: Tutanağın dipnotu
zımn: İç taraf, maksat, gaye, açıkça söylenmeyip dolayısıyla anlatılan
zimem-i nâs: İnsanların elinde bulunan
zîrâ: Çünkü şundan, şu sebepten
zirâ': El, kol uzunluğu, 24 parmak arşın, dirsek ile orta parmak ucu arası uzunluğu (75–90 cm.)

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Feyzullah ARSLAN
Doğum Yeri ve Tarihi : Adıyaman 08.12.1979

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Fırat Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı
Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı

İletişim

E-Posta Adresi : ferslan@hotmail.com
Tel. :
Tarih : 15.01.2010

EKLER

EK-1. Sahife: 390, Numero: 1 (İ'lam)

محمد
٣٩٠

باد و منزه محفوظه سرتا و ليد و كبري فخر انما به محمد من الهية به نيك به معرفت به مصطفيت
 به علم اقصا و عظيم نام معرفت به محمد به محمد نام كنه لوده قدح به وقتا به و شهد به موعود بديك محفوظه
 حاله حضور بر عيون انوار كنه على و موقول انعام به و كنه اخبار و ط به حيا انكر انما به محمد الهية به حين
 او عظمى به قدس به احمد به عثمان به و ثابته ملا جوارح عمر به عارف به محمد نام شهد به موعود به انوار انعام محض
 الارب انما استرح الرشي في الحقيقة موقول مريم عبادة به محمد به عبادة موقول حيا و لا اله الا الله به محمد به
 حال حيا و ط كمال عقول و صفت با و هو به برسه و به ماه كانه اوله او نبي كونه و فاه يذلل كنه كنه هاله به
 و هو به عبادة صف النعمة و زره او به عظيم كبره حضور موم و حب به رب و ط و صفت نيك تنقية كنه و عظيم
 زهور عبد الوهاب و در كنه لقب و لقبه ابدي و موقول انعام و فاه به رب به بر عظمة لوده و زره شهد و
 و ستره رضاي ابدي به ديكر به موقول اللفظ و الفصحى انفراد به لاي ستره ان تارة ستره عظيم موقول انعام
 موقول و صفت زهره ماه با و سانه بر عظيم كبره سانه بالذ و الوهاب و و صفت به بالذ كنه نه ناقده و جفته و موقول و زره
 تر كبره با و زره عظيم كبره سانه به الوهاب سانه اوله او به عظيم عظيم كبره سانه و صفا به و سانه انعام به
 موقول و زره كبره الوهاب موقول و موقول كنه به موقول و زره او به عظيم كبره سانه به سانه موقول و زره
 زهره صف النعمة و زره موقول انعام مصفا انعام انوار و سانه موقول و زره موقول و زره موقول و زره
 عبد الوهاب از به فني ستره به ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره و ستره
 تجد ان اليوم العاشر من شهر ربيع الاول سنة اربع مائة و الف و الف

الشيخ محمد باقر
الاصفهاني

انورو
۱۰۹۷

عند منغى تحفة بنا: وبالطلب والالتفات حضور آية الله كآب وتحرير اجوبة قبل سر بنفده حادثا لغيره در سوك
 صوب ولايت صير... اخذت وبعثت بخي... حفظ عمارة... امرى شرحه...
 هاجز خانه... ابهر هم... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 اول قوه... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 دین... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 الله... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 على... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 ابهر... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 نفعیه... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 اجاز... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 وچین... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 کلین... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 وکلیت... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 دخی... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 التعمیر... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 رفع... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 بعد... اخذت وبعثت... امرى شرحه...
 بیج... اخذت وبعثت... امرى شرحه...

مورانه در زمان

مورانه محمدی

مورانه اخا

مورانه اعا

مورانه سیم اخا

دعوت به التوجه النوری

نور
۱۱۴۵

امانت
 رفقہ بیچ محمد
 عبداللہ انوار اللہ
 نام کنہ بی ولسی ازنا و طرفیہ رضالی و سر فزائل و محلہ قصبہ
 حیدرآباد
 ماسکولوا
 دوسرے
 ۱۱ رجب ۱۱۴۵